

7377

**KASIMPAŞA UN FABRİKASI
RESTORASYON PROJESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mimar Pınar EZGEÇ

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih : 8 Haziran 1998

Tezin Savunulduğu Tarih : 25 Haziran 1998

Tez Danışmanı : Yard. Doç. Dr. Gülsün TANYELİ

**Diğer Jüri Üyeleri : Prof. Dr. Afife BATUR
Prof. Dr. Nur AKIN**

İTÜ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
DOĞU VE BATI YATIRIMCI KURULU

HAZİRAN 1998

ÖNSÖZ

Tez konumuzu oluşturan, Kasımpaşa Un Fabrikası 19. Yüzyılın ikinci yarısında inşa edilmiştir. Beyoğlu ilçe sınırları içerisinde kalan, Bedrettin Mahallesi, 927 Nolu ada üzerinde bulunan tarihi yapı Büyükkada Değirmeni'nden sonra inşa edilmiş İstanbul'un en eski değirmenlerinden biridir.

Bu tez çalışmasında, binanın rölöve çalışmaları ile mevcut durumun tespit edilmesi, yapının içsel ve çevresel özellikleriyle uyumlu bir kullanım önerisi getirilmesi amaç edinilmiştir.

Bu amaç doğrultusunda tez konusu olarak belirlediğim bina için yaptığım araştırma ve çalışmalarım süresince danışmanlığımı yürüten Sayın Yrd. Doç. Dr. Gülsün TANYELİ'ye, çalışmalarım sırasında bana destek olan eşim Tayfun Ergülen'e, arkadaşım Seven Atlı'ya ve yardımlarını esirgemeyen tüm Restorasyon Kürsüsü'ne teşekkür ediyorum.

Mimar
Pınar EZGEÇ

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	II
ŞEKİL LİSTESİ	V
FOTOĞRAF LİSTESİ	VIII
ÖZET	XI
ENGLISH SUMMARY	XII

BÖLÜM 1 GİRİŞ

1.1 Öğütme Teknikleri ve Değirmenlerin Gelişimi	
1.1.1 Öğütme Tekniklerinin Gelişimi	1
1.1.2 Değirmenlerde Kullanılan Güç Kaynaklarının Gelişimi	6
1.1.3 Valsli Değirmenlerde Buğdayın İşlenme Süreci	16
1.2 Osmanlı Devleti'nde Sanayi Yapıları ve Un Fabrikaları	19

BÖLÜM 2 BİNA ÇEVRESİ VE TARİHÇESİ

2.1 Kasımpaşa Tarihçesi	28
2.2 Kasımpaşa Un Fabrikası'nın Tanıtımı	33

BÖLÜM 3 BİNA ANALİZLERİ

3.1 Genel Anlamda Plan Özellikleri	37
3.2 Strüktür ve Malzeme Analizleri	39
3.2.1. Temeller	
3.2.2. Duvarlar	
3.2.3. Döşemeler	
3.2.4. Kolonlar	
3.2.5. Örtü	
3.3 Mekan Analizleri	42
3.4 Cephe Analizleri	80
3.4.1 Kuzey Cephesi	

3.4.2 Güneydoğu Cephesi	
3.4.3 Güney Cephesi	
3.4.4 Doğu Cephesi	
3.5 Bozulmalar	89
3.5.1 Tümüyle Yok Olan Yapı Birleşenleri	
3.5.2 Malzeme Bozulmaları	
3.5.3 Stürüktürdeki Bozulmalar	
3.5.4 Ek ve Değişiklikler, Bakımsızlık ve Kötü Kullanım Nedeni ile Oluşan Bozulmalar	

BÖLÜM 4 RESTİTÜSYON VE RESTORASYON PROJESİ

4.1 Restitüsyon Kararları ve Projesi	104
4.1.1 Yok Olmuş Bölümler	
4.1.2 Ek ve Değişiklikler	
4.1.3 Döşemeler	
4.1.4 Örtü	
4.1.5 Baca	
4.2 Restorasyon Kararları ve Projesi	119
4.2.1 Kasımpaşa Un Fabrikası'nın Yeni Kullanımına İlişkin Öneriler	
4.2.2. Onarıma İlişkin Öneriler	
4.2.2.1 Temizleme	
4.2.2.2 Sağlamaştırma	
4.2.2.3 Bütünleme	
4.2.2.4 Yenileme	
4.2.2.5. Yeni Ekler	

BÖLÜM 5 SONUÇLAR VE ÖNERİLER	124
-------------------------------------	-----

KAYNAKLAR	169
------------------	-----

EKLER	174
--------------	-----

ÖZGEÇMİŞ	172
-----------------	-----

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1.1	El Değirmeni Taşı	3
Şekil 1.2	İngiliz El Değirmenleri	3
Şekil 1.3	Güneybatı Avrupa'da kullanılan el değirmeni	4
Şekil 1.4.A	Hayvan Gücü ile Çalışan Değirmenlerin Taşları	6
Şekil 1.4.B	Hayvan Gücü ile Çalışan Değirmen Örneği	7
Şekil 1.5	Su Çarkları	7
Şekil 1.6	Yatay Çarklı Su Değirmeni	9
Şekil 1.7	Yatay Çarklı Su Değirmenin Gelişmiş Örneği	9
Şekil 1.8	Dikey Su Çarklarının Gelişimi	11
Şekil 1.9.1	Yatay Kanatlı Yel Değirmeni Örneği	12
Şekil 1.9.2	Gövdenin Kanatlar ile Döndüğü Yel Değirmeni Örneği	14
Şekil 1.9.1	Yalnızca Kanatların Hareket Ettiği Yel Değirmeni Örneği	15
Şekil 1.10	Valsli Değirmenlerin Çalışma Sistemi	18
Şekil 1.11	1913-1915 Sanayi İstatistiklerine Göre Osmanlı Sanayi Kuruluşları	21
Şekil 1.12	1913-1915 Sanayi İstatistiklerine Göre Osmanlı'da Üretim ve İmalat	22
Şekil 1.13	1913-1915 Sanayi İstatistiklerine Göre İstanbul'da Bulunan Değirmenler	24
Şekil 1.14	1913-1915 Sanayi İstatistiklerine Göre İstanbul'da Bulunan Değirmenler	26
Şekil 1.15	Müller Wiener'in Tersane Bölgesi için Hazırladığı Restitüsyon Çizimleri	27

Şekil 2.1	Dar'ül Halifet'ül Aliyye ve civarı, Moltke,1852	29
Şekil 2.2	İstanbul Kenti Planı, C. Stolpe, 1863	31
Şekil 2.3	Harita-i İstanbul, Mühendis Andon,1878	32
Şekil 2.4	İstanbul Haritası.1878	34
Şekil 2.5	Pervititch Haritası,1925	35
Şekil 2.6	Röperli Kroki	38
Şekil 3.1	Kasımpaşa Un Fabrikası, Rölöve Aşaması, Vaziyet Planı	94
Şekil 3.3	Kasımpaşa Un Fabrikası, Rölöve Aşaması, Zemin Kat Planı	95
Şekil 3.3	Kasımpaşa Un Fabrikası, Rölöve Aşaması, Birinci Ara Kat Planı	96
Şekil 3.4	Kasımpaşa Un Fabrikası, Rölöve Aşaması, Birinci Kat Planı	97
Şekil 3.5	Kasımpaşa Un Fabrikası, Rölöve Aşaması, İkinci Kat Planı	98
Şekil 3.6	Kasımpaşa Un Fabrikası, Rölöve Aşaması, Üçüncü Kat Planı	99
Şekil 3.7	Kasımpaşa Un Fabrikası, Rölöve Aşaması, A1A1 ve A2A2 Kesitleri	100
Şekil 3.8	Kasımpaşa Un Fabrikası, Rölöve Aşaması, A3A3 ve B1B1 Kesitleri	101
Şekil 3.9	Kasımpaşa Un Fabrikası, Rölöve Aşaması, Kuzey ve Güney Cepheleri	102
Şekil 3.10	Kasımpaşa Un Fabrikası, Rölöve Aşaması, Doğu Cephesi	103
Şekil 4.1.1	1926 Tarihli Harita ve Projenin Mevcut Durumu	109
Şekil 4.1.2	Kasımpaşa Un Fabrikası, Restitüsyon Aşaması, Zemin Kat Planı	110
Şekil 4.1.3	Kasımpaşa Un Fabrikası, Restitüsyon Aşaması, Birinci Ara Kat Planı	111
Şekil 4.1.4	Kasımpaşa Un Fabrikası, Restitüsyon Aşaması, Birinci Kat Planı	112
Şekil 4.1.5	Kasımpaşa Un Fabrikası, Restitüsyon Aşaması, İkinci Kat Planı	113
Şekil 4.1.6	Kasımpaşa Un Fabrikası, Restitüsyon Aşaması, Üçüncü Kat Planı	114

Şekil 4.1.7	Kasımpaşa Un Fabrikası, Restitüsyon Aşaması, A1A1 ve A2A2 Kesitleri	115
Şekil 4.1.8	Kasımpaşa Un Fabrikası, Restitüsyon Aşaması, A3A3 ve B1B1 Kesitleri	116
Şekil 4.1.9	Kasımpaşa Un Fabrikası, Restitüsyon Aşaması, Kuzey ve Güney Cepheleri	117
Şekil 4.10	Kasımpaşa Un Fabrikası, Restitüsyon Aşaması, Doğu Cephesi	118
Şekil 4.2.1	Kasımpaşa Un Fabrikası, Restorasyon Aşaması, Zemin Kat Planı	126
Şekil 4.2.2	Kasımpaşa Un Fabrikası, Restorasyon Aşaması, Birinci Ara Kat Planı	127
Şekil 4.2.3	Kasımpaşa Un Fabrikası, Restorasyon Aşaması, Birinci Kat Planı	128
Şekil 4.2.4	Kasımpaşa Un Fabrikası, Restorasyon Aşaması, İkinci Kat Planı	129
Şekil 4.2.5	Kasımpaşa Un Fabrikası, Restorasyon Aşaması, Üçüncü Kat Planı	130
Şekil 4.2.6	Kasımpaşa Un Fabrikası, Restorasyon Aşaması, A1A1 ve A2A2 Kesitleri	131
Şekil 4.2.7	Kasımpaşa Un Fabrikası, Restorasyon Aşaması, A3A3 ve B1B1 Kesitleri	132
Şekil 4.2.8	Kasımpaşa Un Fabrikası, Restorasyon Aşaması, Kuzey ve Güney Cepheleri	133
Şekil 4.2.9	Kasımpaşa Un Fabrikası, Restorasyon Aşaması, Doğu Cephesi	134

FOTOĞRAF LİSTESİ

Fotoğraf 2.1 :	Kasımpaşa Un Fabrika'sının Doğu Cephesine Bakış	36
Fotoğraf 3.3.1:	AZO1 Kodlu Mekan, Kuzey ve Batı Cepheleri	135
Fotoğraf 3.3.2 :	AZO1 Kodlu Mekan, Güney Cephesine Bakış	135
Fotoğraf 3.3.3 :	A1O1 Kodlu Mekan, Kuzey Cephesine Bakı	136
Fotoğraf 3.3.4:	A1O1 Kodlu Mekan, Kuzey Yönünden Bakış	136
Fotoğraf 3.3.5:	A1O1 Kodlu Mekan, Doğu Cephesine Bakış	137
Fotoğraf 3.3.6:	A1O2 Kodlu Mekan, Kuzey Cephesine Bakış	137
Fotoğraf 3.3.7:	A1O3 Kodlu Mekan, Kuzey Cephesine Bakış	138
Fotoğraf 3.3.8:	A2O1 Kodlu Mekan, Güney Cephesine Bakış	138
Fotoğraf 3.3.9:	A2O2 Kodlu Mekan, Kuzey Cephesine Bakış	139
Fotoğraf 3.3.10:	A2O1 Kodlu Mekan, Ahşap rampa	139
Fotoğraf 3.3.11:	A2O2 Kodlu Mekan, Güney Cephesine Bakış	140
Fotoğraf 3.3.12:	A2O2 Kodlu Mekan, Kuzey Cephesine Bakış	140
Fotoğraf 3.3.13:	A3O1 Kodlu Mekan, Çatı Detayı	141
Fotoğraf 3.3.14:	A3O1 Kodlu Mekan, Kuzey Cephesine Bakış	141
Fotoğraf 3.3.15:	A3O1 Kodlu Mekan, Batı Cephesine Bakış	142
Fotoğraf 3.3.16:	A3O2 Kodlu Mekan, Doğu Cephesine Bakış	142
Fotoğraf 3.3.17:	A2O3.1 Kodlu Mekan, Batı Cephesine Bakış	143
Fotoğraf 3.3.18:	A2O3.2 Kodlu Mekan, Güney Cephesine Bakış	143
Fotoğraf 3.3.19:	A3O1 Kodlu Mekan, Doğu Cephesi, Pencere Detayı	144

Fotoğraf 3.3.44:	C306 Kodlu Mekan, Güney Cephesine Bakış	156
Fotoğraf 3.3.45:	C306 Kodlu Mekan, Çatı Makasları	156
Fotoğraf 3.3.46:	C306 Kodlu Mekan, Batı Cephesine Bakış	157
Fotoğraf 3.3.47:	C307 Kodlu Mekan, Güney Cephesine Bakış	158
Fotoğraf 3.4.1:	Değirmen Kompleksinin Kuzey Cephesi	159
Fotoğraf 3.4.2:	Birinci Bina Kuzey Cephesi	160
Fotoğraf 3.4.3:	İkinci Bina Kuzey Cephesi	161
Fotoğraf 3.4.4:	Birinci Bina Kuzey Cephesi, Pencere Detayı	162
Fotoğraf 3.4.5 :	İkinci Bina Kuzey Cephesi, Pencere Detayı	162
Fotoğraf 3.4.6 :	Üçüncü Bina Kuzey Cephesi	163
Fotoğraf 3.4.7 :	Üçüncü Bina Kuzey Cephesi, İkinci Kat Pencere Detayı	164
Fotoğraf 3.4.8 :	Üçüncü Bina Kuzey Cephesi, Üçüncü Kat Pencere Detayı	165
Fotoğraf 3.4.9 :	Üçüncü Bina Doğu Cephesi	166
Fotoğraf 3.4.10:	Üçüncü Bina, Çatı Detayı	166
Fotoğraf 3.4.11:	Üçüncü Bina Doğu ve Güneydoğu Cepheleri	167
Fotoğraf 3.4.12:	Üçüncü Bina Doğu Cephesi	167
Fotoğraf 3.4.13:	Üçüncü Bina Güneydoğu Cephesi	168
Fotoğraf 3.4.14:	Üçüncü Bina Güneydoğu Cephesi, Duvar Dokusu	169
Fotoğraf 3.4.15:	Birinci Bina Kapı Detayı	169
Fotoğraf 3.4.16	Birinci ve İkinci Binaların Güney Cephesi	170
Fotoğraf 3.4.17 :	İkinci ve Üçüncü Binaların Güney Cephesi	170

ÖZET

Bu tez çalışmasında, İstanbul Beyoğlu ilçe sınırları içerisinde kalan, Bedrettin Mahallesi, 927 no'lu ada üzerinde bulunan tarihi Kasımpaşa Un Fabrikasının rölöve çalışmaları ile bugünkü durumunun tespit edilmesi ve ikinci derecede tarihi eser olarak tescilli olan yapıya kendi içsel ve çevresel özellikleri ile uyumlu bir yeniden kullanım önerisi getirilmesi amaç edinilmiştir.

19. Yüzyılın ikinci yarısında, Sultan Abdülmecit döneminde bir sanayi yapısı olarak inşa edilen fabrika, 1846 tarihli Büyükaada Değirmen'inden sonra İstanbul'un en eski un fabrikalarından biridir. 12 Ocak 1852'de inşa izni çıkan değirmen binası ve 1928 yılında eklenen ikinci ve üçüncü depo binaları ile değirmen kompleksi büyük bir alana yayılmaktadır. Üç yapıdan oluşan değirmen kompleksi üzerinde rölöve çalışmaları klasik metodlar uygulanarak gerçekleştirilmiştir. Mekanlar harf ve sayılardan oluşan bir kodlama sistemi ile isimlendirilerek tanımlanmış ve fotoğraflarla mevcut durum belgelenmiştir.

Binanın tarihlendirilmesinde, binanın tapu kayıtlarının yanısıra 19 yüzyılın ikinci yarısı ve 20. yüzyılın başlarında hazırlanmış haritalarından yararlanılmıştır. Ayrıca, binanın son sahibinden alınan yapının 1948 yılına ait rölövesi, restitüsyon aşamasında çok yardımcı olmuştur. Binanın tarihsel incelenme sürecinde konuyla bağlantılı farklı alanlarda gerçekleştirilmiş çalışmalar da tez kapsamında araştırılmıştır. Bu tip başlıklar arasında; Osmanlı Devleti'nde sanayi yapıları ve un fabrikaları, değirmenlerin tarihçesi, bölgenin tarihçesi sayılabilir.

Bu tezde her geçen gün biraz daha harap olan ilk sanayi yapılarından birini kurtarma ve yeni bir işlev ile sürekliliğini sağlamak amacıyla temizleme, sağlamlaştırma, bütünleme gibi müdahale tipleri önerilmiş, ayrıca yapının konumu ve mekansal özellikleri düşünülerek sergi ve kültür merkezi olarak değerlendirilmesi öngörülmüştür.

SUMMARY

THE RESTORATION PROJECT OF KASIMPAŞA FLOUR PLANT

In this thesis, Kasımpaşa Flour Mill which is between the maritime arsenal (Tersane) and the Kalyoncular Barracks is studied. The Kasımpaşa Mill which was built in 1852 while Abdülmecit was the sultan of the Ottoman Empire.

It was one of the oldest among the mills in İstanbul. After a mill in Büyükkada had been built in 1846, several mills were constructed in Unkapanı, Göksu, Hasköy and Kasımpaşa in the same period. Paşalimanı and Cibali Mills were constructed later, probably in 1858.

The flour mill which consists of an old production area and two warehouses situates on a quite large area. The warehouses which were constructed in 1928 are in better condition than the mill.

The oral information on the recent history of the mill was provided from last owner of the building and additional information was gained from an architectural survey which was prepared in 1948. Pervititch Maps were extremely necessary for the restitution drawings.

The flour mill which has not been used since 1984 is registered as a second degree building. It is suggested that, there was a need of having it repaired with minimum cleaning, conservation and renovation. As the original function is not proper for the current area, it is proposed to be used for cultural center consists of exhibition halls, library, studios and related offices. The restoration project is designed according to the principle that new functions should be applied to the building without destroying the mass and space characteristics of it.

This study comprises five chapters;

Chapter1 Introduction

1.1 The Evolution of the Grinding Technics and Flour Mills

1.1.1 The Evolution of the Grinding Technics

1.1.2 The Evolution of the Prime-movers of the Mills

1.1.3 The Process of Grinding Flour in the Roller- milling

- 1.2. The Industrial Buildings and the Flour Mills in the Ottoman Empire
- Chapter 2 The History of the Complex and It's Environment
 - 2.1. The History of the Kasımpaşa
 - 2.2. The Introduction of the Kasımpaşa Flour Mill
- Chapter 3 The Analyses of the Kasımpaşa Flour Mill
 - 3.1. The Main Features of the Plan
 - 3.2. The Structural and Material Analyses of the Complex
 - 3.2.1. Foundations
 - 3.2.2. Walls
 - 3.2.3. Floor
 - 3.2.4. Columns
 - 3.2.5. Roofing
 - 3.3. The Analyses of the Space
 - 3.4. The Analyses of the Facades
 - 3.4.1. North Facade of the Kasımpaşa Flour Mill
 - 3.4.2. East Facade of the Kasımpaşa Flour Mill
 - 3.4.3. Southeast Facade of the Kasımpaşa Flour Mill
 - 3.4.4. South Facade of the Kasımpaşa Flour Mill
 - 3.5. Deteriorations
 - 3.5.1. Disappeared Components of the Complex
 - 3.5.2. Deterioration of the Materials
 - 3.5.3. Structural Degeneration
 - 3.5.4. Additions

Chapter 4 The Restitution and Restoration Project

4.1. Restitution Project

4.1.1. Disappeared Components and Spaces

4.1.2. Additions

4.1.3. Floor

4.1.4. Roofing

4.1.5. Chimney

4.2. Restoration Project

4.2.1. Proposals for the New Function

4.2.2. Proposals for the Repairing

4.2.2.1. Cleaning

4.2.2.2. Consolidation

4.2.2.3. Reconstruction

4.2.2.4. Renovation

4.2.2.5. New Additions

In First chapter, Introduction ; Firstly, the history of grinding technices are mentioned. In the earlier period hand mills had been used for making flour. From this time to 1850's stone- milling was the only method. Abouth 1850's roller-milling was introduced. Apart from continual improvements, there were no major changes in milling.

Secondly, development of the mills are outlined. During the whole of antiquitiy the only prime- movers were men and animals. Then, water mills were introduced during the late Roman Empire. The third stage was the wind power in milling. From 1850's steam engine has been a prime- movers for mills.

Also, some information is given about the industrial building in Ottoman Period. The economical, social and military conditions of the era, together with the architecture of the era is given in order to determine in which environment the industrial building was realised. The mills which are being situated in İstanbul are listed and pointed in the map. Their production technology has been discussed. Current conditions of this flour mills is outlined.

In Second Chapter, The history of Kasımpaşa; This chapter embodies the information on Kasımpaşa. The properties of the area is explained together with it's place in the history. The devolepment of the area is pointed in the maps which were dated from 1850 to 1926.

The history of the complex has been summerized and the position within the are is defined. As it mention above, the old mill was built in 1852's. Other buildings within the complex were built in 1928. The warehouses had gone through a renovations in 1960's.

In Third Chapter, The Desciptions of the Kasımpaşa Flour Plant; The mill and warehouses studied individually producing detailed descriptions of architectural features. This descriptions contain whole spaces in the complex.

The condition of the supporting structure including all structural elements such as foundations, walls, columns, floor, roof, etc studied in detailed. Also, characteristic of architectural elements such as doors, windows and described in detail.

Apart from this, deteriorations, additions and changes in the building are determined and presented in 1/200 scaled drawings.

In Fourt Chapter, The Restitution and Restoration Project of the Kasımpaşa Flour Plant; Restitution and restoration drawing are introduced.

In restitution drawings, some of the destroyed parts are reconstituted and insignificant transformations are removed. This part is based on the information derived from the archive documents, the survey drawings which are prepared in 1948 and the oral information optain from the last owner of the building.

In restoration part, proposals for the restoration and reuse of the complex has been discussed. According to the current understanding, the building should continue to being used in order to provide durability and effectiveness of conservation. The useless condition of the building would both consume energy and material, causing an irreversible loss in this historical continuity.

In this case, the persistence of original function is preferred. However, if the original fuction has lost its vitality or the area is not proper place any more, the proposed one should be as attached to the original function as possible.

As original function is not proper for the area any more, new function has been proposed. It is suggested that the Kasımpaşa Flour Mill will be converted into a cultural center consists of exhibition halls, library, studios and related offices.

In fifth chapter, Conclusion; The purpose of this thesis is mentioned. Restitution problems have been discussed. Restoration proposals have been explained in details.

As it's mentioned above Kasımpaşa Flour Mill is one of the oldest mill among the Industrial buildings which were constructed in Ottoman Period. It gives information about the social, economical and technological features of the era. It is also important for a large complex which exhibits the characteristics of the mills and construction techniques.

Although it is registered as a second degree building there were not any survey drawings. For this reason, the detailed description of architectural features of the complex has been studied. The condition of the supporting structure including all structural elements described in detail.

Due to its long neglect the building is in a decayed condition today. It must be restored immediately according to principle that new function should be applied in a building without destroying the mass and space characteristics of it. Also, structural and material features of the complex must be considered.

BÖLÜM 1

GİRİŞ

1.1. Öğütme Teknikleri ve Değirmenlerin Gelişimi

1.1.1 Değirmenlerde Öğütme Tekniklerinin Gelişimi

Un, tahılların ya da bol nişastalı bazı bitki organlarının öğütülmesi ile elde edilen tozdur. Daha çok buğdaydan üretilen unun diğer çeşitleri elde edildikleri bitkilerin adıyla anılırlar. Buğdaydan birden fazla çeşitte un elde edilmektedir. Tanelerin kabuğuyla beraber öğütüldüğü esmer unlar; nişastasız ve yüksek proteinli glüten unu; tohum özü ve kepeği ayrılmış çok amaçlı rafine un; rafine edilip ağartılmış ince taneli kek unu bunlardan birkaçıdır.

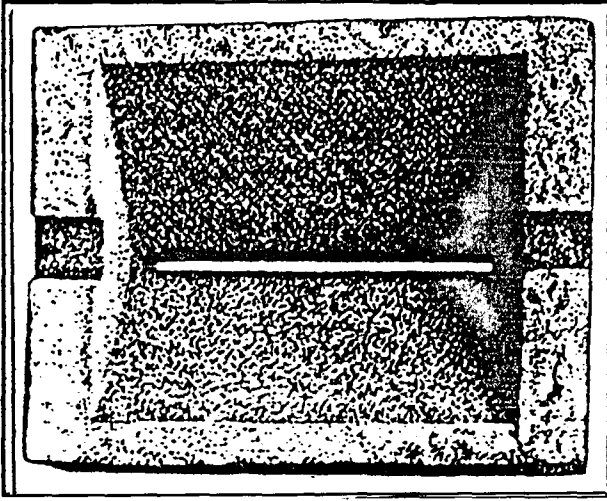
Eski Roma ve Yunan'da tahıllar en önemli besin kaynaklarından biriydi. Ancak, Roma'da kullanılan unun kalitesi günümüzdekine oranla çok düşüktü. Günümüzde, tanelerden ortalama %70-75 oranında un elde edilirken, eski dönemlerde tanelerden %80 oranında un elde edilirdi. Günümüzde, buğday öğütülmeden önce birkaç temizleme aşamasından geçirilir. Bir süre dinlendirilen buğday, içerdiği nem oranı ayarlandıktan sonra öğütme işlemine başlanır. Eski dönemlerde ise, Babil, Filistin ve Mısır'da buğday öğütülmeden önce dinlendirilirken, Roma'da direk öğütme işlemine başlanırdı. Bu nedenle elde edilen un koyu renkli olurdu. Ancak Klasik dönemde, Mısır'da soylular ve kral için öğütülen buğdayın temizleme işlemine tabi tutulduğu bilinmektedir. (Forbes 1965c, s.103)

Öğütme işleminin erken tarihi hala çok belirli değildir. Erken dönemde, Mısır'da un yapımı ev kadınının temel görevlerinden biriydi. Öğütme işlemi için bir çeşit el

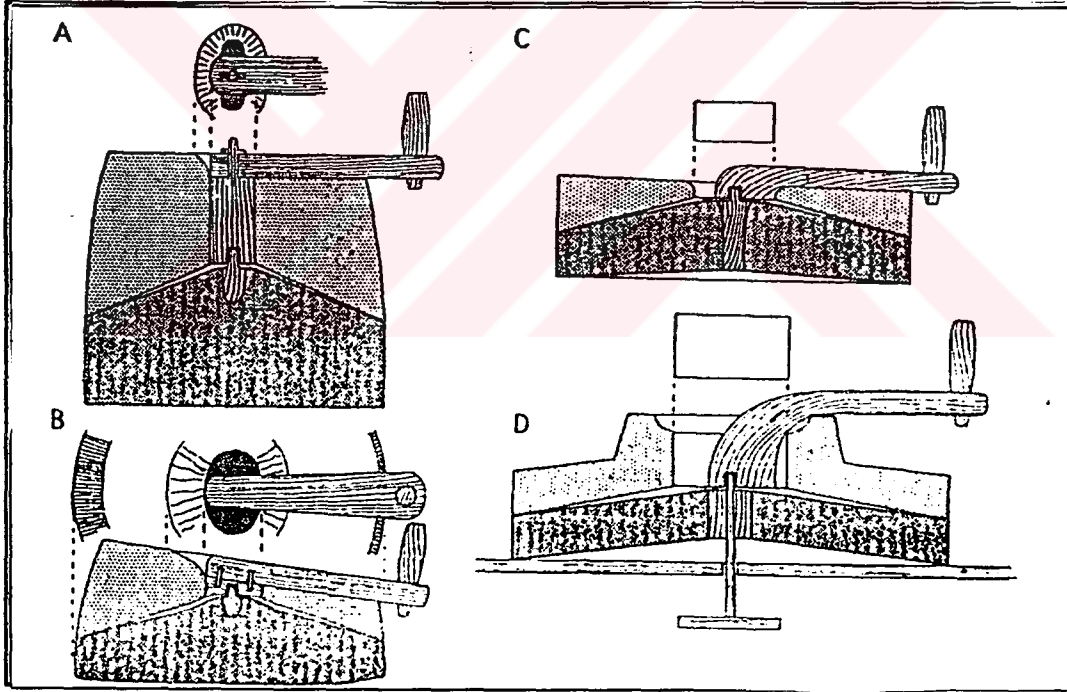
değirmeni kullanılmaktaydı. (Şekil 1.1) Mısır'da M.Ö. 1500 yıllarına kadar un üretimi evde yapılmaya devam edildi. Önceleri el değirmenlerinin kullanıldığı Mezopotamya'da M.Ö. 1000 yıllarından itibaren hayvan gücüyle çalışan ve dönerek işleyen değirmenlerin kullanıldığı bilinmektedir. Önceleri el değirmenlerinin kullanıldığı Mezopotamya'da M.Ö. 1000 yıllarından itibaren hayvan gücüyle çalışan ve dönerek işleyen değirmenlerin kullanıldığı bilinmektedir. Filistin'de ise, Helenistik Dönem'de döngüsel hareket ile çalışan değirmenler havan ve el değirmenlerinin yerini almıştır. (Forbes 1965a, s.274)

Helenistik Dönem'de döngüsel hareket ile çalışan değirmenler havan ve el değirmenlerinin yerini almıştır. (Forbes 1965a, s.274) Bu değirmenlerde alt taş üst taşa ana eksenenden geçen bir mil vasıtasıyla bağlanırdı. Daha sonraları üst taşa eklenen bir kulp vasıtasıyla kumanda edilen el değirmenleri eski Yunan'da M.Ö.2.yüzyılda hala kullanılıyordu. M.Ö. 1. yüzyılda ise Romanya, Alp Bölgesi ve İngiltere'ye (Şekil 1.2.A) kadar yayıldı. Döngüsel hareket ile çalışan bu el değirmenleri Orta Avrupa ve Güneybatı Avrupa'da belirgin bir farklılık göstermektedir. Güneybatı Avrupa'da ki un değirmenleri, iki dikey kulba sahiptir. (Şekil 1.3) Orta Avrupa'da ki değirmenlerde ise radyal olarak hareket eden yatay bir kulp bulunmaktadır. (Şekil 1.2.) Bu el değirmenlerinin gelişimi endüstriyel boyutta yapılan un üretimine paraleldir. Döngüsel hareket ile çalışan el değirmenlerin gelişmiş olanlarında, alt taşın merkezinden üst taşa sabitlenen ahşap ya da demir bir mil sayesinde, taşlar merkezlerinde birbirlerinden bir miktar uzaklaştırılarak sürtünme kuvveti azaltıldı. Bu şekilde, öğütme işlemi sırasında taş parçalarının una karışmasını önledi. (Forbes 1965c, s.109)

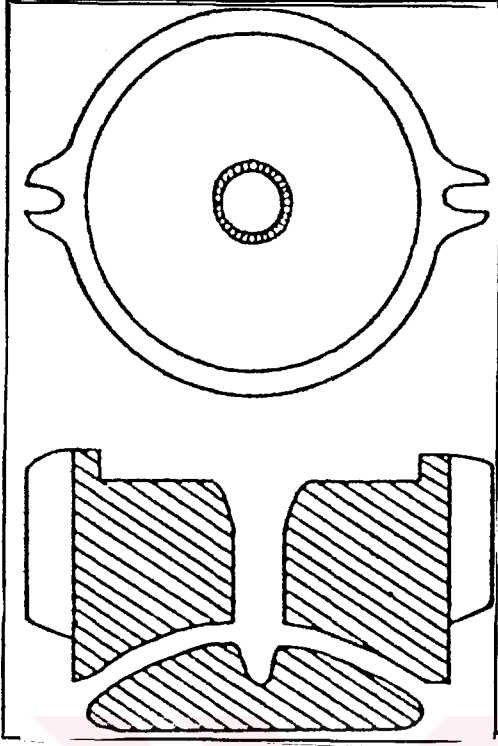
Roma'da M.Ö. 1.yüzyılda, Yunanistan'da ise M.Ö. 5. yüzyılda kullanılan bu değirmenler, Romalı ve Yunanlı askerler ile farklı bölgelere yayıldı. El değirmenlerinin bundan sonraki aşaması ise hayvan ve insan gücüyle çalışan değirmenlerdi.

Şekil 1.1 İtme kuvvetiyle çalışan el değirmeni taşı (Forbes 1965c, s.108)

Şekil 1.2 Döngüsel hareket ile çalışan İngiliz el değirmenleri A- M.Ö. 50 yıllarından önce, B- M.S. 1. yüzyıl, C- M.S. 2. yüzyıl, D- M.S 4. yüzyıl (Forbes1965c, s.109)

Şekil 1.3 Güneybatı Avrupa'da kullanılan, döngüsel hareket ile çalışan el değirmenleri (Forbes 1965c, s.110)

İlk un değirmenlerinin ortaya çıkışı İtalya'da M.Ö. 2. yüzyıla rastlar. İmparatorluk döneminde değirmenlerdeki değişim konstrüksiyondan çok döngüsel hareketin kullanımına ilişkindir. İnsan ya da hayvan gücü ile çalışan ilk değirmenlerde, üst taş yivli olurdu ve kumanda işlemi dikey şafta bağlanan bir çark vasıtası ile yapılırdı. Taşlı değirmenler ile yapılan öğütme işleminde verimin sağlanabilmesi için sabit ve dönen taş arasındaki dengenin sağlanabilmesi gerekmektedir. Bu dengeleme için, dönen taşın üzerine simetrik olarak konumlanmış dört delik açılarak içlerine kurşun doldurulurdu. Taşlar arasındaki mesafe vidalar ile ayarlanırdı.

Taşlı değirmenlerle yapılan öğütme işlemi, 19. yüzyılda silindirli değirmenlerin icadına kadar sürdü. 1850'li yıllarda İngiltere'de değirmen taşları hala öğütme işleminde kullanılan tek araçtı. Bu yıllara kadar değirmen taşlarının işletilmesinde, dengelenmesinde ve soğutulmasında bir çok gelişme kaydedildi. En kaliteli unun, daha düşük kalitedeki un ve kepekten ayrılmasında, ipek elekler yün ve keten eleklerin yerini aldı. (Morris 1965, s.29)

"Yavaş öğütme" olarak bilinen İngiliz tarzında değirmen taşları ilk taş ile yakın temas

halindedir ve öğütme sürekli bir işlemdir. Bu sistemde, kalitesi yüksek İngiliz buğdayından ortalama % 85 oranında beyaz un, %13 oranında kepek elde edildirdi. Daha fazla öğütme veya kalitesiz un kullanımında ise nişasta taneleri ayrıştığı ve kepek oranı arttığı için bu tür unlardan elde edilen ekmek ise daha ağır tadlı ve koyu renkli olurdu. Daha sert olan olan Macaristan ve Kuzey Amerika buğdaylarında kepek katmanları ve endospermiler daha gevrek olduğu için "yavaş öğütme" den dolayı da koyu renk un elde edilebilirdi. Ayrıca tüm taş değirmenlerde öğütme işlemi sırasında, buğday taneciğinin B1 vitamini içeren çekirdek kısmı ve buğday yağının una geçerek zaman içerisinde okside olmasından dolayı ekşimeye neden olurdu.

Avrupa kıtasında, özellikle Macaristan'da çabuk bayatlama problemi "yüksek öğütme" denilen sistem ile çözüldü. Bu öğütme sisteminde, ilk safhada değirmen taşlarının birbirlerine olan uzaklığı yalnızca buğday tanelerinin kırılmasına yetecek kadardır. Değirmen taşları zaman zaman birbirlerine yaklaştırılıp, zaman zaman uzaklaştırılarak öğütme işlemi daha yavaşlatılmaktaydı. Bu sistemle daha beyaz ve dayanıklı un elde etmek mümkün olmuştu.

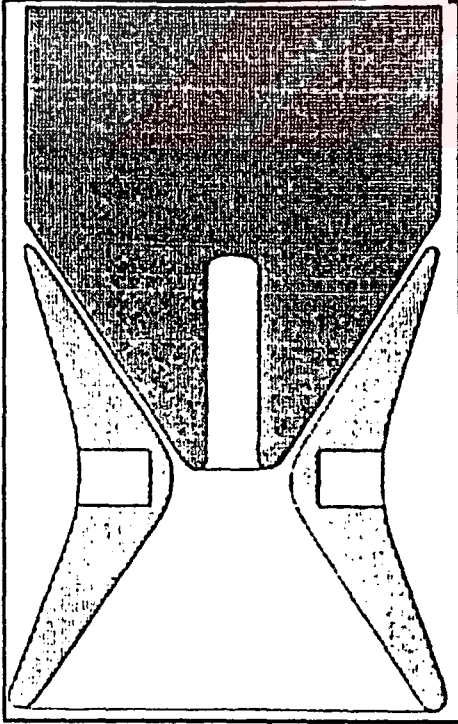
1840'larda Macaristan'da ortaya çıkan valsli değirmenler yavaş yavaş taşlı değirmenlerin yerini almaya başladı. Valsli değirmenlerde buğday tanesi dişli silindirlerle düz silindirlerin arasından geçirilerek farklı evrelerde aynı buğdaydan 5-6 farklı kalitede buğday elde etmek mümkün oluyordu. Ayrıca kepeği undan ayrı olarak elde etmek de mümkündü. Bu sistemde çekirdek bölgesi parçalara ayrıldığı için ekmeğe geçemiyordu. Bu sebeple ekşime ve bayatlama sorununa da çözüm bulunmuş oldu.

Valsli değirmenler, ilk olarak Amerika'da yaygınlaştı. Genel talep üzerine İngiliz değirmenleri bu sisteme geçtiler. 1870 - 1891 yılları arasında gelişen bu süreç İngiltere'de pek çok tartışmalara neden oldu. Daha sonraki yıllarda yıkama, hazırlama ve karma işlemlerinin geliştirilmesi dışında köklü bir değişiklik olmadı. 20. yüzyılın başlarında unun beyazlaşmasını sağlayan katkı maddeleri çıktıysa da daha sonra kullanımları yasaklandı. (Morris 1965, s.31)

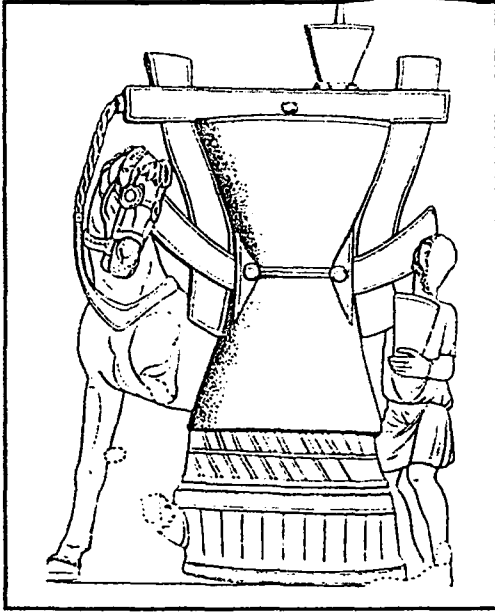
1.1.2 Değirmenlerde Kullanılan Güç Kaynaklarının Gelişimi

Tahılların öğütülerek un haline dönüştürülmesi, on bin yıldır medeniyetlerin en önemli ve sürekli gelişen bir parçası olmuştur. Un değirmenleri muhtemelen hayvan gücünün kullanıldığı ilk endüstri alanıdır. Aynı şekilde rüzgar gücü, su gücü ve buhar makineleri de ilk kez değirmenlerde kullanılmıştır.

Erken dönemde, Mısır'da, önceleri havanlarda işlenen tahıllar daha sonra el değirmenleriyle öğütülmeye başlandı. Klasik Yunan'da kullanılan ve el ile kumanda edilen değirmen taşları Romalı askerler ile Basra Körfezine kadar yayıldı. Roma İmparatorluğu'nda tahıl öğütülmesi uzmanlaşmış bir zanaat olmuştur. İmparatorluğun ilk yıllarında işsizlik önemli bir problemdi ve fakir halk işsiz kalmasın diye su değirmenleri tercih edilmiyordu. Önceleri insan ve hayvan gücünün (Şekil 1.4) kullanıldığı değirmenlerde ancak 4. yüzyıldan itibaren su gücü kullanılmaya başlandı.

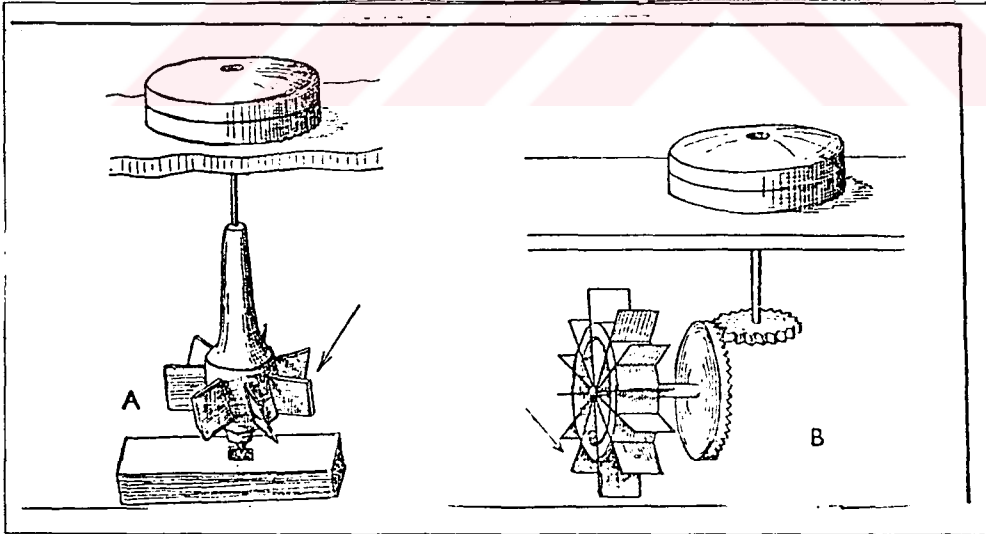

Şekil 1.4.A Hayvan gücü ile çalışan değirmenlerin taşları (Forbes 1965c, s.110)

Şekil 1.4.B Hayvan gücü ile çalışan değirmen örneği (Forbes 1965c, s.111)

Su çarklarının (Şekil 1.5.) güç kaynağı olarak kullanılması yel değirmenlerinden çok daha eskidir. Çin'de M.Ö. 2200 yıllarına kadar uzanan su gücü, 19 yüzyılın ikinci yarısına kadar kullanıla gelmiştir. (Winter 1970, s.8)

Şekil 1.5 Su Çarkları (Forbes 1965b, s:595)

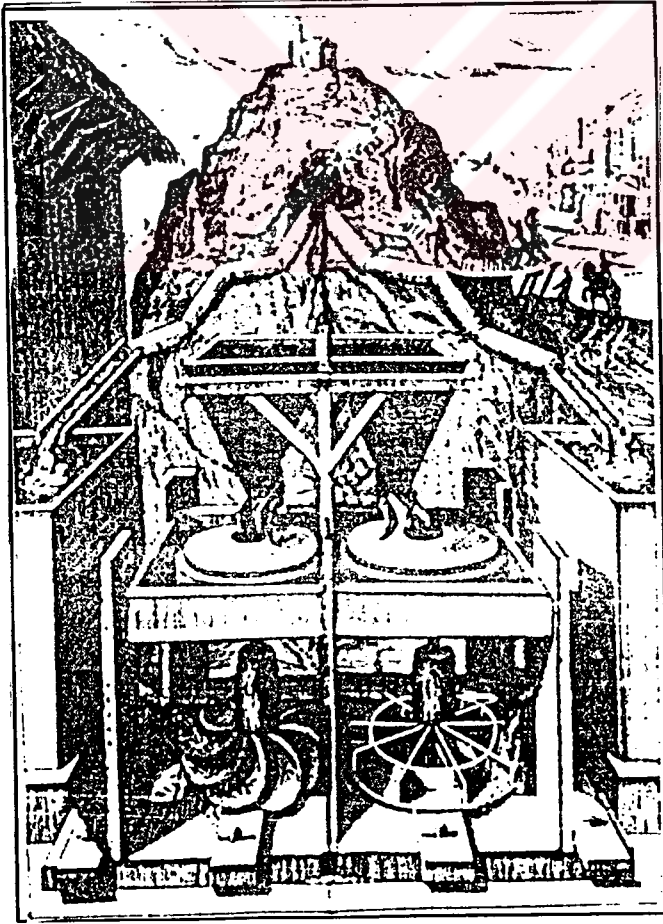
A)Yatay Çarklı Su Değirmeni B)Dikey Çarklı Su Değirmeni

İlk su değirmenlerinde, "Norse Değirmeni" olarak bilinen yatay su çarkları kullanılırdı. Dikey milli olan bu çarklar, dikeyle yaklaşık 30 derecelik açı yapan ve milin alt kısmına yakın bir tekerlek göbeğine sabitlenmiş bir dizi kanattan oluşurdu. Su, dik bir açıyla alçalan tahta oluk yardımıyla kanatların üzerine akıtılırdı. Bu şekilde değirmen taşı, bir dikey mil yardımıyla dişlilere gerek kalmadan doğrudan döndürülürdü. (Şekil 1.6) Bu sistem bir kontrol mekanizmasının eklenmesi dışında 2000 yıl boyunca değişmeden kaldı. (Şekil 1.7), (Landels 1996, s.12)

Daha sonra, ortaçağ Avrupası'nı etkisi altına alacak olan dikey su çarkı M.Ö. 150-100 yıllarında Doğu Akdeniz Bölgesi'nde ortaya çıkmıştır. (Basalla 1996, s.195) Dikey çark çeşitlerinden birincisi alttan çevrilen çarktır ve anlatıcısının adı ile "Vitruvian" olarak da anılır. (Şekil 1.8.a) Vitruvius'un tanımına göre bu çark, dış çevresinde kanatlar bulunan çubuklu, çapı belirtilmemiş bir çarktan meydana gelmektedir. Kanatlar nehirdeki akım tarafından döndürülür. Bu sistemde üretilen gücün büyüklüğü, akan suyun hızı ve suyun etki ettiği kanatların alanına bağlıdır. Çarkların üçüncü ve en verimli çeşidi ise üstten çevrilen çarklardır. (Şekil 1.8.c) Alttan çevrilen çarklar ile bu çarklar arasındaki aşama "göğüsten çevrilen" çark olarak adlandırılan, alttan çevrilenin biraz gelişmiş biçimidir. (Şekil 1.8.e) Üstten çevrilen çarklarda su belli bir yükseklikten akarak çarkı döndürüyordu. Bu sistemle elde edilen enerji diğerlerine göre çok daha fazla olmasına karşın, sistemin ilk yapım maliyeti yüksekti. Suyun belli bir yüksekliğe çıkartılması pahalıya mal oluyordu. Buna karşı alttan çevrilen çarklar için gerekli tek düzenek yalnızca bir nehir ya da dere kenarında inşa edilen dikey bir duvardı. Bu nedenle eskiçağda verimliliği daha düşük olmasına rağmen alttan çevrilen çarklar tercih edilmiştir. (Landels 1996, s.17)

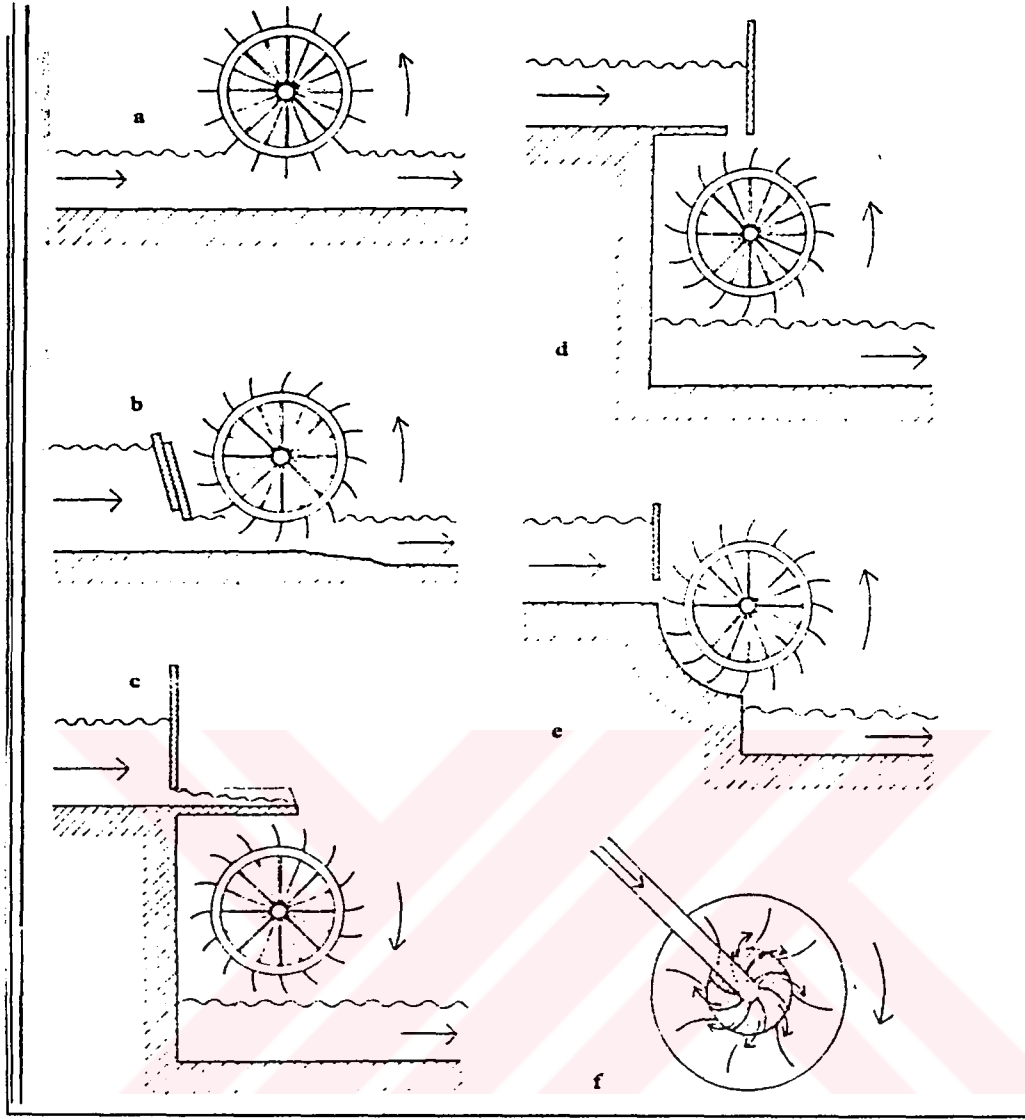
Şekil 1.6 Yatay çarklı su değirmeni örneği "Norse Değirmeni"(Forbes 1965b, s.590)

Şekil 1.7 Yatay çarklı su değirmenin gelişmiş örneği, 1617 "(Forbes 1965b, s.590)

Önceleri insan ve hayvan gücüyle çalışan değirmenlerin kullanıldığı Roma İmparatorluğu'nda, ancak dördüncü yüzyıldan itibaren su değirmenleri yaygınlaştı. Un değirmenleri su kemerleri ve hamamların suyuyla çalıştırılıyordu. Su kaynaklarının verimli kullanımına ilişkin kurallar ve kanunlar geliştirildi. Bu dönemde Romalılar en büyük su değirmenlerini yaptılar. Örneğin, dördüncü yüzyılda inşa edilen bir değirmenin, her biri saatte 3 ton buğday öğüten değirmen taşlarını çalıştırmak için inşa edilmiş 16 adet su çarkı vardı. (Forbes 1965b, s.601)

Batı Avrupa'da su kaynağı çok fazla olduğu için su enerjisi yaygın olarak kullanılıyordu. Hemen her köy kendi değirmenine sahipti. İngiltere'de ise bilinen en eski su değirmeni M.S.762 yılına aittir. Üstten çevrilen çarklar daha önceden bilinmesine karşın, ancak 13. yüzyıldan itibaren yaygın olarak kullanılmaya başlandı. Ortaçağ boyunca su değirmenleri Avrupa'da hızla yaygınlaştı. 15. yüzyılda birçok endüstri alanında kullanılmaya başlanan su çarkları, 16. yüzyılda en çok tercih edilen enerji kaynağıydılar. İngiltere'de su kaynağının bulunduğu hemen her köyde bir veya bir kaç tane su değirmeni bulunuyordu. Ortaçağın en etkin güç kaynağı olan su çarkları, 1850' li yıllara kadar bu etkinliğini sürdürdü. (Winter 1970, s.11)

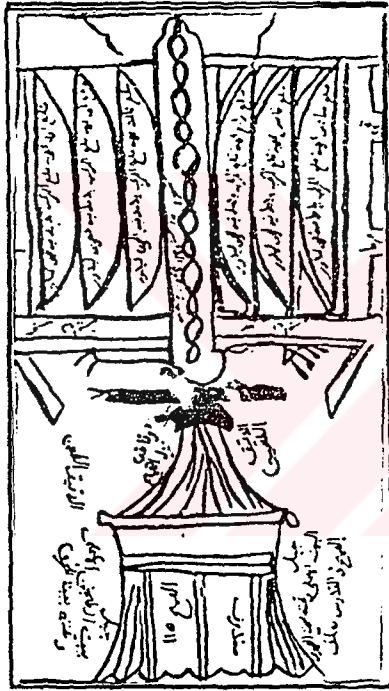

Şekil 1.8. Dikey Su Çarklarının Gelişimi (Winter 1970, s.19)

- a) Alttan çevrilen su çarkı b) Poncelet çarkı c) Üstten çevrilen su çarkı
d) Üsten çevrilen su çarkının geliştirilmiş hali e) Göğüsten çevrilen çark
f) Türbin

Öğütme tekniklerinin gelişim sürecinde rüzgar gücünün etkin olarak kullanılması su çarklarından çok daha sonra olmuştur. Yunanlılar ve Romalıların bilmediği yel değirmenleri M.S. 5. yüzyılın başlarında Çinliler tarafından bulunmuştur. Bu değirmenlere, 7. yüzyılda doğuda, özellikle İran'da yaygın olarak görülmektedir. Önceleri sulamada kullanılan rüzgar gücü hemen ardından değirmenlerde kullanılmaya başladı. İlk yel değirmenleri genelde iki katlıydı. Değirmen taşları ile yel değirmeninin kanatları aynı dik aks üzerinde yerleştirilmek üzere, değirmen taşları üst katta, rüzgar

kanatları ise açık olan zemin katta bulunurdu. Rüzgar hangi yönden eserse essin, dönen çark vasıtasıyla değirmen taşının hareketi sağlanmış olurdu. (Şekil 1.9.1) Afganistan'da hakim rüzgar olan kuzey rüzgarı çok kuvvetli olduğu için, yel değirmenlerine rüzgarın şiddetini kontrol eden kapaklar eklenirdi. Aksi taktirde şiddetli rüzgar ile hızlı çalışan değirmen taşları, sürtünmenin aynı zamanda ısı da açığa çıkarmasından ötürü unu yakıyordu. 12. yüzyılda rüzgar gücü uzak ve yakın doğuda değirmencilikğin yanı sıra diğer alanlarda da en önemli enerji kaynağı haline gelmişti. (Forbes1965b, s.614)

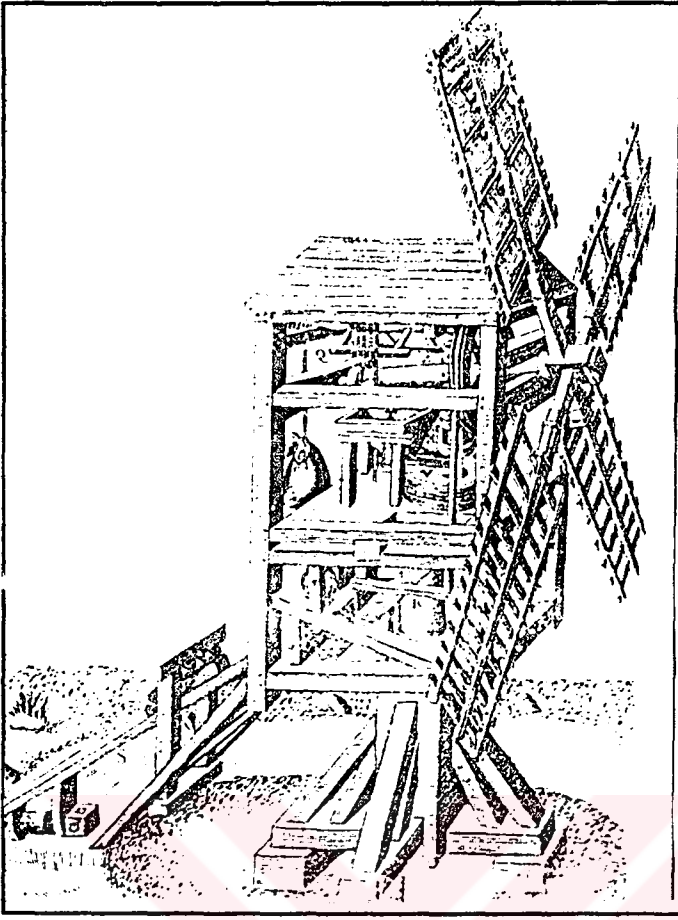

Şekil 1.9.1. 14. Yüzyıl Yatay Kanatlı Yel Değirmeni Örneği, Al-Dimashi'ye ait Kitab Mukhbat Al-Dahr'den alıntı (Forbes 1965b, s.615)

12. yüzyıl başlarında Avrupa'da da kullanılmaya başlanan yel değirmenlerinin çıkış noktası hakkında pek çok spekülasyon vardır. Bazıları yel değirmenlerinin İran'dan Rusya ve İskandinavya vasıtasıyla Batı Avrupa'ya yayıldığını düşünürken, diğer bir görüş Fas'tan İspanya vasıtasıyla Avrupa'ya geçtiği yönündedir. Bu görüşlere karşın, Batı Avrupa değirmenleri doğudakilerden oldukça farklıdır. Avrupa'da kanatlar dik olarak yerleştirilerek, bizim bildiğimiz anlamda yel değirmenleri kullanılmaya başlandı.

Bu düzenleme ile daha büyük ve verimli güç elde edilmesine karşın değirmen kanatlarının hakim rüzgar yönüne çevrilmesi gerekmektedir. Ege'de hakim rüzgara doğru yerleştirilmiş basit yel değirmenlerinin çatıları konik biçimde ve samanla kaplıydı. Buna karşın Batı Avrupa'da daha geliştirilmiş yel değirmenleri bulunmaktaydı. Ahşap çatılı olan bu değirmenlerin gövdeleri kanatları taşıdığı gibi tüm mekanizmayı da içinde bulundurmaktaydı. Ahşap bir ayak üzerine yerleştirilen kanatlar gövde ile beraber dönerek yüzünü hakim rüzgara çevirebiliyordu. (Şekil 1.9.2) Bununla beraber kanatların ve değirmenin bir ayak üzerinde taşınması çok zordu. Bu sorun da 1430'da Alman mühendisler tarafından çözüldü. Yeni sistemde ana gövde sabit tutulurken kanatları taşıyan çatı kısmının ahşap çokgen taşıyıcılar üzerindeki tekerlekler yada tuğla silindirler vasıtasıyla döndürülmesi sağlanıyordu. . (Wailes 1965, s.91-93)

İlk değirmenlerde değirmen taşları rüzgardaki tüm değişiklikleri izlemek zorunda kalırdı. Bu durum 1745' de Edward Lee'nin rüzgar gülünü bulmasına kadar sürdü. Ana kanatların arkasına dik açıyla yerleştirilen rüzgar gülü vasıtasıyla değirmenin baş kısmı otomatik olarak hakim rüzgara dönüyordu. (Şekil 1.9.3) Daha sonra da kanatların otomatik olarak ayarlanması için pek çok çalışma yapıldı. Nihayet 1807 yılında William Cubitt demir çubuklardan oluşan kontrol mekanizmasını kanatların önüne yerleştirmek suretiyle bunu başardı. Bu değirmenler genelde yerden yüksek bir yapıya sahipti. Konik biçimdeki çatı alt bölümde daha geniş alan kullanımını sağlarken, üst bölümde hava akışını kontrol ederdi. Stabilitayı sağlamak için çok fazla pencere kullanılmazdı. Genelde meşe ağacından yapılan ahşap mil üzerinde dönen kanatlardan ortalama 10 beygir gücü enerji sağlanırdı. (Wailes 1965, s. 101)

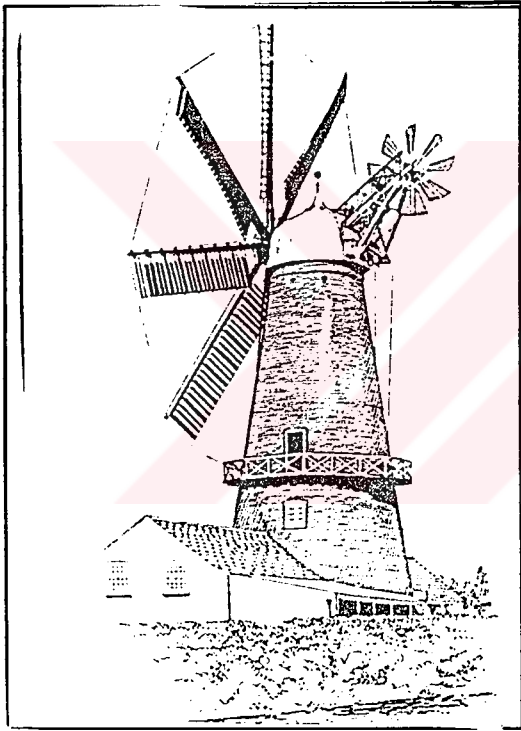

Şekil 1.9.2.Gövdenin kanatlar ile beraber döndüğü yel değirmeni örneği (Wailes 1965, s.91)

Yel değirmenleri un üretimini yanı sıra bir dönem boyunca sulama ve tekstil sanayinde de kullanıldı. 19. yüzyılın sonlarında İngiltere'de yel değirmenleri hala inşa edilmekteydi. Ancak endüstri alanındaki gelişmelerden sonra, rüzgar gücü su gücü gibi giderek önemini yitirdi. Önceleri buhar makinalarının, daha sonrada dizel motorların bu değirmenlere adaptasyonu ile rüzgar gücünden faydalanmayı sağlayan değirmen kanatları ortadan kalktı. (Winter 1970, s.11)

Buhar gücünün, rüzgar ve su gücünün yerini alması birdenbire olmamıştır. İlk buhar makinası 1698 tarihli olsa da, buhar makinası 1712'lerden itibaren Newcomen'in yaptığı çalışmalar sayesinde su gücüne alternatif olarak düşünölmeye başlandı. Ancak bu geçiş dönemi oldukça ilginçtir. Önceleri buhar makinaları suyu değirmenin üst katına pompalıyor ve bu su geleneksel su değirmenini çalıştıyordu. Newcomen'in geliştirdiği buhar makinasını su değirmenlerine ilk adapte eden bu konuda pek çok

alışması bulunan Smeaton'dır. 1781 yılındaki bu uygulamadan sonra, 1784 yılında Boulton ve Watt arkların aynı zamanda çalıştırılmasını sağlayan motoru geliştirdiler. 19. yüzyılın buhar makinaları üzerinde yapılan çalışmalar devam ederken, hala su çarkları ana güç kaynağıydılar. Nitekim 1824 yılında Fransız Poncelet, bentlere eğim vererek suyun akış hızının arttırılması ve çarkın üzerindeki pervanelerin kavislendirilmesi suretiyle, su gc ile çalışan değirmen teknolojisinde büyük gelişmeler kaydetti. (şekil 1.8.b) Amerikalı Oliver Evans su değirmenlerini daha da geliştirdiyse de, aynı dönemde buhar trbınlerinin (şekil 1.8.f) kullanılmaya başlaması sonucu Evans'ın çalışmaları bir işe yaramadı. (Winter 1970, s.14)

şekil 1.9.3. Yalnızca Kanatların Hareket Ettiği Yel Değirmeni rneği
(Wailes 1965, s.96)

1.1.3 Valsli Değirmenlerde Buğdayın İşlenme Süreci

19. yüzyılda icat edilen valsli değirmenler 20. yüzyılın başlarından itibaren Avrupa ve Amerika'da yaygın olarak kullanılmaya başlandı. Valsli değirmenlerde yapılan un üretiminde; taneler önce temizlenir, kolayca parçalanabilmesi için ıslatılarak yumuşatılır. Daha sonra, öğütülerek un haline dönüştürülür. Un genellikle ağartma işleminden geçirilir. Tanelerden ortalama %75 oranında un, %23 oranında tohum özü ve kepek elde edilir. Geriye kalan %2 ise buharlaşan sudur.

1.1.3.1. Temizleme ve Tavlama

Değirmene gelen buğday; kantarda tartılıp, silolara aktarılmadan önce ayırıcı vasıtası ile ön temizlemeye tabi tutulur. Gerektiğinde işlenmek üzere silolardan alınan buğday eğer yeteri kadar nem içermiyorsa ıslatılır ve suyun tanelere işlemesi için 24 ile 48 saat arasında dinlendirilir. Daha sonra buğday özenle temizlenerek, hatta gerektiğinde yıkanarak kirlerinden arındırılır. Temizlenmiş buğday tekrar tartılarak öğütme işlemine hazır duruma getirilir.

1.1.3.2 Öğütme

Buğday 19. yüzyılın sonlarından itibaren değirmen taşının yerini almış olan valsli makineler ile öğütülür. Valsli (silindir) değirmenlerde buğday tanelerinin dişli ve düz silindirlerin aralarından defalarca geçirilmesi suretiyle, aynı buğdaydan farklı evrelerde 5-6 değişik kalitede un elde edilebilir. Bu işlemler sırasında ardarda birçok kez kırılan buğday parçaları, mekanik elekler vasıtası ile iriliklerine göre üç gruba ayrılır:

- a- İri parçalar - Kaba ürün
- b- Çok ince parçalar - un
- c- orta kategori - irmik
 - c1- iri irmik
 - c2 -orta irmik
 - c3- ince irmik

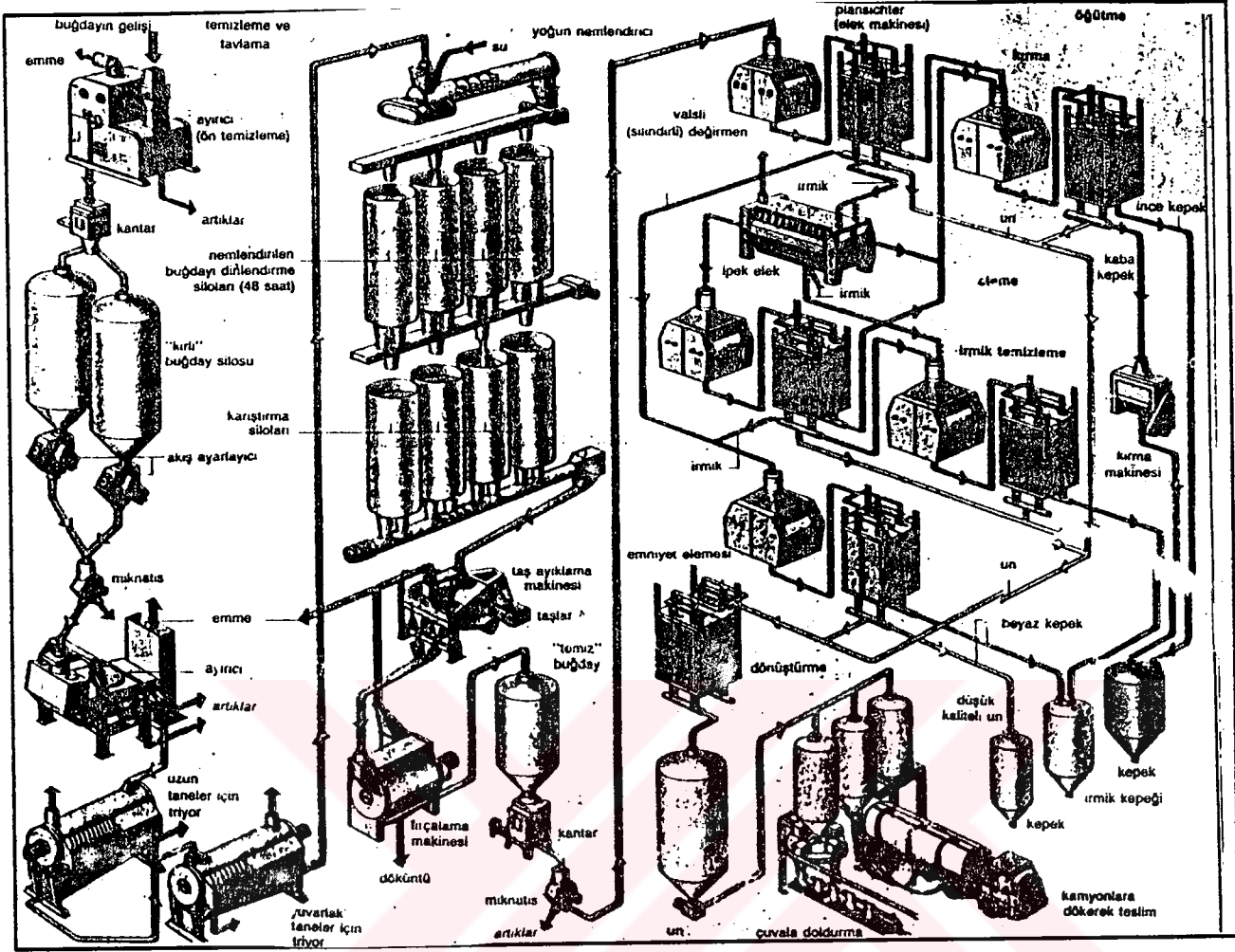
Değirmencilikte vals ve elek sistemine pasaj adı verilir. Pasajlar üç bölüme ayrılır. Kırma bölümü buğday ve kaba ürünün, ırmik temizleme orta boy ırmığın, ırmik öğütme ince ırmığın işlenmesine yararlar. Her bölümde parçacıklar değişikliğe uğrarlar.

Buğdayın tümü birinci kırma pasajına gelir. Kaba ürünler yivli silindirlerden oluşan kırma yalelerinin birinden diğerine geçer ve beş geçişten sonra kepek haline gelir. Daha sonra elek makinaları vasıtası ile un ırmikten ayrılır ve ırmikler iriliklerine göre sınıflandırılır.

Orta ve iri büyüklükteki ırmik taneleri ırmik temizleyicilere gönderilir. İrmik temizleyiciler genelde düz, bazen de çok ince valslerle donatılmıştır. Dört aşamalı temizleme işleminden sonra ırmik kepeği elde edilir. İnce ırmik ise düz valslerden oluşan ırmik öğütme pasajlarına gönderilir. Altıncı öğütmeden sonra kabuk kısımları ırmik kepeğine, iç kısmın çok az bir bölümü beyaz kepeğe, tamamına yakın bölümü ise una dönüşür. (Şekil 1.10)

1.1.3.3. Un Karma

Sonuç olarak, pasaj unu denilen 15 çeşit un elde edilir. Ticari unlar bu 15 çeşit unun karışımlarından oluşur. Unun saf olması en kepekli kısımları tamamen ya da büyük ölçüde karışımın dışında tutulmasına bağlıdır.

Şekil 1.10 Valsli değirmenlerin çalışma sistemi, (Ana Britannica 1994, s.11945)

1.2 Osmanlı İmparatorluğu' nda Sanayi Yapıları ve Un Fabrikaları

18. yüzyılda Avrupa' da başlayan sanayileşme süreci birkaç yüzyıl sürmüştür. Avrupa' da ancak, 20. yüzyılın başlarında bugünkü anlamda dev sanayi kurulabilmiştir. 18. yüzyılın sonlarında Avrupa' da meydana gelen makinaların icadı ve bunların sanayide uygulanması hareketine Osmanlı İmparatorluğu uyum sağlayamamıştır.. 19. yüzyılın ikinci yarısında sanayiye düzenleme çabaları görülür. Aynı yıllarda ordunun giyim ve silah gereksinmelerini karşılamak için devletin bir takım girişimlerde bulunduğu bilinmektedir. Meşrutiyetin ilanı ile birlikte iç gümrükler kaldırılmış ve 1913'de sanayinin teşviki için bir yasa çıkarılmıştır. Bu yasayla sınai kuruluşlara gerekli arazinin karşılıksız sağlanması, makine ve araç - gereç vergisi bağışıklığı, vergilerin taksitle ödenmesi gibi kolaylıklar getirilmiştir. Özellikle 1901-1915 döneminde özel sanayi girişimciliğinde belirli bir hareketlenme gerçekleştirilmiştir.

Bu girişimlere rağmen, 19. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nda sanayileşme tam anlamıyla gerçekleşemedi. Osmanlı, temel sanayinin kurulamaması, hammaddelerin, usta ve zanaatkarların yurt dışından getirilmesi nedeniyle Avrupa'ya bağımlı bir pozisyondaydı. Bir yandan tarımsal ürünler ve Osmanlı madenleri yurt dışına ihraç ediliyor, bir yandan da işlenen bu mallar Osmanlı İmparatorluğu'na satılıyordu. Bu şekilde, Avrupa için hem pazar hem de hammadde kaynağı olan Osmanlı, sanayileşme sürecinde kendi iç dengesini kuramadı. (Toprak 1985, s.1341-1343)

18. yüzyılda çeşitli sanayi dallarında birçok imalathane kurulmasına karşın, gerçek anlamda fabrikalar 19. yüzyıldan itibaren kurulmaya başlamıştır. 3. Selim döneminde (1789-1808) Tersane ve Tophane gibi kuruluşlarda sıhhileştirilmeye gidilmiştir. 1804'de üniforma yapımı için dokuma imalathanesi ve Boğaz'da kağıt fabrikası kurulmuştur. (Müller- Wiener 1992, s.73)

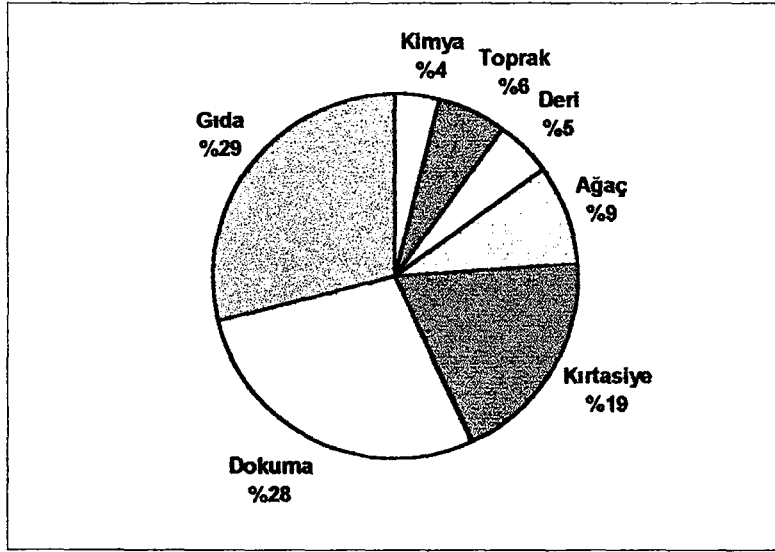
2. Mahmut döneminde (1808-1839) ise asıl sanayileşme girişimleri başlamıştır. İlk tesis Beykoz yakınlarında 1813'de açılan Tabakhane'dir. 1841-42 yıllarında genişletilen fabrika yalnızca ordu için çalışıyordu. Bir süre sonra ayakkabı fabrikasına dönüştürülen yapı 1912'de tamamen yeni makinalarla donatılarak Cumhuriyet

döneminde de üretimini devam ettirmiştir. 1827'de Eyüp'te iplik fabrikası, 1830'da Beykoz'da deri ve ayakkabı imalathaneleri kurulmuştur. 1831 yılında kurulan Matbaa-i Amire en önemli sanayi yapılarımızdan biridir. Baskı makinaları İngiltere ve Fransa'dan alınmıştır. 1833 yılında kurulan Feshane-i Fabrika-i Hümayun ise en eski dokuma fabrikamızdır. İlk kurulduğunda buhar makinaları ile çalışan fabrika, 1913 yılından itibaren elektrik motorları ile çalışmaya devam etmiştir. (Batur 1981 , s.333)

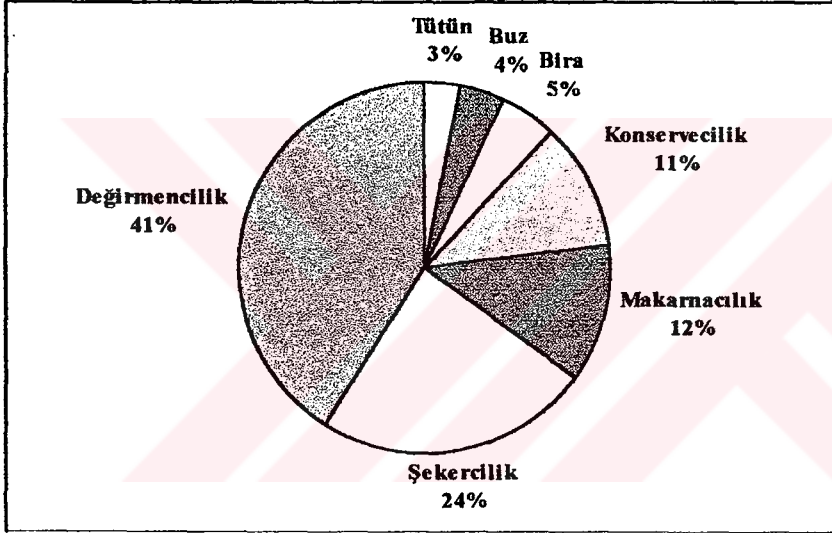
1840'lara kadar Osmanlı üretiminin büyük bir kısmı askerler ve ordu tarafından kullanılıyordu. Bununla beraber sivil pazara girme eğilimleri de vardı. Örneğin, Hereke'de imal edilen ipekler sivil pazara girdi. Önceleri yalnızca orduya hizmet veren Feshane perakende satışa başladı. Ancak bu girişimler çok sınırlı kaldı. Ülkenin geniş ölçekli üretim birimleri İmalat - Harbiye fabrikaları ise ordunun ve devlet yönetim kademelerinin ihtiyaçlarının karşılamakla yetinmiş; yüksek maliyetlerle üretim yapan piyasalardan bağımsız, pazarda oluşan fiyatlara son derece duyarsız bir devlet sanayii olarak kalmıştır. (Clark 1992, s.48) Prof. Sarç gelişmiş Avrupa sanayinin hegemonyası altında devlet eliyle sanayi kurma hevesinin bilançosunu şöyle yapmaktadır; “ Fabrikaların ekserisi hiçbir varlık gösteremeyip, devletin mütemadiyen parasını yiyen müesseseler mahiyetindedir. ”

Osmanlı sanayi ile ilgili sayısal veriler 1913 ve 1915 yıllarında yapılan sayımlara dayanmaktadır. Sayımlar, yalnız sanayinin yoğun olduğu Batı Anadolu'yu ve on ve daha fazla kişinin çalıştığı iş yerlerini kapsamaktadır. Dolayısıyla bölgeseldir ve yapısal açıdan sınırlı değerlendirmeye olanak verir. Bununla birlikte veriler Osmanlı Sanayi yapısının niteliklerini izleme olanağını vermektedir. Önce sanayinin tümüyle (dayanaksız) tüketim malları üretimine yöneldiği ve küçük ölçekli olduğu açıktır. Osmanlı sanayinin dayanıklı tüketim, ara ve yatırım malları alanında gelişmediği, var olan sınıai üretiminde madencilik ve tarımsal üretimle bir bütünlük oluşturacak düzeye ulaşamadığı söylenebilir. (Ökçün 1971, s.1)

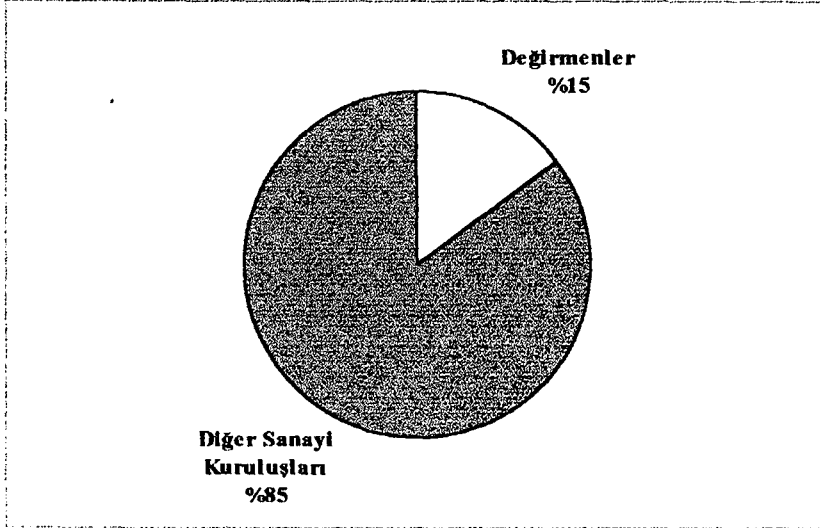
1913 ve 1915 yıllarında yapılan Sanayi İstatistikleri doğrultusunda, asli sanayi müesseselerinin % 28.6' sını gıda sanayinin teşkil ettiği görülmektedir. Değirmenler ise gıda sanayinin en büyük bölümünü oluşturmaktadır. (Şekil 1.11.a, 1.11.b, 1.11.c)

Şekil 1.5.a 1913-1915 Sanayi İstatistiklerine göre Sanayi Kuruluşlarının Dağılımı

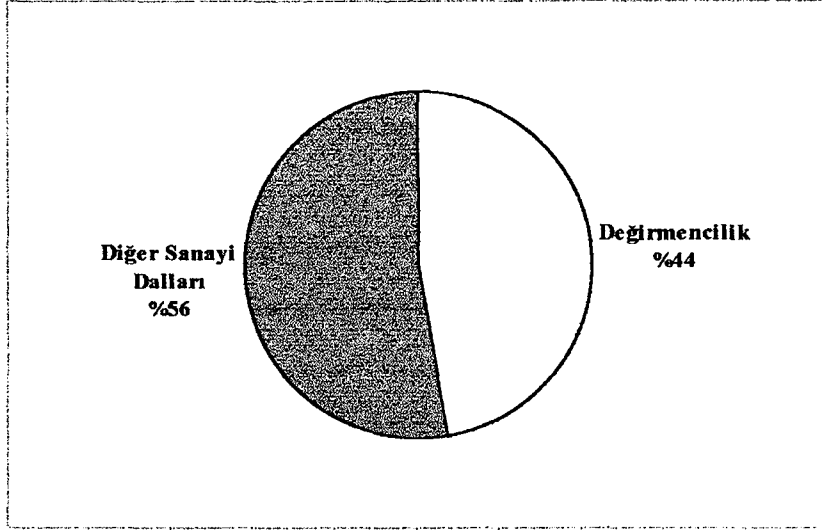

Şekil 1.5.b 1913-1915 Sanayi İstatistiklerine göre Gıda Sanayiine ait Asli Kuruluşların Dağılımı

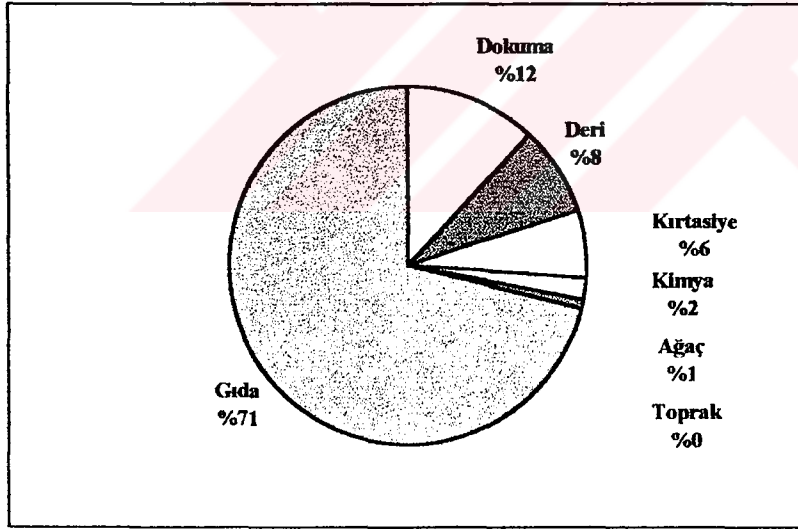

Şekil 1.5.c 1913-1915 Sanayi İstatistiklerine göre Mevcut Değirmenlerin ait Tüm Sanayi Kuruluşlarına Oranı

Şekil 1.11. 1913-1915 Sanayi İstatistiklerine Göre Osmanlı Sanayi Kuruluşları

Şekil 1.12.a. 1915 Sanayi İstatistiklerine Göre Yapılan Üretim ve İmalatın Farklı Sanayi Dallarına Göre Dağılımı

Şekil 1.12.b 1915 Sanayi İstatistiklerine Göre Değirmencililiğin Tüm Üretim ve İmalata Oranı

1915'de sayıları otuzüç bula ve yalnızca buğday öğüten değirmenlerin en önemlileri İstanbul'da ve İzmir'de bulunuyordu. Bu otuzüç değirmenden yalnızca birinin, bir anonim şirket elinde bulunması ve her birinde ortalama 38-47 kişinin çalıştırılması, değirmenlerimizin orta büyüklükte olduğunu göstermektedir. Bu değirmenlerden ancak birkaç tanesi işlediği buğdayın satışını da gerçekleştirirken, diğerleri gelirlerini öğüttükleri buğdayın bir kısmını almak suretiyle veya ücret ile elde ediyorlardı.

Üretim kabiliyetinin, 24 saatte ürettiği buğday miktarı ile ölçüldüğü değirmenler, Osmanlı İmparatorluğu'ndaki tüm imalat değerinin 1913'te %32.2'sini ve 1915'de %44.4 'ünü oluşturmalarına rağmen, (Şekil 1.12.a, 1.12.b) bu oran Osmanlı'nın toplam un ihtiyacının ancak bir bölümünü karşılayabiliyordu. (Ökçün 1971, s.22) Bunun en önemli sebebi, Osmanlı İmparatorluğu'nun en etkin sanayi merkezi olan İstanbul'da değirmenlerin yeteri kadar gelişmemesidir. Buna karşılık İzmir Değirmenleri, İzmir ve çevresinin ihtiyacını karşıladığı gibi ihracat da yapıyorlardı. (Ökçün 1971, s.31)

Osmanlı İmparatorluğu'ndaki değirmenlerin % 42.42' sini teşkil eden İstanbul Değirmenleri (Şekil 1.13)¹, şehrin un tüketiminin ancak %60' ını karşılayabiliyordu. Geri kalan ihtiyaç Rusya ve Romanya'dan yapılan ithalat ile karşılanıyordu. İstanbul'da değirmencilik gelişmesine engel olan en önemli nedenler, ithalat rejiminin rekabeti ve bölgede yerli buğdayın yeterli derecede mevcut olmamasıdır. (Ökçün 1971, s.45)

İstanbul'da, 19. yüzyılın ortalarına kadar, Bizans'tan beri kullanılagelen ve hayvan gücüyle çalıştırılan taşlı değirmenler vasıtasıyla un elde edilmekteydi. 19. yüzyılın ortalarından itibaren giderek işlevini yitiren bu değirmenler şehrin un ihtiyacını karşılamaktan çok uzaktı. İstanbul çevresinde güçlü akarsular bulunmadığı için su gücüyle çalışan değirmenlere pek rastlanmazdı. Eyüp, Galata, Üsküdar ve Kadıköy sırtlarında bulunan birkaç yel değirmeninin yaptığı üretim ise sembolik bir miktardaydı.

¹ Yapılan arşiv araştırmalarında, Şekil 1.13 de ki İstanbul değirmenlerinin dışında değirmenlere rastlanmıştır; 19 Mart 1852'de devlet eşrafından Mutasarrıf Yorgi tarafından inşaat izni çıkarılan Balat Değirmeni (ek A7) ve Mutasarrıf Ahmed Reşid Efendi tarafından 26 Temmuz 1851'de inşaat izni çıkarılan Kuruçeşme Değirmeni (ek A8) muhtemelen küçük ölçekte üretim yaptığı için ya da 20. yüzyılın başlarında mevcut olmadıkları için 1913-1915 Sanayi İstatistiklerinde yer almamış olabilirler.

Şekil 1.13. 1913 – 1915 Sanayi İstatistiklerine Göre İstanbul’da Bulunan Değirmenler

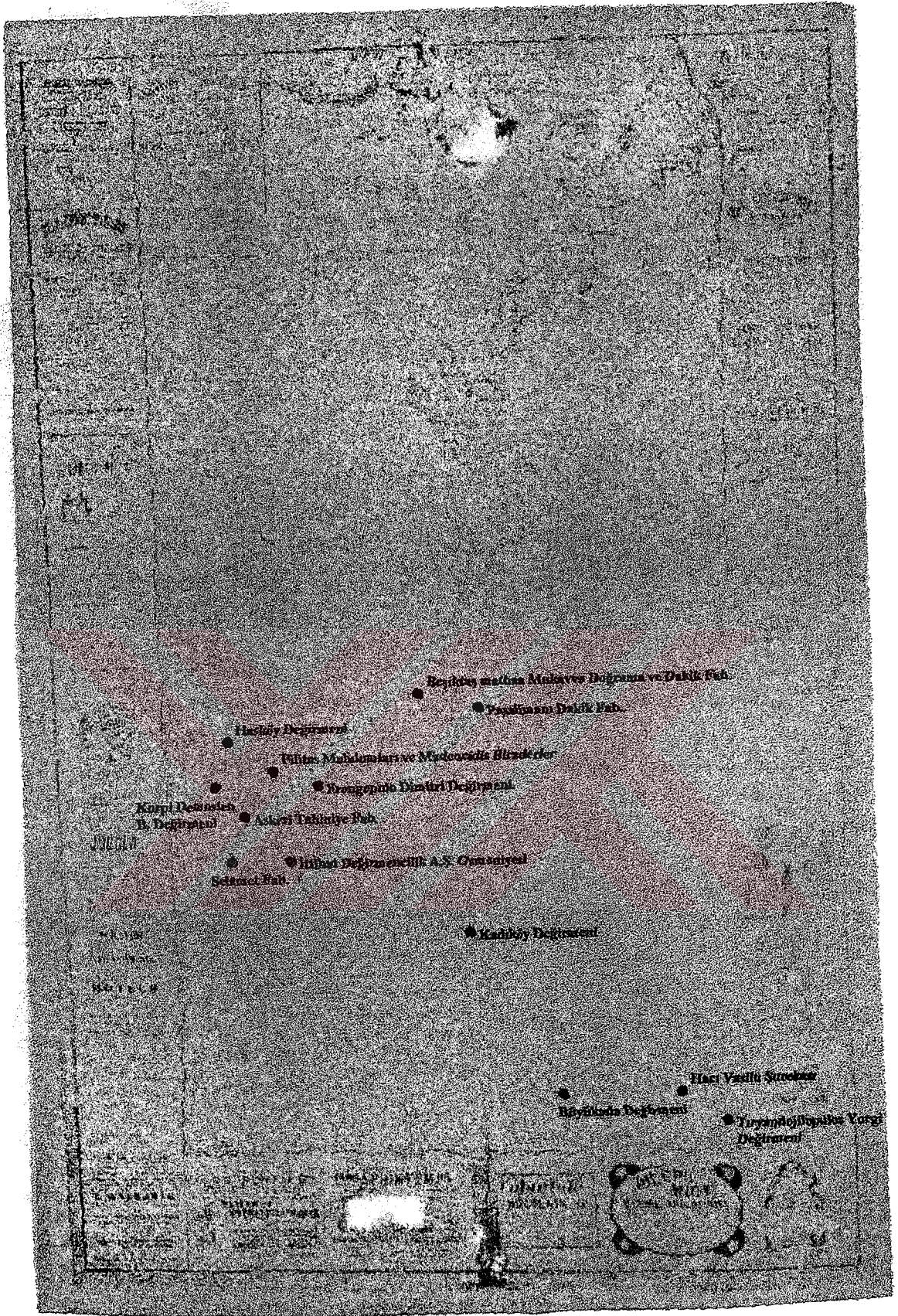
	SEMT	YAPIM YILI	MÜLKİYET	İŞLETME	NOT
1. İttihat Değirmencilik Anonim Şirketi Osmaniyesi	Aksaray	1910	Şirket	Sahipleri	1983’de yanmış
2. Büyükada Değirmeni	Büyükada	1846	Özel	Kira	
3. Paşalimanı Dakik Fabrikası	Paşalimanı	1858	Evkaf nezareti	Kira	Mevcut, boş
4. Pilitaş Mahdumları ve Madencidis Biraderler	Kasımpaşa	12 Ocak 1852 inşaat izni	Özel	Sahipleri	Mevcut, depo *EK 1
5. Turyandojilopulos Yorgi Değirmeni	Pendik		Özel	Sahipleri	
6. Hasköy Değirmeni	Hasköy	19 Mart 1851 inşaat izni	Özel	Sahipleri	1959’da yanmış, *EK 6
7. Selamet Fabrikası	Hasırcılar	1914	Özel	Sahipleri	
8. Askeri Tahiniye Fabrikası	Unkapanı	1851 öncesi	Harbiye Nezareti	Kira	Yanmış, otopark, *EK 2, EK 3, EK 4
9. Frongopulo Dimitri Değirmeni	Kemeraltı		Özel	Sahipleri	
10. Kadıköy Değirmeni	Kadıköy		Özel	Askeri İdare	
11. Göksu Değirmeni	Anadoluhisari	1852	Özel	Kira	*EK5
12. Korpi Demosten B. Değirmeni	Cibali	1858	Özel	Askeri İdare	Mevcut, depo
13. Hacı Vasili Şurekası	Darica		Özel	Sahipleri	
14. Beşiktaş Matbaa Mukavva Doğrama ve Dakik Fabrikası	Beşiktaş	1915	Özel	Sahipleri	

1840 yılına kadar İstanbul'a buğday Trakya'dan, Eflak ve Boğdan'dan ve Akdeniz limanlarından getirilirdi. İstanbul'un bir yıllık un ihtiyacı Üsküdar'da Paşalimanı'nda, Kasımpaşa'da İskele'de² , Unkapanı ve daha pek çok yerde bulunan ambarlarda depolanmaktaydı. Tanzimat'a kadar değirmenler ve fırınlar gedik usulu ile hükümetin ihtiyaç gösterdiği sayıda mevcut iken, Tanzimat ile beraber her isteyen fırın ve değirmen açabilir oldu. (Öztuna 1994, s.78) 1846 yılında kurulan Büyükkada Değirmeni'ni, 12 Ocak 1852 tarihinde inşaat izni çıkan (Ek A1) Kasımpaşa Değirmeni, 1858 yılında Cıbalı ve Paşalimanı Değirmenleri izledi. Bu değirmenlerin bir miktar buğdayı sürekli stoklarında bulundurmaları zorunluydu. Ancak 1915 yılından itibaren tüm değirmenler hükümet hesabına çalışmaya başladılar.

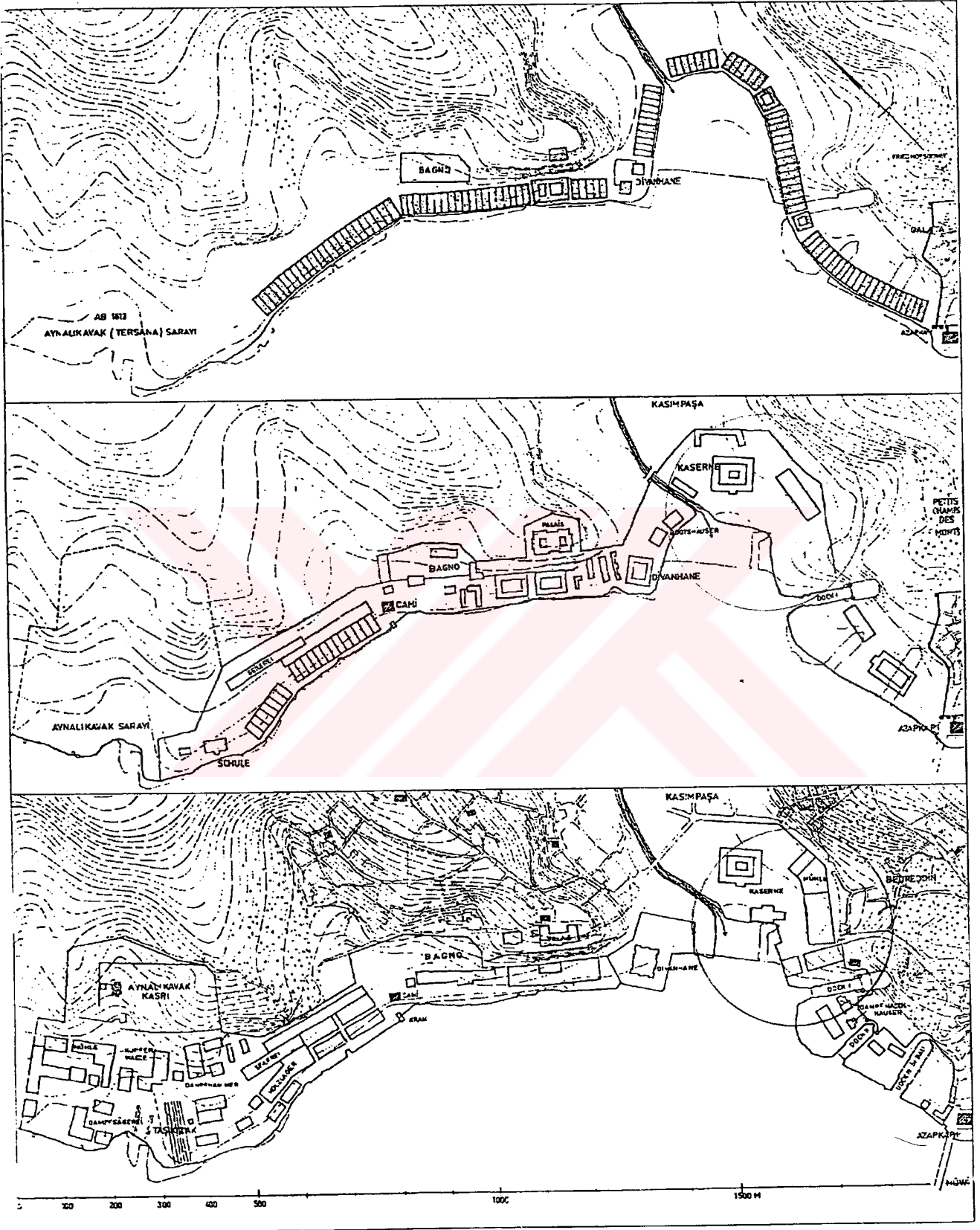
19. yüzyılın ikinci yarısında, Osmanlı İmparatorluğu'nda değirmenlerin çoğu buhar makinası ile çalışırdı. Alman yapımı elektrik motorları ile çalışan değirmenler yalnız İstanbul'da bulunuyordu. İlk kurulan değirmenlerde İngiliz fabrikalarından getirilen makinalar kullanılırken, daha sonra kurulanlarda Alman ve İsviçre makinaları tercih edilmiştir. Yerli makinaların sayısı çok azdır ve yalnızca buhar gücüyle çalışan değirmenlerde görülmektedir. (Ökçün 1971, s.37)

Osmanlı İmparatorluğu'nda bütün değirmenler Alman usulü öğütme yapmaktaydı; 100 kg. buğdaydan 15 kg. birinci, 55 kg. ikinci, 4 kg. üçüncü, 4 kg dördüncü olmak üzere toplam 78 kg. dört cins buğday ve 6kg. ince, 15kg. kalın olmak üzere iki cins kepek üretilmekteydi. (Ökçün 1971, s.45)

² Şu anda Tekel tarafından depo olarak kullanılan ambarlar, Kasımpaşa Un Fabrikası ile aynı yapı adası üzerinde bulunmaktadır. Muhtemelen, Tersane bölgesine hizmet veren ambarlar, Müller Wiener'in tersane çevresi için hazırladığı restitüsyon çizimlerinde görülmektedir. (Şekil 1.15) Bu çizimlere göre un ve zahire ambarları 19.yüzyılın başlarında mevcuttur. (Ek A9)

Şekil 1.14 1913 - 1915 Sanayi İstatistiklerine Göre İstanbul'da Bulunan Değirmenlerin Dönemim Haritası Üzerindeki Dağılımı (Harita kaynak: Kayra 1990, s.136)

Şekil 1.15 Müller-Wiener'in Tersane bölgesi için hazırladığı restitüsyon çizimleri
(Müller- Wiener 1994, s.69)

BÖLÜM 2

BİNA ÇEVRESİ VE TARİHÇESİ

2.1 Kasımpaşa'nın Tarihçesi

Kasımpaşa adıyla anılan semt Beyoğlu ilçesi sınırları içersinde bulunmaktadır. Doğuda Şişhane, Tepebaşı, Ömerhayyam; batıda Hasköy, kuzeyde Hacıhüsrev, kuzeybatıda Piyalepaşa, Okmeydanı, Aynalıkavak, kuzeydoğuda Dolapdere, güneydoğuda Azapkapı semt ve mahalleleriyle çevrili olan Kasımpaşa semtinin, güneyinde Haliç bulunmaktadır.

Osmanlı döneminde Beyoğlu yakasında en eski yerleşimlerinden biri olan Kasımpaşa İstanbul'un fethinden önce Galata Surları dışında kalan boş bir araziydi. İstanbul'un fethi sırasında Fatih Sultan Mehmet'in gemilerini Dolmabahçe'den Küçük Çiftlik, Şişli Bayırı ve Kasımpaşa Deresi vasıtasıyla Haliç'e indirdiği sanılmaktadır. Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'un fethinden hemen sonra "bir kaç göz tersane, bir Cami Şerif ve Kaptan Paşalar için bir divanhane" yaptırdığı Evliya Çelebi'nin Seyahatname'sinde yazmaktadır. Tersanesinin kurulmasıyla Kasımpaşa kalyoncuların, bahriyenin, denizcilerin merkezi olmuş, gemi yapımı için Lazistan ve Karaman sahillerinden gemiciler getirilmiştir.

Yavuz Sultan Selim döneminde (1512-1520), Gelibolu Tersanesi'nin bu bölgeye taşınmasıyla, gemi inşaatı için Gelibolu ve İzmir çevresinden gelen halk Kasımpaşa'ya yerleştirilmiştir. Sultan Selim dönemi'nde Tersane genişletilmiş, semtte binalar ve tesisler inşa edilmeye başlanmış ise de bölgenin asıl gelişimi Kanuni Sultan Süleyman döneminde (1520-1566) olmuştur. Kanuni Dönemi'nde Kasımpaşa çoğunluğunu denizcilerin oluşturduğu bir yerleşim merkezi oldu. Bu dönemde bir çok imar

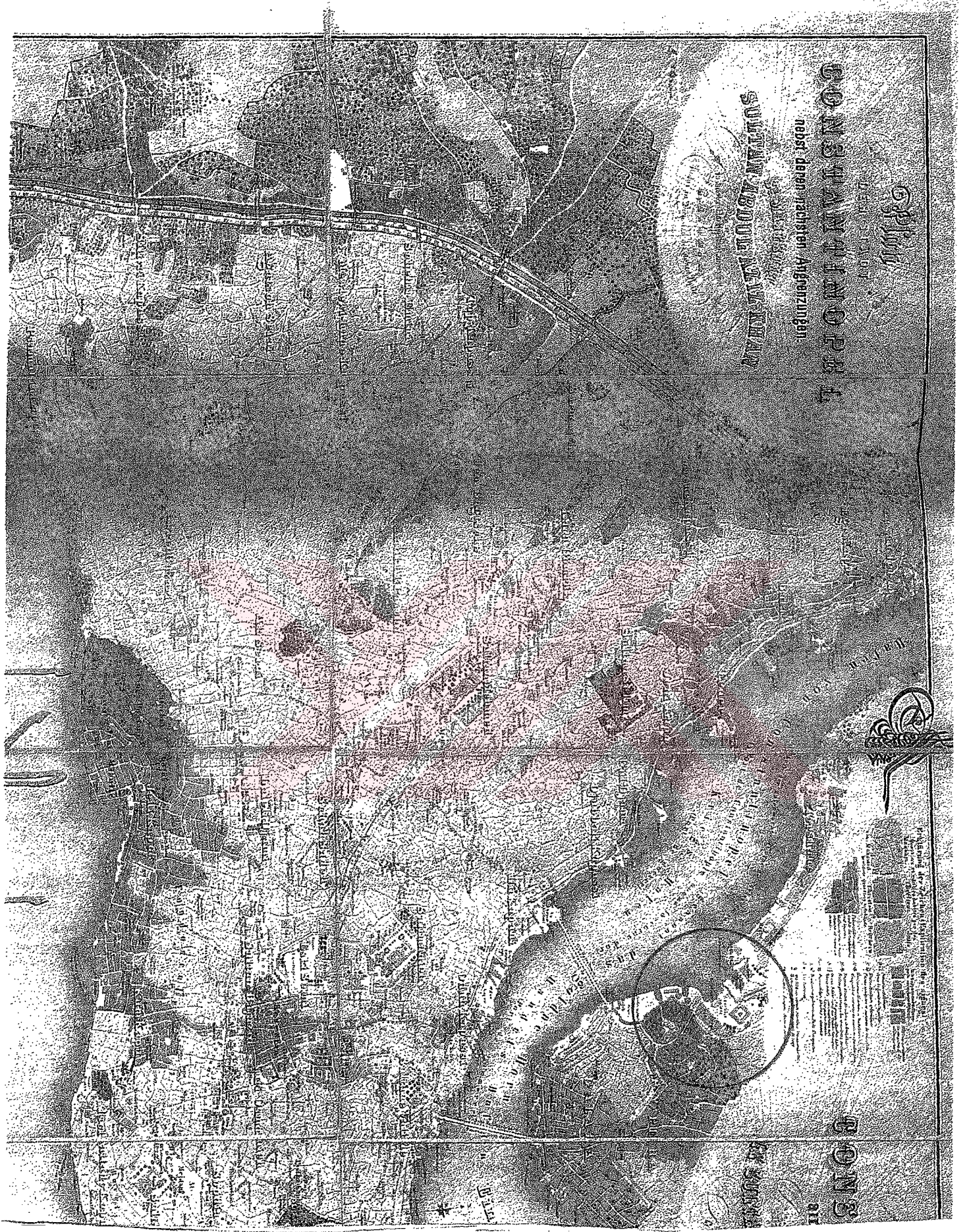
hareketinde bulunuldu. Mimar Sinan tarafından inşa edilen Kasımpaşa Cami ve imaret, mahkeme, medrese, sebil ve hamam 1540'da hizmete girdi. Piyale Paşa tarafından yine Mimar Sinan'a inşa ettirilen cami, hamam, medrese, sebil, tekke, saray ve türbe 1573'de hizmete girdi. Kanuni, İstanbul'un sınırlarının genişletilmesi ve fazla nüfusun Kasımpaşa bölgesine yerleştirilmesi için sadrazamlarından Ayas Paşa'yı, Ferhad Paşa'yı, Kaptan - ı Derya Piyale Paşa'yı ve Güzelce Kasım Paşa'yı görevlendirmiştir. Semt sonradan bu bölgede önemli imar hareketlerinde bulunmuş, cami gibi önemli binalar yaptırmış olan vezir Kasım Paşa'nın adıyla anılmaya başlanmıştır³

17. yüzyılda Kasımpaşa İstanbul'un en önemli semtlerinden biri olmuştur. Bingazi ve Mısır'dan getirilen kalafat ve sal yapanlar Zindan Arkası'na, demircilik ile uğraşan Ermeniler Yeniçeşme'de Ermeni mahallesine, demiri işleyerek halka yapan çingeneler ise Çürüklük taraflarına yerleştirilmiştir. Bu dönemde Kasımpaşa'da, Türk mahallelerinden başka on tane Rum mahallesi ve bir tane Ermeni mahallesi bulunmaktaydı. Bölgede Yahudilerin dükkanları olduğu halde, burada ikamet etmezlerdi Evliya Çelebi'ye göre, bu dönemde, Kasımpaşa'da, bağlar ve bahçelerle çevrili binlerce hane bulunurdu.

18. Yüzyılda Gazi Hasan Paşa'nın Kaptan-ı Deryalığı döneminde bölge daha da gelişti. Bugün Kuzey Deniz Saha Komutanlığı olan Divanhane eskisinin yerine inşa edildi. Mühendishane-i Bahr-i Hümayun, Kalyoncular Kışlası ve ortasında ki cami yine bu dönemde inşa edilmiştir.

19. yüzyıla kadar İstanbul'un gözde semtlerinden olan Kasımpaşa 1821 yılında çıkan yangından sonra bir daha eski görkemine kavuşamamıştır Yangından önce elit kesimin ikamet ettiği Kasımpaşa, 19. yüzyılın ortalarına ve sonlarına doğru bahriyeye mensup orta tabakanın ve esnafın yaşadığı bir semt olmuştur 20. yüzyılın başlarından itibaren Tersane ve Bahriye'ye ait kuruluşların yoğunlaştığı Kasımpaşa, giderek yoksul sınıfın ikamet ettiği bir yer haline gelmiştir.

³ Kanuni Sultan Süleyman döneminde sarayda büyümüş olan Kasım Paşa Anadolu ve Rumeli Beylerbeyliği yaptı. Daha sonra iki defa Mısır valiliğinde bulundu. İstanbul'a döndükten sonra Sadavet kaymakamlığına atanarak yerleşim bölgelerini kurmakla görevlendirildi. 1515'ten beri bitirilmesine çalışılan Tersaneyi tamamlattığı gibi bölgede pek çok imar hareketinde bulundu.

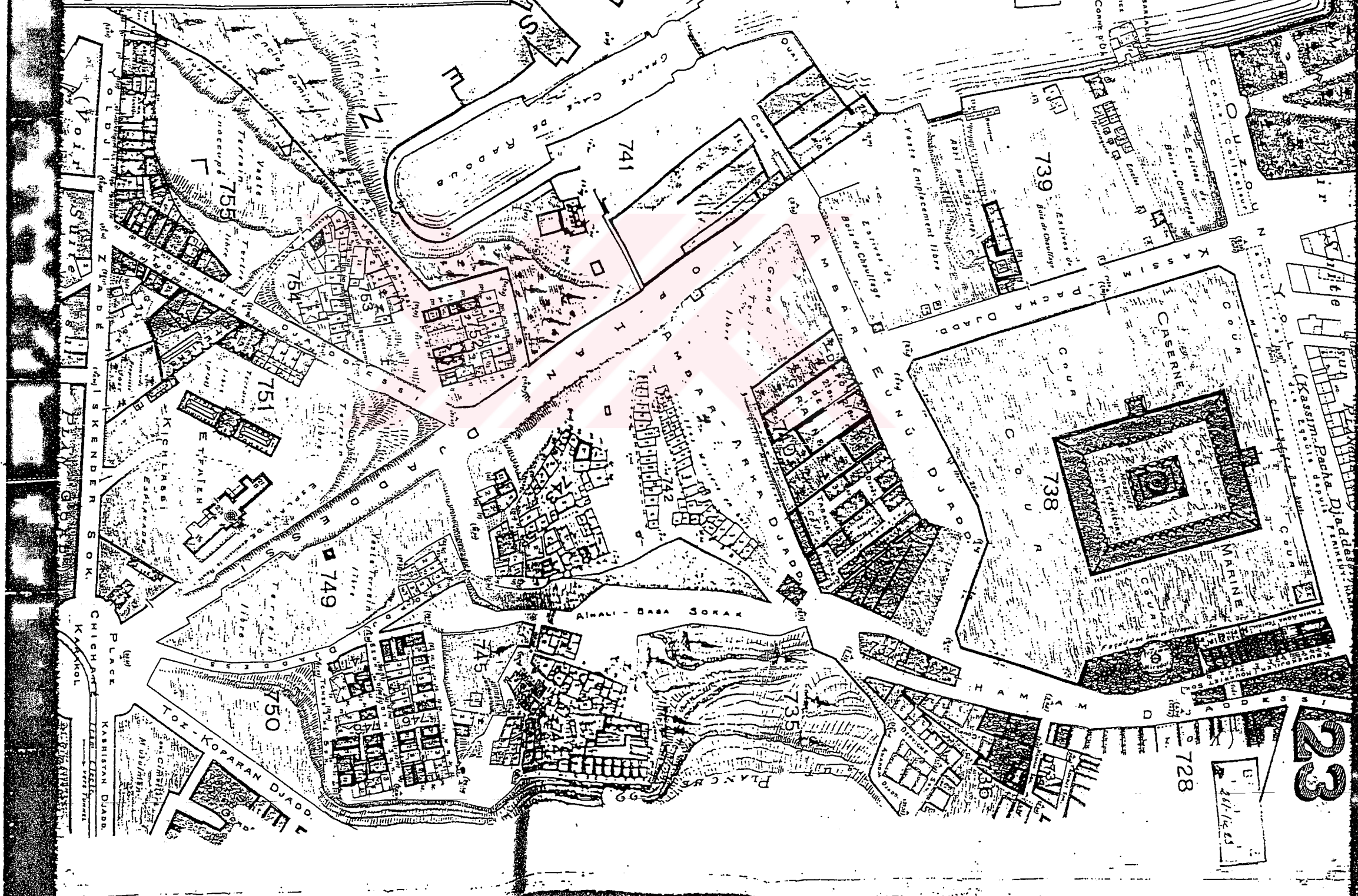
Şekil 2.2 İstanbul Kenti Planı, C. Stolpe, 1863 (Kayra ,1990, s.116)

KASSIM-PAGHA

PLAN CADASTRAL D'ASSURANCES
LEVÉ ET DESSINÉ, EN FÉVRIER 1936, PAR

Ungewöhnliche Fälle in Chirurgie

1:1000. *cfu* *in* *micro* *per* *litro*
LÉGENDE:

[illegible]

Fotoğraf 2.1.: Abdülhamit Albümünden 1894 tarihli fotoğraf. Kalyoncular Kışlası ve Değirmenin doğu cephesi ile bacası görülüyor.

BÖLÜM 3

BİNA ANALİZLERİ

3.1 Genel Anlamda Plan Özellikleri:

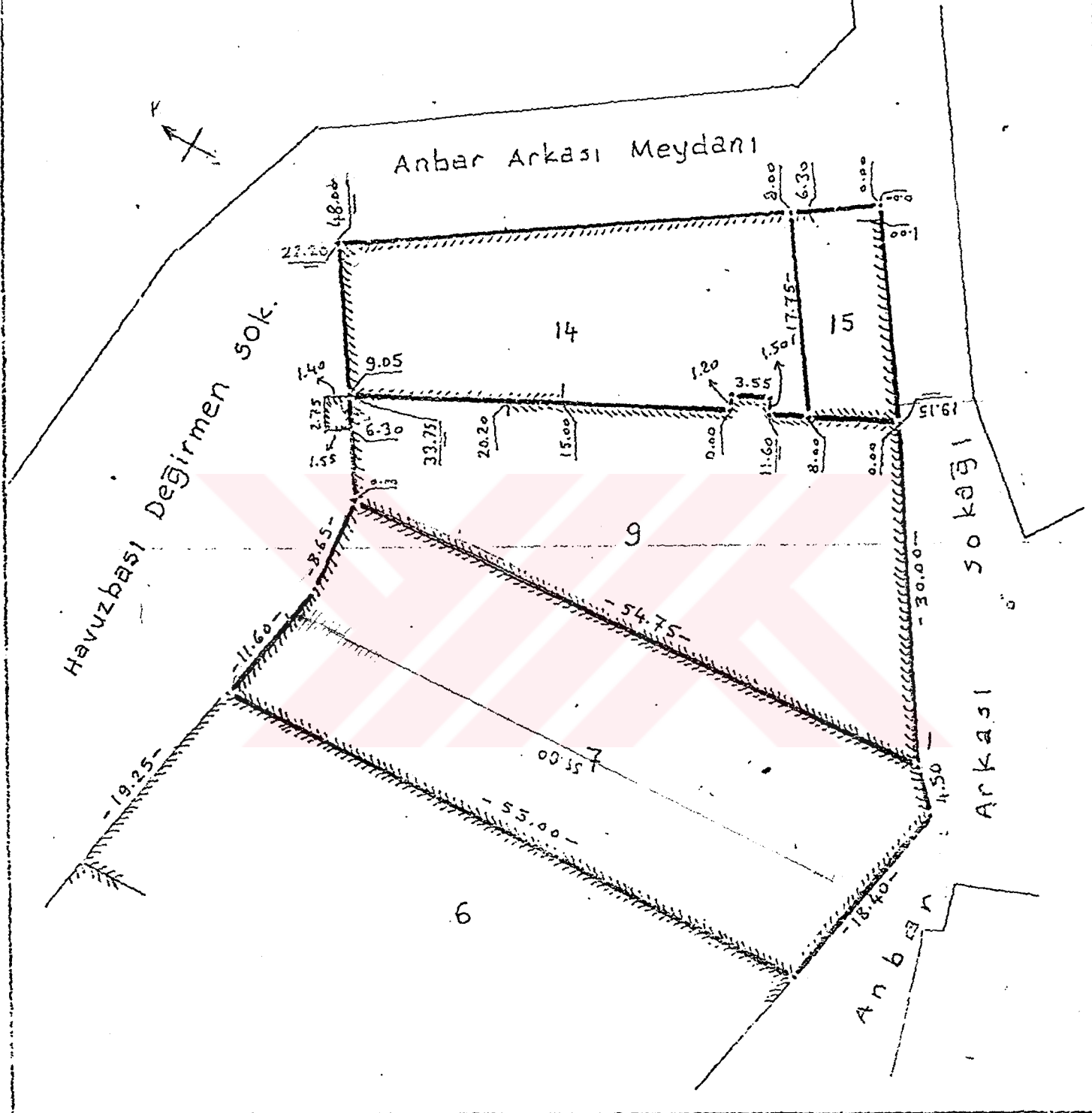
Kasımpaşa Un Fabrikası Beyoğlu İlçesi sınırları içinde kalan Bedrettin Mahallesi, 927 nolu ada üzerinde yer almaktadır. Batısında bitişik nizamda yapıların, doğusunda garaj olarak kullanılan boş bir parselin bulunduğu fabrika, kuzey ve doğuda Havuzbaşı Değirmen Sokak, güneyde ise Ambar Arkası Sokak ile çevrilidir.

Değirmen Kompleksi üç bölümde incelenmiştir. Eski değirmen binası kuzeybatı-güneydoğu doğrultusunda uzanan bir dik yamuk biçimindedir. Yamuğun dik kenarını oluşturan kuzey doğu kenarı 48.90 m., güneydoğu kenarı 30 m., kuzeybatı kenarı 9.05 m., batı kenarı ise 18.40 m.'dir. Taban alanı 953 m² olan bina zemin + 4 katlıdır. Buğday silolarının bulunduğu, kuzey - güney doğrultusunda uzanan ikinci bina ise dik yamuğa yakın bir plan şemasına sahiptir. Yamuğun doğu kenarı 54.75 m., batı kenarı 55 m., kuzey kenarı 10.95 m., güney duvarı 8.10 m., güneydoğu kenarı ise 4.50 m. uzunluğundadır. 2 katlı olan binanın taban alanı 620 m² dir. Kepek ambarlarının bulunduğu üçüncü bina, kuzey - güney doğrultusunda uzanan paralel kenar şeklinde bir plan şemasına sahiptir. Paralel kenarın kuzey duvarı 9.60 m., güney duvarı 10.30 m., doğu ve batı duvarları ise 55 m. uzunluğundadır. Taban alanı 550 m² olan bina zemin + 3 katlıdır.

Bitişik nizamda olan kompleksin en süslü cephesi Havuzbaşı Değirmen Sokağına bakan kuzey cephesidir. 19. Yüzyılın ikinci yarısında inşa edilen eski değirmen binası ile 1928 yılında inşa edilen depo binaları arasındaki dönem farkı bu cephe üzerinde çok belirgindir. Havuzbaşı Değirmen Sokak üzerinde olan, yan parseldeki garaja bakan

RÖPERLİ KROKİ

İLİ	İLCESİ	Mahallesİ	Kütük Sa. No.	PAFTA NO	ADA NO	PARSEL NO.	Yüzölçümü		
İstanbul	Beyoğlu	Bedrettin		119	927	7-9 14-15	Ha	m ²	Ds ²

KAYIT	Tarih	10-2-1989	Oryan	Kontrol Memuru	Kontrol Mühendisi	KADASTRO MÜDÜRÜ
	Numarası	234	Adı Soyadı			
İMZA	Tarih	3-3-1989	Tarih	3-3-1989		
	Numarası	148	İmza			

Şekil 2.6. Röperli Kroki

değirmenin doğu cephesi en fazla bozulmuş olan cephedir. Ambar Arkası Sokağa bakan kompleksin güney ve güneydoğu cepheleri oldukça sadedir.

3.2 Strüktür ve Malzeme

3.2.1 Temeller

Yapının temellerinde herhangi bir kazı yapılmadığından dolayı, temeller hakkında bilgi edinilememiştir.

3.2.2 Duvarlar (Ek B)

Zemin + dört kattan oluşan eski değirmen binasında farklı örgü tekniklerine rastlanmaktadır. Binanın zemin katı ve birinci ara katı iki sıra tuğla hatıldan oluşan almaşık örgü tekniğiyle örülmüştür. Tuğla sıraları arasındaki kaba yonu örgü yaklaşık 40-50 cm. yüksekliğindedir. Hatıl olarak kullanılan tuğla boyutları ise 23 x 11.5 x 6 cm.dir. Binanın zemin katında, C101 kodlu mekanda duvarlar 23 x 11.5 x 6 cm. boyutlarında tuğla ile inşa edilmiştir. Yalnız mekanın kuzey duvarı 22 x 11 x 7 cm. boyutlarında delikli tuğla ile inşa edilmiştir. Yapının 1948 yılına ait rölövesindeki pencere düzeninden farklı olan bu duvar, muhtemelen bu tarihten sonraki bir dönemde yeniden inşa edilmiştir. Zemin katta tuğla ile inşa edilmiş diğer duvarlar C108 kodlu mekanın tüm duvarları ile C107 kodlu mekanın güney doğu duvarıdır. Bu duvarlar da yine 23 x 11.5 x 6 cm. boyutlarında tuğla ile örülmüştür. C101, C107 ve C108 kodlu mekanlar iki kat yüksekliğinde olduğu için ikinci katta da aynı malzeme ve yapım tekniği devam etmektedir. C204 kodlu mekanda ise duvarlar yine iki sıra tuğla hatıllı almaşık örgü tekniğiyle inşa edilmiştir. hatıl olarak kullanılan tuğla boyutları ise 26 x 13 x 6.5 cm.dir. Yapının üçüncü ve kısmi olan dördüncü kat duvarları ise tuğladır. Üçüncü katta, C301, C302, C303, C304 kodlu mekanların duvarları ve C306 kodlu mekanın duvarlarının büyük bir bölümü 22 x 11 x 7 cm. boyutlarında tuğla ile inşa edilmiştir ki bu tuğla 1928 yılında inşa edilen ikinci ve üçüncü binada kullanılmış olan tuğla boyutudur. Yalnız C306 kodlu mekanın kuzey duvarından itibaren 600 cm. uzunluğundaki doğu duvarında 23 x 11.5 x 6 cm. boyutlarındaki

tuğla görülmektedir. Bu tuğla boyutu ise yapının alt katlarında kullanılmış olan bir tuğla boyutudur. C307 kodlu mekanın duvarları ise 26 x 13 x 6.5 cm. boyutlarında tuğla ile örülmüştür. Eski değirmen binasının doğu cephesi üzerinde bulunan bacası ise 25 x 12.5 x 5 cm. boyutlarında tuğla ile örülmüştür. Kullanılan horasan harcı ise en üst katta farklılık göstermektedir.

1928 yılında ambar olarak inşa edilmiş olan birinci ve ikinci binaların zemin katları kaba yonu ve tuğla hatıldan oluşan almaşık örgü tekniğiyle inşa edilmiştir. Ancak sıvaların döküldüğü yerde gözlemlendiği kadarıyla bu almaşık örgü eski değirmen binasında olduğu gibi belli bir düzen içerisinde örülmemiştir ve kullanılan tuğla boyutları ise çeşitlidir. Zemin + üç kattan oluşan bu kepek ambarlarının bulunduğu birinci binanın diğer üç katında ise duvarlar 22 x 11 x 7 cm. boyutlarında tuğla ile örülmüşmüştür. Zemin + bir kattan oluşan buğday silolarının bulunduğu ikinci binanın kuzey, güney ve güneydoğu cepheleri yine 22 x 11 x 7 cm. boyutlarında dolu tuğla ile örülmüştür. Binanın aynı zamanda eski değirmen binasının batı duvarını teşkil eden doğu duvarı üzerinde farklı örgü teknikleri görmek mümkündür. 120 cm. genişliğindeki duvarın, kuzey duvarından itibaren başlayan 3162 cm. uzunluğunda ve 150 cm yüksekliğindeki bölümünde tuğla hatıllı almaşık örgü tekniği kullanılmıştır. Hatıl olarak kullanılan tuğla boyutları 26 x 13 x 6.5 cm olmasına rağmen yer yer 29 x 14.5 x 5 cm. boyutlarında tuğlaya da rastlanır. Doğu duvarının bu bölümünün üst kısımları ise 26 x 13 x 6.5 cm. boyutlarında tuğla ile örülmüştür ve genişliği 60 civarındadır. Doğu duvarının geri kalan bölümü 60 cm. genişliğindedir ve aynı zamanda C106 kodlu mekanın batı duvarını oluşturmaktadır. Bu bölümde iki sıra tuğla hatıllı almaşık örgü duvarın tüm yüksekliği boyunca devam etmektedir. 23 x 11.5 x 6 cm. boyutlarındaki tuğladan oluşan hatıl 40-50 cm.de bir tekrar etmektedir. Duvarın bu bölümünde öne doğru çıkan kısımlar ise 22 x 11 x 7 cm. boyutlarındaki tuğladan inşa edilmiştir. Birinci ve ikinci binada mekanlar çimento harcı ile sıvalıdır.

3.2.3 Döşemeler

Eski değirmen binasında volta olan döşemeler çelik kirişler vasıtasıyla taşınmaktadır. Zemin kat döşemesi beton üzeri şaptır ve yer yer yenilenmiştir. Birinci ara kat

planında CA101 kodlu mekan şap ile kaplanmıştır. CA103 kodlu mekan ise ahşap döşeme kaplamasına sahiptir. Birinci katta, ahşap döşeme kaplaması olan C106 kodlu mekan dışında tüm mekanların döşemesi şap ile kaplanmıştır. Üçüncü kattaki C302, C303, C304 kodlu mekanlar dışında, diğer katlarda ahşap döşeme kaplaması kullanılmıştır. Ahşap döşemeler üzerinde, elevatörlerin geçtiği noktalarda delikler bulunmaktadır. Bu delikler zaman içerisinde özgün biçimlerini yitirmişlerdir. ahşap döşeme kaplamalarının çürümesi ile bazı mekanlar ulaşılamaz duruma gelmiştir.

Diğer binaların zemin katları 1960'lı yıllarda yapılan bir yenilemeyle betonarme olarak yeniden inşa edilmiştir. Zemin + üç kat olan birinci binada betonarme kolonlarla taşınan, betonarme birinci kat döşemesinin üzeri şap ile kaplıdır. Diğer katların döşemeleri ise ahşaptır ve çelik kolonlarla taşınmaktadır. Bu binadaki ahşap döşemeler fazla hasar görmemiştir. Zemin + bir katlı olan ikinci binanın birinci kat döşemesi ise beton üzeri şaptır. Döşeme çelik kolonların dışında, yer yer betonarme kolonlarla desteklenmektedir.

3.2.4 Kolonlar (Ek B)

Eski değirmen binasında tüm döşemeler, birinci binada zemin dışındaki döşemeler, ikinci binada zemin kat döşemesi çelik kolonlar ile taşınmaktadır. Eski değirmen binasında çelik kolonlar U16 profilin bulonlar ile birleştirilmesiyle elde edilmiştir. Depo binalarında ise U16 profiller, aralarına beton dökülerek birleştirilmiştir. Birinci binanın birinci hat döşemesini taşıyan betonarme kolonlar ise yaklaşık 35 x 35 cm. boyutlarındadır.

3.2.5 Örtü

Eski değirmen binasının, kuzey cephesine bakan küçük bir bölümü dışında örtüsü tamamen yok olmuştur. Kıрма çatı olan bu bölüm marsilya tipi kiremit ile kaplanmıştır. C306 ve C307 kodlu ana mekanların tamamen yok olan örtüleri, beşik çatı olarak inşa edilmiştir ve doğu-batı yönünde duvarlara oturan çelik makaslar ile taşınmaktadır. Değirmenin zemin + iki kat olan bölümlerinin örtüsü ise mevcuttur.

Kırma çatı olan bu bölümler, özgün olmayan ondüle çatı malzemesiyle kaplı olduğu halde büyük ölçüde hasar görmüştür. C106 ve C104 kodlu mekanları kapsayan bu örtü doğu-batı yönünde uzanan ahşap çatı makasları ile taşınmaktadır.

Birinci ve ikinci binalar beşik çatı ile örülmüştür. Birinci binada kiremit ile kaplı olan çatı doğu-batı yönünde duvarlara oturan ahşap çatı makasları ile taşınmaktadır. İkinci binada ise B101 kodlu büyük mekanı örten beşik çatı doğu-batı doğrultusunda duvarlara oturan 14 çelik makas ile taşınmaktadır. Bu makaslar doğu duvarı üzerinde bulunan çelik elemanlar ile belirli noktalarda desteklenmektedir. Ondüle çatı malzemesi ile kaplı olan çatı büyük ölçüde hasar görmüştür.

3.3 Mekan Analizleri

1.Bina, Zemin kat, 1. Mekan; AZO1

Bu mekana yapının kuzey cephesinde yer alan, 120x330 boyutlarındaki iki kanatlı demir kapıdan, 30 cm'lik bir kod farkı ile inilerek girilmektedir. Demir kapı kanatları bu ± 0.00 kotuna kadar inmektedir. Dik yamuk şeklinde bir plan şemasına sahip olan mekanın kuzey duvarı 837 cm., yamuğun dik kenarını oluşturan güney duvarı 816 cm., doğu duvarı 1515 cm., batı duvarı ise 1549 cm. genişliğindedir. Zemin beton üzeri şap olmasına rağmen düz bir satıh oluşturmamaktadır. Yerden 420 cm. yüksekliğindeki tavan döşemesini taşıyan betonarme kolan ve kirişler düzgün bir aks sistemine sahip değildir. 318 cm. yüksekliğindeki mekanın duvarları çimentolu harç ile sıvanmıştır.

Mekanın kuzey duvarı üstünde, biri giriş kapısı, diğer ikisi pencere olmak üzere düz atkılı sistemle geçilmiş, üç tane açıklık vardır. Doğu duvarından 369 cm. uzaklıkta bulunan, 240 cm. genişliğindeki demir giriş kapısının üzerinde 240x50 cm. boyutlarında, metal doğramalı sabit bir pencere bulunmaktadır. Doğu duvarından 130 cm. ve 680 cm. uzaklıklarında, kapının iki yanında, yerden 267 cm. yükseklikte bulunan pencerenin boyutları 110x15 cm.'dir. Bu pencerelerden doğu duvarına yakın olarak konumlanmış olanı delikli tuğla ile örülerek, kapatılmış ve üzeri çimento

bağlayıcı harç ile sıvanmıştır. Bu duvar üzerinde duvardan öne doğru çıkan iki tane betonarme kolan bulunmaktadır. 35x35 cm. boyutlarında olan ilk kolon doğu duvarına bitişiktir. 30x35 cm, boyutlarında olan diğer kolon ise giriş kapısının hemen yanında doğu duvarından 310 cm. uzaklıktan konumlanmıştır.

Mekanın doğu duvarı aynı zamanda, BZ01 kodlu mekanın batı duvarını oluşturmaktadır. Yığma konstrüksiyonu olan doğu duvarı üzerindeki tek açıklık, 195 x 250 cm. boyutlarında ve kuzey duvarına 550 cm. uzaklığındadır. Düz atkılı sistem ile geçilmiş olan ve BZ01 mekanına açılan bu geçit tuğla ile kapatılmış ve üzeri portlant çimentosu bağlayıcı harçla sıvanmıştır. Bu geçitin hemen üzerinde 195x120 boyutlarında metal doğramalı sabit bir pencere bulunmaktadır. Bu duvar üzerinde kuzey duvarına bitişik olan betonarme kolon dışında, 35x40 cm. boyutlarında kuzey duvarından 515 cm. uzaklığında, 35x35 cm. boyutlarında kuzey duvarından 760 cm. uzaklığında, 35x35 cm. boyutlarında kuzey duvarından 1073 cm. uzaklığında ve son olarak 35x30 cm. boyutlarında kuzey duvarından 1345 cm. uzaklığında, duvardan öne çıkan dört adet kolon daha vardır.

Güney duvarı üzerinde, biri AZ02 mekanına açılan geçit, diğer ikisi pencere olmak üzere üç tane açıklık bulunmaktadır. Düz atkılı sistemle geçilmiş olan geçit 128x195 cm. boyutlarındadır ve doğu duvarından 345 cm. uzaklıktadır. Bu geçit tuğla ile örülerek kapatılmış ve üzeri çimento bağlayıcı harçla sıvanmıştır. Geçitin 55 cm. üzerinde, 128x145 cm. boyutlarında düz atkılı sistemle geçilmiş bir açıklık bulunmaktadır. Geçitin iki yanında bulunan diğer açıklıklar ise, 103x145 cm. boyutlarında doğu duvarından 150 cm. uzaklığında ve 105x145 cm. boyutlarında doğu duvarından 625 cm. uzaklığındadır. Bu duvar üzerindeki tek kolon, 30x35 cm. boyutlarında, kuzey duvarındaki kolon ile aynı ad üzerinde ve doğu duvarından 315 cm. uzaklıkta konumlanmıştır. (Fotoğraf 3.3.2)

Batı duvarı üzerinde herhangi bir açıklığa rastlanmaz. Bu duvarın üzerinde, 30x30 cm. boyutlarında ve güney duvarından 135 cm. uzaklığında, 30x30 cm. boyutlarında ve güney duvarından 474 cm. uzaklığında, 40x35 cm. boyutlarında ve güney duvarından 836 cm. uzaklığında dört tane betonarme kolon bulunmaktadır. Duvardan

öne çıkan bu kolonlar, güney duvarındaki kolonlar ile aynı aks üzerinde değildir. Batı duvarında, kuzey duvarına bitişik olarak, güney duvarından 1114 cm. uzaklığında konumlanmış olan iki kollu L şeklindeki merdiven, AZ01 mekanını A101 mekanına bağlar. Batı duvarına bitişik olan merdiven kolonun eni 150 cm.' dir ve 13 rıht ile + 2.24 kotundaki ara sahanlığa ulaşmaktadır. Bu kodda rıht yükseklikleri 17.5 cm. ve basamak genişlikleri 26.5 cm.'dir. Kuzey duvarına bitişik olan 140 cm. genişliğindeki merdiven kolu ise, 11 adet rıhtla + 4.40 kotuna ulaşmaktadır. (Fotoğraf 3.3.1) İlk basamağı batı duvarından 173 cm. uzaklıkta konumlanan bu kolun rıht yükseklikleri 19.5 cm. ve basamak genişlikleri 25 cm.' dir. Ahşap olan merdiven, ahşap konstrüksiyonu ile kendi kendini taşımaktadır.

AZ01 kodlu mekanda doğu duvarına 40 cm., kuzey duvarına 200 cm. uzaklığında bulunan ahşap, döner bir rampa vardır. 40 cm. yarı çapındaki rampa, diğer katlarda da devam etmektedir ve un çuvalların taşınması için inşa edilmiştir. Ayrıca, mekanı doğu - batı doğrultusunda iki nefe ayıran, 45 x 45 cm. boyutlarında betonarme kolonlar 1. kat döşemesinin taşınmasına yardımcı olur.

1.Bina, 1. Kat, 1. Mekan; A101

Geometrik biçim olarak dik yamuk olan mekanın kuzey duvarı 836 cm., yamuğun dik kenarını oluşturan güney duvarı 812 cm., doğu duvarı 1479 cm. ve batı duvarı 1582 cm. genişliğindedir. Doğü duvarı yığma konstrüksiyonu olan mekanın tavan yüksekliği 320 cm.'dir. Zemini beton üzeri şap olan mekanın, ahşap olan tavan döşemesi üç adet çelik kolon ve kolonların aksından geçen doğu - batı yönünde uzanan çelik kirişler vasıtası ile taşımaktadır. Mekanın duvarları duvar kağıdı ile kaplanmıştır. A101 mekanı, sonradan eklenen 10 cm. genişliğindeki ahşap paneller ile bölümlere ayrılmıştır. Bu nedenle, bu mekan altı bölümde incelenmiştir. (Fotoğraf 3.3.3.)

A101.1 Mekanı : Dik yamuk şeklinde bir plan şemasına sahip olan mekanı kuzey duvarı 836 cm., yamuğun dik kenarını oluşturan güney duvarı 827 cm., doğu kenarı 171 cm., batı kenarı ise 276 cm. boyutlarındadır. Kuzey duvarı üzerinde, 110x100

cm. boyutlarında batı duvarından 50 cm. uzaklığında, 115x100 cm. boyutlarında, batı duvarına 350 cm. uzaklığında, 112x100 cm. boyutlarında batı duvarına 678 cm. uzaklığında üç tane pencere açıklığı bulunmaktadır. Düz atkılı sistemle geçilen pencerelerin yerden yüksekliği 120 cm.'dir. Pencere açıklıklarının dış cepheye yakın bölümünde bulunan metal doğramaların yanı sıra, iç kısmına ahşap doğramalı iki kanatlı pencereler eklenmiştir. Mekanın doğu ve batı duvarında herhangi bir açığa rastlanmamıştır. Mekanın güney duvarı aynı zamanda A101.2 ve A101.3 mekanlarının kuzey duvarlarını oluşturmaktadır. (Fotoğraf 3.3.3) Ahşap olan duvarda A101.2 mekanına geçişi sağlayan, doğu duvarından 213 cm. uzaklığında ve 85x237 cm. boyutlarında iki kanatlı ahşap bir kapı bulunmaktadır. Kapının iki yanında ise yerden yüksekliği 120 cm. olan ahşap doğramalı pencereler bulunmaktadır. İlk pencere açıklığı doğu duvarına 30 cm. uzaklığında ve 183x150 cm. boyutlarındadır. Diğer pencere açıklığı ise, 414x150 cm. boyutlarında ve doğu duvarından 383 cm. uzaklığındadır.

A101.2 Mekanı: Dikdörtgene yakın bir plan şemasına sahip olan mekanı yığma konstrüksiyonlu doğu duvarı 1308 cm., batı duvarı 1311 cm., kuzey duvarı 407 cm., yığma konstrüksiyonlu güney duvarı ise 408 cm. boyutlarındadır. Döşemesi şap üzeri halı olan mekanın, duvarları ise duvar kağıdı ile kaplanmıştır. Mekanın doğu duvarı üzerinde, 118x100 cm. boyutlarında güney duvarında 110 cm. uzaklığında 107x100 cm. boyutlarında ve güney duvarından 449 cm. uzaklığında, 108x100 cm. boyutlarında güney duvarından 798 cm. uzaklığında, 113x100 cm. boyutlarında ve güney duvarından 1140 cm. uzaklığında dört pencere açıklığı bulunmaktadır. Yerden 158 cm. yüksekliğinde bulunan pencereler düz atkılı sistem ile geçilmiştir. İlk üç açıklığın B101 mekanına yakın yüzünde demir parmaklıklar bulunurken A101.2 mekanına yakın olan yüzünde sonradan eklenmiş olan ahşap kasalı iki kanatlı pencereler bulunmaktadır. (Fotoğraf 3.4.5)Dördüncü pencere açıklığı ise tuğla ile örülerek kapatılmıştır. Güney duvarında, doğu duvarından 55 cm. mesafede ve 353 cm. genişliğinde olan bir bölüm 12 cm. geri çekilmiştir. Bu duvar üzerindeki tek açıklık, doğu duvarına 110 cm. uzaklığında ve 140x230 cm. boyutlarındadır. Basık kemerle geçilmiş olan bu açıklıkta, A102 mekanına açılan ahşap iki kanatlı bir kapı bulunmaktadır. A101.2 mekanından A102 mekanına iki rıht ile 31 cm.'lik bir kot

farkı ile girilir. Eni 175 cm. olan basamağın genişliği 33 cm.'dir ve doğu duvarından 92 cm. uzaklığındadır. Ahşap olan batı duvarının kuzey duvarından itibaren başlayan 613 cm.'lik bölümü 120 cm. yüksekliğindedir. Bu duvar üzerinde, 16 x 26 cm. boyutlarında, kuzey duvarından 278 cm., 613 cm. ve 1048 cm. uzaklıklarında bulunan üç çelik kolon ve kolonların aksından doğu - batı yönünde uzanan çelik kirişler birinci kat döşemesini taşımaktadır. Çelik kolonlar, U16 profillerin arasına beton dökülerek birleştirilmesi suretiyle elde edilmiştir. Bu duvar üzerinde biri sabit pencere, ikisi kapı olmak üzere beş açıklık bulunmaktadır. Bunlar; 1. kuzey duvarından 196 cm. uzaklığında, 82 cm. genişliğinde A101.3 mekanına geçişi sağlayan açıklık, kuzey duvarından 304 cm. uzaklığında 84 cm. genişliğinde A101.4 mekanına geçişi sağlayan açıklık, kuzey duvarına 640 cm. uzaklığın da 90 cm. genişliğinde A101.5 mekanına açılan kapı, kuzey duvarından 989 cm. uzaklığında 79 cm. genişliğinde A101.6 mekanına açılan kapı, kuzey duvarından 1167 cm. uzaklığında 38 cm. genişliğinde sabit penceredir.

A101.3 Mekanı: Bu mekan, 283x410 cm. boyutlarında dikdörtgene yakın bir mekandır. Mekanın kuzey mekanı A101.1 mekanının güney duvarının bir bölümünü, doğu duvarı ise A101.2 mekanın batı duvarının bir bölümünü oluşturduğu için yukarıda tarif edilmiştir. Batı duvarı yığma konstrüksiyonlu bir duvardır ve üzerinde herhangi bir açıklığa rastlanmaz. Ahşap olan güney duvarı aynı zamanda A101.4 mekanını kuzey duvarının oluşturmaktadır. 120 cm. yüksekliğinde olan bu duvar üzerinde herhangi bir açıklığa rastlanmaz. (Fotoğraf 3.3.4)

A101.4 Mekanı: Bu mekan 404x327 cm. boyutlarında dikdörtgene yakın bir plan şemasına sahiptir. Ahşap olan kuzey duvarı A101.3 kodlu mekanın güney duvarını, yine ahşap olan doğu duvarı A101.2 kodlu mekanının batı duvarının bir bölümünü oluşturmaktadır. Ahşap olan güney duvarı üzerindeki tek açıklık batı duvarından 154 cm. uzaklığında ve 88 cm. genişliğinde olan sabit penceredir. Batı duvarı ise yığma konstrüksiyonlu bir duvardır ve üzerinde herhangi bir açıklığa rastlanmaz.

A101.5 Mekanı: Bu mekan 333x399 cm. boyutlarında dikdörtgene yakın bir plan şemasına sahiptir. Mekanın kuzey duvarı A101.4 kodlu mekanın güney duvarını,

doğu duvarı ise A101.2 kodlu mekanın batı duvarının bir bölümünü oluşturmaktadır. Batı duvarı yığma konstrüksiyonlu bir duvardır ve üzerinde herhangi bir açıklığa rastlanmaz. Ahşap olan güney duvarı üzerinde tek açıklık batı duvarından 182 cm. uzaklığında bulunan 42 cm. genişliğindeki sabit penceredir.

A101.6 Mekanı: Bu mekanın kuzey duvarı A101.5 kodlu mekanın güney duvarını, doğu duvarı ise A101.2 kodlu mekanın batı duvarının bir bölümünü oluşturmaktadır. Yığma konstrüksiyonlu olan batı duvarı 319 cm. genişliğindedir ve üzerinde herhangi bir açıklığa rastlanmaz. Yığma konstrüksiyonlu olan güney duvarının doğu duvarından 355 cm. mesafede ve 44 cm. genişliğinde olan bir bölümü 20 cm. öne çıkmıştır. Bu duvar üzerindeki tek açıklık, doğu duvarına 184 cm. uzaklığında ve 130 x 223 cm. boyutlarındadır. Yerden 41 cm. yüksekliğindeki bu açıklık basık kemer ile geçilmiştir.

1. Bina, 1. Kat, 2. Mekan; A102

836x1467 cm. boyutlarında dikdörtgene yakın bir plan şemasına sahip olan mekanın taban yüksekliği 280 cm.'dir. Mekana kuzey duvarı üzerinde bulunan ahşap iki kanatlı kapıdan + 31 cm.'lik bir kot farkıyla çıkılarak girilir. Yığma konstrüksiyonlu mekanın duvarları çimento bağlayıcı harç ile sıvanmıştır. Mekanın döşemesi beton üzeri şaptır. Ahşap olan tavan döşemesi ise, dört çelik kolon ve kolonların aksından doğu - batı yönünde uzanan çelik kirişler vasıtası ile taşınmaktadır. (Fotoğraf 3.3.6)

Mekanın kuzey duvarı, aynı zamanda A101 kodlu mekanın güney duvarını oluşturmaktadır. Kuzey duvarı üzerinde, biri mekana giriş kapısı olmak üzere üç açıklık bulunmaktadır. 70x210 cm. boyutlarında iki kanatlı olan ahşap kapı, doğu duvarına 110 cm. uzaklıktadır ve basık kemerli geçilmiştir. 145 cm. genişliğinde doğu duvarından 350 cm. uzaklığında ve 130 cm. genişliğinde doğu duvarına 595 cm. uzaklığında bulunan diğer iki açıklık ise düz atkılı sistem ile geçilmiştir.

Mekanın güney duvarı, A103 kodlu mekanın kuzey duvarını oluşturmaktadır. Bu duvar üzerinde, basık kemerle geçilmiş üç tane açıklık bulunmaktadır. Ortadaki

açıklıktan, A103 kodlu mekana geçişi sağlayan 70x210 cm. boyutlarında iki kanatlı ahşap bir kapı bulunmaktadır. 136 cm. eninde batı duvarına 94 cm. uzaklığında ve 139 cm. eninde batı duvarına 580 cm. uzaklığındaki diğer açıklıklar ise sunta ile kapatılmıştır.

Mekanın doğu duvarı aynı zamanda B101 kodlu mekanın batı duvarının bir bölümünü oluşturmaktadır. Bu duvar üzerinde biri B101 kodlu mekana açılan kapı olmak üzere beş açıklık bulunmaktadır. Kuzey duvarından 47 cm. uzaklıkta 149 cm. genişliğinde, kuzey duvarından 354 cm. uzaklıkta 148 cm. genişliğinde, kuzey duvarından 658 cm. uzaklıkta 151 cm. genişliğinde ve kuzey duvarından 1273 cm. uzaklıkta 150 cm. genişliğinde bulunan açıklıkların yerden yüksekliği 140 cm. 'dir. Basık kemerle geçilen açıklıklarda iki kanatlı demir kepenkli kemerler kullanılmıştır. B101 kodlu mekana geçişi sağlayan ahşap kapı ise kuzey duvarından 987 cm. uzaklığında ve 113x170 cm. boyutlarındadır. A102 mekanından B101 mekanına yedi rıht ile ve 153 cm.'lik bir kot farkı ile çıkılarak girilir. Ahşap merdivenin ilk üç basamağı 150 cm. genişliğinde iken, diğer üç basamağı kapı ile aynı genişliktedir. Basamak genişliği 26 cm. olan merdivenin ilk basamağının, güney duvarına uzaklığı 350 cm.'dir. Mekanın batı duvarı üzerinde bir açıklığa rastlanmaz.

1. Bina, 1. Kat, 3. Mekan; A103

Mekan, dik yamuk biçiminde bir geometrik plana sahiptir. Yamuğun dik kenarını oluşturan kuzey duvarı 816 cm., güney duvarı 865 cm., yığma konstrüksiyonlu olan doğu duvarı 2296 cm. ve batı duvarı 2155 cm. uzunluğundadır. Tavan yüksekliği 282 cm. olan binanın yer döşemesi beton üzeri şaptır. Ahşap olan tavan yüksekliği ise; beş çelik kolon ve kolonların aksından doğu - batı yönünde uzanan çelik kirişler vasıtasıyla taşınmaktadır.

Mekanın kuzey duvarı A102 kodlu mekanın güney duvarını oluşturmaktadır ve yukarıda ayrıntılı olarak tanımlanmıştır. A103 kodlu mekana bu duvar üzerindeki ahşap kapıdan, 290 cm. enindeki ahşap rampa ile 41 cm. kot farkı ile inilerek girilir.(Fotoğraf 3.3.7.)

Güney duvarı üzerindeki tek açıklık doğu duvarına 540 cm. uzaklığında bulunan, 215 x 240 cm. boyutlarındaki Değirmen Arkası Sokak üzerinde bulunan giriş kapısıdır. Düz atkılı sistem ile geçilmiş olan iki kanatlı demin kapıdan üç rıht ile 51 cm.'lik kot farkı ile inilerek girilir. 255 cm. enindeki basamakların genişliği 30 cm.'dir ve batı duvarına 95 cm. uzaklığındadır. Batı duvarı üzerinde bir açıklığa rastlanmaz. Kuzey duvarından 965 cm. uzaklığında bulunan 318 cm. enindeki baca, batı duvarından 92 cm. öne çıkmaktadır.

Güney duvarı üzerinde, yerden 165 cm. yüksekliğinde, düz atkılı sitem ile geçilmiş altı tane açıklık bulunmaktadır. İlk açıklık güney duvarına 116 cm. uzaklıkta ve 150 cm. genişliğinde, ikinci açıklık güney duvarına 220 cm. uzaklıkta 163 cm. genişliğinde, üçüncü açıklık güney duvarına 598 cm. uzaklıkta ve 162 cm. genişlikte, dördüncü açıklık güney duvarına 982 cm. uzaklıkta ve 160 cm. genişliğinde, beşinci açıklık güney duvarına 1363 cm. uzaklığında ve 160 cm. genişliğinde, son olarak altıncı açıklık doğu duvarına 1748 cm. uzaklıkta ve 163 cm. genişliğindedir. İlk beş açıklıkta iki kanatlı demir kepenkler bulunmaktadır. Altıncı açıklık da ise, 76 cm. eninde B101 mekanından kullanılan kare kesitli ahşap bir oluk bulunmaktadır. Açıklığın 87 cm.'lik bölümü ise renkli tuğla ile kapatılmıştır. Bu oluğun yanında, doğu duvarına 30 cm. uzaklıkta, kuzey duvarına ise; 20 cm. ve 70 cm. uzaklıklarda kare kesitli iki ahşap boru yer almaktadır. 20x20 cm. boyutlarında olan bu borular, diğer katlar boyunca da devam etmektedir.

1. Bina, 2. Kat, 1. Mekan; A201

Geometrik biçim olarak dik yamuk şeklinde plan şemasına sahip olan mekanın kuzey duvarı 852 cm., yamuğun dik kenarını oluşturan güney duvarı 831 cm., doğu duvarı 1500 cm., batı duvarları ise 1597 cm. genişliğindedir. Zemini ahşap olan mekanın yine ahşap olan tavanının döşemesi üç adet çelik kolon ve kolonların aksından geçen doğu - batı yönünde uzanan çelik kirişler vasıtasıyla taşınmaktadır. Tavan yüksekliği 320 cm. olan mekanın duvarları çimento harcı ile sıvanmıştır. Mekan A202 mekanına dolaylı açıktır.

Mekanın kuzey duvarı üzerinde, 115x110 cm. boyutlarında doğu duvarına 65 cm. uzaklığında, 111x110 cm. boyutlarında doğu duvarına 392 cm. uzaklığında, 112x 110 cm. boyutlarında doğu duvarına cm. uzaklığında üç tane pencere açıklığı bulunmaktadır. Düz atkılı sistemle geçilmiş olan pencerelerin yerden yüksekliği 49 cm.'dir. Düz atkılı sistemle geçilmiş olan pencerelerin yerden yüksekliği 49 cm.'dir. (Fotoğraf 3.3.9)

Mekanın güney duvarı A202 kodlu mekanın kuzey duvarını oluşturmaktadır. Güney duvarı üzerinde batı duvarına 84 cm. uzaklığında 131x190 cm. boyutlarında basık kemer ile geçilmiş, batı duvarına 320 cm. uzaklığında 148x250 cm. düz atkılı sistemle geçilmiş ve son olarak batı duvarına 572 cm. uzaklığında 151x190 cm. boyutlarında basık kemerle geçilmiş üç tane açıklık bulunmaktadır. A201 mekanı bu üç açıklık ile A202 mekanına bağlanır. (Fotoğraf 3.3.8)

Mekanın doğu duvarı iki katlı olan ve B101 olarak tanımlanmış mekanın batı duvarının bir bölümünü oluşturmaktadır. Yığma konstrüksiyonlu olan duvarda pencere açıklıklarının altından ve üzerinden beton hatıl geçmektedir. Duvar üzerinde güney duvarından 13 cm. uzaklığında 112x120 cm. uzaklığında güney duvarından 467x120 cm. uzaklığında 112 x120 cm. boyutlarında güney duvarından 817 cm. uzaklığında 116x172 cm. boyutlarında ve güney duvarından 1165 cm. uzaklığında 113x120 cm. boyutlarında dört tane açıklık bulunmaktadır. Düz atkılı sistemle geçilmiş olan açıklıklardan birinci, ikinci ve dördüncü pencerelerin yerden yüksekliği 55 cm.'dir. Bu açıklıkların B101 mekanına bakan yüzünde metal doğramalı sabit pencereler bulunurken A101 mekanına bakan yüzünde iki kanatlı demir kepenkler bulunmaktadır. Diğer üçüncü açıklık ise zeminden itibaren başlamaktadır ve üzerinde doğrama ya da kepenk bulunmamaktadır.

Batı duvarı üzerinde bir açıklığa rastlanmamaktadır. Duvarın, güney duvarına 1327 cm. mesafede olan 70 cm.'lik bir bölümü, 12 cm. öne çıkmaktadır. Batı duvarında kuzey duvarına bitişik olarak güney duvarından 1270 cm. uzaklığında konumlanmış olan iki kollu L şeklindeki merdiven A202 mekanını A302 mekanına bağlar. Batı

duvarına bitişik olan merdiven kolunun eni 145 cm.'dir ve 6 rıhtla + 8.79 kotundaki ara sahanlığa ulaşmaktadır. Bu kodla rıht yükseklikleri 17.1cm. ve basamak genişlikleri 26 cm'dir. Kuzey duvarına bitişik olan 145 cm. genişliğindeki merdiven kolu ise 13 adet rıhtla 10.75 kotuna ulaşmaktadır. İlk basamağı batı duvarından 173 cm. uzaklıkla konumlanan bu kolun rıht yükseklikleri 19.6 cm ve basamak genişlikleri 29 cm.dir. Ahşap olan merdiven ahşap konstrüksiyonu ile kendi kendini taşımaktadır.

Mekanda doğu duvarına 40 cm., güney duvarına 1115 cm. uzaklığında yarıçapı 80 cm. olan ahşap rampa bulunmaktadır. Üçüncü kattan başka yan ve zemin kata kadar devam eden rampanın birinci kattaki bölümü kesilmiştir. Un çuvalların taşınması için inşa edildiği tahmin edilmektedir. (Fotoğraf 3.3.10)

1.Bina, 2. Kat, 2. Mekan; A202

Geometrik biçim olarak dikdörtgene yakın olan mekanın kuzey duvarı 841 cm., güney duvarı 832 cm., doğu duvarı 1484 cm. ve batı duvarı 507 cm. genişliğindedir. Zemini ahşap olan mekanın yine ahşap olan döşemesi dört çelik kolon ve kolonların aksında doğu-batı yönünde uzanan çelik kirişler vasıtasıyla taşınmaktadır. 295 cm. yüksekliğindeki mekanın duvarları çimento harcıyla sıvanmıştır. Mekan kuzey duvarındaki üç açıklık ile A201 kodlu mekanın devamı niteliğindedir.

Mekanın kuzey duvarı A201 kodlu mekanın güney duvarını oluşturmaktadır ve yukarıda anlatılmıştır (Fotoğraf 3.3.11.). Mekanın yığma konstrüksiyonlu olan batı duvarı aynı zamanda B101 kodlu batı duvarının bir bölümünü oluşturmaktadır. Bu duvar üzerinde biri mekanı B101 kodlu mekana bağlayan geçit olmak üzere beş tane açıklık vardır. Kuzey duvarından 59 cm. uzaklığında 141x150 cm. boyutlarında, kuzey duvarından 365 cm. uzaklığında 141x150 cm. boyutlarından, kuzey duvarından 671 cm. uzaklığında 141x150 cm. boyutlarında, kuzey duvarından 1270 cm. uzaklığında 138x150 cm. boyutlarında bulunan pencerelerin yerden yüksekliği 32 cm.'dir. Basık kemerle geçilen açıklıkların A202 mekanına bakan yüzünde iki kanatlı demir kepenkler B101 mekanına bakan yüzünde metal doğrulamalı sabit pencereler bulunmaktadır. Kuzey duvarına 994 cm. uzaklığında bulunan 109x195 cm.

boyutlarındaki geçit düz atkılı sistemle geçilmiştir. Batı duvarına bitişik olarak kuzey duvarından 1178 cm. uzaklığında konumlanmış olan tek kollu ahşap merdiven, 15 rıhtla A202 mekanını A302 mekanına bağlar. Eni 125 cm. olan merdivenin basamak genişliği 19 cm. ve rıht yüksekliği 20.5 cm.'dir.

Mekanın güney duvarı aynı zamanda A203 kodlu mekanın kuzey duvarını oluşturmaktadır. (Fotoğraf 3.3.12) Duvar üzerinde A203 mekanına açılan üç tane açıklık bulunmaktadır. Batı duvarına 76 cm. uzaklığında ve 571 cm. uzaklığında bulunan 136x190 cm. boyutlarındaki açıklık basık kemerle geçilmiştir. Düz atkılı sistemle geçilen 134x250 boyutlarındaki geçit ise batı duvarına 76 cm. uzaklığındadır. Duvarın batı duvarına 459 cm. mesafede olan 25 cm.'lik bölümü 14 cm. öne çıkmaktadır. Mekanın batı duvarı üzerinde herhangi bir açıklığa rastlanmamaktadır.

1. Bina, 2. Kat, 3. Mekan; A203

A203 kodlu mekan dik yamuk şeklinde bir plana sahiptir. Mekanın yamuğun dik kenarını oluşturan kuzey duvarı 829 cm., yığma bir duvar olan doğu duvarı 2310 cm., güney duvarı 827 cm. ve batı duvarı 2149 cm. genişliğindedir. Zemini ahşap olan mekanın yine ahşap olan döşemesi beş çelik kolon ve kirişlerin aksında doğu-batı doğrultusunda uzanan çelik kirişler vasıtasıyla taşınmaktadır. Tavan yüksekliği 300 cm. olan mekanın duvarları çimento harcıyla sıvanmıştır. A203 mekanı ahşap panellerle bölümlere ayrılmıştır. Bu nedenle 3. kısımda incelenmiştir.

A203.1 Mekanı: Mekanı kısa kollu A203.1 kodlu mekanın duvarı, uzun kollu A203 kodlu mekanın kuzey duvarı, uzun kolu A203 kodlu mekanın batı kenarı üzerinde olmak üzere L şeklinde biçimlenmiştir. Mekanın kuzey duvarı A202 kodlu mekanın güney duvarını oluşturmaktadır ve yukarıda ayrıntılı olarak tanımlanmıştır. Üzerinde açıklığa rastlanmayan batı duvarının kuzey duvarından 1004 cm. mesafede olan 240 cm.'lik bir bölümü duvardan 95 cm. öne çıkmaktadır. Doğru duvarının 395 cm.'lik bölümü B101 mekanının batı duvarının bir bölümünü oluşturmaktadır.

Bu bölüm üzerinde, kuzey duvarına 137 cm. uzaklığında 163x115 cm. boyutlarında

bir pencere açıklığı bulunmaktadır. Yerden yüksekliği 60 cm. olan açıklık düz atkılı olarak geçilmiştir. Mekanın 366 cm. genişliğindeki güney duvarı üzerinde düz atkılı sistemle geçilmiş bir pencere açıklığı bulunmaktadır. 253x115 cm. boyutlarındaki pencerenin yerden yüksekliği 60 cm.'dir. Ayrıca, kuzey duvarından 395 cm. mesafede bulunan 456 cm. genişliğindeki ahşap güney duvarı ve kuzey duvarına 380 cm. uzaklığında 1838 cm. genişliğindeki ahşap doğu duvarı, L şeklindeki mekanın diğer duvarlarıdır. Bu ahşap duvarlardan, doğu duvarı üzerinde herhangi bir açıklığa rastlanmaz. Ahşap güney duvarı 11 cm.'lik açıklık ile A203.1 mekana, A203.2 mekanına geçiş sağlar.

A203.2 Mekanı: Dikdörtgene yakın bir plan şemasına sahip olan mekanın, yığma konstrüksiyonu doğu duvarı dışındaki duvarları ahşap bölmelerdir. 430 cm. genişliğindeki kuzey duvarı üzerinde batı duvarından 114 cm. uzaklığında bulunan 111 cm.'lik açıklık A203.1 kodlu mekanı bu mekana bağlar. 1524 cm. genişliğindeki doğu duvarı üzerinde dört tane pencere açıkta bulunmaktadır. 165x115 cm. boyutlarında kuzey duvarından 99 cm. uzaklığında, 172x115 cm. boyutlarında kuzey duvarından 480 cm. uzaklığında, 159x115 cm. boyutlarında kuzey duvarından 861 cm. uzaklığında, 164x115 cm. boyutlarında kuzey duvarından 1240 cm. uzaklığında bulunan bu açıklıklar yerden 57 cm. yüksekliktedir. Düz atkılı sistemle geçilen sabit pencerelerin doğramaları metaldir. Mekanın batı duvarı ahşap paneldir. 1515 cm. genişliğindeki duvarın üzerinde herhangi bir açıklığa rastlanmaz. 465 cm. genişliğindeki güney duvarı da ahşap panel duvardır. Üzerinde, batı duvarından 168 cm. uzaklığında 88 cm. genişliğinde A203.3 mekanına açılan bir geçit bulunmaktadır.

A203.3 Mekanı: Dik yamuk şeklinde bir geometrik plana sahip olan yapının kuzey duvarı 456 cm., güney duvarı 461 cm., doğu duvarı 356 cm., batı duvarı ise 282 cm. genişliğindedir. Ahşap olan kuzey duvarı A203.2 kodlu mekanın güney duvarını oluşturmaktadır. Mekan bu duvar üzerinde bulunan açıklıktan girilir. Mekan doğu duvarı B101 kodlu mekanın batı duvarının bir bölümünü oluşturmaktadır ve yığma konstrüksiyonludur. Üzerinde 160x115 cm. boyutlarında kuzey duvarına 78 cm. uzaklığında bulunan bir pencere açıklığı vardır. Düz atkılı sistemle geçilmiş olan açıklığın yerden yüksekliği 58 cm. dir. Mekanın batı duvarı ahşap bir duvardır ve

üzerinde herhangi bir açıklığa rastlanmaz. Mekanın güney duvarı üzerinde 248x115 cm. boyutlarında batı duvarına 65 cm. uzaklığında bir açıklık bulunmaktadır. Düz atkılı sistemle geçilen bu açıklığın yerden yüksekliği 60 cm.'dir. Metal doğramalı olan pencere açıklığının dış yüzeye bakan bölümünde tel kafes bulunmaktadır.

1.Bina, 3. Kat, 1. Mekan; A301

Dik yamuk şeklinde bir geometrik plana sahip olan mekanın güney duvarı 845 cm., kuzey duvarı 886 cm., doğu duvarı 1552, batı duvarı ise 1648 cm. genişliğindedir. Zemini ahşap olan mekanın çatısı, doğu-batı yönünde uzanan dört ahşap vasıtasıyla taşınmaktadır. 302 cm. yüksekliğindeki mekanın duvarları, 7x10.5x21cm., boyutlarında tuğladan inşa edilmiştir ve çimento harcıyla sıvanmıştır.

Mekanın kuzey duvarı üzerinde, doğu duvarına 38 cm. uzaklığında 162x128 cm. boyutlarında, doğu duvarına 362 cm. uzaklığında 165x128 cm. boyutlarında doğu duvarına 685 cm. uzaklığında 157x128 cm. boyutlarında düz atkılı sistemle geçilmiş üç tane pencere açıklığı bulunmaktadır. Metal doğramalı bu pencerelerin yerden yüksekliği 32 cm.'dir. Kuzey duvarına bitişik olarak, batı duvarından 201 cm. uzaklıkta bulunan merdiven kovasının boyutları 335x156 cm.'dir. (Fotoğraf 3.3.14)

Mekanın doğu duvarı üzerinde yine düz atkılı sistemle geçilmiş, 198x174 cm. boyutlarında güney duvarına 44 cm. uzaklığında, 196x174 cm. boyutlarında güney duvarına 380 cm. uzaklığında, 197x174 cm. boyutlarında güney duvarına 734 cm. uzaklığında ve 202x174 cm. boyutlarında güney duvarına 1074 cm. uzaklığında dört pencere açıklığı bulunmaktadır. Metal doğramalı bu pencerelerin yerden yüksekliği 45 cm.'dir. (Fotoğraf 3.3.16).

Mekanın batı duvarı üzerinde hiçbir açıklığa rastlanmaz. Ancak, duvarın kuzey duvarına 134 cm. mesafede 99 cm.lik bölümü duvardan 15.cm, kuzey duvarına 233 cm. mesafede 73 cm.'lik bölümü ise duvardan 27 cm. öne çıkmaktadır. Doğu duvarına 46 cm. mesafede bulunan 11x14 cm. boyutlarındaki üç ahşap dikme mekanın dört çatı makasından üçünü desteklemektedir. Bu dikmeler 14x95x14 cm.

boyutlarındaki ahşap ayakların üzerine oturmaktadır. Bu ayaklar kuzey duvarına 614 cm., 960 cm. ve 1306 cm. mesafelerde konumlanmıştır (Fotoğraf 3.3.15).

Mekanın 845 cm. genişliğindeki güney duvarı üzerinde 709 cm. genişliğinde ve doğu duvarına 70 cm. mesafede bir açıklık bulunmaktadır. 60 cm. kalınlığında ve tavan yüksekliğinde olan bu açıklık ile A302 mekanı aslında A301 mekanın devamı gibidir. Ancak tanımlanmasının daha kolay yapılabilmesi için iki farklı mekan altında incelenmiştir. Mekanda ayrıca zemin kata kadar devam eden ahşap döner rampa bulunmaktadır. Kuzey duvarına 230 cm., doğu duvarına 43 cm. mesafede konumlanmış olan rampanın yarıçapı 80 cm.dir.

1.Bina, 3.Kat, 2. Mekan; A302

Yukarıda da bahsedildiği gibi aslında bu mekan A301 kodlu mekanın devamı gibidir. Dikdörtgene yakın bir plan şemasına sahip olan batı duvarı 1508 cm., doğu duvarı 1484 cm., kuzey duvarı 860 cm., güney duvarı ise 865 cm. genişliğindedir. Zemini ahşap olan mekanın çatısı doğu-batı doğrultusunda uzanan dört ahşap makas ile taşınmaktadır.

Mekanın tuğla olan doğu duvarı üzerinde, güney duvarına 397 cm. uzaklıkta, 149 cm. genişliğinde, güney duvarına 733 cm. uzaklıkta 148 cm. genişliğinde, güney duvarına 1245 cm. uzaklıkta 148 cm. genişliğinde basık kemerle geçilmiş üç tane pencere açıklığı bulunmaktadır. Metal doğramalı olan pencerelerin yerden yüksekliği 55 cm.'dir. pencerenin yüksekliği ise kemerin başladığı noktada 138 cm., kemerin en yüksek noktasında 162 cm.'dir. Doğru duvarına bitişik olarak, güney duvarından 54 cm. mesafede A202 mekanını A302 mekanına bağlayan ahşap merdivenin kovası bulunmaktadır. 128x262 cm. boyutlarındaki merdiven kovasının kuzey ve batı kenarlarında 94 cm. yüksekliğinde ahşap korkuluk bulunmaktadır (Fotoğraf 3.3.18).

Mekanın tuğla olan batı duvarı üzerinde bir açıklığa rastlanmaz. Doğru duvarına 40 cm. mesafede bulunan 11x14 cm. boyutlarındaki dört ahşap dikme çatı makaslarının desteklemektedir. Bu dikmeler 14x95x14 cm. boyutlarındaki ahşap ayakların üzerine

oturur. Ahşap ayaklıklar ise, kuzey duvarından 179 cm., 586 cm., 899 cm., 1215 cm. mesafelerde konumlanmıştır.

865 cm. genişliğindeki güney duvarı üzerinde, 729 cm. genişliğinde, batı duvarına 77 cm. mesafede yer alan bir açıklık bulunmaktadır. Tavan yüksekliğindeki bu açıklık ile A303 kodlu mekan A302 kodlu mekanın devamı gibidir. Mekanın kuzey duvarı A301 kodlu mekanın güney duvarını oluşturmaktadır ve yukarıda tarif edilmiştir.

1. Bina, 3. Kat, 3. Mekan; A303

A302 kodlu mekanın devamı olan A303 kodlu mekan, dik yamuk şeklinde bir plana sahiptir. Mekanın, batı duvarı 2405 cm., doğu duvarı 2162 cm., yamuğun dik kenarını oluşturan kuzey duvarı 865 cm. ve güney duvarı 870 cm. genişliğindedir. Duvarları tuğla olan mekanın zemini ahşaptır. Batı duvarı üzerinde düz atkılı sistemle geçilmiş beş pencere açıklığı bulunmaktadır. Mekanın doğu duvarı üzerinde hiç bir açıklığa rastlanmaz. Ancak kuzey duvarına 977 cm. mesafede, 220 cm. enindeki baca 95 cm. öne çıkar. Mekanın güney duvarı üzerinde metal doğramalı iki pencere açıklığı bulunmaktadır. Mekan, ahşap dikmelerin taşıdığı ahşap panellerle bölümlere ayrılmıştır. Bu nedenle yedi bölümde incelenmiştir.

A303.1 Mekanı: Dikdörtgene yakın bir plan şemasına sahip olan mekanın kuzey duvarı 865 cm., güney duvarı 875 cm., doğu duvarı 353 cm. ve batı duvarı 322 cm. genişliğindedir. Mekanın kuzey duvarı A302 kodlu mekanın güney duvarını oluşturmaktadır ve yukarıda tanımlanmıştır. Tuğla olan batı duvarı üzerinde bir açıklığa rastlanmaz. Yine tuğla olan doğu duvarı üzerindeki tek açıklık, güney duvarına 58 cm. uzaklığında ve 166x134 cm. boyutlarındadır. Düz atkılı sistemle geçilen metal doğramalı pencerenin yerden yüksekliği 51cm.'dir. Mekanın güney duvarı ahşap bölme duvardır. Bu duvarın üzerindeki tek açıklık A303.3 mekanına geçişi sağlayan geçittir. 93 cm. genişliğindeki açıklığın batı duvarına uzaklığı 726 cm.dir.

A303.2 Mekanı: Dikdörtgene yakın bir plan şemasına sahip olan mekanın tuğla olan

batı duvarı 1165 cm. genişliğindedir. Üzerinde hiç bir açıklığa rastlanmayan duvarın kuzey duvarına 655 cm. mesafede olan 220 cm.'lik bölümü 95 cm. öne çıkar. Mekanın kuzey duvarı 725 cm., güney duvarı, 691 cm. genişliğindedir. Ahşap olan bu duvarlar üzerinde herhangi bir açıklığa rastlanmaz. Mekanın doğu duvarı üzerinde üçü pencere, biri A303.3 mekanına açılan geçit olmak üzere dört açıklık bulunmaktadır. Bu açıklıklar güney duvarına 44 cm. mesafede, 113 cm. genişliğinde, güney duvarına 421 cm. mesafede 111 cm. genişliğinde, güney duvarına 849 cm. mesafede 113 cm. genişliğinde ve güney duvarına 1050 cm. mesafede 105 cm. genişliğindedir.

A303.3. Mekanı: Mekan 1603x149 cm. boyutlarında dikdörtgen bir plan şemasına sahiptir. Mekanın tuğla olan batı duvarı üzerinde dört tane pencere açıklığı bulunmaktadır. Güney duvarına 82 cm. uzaklığında 216x134 cm. boyutlarında güney duvarına 843 cm. uzaklığında 216x133 cm. boyutlarında ve güney duvarına 1125 cm. uzaklığında 214x134 cm boyutlarında olan bu açıklıklar düz atkılı sistemle geçilmiştir. Mekanın diğer duvarları ahşap bölme duvardır. Batı duvarı aynı zamanda A302.2 ve A303.7 kodlu mekanların doğu duvarını oluşturmaktadır. Mekanın güney duvarı üzerinde A303.4 mekanına açılan 120 cm. genişliğinde bir açıklık bulunmaktadır.

A303.4 Mekanı: Dik yamuk şeklinde plan şemasına sahip olan mekanın, ahşap olan kuzey duvarı 420 cm., batı duvarı 299 cm., tuğla olan doğu duvarı 339 cm, güney duvarı ise 445 cm. genişliğindedir. Batı duvarı üzerindeki tek açıklık 216x134 cm. boyutlarında ve güney duvarına 53 cm. uzaklığındadır. Düz atkılı sistemle geçilmiş metal doğramalı pencerenin yerden yüksekliği 51 cm.'dir. Mekanın güney duvarı üzerinde 273x142 cm. boyutlarında, doğu duvarına 84 cm. uzaklığında metal doğramalı bir pencere bulunmaktadır. Düz atkılı sistem ile geçilen pencerenin yerden yüksekliği 31 cm.'dir. Batı duvarı üzerinde A303.5 mekanına açılan bir geçit bulunmaktadır. 90 cm. genişliğindeki bu açıklığın kuzey duvarına uzaklığı 12 cm.'dir.

A303.5 Mekanı: Dik yamuk şeklindeki mekanın ahşap olan doğu duvarı 299 cm., kuzey duvarı 426 cm., tuğla olan batı duvarı 258 cm., güney duvarı ise 425 cm. genişliğindedir. Batı duvarı üzerinde herhangi bir açıklığa rastlanmaz. Güney duvarı

üzerinde 273x142 cm. boyutlarında doğu duvarına 103 cm. uzaklığında metal doğramalı bir pencere bulunmaktadır. Düz atkılı sistemle geçilen pencere açıklığının yerden yüksekliği 31 cm.'dir. mekanın doğu duvarı A303.4 kodlu mekanın batı duvarını oluşturmaktadır. Kuzey duvarı üzerinde 79 cm. genişliğinde, batı duvarına 61 cm. mesafede bir açıklık bulunmaktadır. Bu geçit A303.5 kodlu mekanı, A303.6 mekana bağlar.

A303.6 Mekanı: Mekanın batı duvarı dışında tüm duvarları ahşap panel duvardır. Batı duvarının genişliği 365 cm., kuzey duvarının genişliği ise 393 cm.'dir. Bu duvarlar üzerinde herhangi bir açıklığa rastlanmaz. 382 cm. genişliğindeki güney duvarı A303.5 kodlu mekanın kuzey duvarıdır. 387 cm. genişliğindeki doğu duvarı üzerinde A303.7 kodlu mekana açılan bir geçit bulunmaktadır. Güney duvarına 80 cm. mesafede bulunan bu açıklık 141 cm. genişliğindedir.

A303.7 Mekanı: Tüm duvarları ahşap olan mekanın kuzey duvarı 284 cm., güney duvarı 282 cm., doğu duvarı 405 cm., batı duvarı ise 387 cm. genişliğindedir. Mekanın kuzey ve güney duvarları üzerinde herhangi bir açıklığa rastlanmaz. Mekanın batı duvarı A303.6 mekanın doğu duvarını oluşturmaktadır. Doğru duvarı üzerinde 79 cm. genişliğinde, kuzey duvarına 33 cm. uzaklığında, 172 cm. genişliğinde kuzey duvarına 206 cm. uzaklığında iki tane pencere bulunmaktadır.

İkinci Bina, Zemin Kat, Birinci Mekan; BZ01

Bu mekana yapının kuzey cephesinde yer alan 240 x 330 cm. boyutlarındaki iki kanatlı demir kapıdan, 47 cm.lik kod farkı ile iki basamak inilerek girilmektedir. Dik yamuk şeklinde plan şemasına sahip olan mekanın kuzey duvarı, 599 cm., güney duvarı 616 cm., doğu duvarı 941 cm., batı duvarı ise 997 cm. uzunluğundadır. Zemin beton üzeri şap olmasına rağmen düz bir satıh oluşturmamaktadır. Yerden 600 cm. yüksekliğindeki tavan döşemesini taşıyan iki çelik kolon bulunmaktadır. Mekan duvarları çimento harcıyla sıvanmıştır.

Mekanın kuzey duvarı, (Fotoğraf 3.3.22) tuğla hatıllı almaşık örgü tekniğiyle

ör÷lmüştür. Kuzey duvarı üzerindeki tek açıklık 240 x 330 cm. boyutlarındaki demir giriş kapısıdır. Düz atkılı sistem ile geçilmiş olan bu açıklık batı duvarından 160 cm. uzaklıkta bulunmaktadır. Kapının hemen yanında, 20 x 30 cm. boyutlarında betonarme bir kolon bulunmaktadır. Kuzey duvarından 20 cm. öne çıkan bu kolon, doğu duvarına 199 cm. uzaklıkta bulunmaktadır. Mekanın doğu duvarı üzerindeki tek açıklık, 94 x 230 cm. boyutlarında ve kuzey duvarına 73 cm. uzaklıktadır. Bu duvarın üzeri çimento harcıyla sıvalı olduğu için yapıım tekniğı bilinmemektedir.

Mekanın batı duvarı, AZ01 kodlu mekanın doğu duvarının bir bölümünü oluşturmaktadır. Tuğla hatıllı almasıık örgü tekniğıyle ör÷lmüş olan duvar üzerindeki tek açıklık 198 x 250 cm. boyutlarında ve kuzey duvarına 563 cm. uzaklığındadır. Düz atkılı sistem ile geçilmiş olan ve AZ01 mekanına açılan bu geçit tuğla ile kapatılmış ve üzeri çimento harcıyla sıvanmıştır. Geçidin hemen üzerinde 198 x 120 cm. boyutlarında metal doğramalı sabit bir pencere bulunmaktadır.

Mekanın güney duvarı üzerinde herhangi bir açıklığa rastlanmaz. Mekanın girişinde, kuzey duvarına bitişik olarak bir asma kat bulunmaktadır. 230 x 599 cm. boyutlarında olan asma katın yerden yüksekliğı 384 cm.dir. Asma katı destekleyen beş çelik kirişin dışında, bir betonarme kolon bulunmaktadır. 35 x 35 cm. boyutlarındaki kolon kuzey duvarına 65 cm., doğu duvarına 130 cm. uzaklığındadır. Döşemenin bir bölümü yerden 32 cm. yükseltilmiştir. Dikdörtgen şeklinde olan bu bölüm doğu duvarından 229 cm., kuzey duvarından 235 cm. mesafede konumlaşmıştır.

İkinci Bina, Birinci Kat, Birinci Mekan; B101

Kuzey - güney yönünde uzanan ikinci mekan, ikinci binanın ana mekanıdır. Mekanın kuzey duvarı 1025 cm., doğu duvarı 5493 cm., batı duvarı 5547 cm., güney duvarı 869 cm., güneydoğu duvarı ise 381 cm. genişliğindedir. Mekanın döşemesi beton üzeri şap olmasına rağmen düz bir satıh oluşturmamaktadır. Döşeme üzerinde kuzey - güney doğrultusunda uzanan, farklı boyutlarda silo kapakları bulunmaktadır. Döşemenin güney ve batı duvarına bitişik olan bir bölümü zeminden 17 cm. yükseltilmiştir. Bu yükseltilmiş döşeme dik yamuk biçimindedir. Doğü kenarı 395

cm., batı kenarı 250 cm., kuzey kenarı 618 cm., güney kenarı ise 660 cm. boyutlarındadır. Bu yükseltinin hemen yanında, mekanın güneydoğu ve güney duvarına bitişik olarak konumlanmış çokgen şeklinde bir galeri bulunmaktadır. Zemin kat ile BZ01 mekanı ahşap bir merdiven ile birbirine bağlanmaktadır. Sonradan eklenmiş olan bu merdiven ahşapları çürüdüğü için şu anda kullanılmamaktadır. Mekanı örten beşik çatı doğu - batı doğrultusunda uzanan ondurt çelik makas ile taşınmaktadır(Fotoğraf 3.3.28). Mekanın doğu ve batı duvarlarına oturan bu makaslar ayrıca, doğu duvarı üzerindeki çelik elemanlarla yer yer desteklenmektedir.

Mekanın kuzey duvarı 22 x 11 x 7 boyutlarında tuğla ile örülmüştür ve üzeri çimento harcıyla sıvalıdır (Fotoğraf 3.3.25). Kuzey duvarına bitişik olarak 35 cm. eninde ve 70 cm. yüksekliğinde bir çıkıntı bulunmaktadır. Bu duvar üzerinde 200 x 180 cm. boyutlarında doğu duvarından 90 cm. uzaklığında, 190 x 180 cm. boyutlarında doğu duvarından 410 cm. uzaklığında ve 197 x 180 cm. boyutlarında doğu duvarından 730 cm. uzaklığında üç tane pencere açıklığı bulunmaktadır. Düz atkılı sistem ile geçilmiş pencerelerin yerden yüksekliği 120 cm.dir. Orta kanatları açılan bu pencereler metal doğramalıdır. Bu duvar üzerinde ayrıca 35 x 156 cm. boyutlarında ve doğu duvarından 320 cm. uzaklığında bir açıklık bulunmaktadır. Bu açıklık muhtemelen baca çıkışı için açılmış olabilir.

Mekanın batı duvarı (Fotoğraf 3.3.26); A101, A102 ve A103 kodlu mekanların doğu duvarını oluşturmaktadır. 22 x 11 x 7 boyutlarında tuğla ile örülmüş olan duvar çimento harcıyla sıvanmıştır. Yalnız bu duvarın kuzey duvarından itibaren 347 cm.lik bir bölümü kaba yonu ile sonradan örülmüştür. Duvar üzerinde, iki sıradan oluşan on dört pencere açıklığı bulunmaktadır. Düz atkılı sistemle geçilmiş olan açıklıkların altı tanesi A103 kodlu mekana, dört tanesi A102 kodlu mekana ve diğer dört tanesi de A101 kodlu mekana açılmaktadır. BZ01 mekanına bakan tarafta yüksekliği 80 cm. olan açıklıkların A103 kodlu mekana bakan tarafta ise yüksekliği 100 cm.dir. İki kanatlı demir kepenklerle geçilmiş olan bu açıklıklar güney duvarından 195 cm., 575 cm., 955 cm., 1333 cm., 1714 cm. ve 2092 cm. uzaklıkta bulunmaktadır. A101 kodlu mekana açılan dört pencere açıklığı ise 104 cm. eninde ve güney duvarından 2528 cm.,

3133 cm., 3439 cm. ve 3743 cm. uzaklık bulunmaktadır. A101 kodlu mekana bakan diğer dört pencere ise 115 cm. eninde ve güney duvarına 4126 cm., 4460 cm., 4808 cm. ve 5158 cm. uzaklığındadır. Açıklıkların A101 kodlu mekana bakan yönünde demir kepenkler bulunurken B101 kodlu mekana bakan yönünde demir parmaklıklar vardır. A102 kodlu mekanı B101 kodlu mekana bağlayan kapı açıklığı ise düz atkılı sistem ile geçilmiş ve 108 cm. enindedir. Güney duvarından 2833 cm. uzaklığında olan kapının yüksekliği A102 kodlu mekanda 170 cm. iken B101 kodlu mekanda 100 cm.dir. Batı duvarı üzerinde güney duvarından 1487 cm. uzaklığında konumlanmış olan tek kollu ahşap bir merdiven bulunmaktadır. B101 kodlu mekanı A102 kodlu mekana bağlayan bu merdiven 250 cm. boyunda ve 150 cm. enindedir. Basamak genişliği 22 cm. olan bu merdivenin dokuz rıht ile 624 kodundan 7.94 koduna ulaşmaktadır. Daha sonra merdiven sahanlığından tek rıht ile inilerek + 7.76 kodundaki A202 mekanına ulaşılmaktadır.

889 cm. uzunluğundaki güney duvarı üzerinde (Fotoğraf 3.3.24, Fotoğraf 3.3.29), düz atkılı sistem ile geçilmiş iki pencere açıklığı bulunmaktadır. Metal doğramalı olan bu pencereler, 255 x 145 cm. boyutlarında, batı duvarında 506 cm. uzaklığında ve 258 x 145 cm. boyutlarında, batı duvarında 104 cm. uzaklığındadır. Güney duvarı üzerindeki tek açıklık ise 253 x 145 cm. boyutlarında ve doğu duvarına 90 cm. uzaklığındadır. Düz atkılı sistem ile geçilmiş olan pencere metal doğramalıdır ve ortadaki iki kanadı açılmaktadır. Güney ve güneydoğu cephelerindeki pencerelerin yedi dikey ve iki yatay kaydı bulunmaktadır. Bu iki duvar boyunca, 82 cm. yüksekliğindeki bir bölüm duvar yüzeyinden 60 cm. öne çıkmaktadır. Duvarlar 22 x 11 x 7 cm. boyutlarında tuğla ile örülmüştür.

Mekanın doğu duvarı üzerinde (Fotoğraf 3.3.27) farklı yapım tekniklerini görmek mümkündür. Aynı zamanda eski değirmen binasının batı duvarını teşkil eden duvar üzerinde dört tane kapı açıklığı ve dokuz tane pencere açıklığı bulunmaktadır. Kapı açıklıkları 126 x 200 cm. boyutlarında kuzey duvarına 934 cm. uzaklığında, 96 x 197 cm. boyutlarında kuzey duvarına 2535 cm. uzaklığında, 107 x 197 cm. boyutlarında kuzey duvarına 2791 cm. uzaklığında ve 128 x 280 cm. boyutlarında güney duvarından itibaren başlamaktadır. Hepsi düz atkılı sistem ile geçilmiş olan

açıklıkların ilk üçünün kapıları mevcut değildir. İki kanatlı olan dördüncü açıklığın ise demir olan bir kanadı mevcuttur. Pencere açıklıkları 60 x 108 cm. boyutlarında kuzey duvarından 1417 cm. uzaklığında, 68 x 110 cm. boyutlarında kuzey duvarından 1681 cm. uzaklığında, 89 x 110 cm. boyutlarında kuzey duvarından 2010 cm. uzaklığında, 72 x 110 cm. boyutlarında kuzey duvarından 2327 cm. uzaklığında, 60 x 100 cm. boyutlarında kuzey duvarından 3177 cm. uzaklığında, 55 x 100 cm. boyutlarında kuzey duvarından 3608 cm. uzaklığında, 65 x 100 cm. boyutlarında kuzey duvarından 4011 cm. uzaklığında, 65 x 100 cm. boyutlarında kuzey duvarından 4502 cm. uzaklığında ve 50 x 100 cm. boyutlarında kuzey duvarından 495 cm. uzaklığındadır. İlk dört pencere açıklığının yerden yüksekliği 71 cm.dir. Diğer pencere açıklıklarının yerden yüksekliği ise 110 cm.dir. Demir kepenklerle kapatılmış olan açıklıklardan, ikinci, altıncı ve yedinci açıklıklardaki kepenkler mevcut değildir.

Sıvası büyük ölçüde dökülmüş olan doğu duvarı üzerinde, kuzey duvarından itibaren başlayan 2477 cm. uzunluğunda bir çıkıntı bulunmaktadır. Duvar yüzeyinden 15 cm. öne çıkan bu bölümün yerden yüksekliği 70 cm.dir. Ayrıca kuzey duvarına 2864 cm. uzaklığındaki bir bölüm yine duvar yüzeyinden 13 cm. öne çıkmaktadır. 220 cm. uzunluğundaki bu bölümün de yerden yüksekliği 70 cm.dir.

Doğu duvarının, kuzey duvarından itibaren başlayan 3162 cm. uzunluğundaki bölümünün genişliği 115 cm. civarındadır. Ancak duvar belli bir yükseklikten 55 cm. genişliğine düşmektedir. Buna karşın genişliğin azaldığı yüksek bölümlerde 30 x 30 cm. boyutlarında ki kolonlar duvar yüzeyinden öne çıkmaktadır. Alttaki kalın duvar ile aynı hizada biten bu sekiz kolona, çelik çatı makasları oturmaktadır. Ancak kolonların yerden yüksekliği farklılık göstermemektedir. Birinci kolon + 7.95; ikinci, üçüncü ve dördüncü kolonlar + 8.25 kotundan; beşinci, altıncı, yedinci ve sekizinci kolonlar ise + 9.20 kotundan itibaren başlayarak duvar yüksekliğince devam etmektedir. Duvarın kuzey duvarından itibaren başlayan 934 cm. uzunluğundaki bölümünde, duvarın yerden 155 cm. yüksekliğindeki bölümü tuğla hatıllı almalı örgü ile inşa edilmiştir. Hatıl olarak kullanılan tuğla boyutları 26 x 13 x 6.5 cm. ise de arada 29 x 14.5 x 5 cm.lik tuğlalara da rastlanmaktadır. Duvarın üst bölümleri ise 26 x 13 x 16.5 cm. boyutlarındaki tuğla ile inşa edilmiştir. Doğu duvarının, kuzey

duvarına 1060 cm. uzaklığında ve 2102 cm. uzunluğundaki bölümde, duvarın yerden 70 cm. yüksekliğindeki bölümü tuğla hatıllı almasıık örgü ile inşa edilmiştir. Duvarın üst bölümünde ise 26 x 13 x 6.5 cm. boyutlarında tuğla kullanılmıştır. Doğu duvarının güneydoğu duvarından itibaren başlayan 2331 cm. uzunluğundaki diğer bölümünün genişliği 60 cm.dir. Ancak duvar yüzeyinden öne çıkan 60 x 55 cm. boyutlarında beş kolon bulunmaktadır. Yine çelik makasların oturduğu kolonlar güneydoğu duvarından 428 cm., 812 cm., 1186 cm., 1560 cm. ve 1935 cm. uzaklığında konumlaşmıştır. Duvarın bu bölümü aynı zamanda C106 kodlu mekanın batı duvarını oluşturmaktadır. Duvar tuğla hatıllı almasıık örgü tekniğiyle inşa edilmiştir. 40 - 50 cm.de bir iki sıra olarak kullanılan hatıldaki tuğla boyutları 26 x 13 x 6.5 cm.dir. Duvardan öne çıkan kolonlar ise 22 x 11 x 7 cm. boyutlarında tuğla ile inşa edilmişlerdir. (Fotoğraf 3.3.30)

Doğu duvarı üzerindeki tüm kolonlarda çatı makaslarını destekleyen çelik elemanlar bulunmaktadır. Yerden ortalama 270 cm. yüksekliğinde bulunan çelik elemanlar 170 cm. uzunluğundadır.

Doğu duvarı üzerinde, güneydoğu duvarından 1670 cm. uzaklığında tek kollu çelik bir merdiven bulunmaktadır. 70 x 260 cm. boyutlarında olan merdiven on iki basamaktan oluşmaktadır. Bu merdiven sonradan eklenmiştir. Doğu duvarı üzerindeki diğer bir ek de, 420 x 150 cm. boyutlarındaki platformdur. Yerden 270 cm. yüksekliğindeki platformun kuzey duvarından uzaklığı 1870 cm.dir. Platformun kuzey kenarından başlayan, 110 x 720 cm. boyutlarında, çelik bir rampa bulunmaktadır. Bu platform ve rampa sonradan eklenmiştir ve değirmene ait elemanlar değildir.

Üçüncü Bina, Zemin Kat, Birinci Mekan; CZ01

Üçüncü binaya, kuzey duvarı üzerindeki, 104 x 240 cm. boyutlarındaki iki kanatlı ahşap kapıdan, 96 cm.lik kod farkıyla, beş basamak inilerek girilmektedir. Dikdörtgen bir plan şemasına sahip olan mekanın kuzey duvarı 299 cm., güney duvarı 300 cm., doğu ve batı duvarları ise 785 cm. uzunluğundadır. Döşeme şap olmasına rağmen düz bir satıh oluşturmamaktadır. Tavan yüksekliği 270 cm. olan mekanın tüm duvarları

sıvalıdır. Volta olan tavan döşemesi büyük ölçüde hasar görmüştür.

Mekanın kuzey duvarı üzerinde ahşap giriş kapısı bulunmaktadır(Fotoğraf 3.3.31). Basık kemerle geçilmiş olan kapının doğu duvarına uzaklığı 24 cm.dir. Kapının kemerinin başlangıç noktası + 1.60 metre, kemerin en yüksek noktası ise 1.95 metre kotundadır. Mekanın batı duvarı üzerinde herhangi bir açıklığa rastlanmaz. Doğu duvarı üzerinde ise iki pencere, iki kapı açıklığı bulunmaktadır. Pencereleler 124 x 160 cm. boyutlarında kuzey duvarına 40 cm. uzaklığında ve 80 x 160 cm. boyutlarında kuzey duvarına 410 cm. uzaklığındadır. Kapılar 86 x 220 cm. boyutlarında kuzey duvarına 222 cm. uzaklığında ve 79 x 220 cm. boyutlarında kuzey duvarına 539 cm. uzaklığındadır. Mekan ahşap panel bir duvarla iki bölüme ayrılmaktadır. Bu panel duvarın kuzey duvarından uzaklığı 195 cm.dir.

Üçüncü Bina, Zemin Kat, İkinci Mekan; CZ02

Dikdörtgen şeklinde bir plan şemasına sahip olan mekanın kuzey duvarı 185 cm., güney duvarı 185 cm., doğu duvarı 412 cm. ve batı duvarı 411 cm. uzunluğundadır. Tavan yüksekliği 270 cm. olan mekanın tüm duvarları sıvalıdır. Mekanın kuzey ve güney duvarları üzerinde herhangi bir açıklığa rastlanmaz. Doğu duvarı üzerinde 46 cm. genişliğinde üç tane niş vardır. Bu nişler 81 cm. genişliğinde kuzey duvarına 17 cm. uzaklığında, 81 cm. genişliğinde kuzey duvarına 183 cm. uzaklığında ve 92 cm. genişliğinde kuzey duvarına 308 cm. uzaklığındadır. Mekanın batı duvarı CZ01 kodlu mekanın doğu duvarının bir bölümünü oluşturmaktadır ve yukarıda tarif edilmiştir. Zemin şap ile kaplıdır.

Üçüncü Bina, Zemin Kat, Üçüncü Mekan; CZ03

Dikdörtgen şeklinde bir plan şemasına sahip olan mekanın, kuzey duvarı 165 cm., güney duvarı 158 cm., doğu duvarı 333 cm. ve batı duvarı 335 cm. uzunluğundadır. Zemini şap ile kaplı olan mekanın, duvarları sıvalıdır. Kuzey, güney ve doğu duvarları üzerinde herhangi bir açıklığa rastlanılmaz. Mekanın batı duvarı ise aynı zamanda CZ01 kodlu mekanın doğu duvarının bir bölümünü oluşturmaktadır ve yukarıda tarif

edilmiştir.

Üçüncü Bina, Zemin Kat, Dördüncü Mekan; CZ04

Bir bölümü eşyalarla kapatılmış olan mekan aslında CZ01 kodlu mekanın devamı gibidir. CZ01 kodlu mekanın güneyinde bulunan, basık kemer ile geçilmiş 300 cm. genişliğindeki bir açıklıktan CZ04 kodlu mekana geçilmektedir. Bu kemerin başlangıcı yerden 200 cm., en yüksek noktası ise 260 cm. yüksekliğindedir. Batısından paneller ve eşyalar ile sınırlandırılmış olan mekanın kuzey duvarı 570 cm., güney duvarı 477 cm. ve doğu duvarı 468 cm. uzunluğundadır. Zemini şap ile kaplı olan mekanın tavan yüksekliği 270 cm.dir.

Mekanın doğu duvarı üzerinde birinci ara kata çıkan tek kollu bir merdiven bulunmaktadır. 130 x 465 cm. boyutlarında olan merdiven on altı rıht ile -0.38 kodundan +2.51 kotuna ulaşılmaktadır. Betonarme olarak yeniden inşa edilmiş olan merdiven korkuluğu metaldir. Mekanın güney duvarı üzerinde bir pencere ve bir kapı açıklığı bulunmaktadır. 47 x 140 cm. boyutlarındaki pencere açıklığının doğu duvarına uzaklığı 175 cm., 121 x 230 cm. boyutlarındaki kapı açıklığının doğu duvarına uzaklığı 356 cm.dir. Mekanın kuzey duvarı aynı zamanda CZ01 ve CZ03 kodlu mekanların güney duvarını oluşturmaktadır ve yukarıda tarif edilmiştir.

Üçüncü Bina, Birinci Ara Kat, Birinci Mekan; CA101

Mekana güney duvarı üzerindeki kapıdan 17 cm.lik bir kot farkıyla çıkılarak girilmektedir. Dikdörtgene yakın bir plan şemasına sahip olan mekanın kuzey cephesi üzerinde bir çıkma bulunmaktadır. Tavan yüksekliği 320 cm. olan mekanın kuzey duvarı 540 cm., güney duvarı 547 cm., doğu duvarı 810 cm. ve batı duvarı 721 cm. uzunluğundadır. Mekanın volta olan döşemesi şap ile kaplıdır. Mekanın tüm duvarları sıvalıdır.

Mekanın kuzey duvarının 346 cm.lik bölümü, batı duvarından 80 cm. öne çıkmaktadır. Kuzey duvarı üzerinde düz atkılı sistem ile geçilmiş üç tane açıklık bulunmaktadır.

107 x 190 cm. boyutlarındaki pencereler doğu duvarından 32 cm., 199 cm. ve 402 cm. uzaklığındadır. Ahşap doğramalı ve iki kanatlı olan pencerelerin yerden yüksekliği 74 cm.dir.

Mekanın doğu duvarı üzerindeki tek açıklık 75 x 70 cm. boyutlarında ve güney duvarına 650 cm. uzaklığındadır. Ahşap doğramalı ve iki kanatlı olan pencerenin yerden yüksekliği 205 cm.dir. Batı duvarı üzerinde herhangi bir açıklığa rastlanmaz. Ancak duvarın üzerinde 115 cm. genişliğinde ve güney duvarına 269 cm. uzaklığında bir niş bulunmaktadır. Bu nişin genişliği 20 cm.dir. Güney duvarı üzerindeki kapı açıklığı 102 cm. genişliğindedir ve doğu duvarına 126 cm. uzaklığındadır. Düz atkılı sistem ile geçilmiş olan ahşap kapının yüksekliği 200 cm. dir.

Üçüncü Bina, Birinci Ara Kat, İkinci Mekan; CA102

Dikdörtgen bir plan şemasına sahip olan mekanın bir bölümü eşyalar ile kapatılmıştır. 300 cm. yüksekliğindeki mekanın doğu duvarı 468 cm., kuzey duvarı 307 cm. ve güney duvarı 507 cm. uzunluğundadır. Mekanın 468 cm. uzunluğundaki batı kenarı eşyalarla sınırlandırılmıştır. Mekanın bir bölümünde CZ04 kodlu mekana bakan bir galeri bulunmaktadır. Güney ve batı kenarlarına oturan bu galeri, güney duvarı üzerinde 218 cm., batı kenarı üzerinde 311 cm. uzunluğundadır. Döşemesi volta olan binanın döşeme kaplaması ise şaptır.

Mekanın doğu duvarı üzerinde, zemin katta, tanımı yapılan merdiven devam etmektedir. Bu merdiven 2.51 kotlu mekanı on altı rıht ile 5.69 kotlu mekana bağlar. Mekanın kuzey duvarı aynı zamanda CA101 kodlu mekanın güney duvarını oluşturmaktadır ve yukarıda tarif edilmiştir. Güney duvarı üzerinde ise 103 x 190 cm. boyutlarında bir kapı açıklığı ve 150 x 203 boyutlarında bir pencere açıklığı bulunmaktadır. Düz atkılı sistem ile geçilmiş olan kapı açıklığı doğu duvarına 257 cm. uzaklığındadır. Ahşap ve iki kanatlı olan kapı büyük ölçüde hasar görmüştür.

Üçüncü Bina, Birinci Ara Kat, Üçüncü Mekan; CA103

Dikdörtgene yakın bir plan şemasına sahip olan mekanın doğu duvarı 2238 cm., batı duvarı 2236 cm., kuzey duvarı 788 cm., güney duvarı ise 838 cm. uzunluğundadır. Mekanda doğu duvarı ve güney duvarına bitişik olan bir baca çıkıntısı bulunmaktadır. 25 x 12.5 x 5 cm. boyutlarında tuğla ile örülen bacanın doğu duvarı üzerindeki genişliği 287 cm., güney duvarı üzerindeki genişliği ise 101 cm.dir. Tuğla hatıllı almalı örgü ile inşa edilmiş olan duvarlarda kullanılan tuğla boyutu 26 x 13 x 6.5 cm.dir. Döşemesi volta olan mekanın döşeme kaplaması ahşaptır. Elevatörlere ait deliklerin bulunduğu döşeme kaplaması büyük ölçüde hasar görmüştür. Yerden 277 cm. yüksekliğindeki tavan döşemesi kuzey - güney doğrultusunda uzanan beş çelik kolon ve kolonların aksında bulunan çelik giriş vasıtasıyla taşınmaktadır.

Mekana kuzey duvarı üzerindeki iki kanatlı ahşap kapıdan girilmektedir. 110 x 216 cm. boyutlarındaki kapı açıklığı düz atkılı sistem ile geçilmiştir ve doğu duvarından 95 cm. uzaklığındadır. Kuzey duvarı üzerinde bulunan pencereler 145 cm. genişliğinde, doğu duvarına 307 cm. ve 561 cm. uzaklığındadır.

Mekanın doğu duvarı üzerinde 100 x150 cm. boyutlarında düz atkılı sistem ile geçilmiş beş pencere açıklığı bulunmaktadır. Terden yüksekliği 55 cm. olan pencereler kuzey duvarına 170 cm., 586 cm., 1011 cm., 1408 cm. ve 1730 cm. uzaklığındadır. Duvar üzerinde 72 cm. genişliğindeki bir bölüm duvar yüzeyinden 30 cm. öne çıkmaktadır ki bu bölümün kuzey duvarına uzaklığı 1216 cm.dir. Ayrıca kuzey duvarından 1641 cm. uzaklığındaki, 66 cm.lik bir bölüm duvar yüzeyinden 75 cm. öne çıkmaktadır.

Mekanın güney duvarı üzerinde 89 cm. genişliğinde düz atkılı sistem ile geçilmiş bir kapı açıklığı bulunmaktadır. Bu açıklığın batı duvarına uzaklığı 109 cm.dir. Mekanın batı duvarı üzerinde dört pencere ve bir kapı açıklığı bulunmaktadır. Düz atkılı sistem ile geçilmiş olan pencereler 140 cm. genişliğindedir ve kuzey duvarına 213 cm., 513 cm., 843 cm. ve 1126 cm. uzaklığındadır. 196 cm. genişliğindeki kapının kuzey duvarına uzaklığı 1463 cm.dir.

Üçüncü Bina, Birinci Kat, Birinci Mekan; C101

Dikdörtgene yakın bir plan şemasına sahip olan mekanın kuzey duvarı 544 cm., güney duvarı 545 cm., doğu duvarı 730 cm. ve batı duvarı 723 cm. uzunluğundadır. Mekanda farklı boyutlarda tuğlalar kullanılmıştır. Mekanın kuzey duvarı 22 x 11 x 7 cm. boyutlarında delikli tuğla ile örülmüştür. Diğer duvarlarda ise 23 x 11.5 x 6 cm. boyutlarında tuğla kullanılmıştır. Döşemesi volta olan mekanın, döşeme kaplaması şaptır. Mekanın tavan yüksekliği ise 410 cm.dir.

Mekanın kuzey duvarı üzerinde bulunan iki pencere, bir kapı açıklığı özgün değildir. İlk pencere 131 cm. genişliğinde ve batı duvarına 72 cm. uzaklığında, balkon kapısı 80 cm. genişliğinde ve batı duvarına 247 cm. uzaklığında; ikinci pencere 130 cm. genişliğinde ve batı duvarına 369 cm. uzaklıktadır. Bu duvarı ayrıntılı tanımı kuzey cephesinde (Bölüm 3.4.1) yapılmıştır. Balkon kapısından + 17 cm.lik kot farkıyla sonradan eklenmiş olan balkona çıkılmaktadır. 581 cm. uzunluğundaki balkonun doğu kenarından itibaren 353 cm.lik bir bölümü 157 cm. genişliğinde iken, diğer 228 cm.lik bölümü 66 cm. genişliğindedir. Betonarme sistemle inşa edilmiş balkonun korkulukları metaldir.

Mekanın doğu duvarı üzerindeki pencere açıklıkları 125 cm. genişliğinde ve kuzey duvarına 233 cm ve 520 cm. uzaklıklarındadır. Beşik kemer ile geçilmiş bu pencereler özgün değildir ve ayrıntılı tanımları doğu cephesinde yapılmıştır. (Bölüm 3.4.4)

Mekanın güney duvarı üzerindeki tek açıklık 92 x 210 cm. boyutlarındadır. Düz atkılı sistem ile geçilmiş olan ahşap kapının batı duvarına uzaklığı 20 cm.dir. Mekanın güney ve doğu duvarları üzerinde duvar yüzeyinden öne çıkan bir bölüm bulunmaktadır. Bu çıkıntının, doğu duvarı üzerindeki bölümü 41 cm., kuzey duvarı üzerindeki bölümü 20 cm.dir. Mekanın batı duvarı üzerinde hiçbir açıklığa rastlanmaz.

Üçüncü Bina, Birinci Kat, İkinci Mekan; C102

Dik yamuk şeklinde bir plan şemasına sahip olan mekanın kuzey duvarı 207 cm., güney duvarı 543 cm.,doğu duvarı 723 cm. ve batı duvarı 761 cm. uzunluğundadır. Kuzey duvarı üzerindeki tek açıklık 140 cm. genişliğindeki pencere açıklığının doğu duvarına uzaklığı 43 cm.dir. Bası kemerle geçilmiş olan pencere iki kanatlı ve ahşap doğramalıdır. Bu duvar kuzey cephesinde detaylı olarak açıklanmıştır. (Bölüm 3.4.1) Mekanın doğu ve batı duvarı üzerinde her hangi bir açıklığa rastlanmaz. Mekanın güney duvarı üzerinde 360 x 200 cm. boyutlarında düz atkılı sistem ile geçilmiş olan mekanın, doğu duvarına uzaklığı 44 cm.dir.

Üçüncü Bina, Birinci Kat, Üçüncü Mekan, C103

Bu mekan, C101, C102 ve C105 kodlu mekanlara açılan holdür. Mekanın 468 cm. uzunluğundaki doğu duvarı üzerinde daha önce ayrıntılı olarak tanımlanmış olan betonarme merdiven bulunmaktadır. Bu merdiven on altı rıht ile +5.69 kotundaki birinci katı, +8.48 cm. kodundaki ikinci kata bağlamaktadır. Mekanın kuzey duvarı 1074 cm. uzunluğundadır. Bu duvar, aynı zamanda C101 ve C102 kodlu mekanın güney duvarını oluşturmaktadır ve yukarıda detaylı olarak tarif edilmiştir. Mekanın 916 cm. uzunluğundaki güney duvarı üzerinde iki pencere ve bir kapı açıklığı bulunmaktadır. 113 x 186 cm. boyutlarındaki kapının doğu duvarına uzaklığı 147 cm., 152 cm. genişliğindeki ilk pencerenin doğu duvarına uzaklığı 356 cm. ve 142 cm. genişliğindeki ikinci pencerenin doğu duvarına uzaklığı 610 cm.dir. Mekanın batı sınırını oluşturan duvar üzerinde B101 mekanına açılan bir geçit bulunmaktadır. 135 cm. genişliğindeki kapı açıklığının kuzey duvarına uzaklığı 182 cm.dir. Mekanda 218 x 311 cm. boyutlarında zemin kata bakan bir galeri bulunmaktadır. Bu galerinin güney duvarı üzerinde bulunan kenarı 218 cm.dir ve doğu duvarına 270 cm. uzaklıktadır.

Üçüncü Bina, Birinci Kat, Dördüncü Mekan; C104

Dik yamuk şeklindeki mekan, aslında C103 kodlu mekanın devamıdır. Mekanın 1840 cm. uzunluğundaki doğu kenarı, aynı zamanda C105 kodlu mekanın batı kenarını

oluşturmaktadır ve aşağıda detaylı olarak tarif edilecektir. Mekanın 1090 cm. uzunluğundaki kenarı C106 ve C107 kodlu mekanlara açılmaktadır. Arada herhangi bir duvar bulunmamaktadır. Mekan 320 cm. uzunluğundaki kuzey kenarı ile C103 kodlu mekana bağlanmaktadır. Mekanın batı duvarı ise B101 kodlu mekanın doğu duvarının bir bölümünü oluşturmaktadır ve yukarıda detaylı olarak tarif edilmiştir. Bu mekanda kuzey - güney doğrultusunda uzanan altı tane çelik kolon bulunmaktadır. İki adet U16 profilin bulonlar vasıtasıyla birleştirilmesiyle elde edilen çelik kolonlar, bu mekanda yer alan kısmi asma katı taşımaktadır. Döşemesi volta olan mekanın, döşeme kaplaması şaptır. İki kat yüksekliğinde olan mekan kırma çatıyla örtülüdür. Asma katın olduğu bölümde tavan yüksekliği 250 cm.dir. (Fotoğraf 3.3.33., Fotoğraf 3.3.34.)

Üçüncü Bina, Birinci Kat, Beşinci Mekan; C105

Dikdörtgene yakın bir plan şemasına sahip olan mekanın kuzey duvarı 786 cm., güney duvarı 820 cm., doğu duvarı 2235 cm. ve batı duvarı 2227 cm. uzunluğundadır. Mekanda iki kenarı doğu ve güney duvarları üzerinde olan bir baca çıkıntısı bulunmaktadır. 25 x 12,5 x 5 cm. boyutlarında tuğla ile örülmüş olan bacadan güney cephesi üzerindeki genişliği 84 cm., doğu cephesi üzerindeki genişliği ise 247 cm.dir. Tuğla hatıllı almalı örgü ile inşa edilmiş olan duvarlarda kullanılan tuğla boyutu 26 x 13 x 6.5 cm.dir. Döşemesi volta olan binanın, döşeme kaplaması ahşaptır. Elevatörlere ait deliklerin bulunduğu döşeme kaplaması büyük ölçüde hasar görmüştür. Yerden 270 cm. yüksekliğindeki tavan döşemesi kuzey - güney doğrultusunda uzanan beş çelik kolon ile taşınmaktadır. Kolonlar iki tane U16 profilin bulonlarla birleştirilmesiyle elde edilmişlerdir.

Mekanın kuzey duvarı üzerindeki 113 x 217 cm. boyutlarındaki, iki kanatlı ahşap kapıdan girilmektedir. Düz atkılı sistem ile geçilmiş olan kapı açıklığının doğu duvarına uzaklığı 93 cm.dir. Kuzey duvarı aynı zamanda C103 kodlu mekanın güney duvarının bir bölümünü oluşturmaktadır ve yukarıda tarif edilmiştir.

Mekanın doğu duvarı üzerinde 100 x 160 cm. boyutlarında üç sıra pencere

bulunmaktadır. Düz atkılı sistem ile geçilmiş olan pencereler kuzey duvarına 613 cm., 1277 cm. ve 1888 cm. uzaklığındadır. Duvarın, kuzey duvarına 1734 cm. uzaklığındaki 254 cm.lik bölümü duvar yüzeyinden beş cm. geriye çekilmektedir. Bu duvar aynı zamanda üçüncü binanın doğu cephesinin bir bölümünü oluşturmaktadır ve burada detaylı olarak anlatılmıştır. (Bölüm 3.4.4)

Mekanın batı duvarı üzerinde altı sıra pencere ve bir kapı bulunmaktadır. Düz atkılı sistem ile geçilmiş olan pencereler, 117 cm. genişliğinde kuzey duvarına 96 cm. uzaklığında, 137 cm. genişliğinde kuzey duvarına 394 cm. uzaklığında, 107 cm. genişliğinde kuzey duvarına 718 cm. uzaklığında, 107 cm. genişliğinde kuzey duvarına 1025 cm. uzaklığında, 53 cm. genişliğinde kuzey duvarına 1473 cm. uzaklığında ve 62 cm. genişliğinde ve kuzey duvarına 1953 cm. uzaklığındadır. Duvar üzerindeki tek kapı ise 102 cm. genişliğindedir ve düz atkılı sistem ile geçilmiştir. Ahşap doğramalı, tek kanatlı olan kapının güney duvarına uzaklığı 49 cm.dir. Bu kapı ile C104 kodlu mekandan 40 cm.lik kod farkı ile inilerek C105 kodlu mekana girilmektedir. Mekanın güney duvarı üzerinde, 94 cm. genişliğinde, düz atkılı sistemle geçilmiş olan ve C108 kodlu mekana açılan bir açıklık bulunmaktadır. Batı duvarına 106 cm. uzaklığında bulunan bu geçit tuğla ile örülerek kapatılmıştır.

Üçüncü Bina, Birinci Kat, Altıncı Mekan; C106

Dik yamuk şeklinde plan şemasına sahip olan binanın, yamuğun dik kenarını oluşturan duvarı 1772 cm., batı duvarı 2164 cm., kuzey kenarı 411 cm. ve güney duvarı 1260 cm.dir. Tuğla hatıllı almaşık örgü ile inşa edilmiş olan mekanda hatıllar 40 - 50 cm.de bir kullanılmıştır. Mekanda kullanılan tuğla boyutları 26 x 13 x 6.5 cm.dir. Mekanın zemini, kuzeyinde bulunan C104 ve doğusunda bulunan C107 kodlu mekanlardan on cm. yüksektedir. Zemini şap ile kaplı olan mekan iki kat yüksekliğindedir ve kırma çatı ile örtülüdür. Çatıyı doğu - batı doğrultusunda uzanan altı ahşap çatı makası taşımaktadır.

Mekanın doğu duvarı üzerinde, C107 kodlu mekana açılan bir geçit bulunmaktadır. Düz atkılı sistem ile geçilmiş olan bu açıklık 147 cm. genişliğindedir ve güney

duvarından 1490 cm. uzaklığındadır. Bu duvar üzerinde, 117 cm. genişliğinde güney duvarına 372 cm. uzaklığında ve 149 cm. genişliğinde güney duvarına 924 cm. uzaklığında iki tane niş bulunmaktadır. 35 cm. genişliğinde olan nişler basık kemer ile geçilmiştir. Doğu duvarının kuzey sınırından 12 cm. uzaklığında olan 65 cm.lik bölümü duvar yüzeyinden 35 cm öne çıkmaktadır.

Mekanın güney duvarı üzerinde üç tane pencere açıklığı bulunmaktadır. Bu açıklıklardan batı duvarına yakın olanı tuğla ile örülerek kapatılmıştır. Bu açıklıklar, 115 cm. genişliğinde ve batı duvarına 193 cm., 551 cm. ve 902 cm. uzaklığındadır. Bu pencerelerin tanımı güneydoğu cephesinde yapılmıştır.(Bölüm 3.4.2)

Mekanın batı duvarı B101 kodlu mekanın doğu duvarının bir bölümünü oluşturmaktadır ve ayrıntılı olarak tanımlanmıştır. Batı duvarı üzerinde B101 kodlu mekana açılan bir kapı ve beş pencere açıklığı bulunmaktadır. Mekanın kuzey sınırı ise C104 kodlu mekanın güney sınırının bir bölümünü oluşturmaktadır ve orada herhangi bir duvar bulunmamaktadır. (Fotoğraf 3.3.32.)

Üçüncü Bina, Birinci Kat, Yedinci Mekan; C107

1622 x 606 cm. boyutlarında, dikdörtgene yakın bir plan şemasına sahip olan mekan aslında C104 kodlu mekanın devamıdır. Tavan yüksekliği 557 cm. olan mekanın döşemesi şap ile kaplıdır. Mekanın kuzey sınırı 600 cm. genişliğindedir ve C104 kodlu mekana açılmaktadır. Mekanın doğu duvarı üzerinde C108 ve C105 kodlu mekanlara açılan üç kapı ve bir pencere bulunmaktadır. Bu açıklıklar C108 ve C105 kodlu mekanların batı duvarlarında tanımlanmıştır. Mekanın güney duvarı üzerinde iki pencere açıklığı bulunmaktadır. Basık kemer ile geçilmiş olan pencereler; 115 x 137 cm. boyutlarında doğu duvarına 25 cm. uzaklığında ve 80 x 105 cm. boyutlarında ve doğu duvarına 403 cm. uzaklığındadır. Bu pencereler güneydoğu cephesinde tarif edilmiştir.

Mekanın batı duvarı üzerinde, 114 cm. uzunluğunda zemin kata bakan bir galeri bulunmaktadır. Güney duvarından 359 cm. uzaklığında olan galerinin güney

kenarından itibaren başlayan 280 cm. uzaklığındaki bölümü 355 cm. genişliğinde iken, kuzey kenarı 278 cm. genişliğindedir. Bu mekanda bulunan üç çelik kolon da galerinin doğu kenarı üzerinde yer almaktadır. Mekanın batı duvarı üzerinde C106 kodlu mekana açılan, 147 cm. genişliğinde bir geçit bulunmaktadır. Düz atkılı sistemle geçilmiş olan bu açıklığın güney duvarına uzaklığı 1473 cm.dir.

Üçüncü Bina, Birinci Kat, Sekizinci Mekan; C108

Dik yamuk şeklinde plan şemasına sahip olan mekanın, kuzey duvarı 866 cm., güney duvarı 888 cm., doğu duvarı 1098 cm. ve batı duvarı 1206 cm. uzunluğundadır. Mekanın döşemesi volta, döşeme kaplaması ise şaptır. Tavan yüksekliği 483 cm. olan mekanın tavan döşemesi kuzey - güney duvarları doğrultusunda uzanan üç çelik kolon vasıtasıyla taşınmaktadır. Mekanın duvarları tuğla hatıllı almaşık örgü ile inşa edilmiştir. Hatılda kullanılan tuğla boyutları 26 x 13 x 6.5 cm.dir.

Mekanın doğu duvarı üzerindeki tek açıklık 58 x 168 cm. boyutlarında ve kuzey duvarına 105 cm. uzaklığındadır. Bu pencerenin yerden yüksekliği 300 cm.dir. Duvarı güney duvarına 684 cm. uzaklığında bulunan 50 cm.lik bölümü duvar yüzeyinden 20 cm. öne çıkmaktadır. Mekanın kuzey duvarı üzerinde C105 kodlu mekana açılan bir geçit bulunmaktadır. Şu anda kapatılmış olan açıklık 193 cm. genişliğindedir ve batı duvarına 129 cm. uzaklığındadır. Duvarın batı duvarına 396 cm. uzaklığındaki 40 cm.lik bölümü duvar yüzeyinden 12 cm. geri çekilmiştir. Yine aynı duvarın doğu duvarından itibaren başlayan 280 cm.lik bölümü duvar yüzeyinden 15 cm. öne çıkmaktadır. (Fotoğraf 3.3.36)

Mekanın batı duvarı üzerinde iki tane kapı açıklığı bulunmaktadır. Düz atkılı sistem ile geçilmiş olan kapılar, 100 cm. genişliğinde güney duvarına bitişik ve 96 cm. genişliğinde doğu duvarına 1048 cm. uzaklıktadır. Mekanın güney duvarı üzerinde basık kemer ile geçilmiş dört tane pencere açıklığı bulunmaktadır. (Fotoğraf 3.3.35)

115 x 178 cm. boyutlarındaki pencerelerin batı duvarına uzaklığı 89 cm., 337 cm., 520 cm. ve 703 cm.dir. Yerden yüksekliği 101 cm. olan bu pencerelerin ayrıntılı tanımı

güneydoğu cephesinde yapılmıştır.

Üçüncü Bina, İkinci Kat, Birinci Mekan; CA 204

Dikdörtgene yakın bir plan şemasına sahip olan mekanın kuzey duvarı 798 cm., güney duvarı 833 cm., doğu duvarı 2268 cm. ve batı duvarı 2260 cm. uzunluğundadır. Döşemesi volta olan mekanın, döşeme kaplaması ahşaptır. Döşemede elevatörlere ait delikler bulunmaktadır. Tavan yüksekliği 270 cm. olan mekanın tavan döşemesi kuzey - güney doğrultusunda uzanan beş çelik kolon ile taşınmaktadır. (Fotoğraf 3.3.37) Mekanın duvarları tuğla hatıllı almaşık örgü ile inşa edilmiştir. Hatıllarda kullanılan tuğla boyutları 26 x 13 x 6.5 cm. boyutlarındadır. Doğru ve güney duvarları üzerinde bulunan baca 25 x 12.5 x 5 cm. boyutlarında tuğla ile örülmüştür. Bacanın güney duvarı üzerindeki bölümü 101 cm., doğu duvarı üzerindeki bölümü 265 cm. uzunluğundadır ve duvar yüzeyinden öne çıkmaktadır.

Mekana kuzey duvarı üzerindeki 113 x 220 cm. boyutlarında, iki kanatlı ahşap kapıdan girilmektedir. Düz atkılı sistem ile geçilmiş olan kapının doğu duvarına uzaklığı 95 cm.dir. Duvar üzerinde ayrıca 143 cm. genişliğinde düz atkılı sistem ile geçilmiş bir pencere açıklığı bulunmaktadır. Ahşap iki kanatlı pencerenin doğu duvarına uzaklığı 559 cm.dir. Mekanın güney duvarı üzerinde herhangi bir açıklığa rastlanmaz.

Mekanın doğu duvarı üzerinde düz atkılı sistem ile geçilmiş beş tane pencere açıklığı bulunmaktadır. Bu pencereler, 80 x 161 cm. boyutlarında kuzey duvarına 300 cm. uzaklığında, 100 x 153 cm. boyutlarında güney duvarına 595 cm. uzaklığında, 80 x 161 cm. boyutlarında kuzey duvarına 881 cm. uzaklığında, 100 x 153 cm. boyutlarında kuzey duvarına 1259 cm. uzaklığında ve 80 x 161 cm. boyutlarında kuzey duvarına 1731 cm. uzaklığındadır. Genişliği 100 cm. olan pencerelerin yerden yüksekliği 46 cm. iken, genişliği 80 cm. olan pencerelerin yerden yüksekliği 64 cm.dir. Ahşap doğramalı iki kanatlı olan bu pencereler büyük ölçüde hasar görmüştür.

Mekanın batı duvarı üzerinde düz atkılı sistem ile geçilmiş olan beş açıklık

bulunmaktadır. Bu açıklıklar 68 cm. genişliğinde kuzey duvarına 223 cm. uzaklığında, 135 cm. genişliğinde kuzey duvarına 396 cm. uzaklığında, 133 cm. genişliğinde kuzey duvarına 700 cm uzaklığında, 144 cm. genişliğinde kuzey duvarına 1010 cm. uzaklığında ve 147 cm. genişliğinde kuzey duvarına 1409 cm. uzaklığındadır. İkinci açıklıkta yer alan geçit CA 205 kodlu mekana açılmaktadır. Duvarın 573 cm.lik bölümü duvar yüzeyinden 20 cm. geriye çekilmektedir.

Üçüncü Bina, İkinci kat, ikinci Mekan ;CA 205

Bu mekan, CA 104 kodlu mekanın bir bölümünü kaplayan asma kattır. Asma katın ahşap olan döşemesi dört çelik kolon vasıtası ile taşınmaktadır. Ahşap döşeme kaplaması üzerinde elevatörlere ait delikler bulunmaktadır. (Fotoğraf 3.3.39)

Herhangi bir geometrik şekli olmayan bu asma katın doğu kenarı CA204 kodlu mekanın batı duvarının bir bölümüne oturmaktadır. 1440 cm uzunluğundaki bu bölüm CA204 kodlu mekanın kuzey duvarından itibaren başlamaktadır. Asma katın kenarlarında korkuluk bulunmamaktadır. Bu mekanın üzeri kırma çatı ile örtülüdür. Çatı doğu- batı doğrultusunda uzanan ahşap çatı mkasları ile taşınmaktadır. (Fotoğraf 3.3.40)

Üçüncü Bina, Üçüncü Kat, Birinci Mekan; C301

Dik yamuk şeklinde bir plan şemasına sahip olan mekana, 130X 220 cm boyutlarında, iki ahşap kanatlı kapıdan girilmektedir. (Fotoğraf 3.3.42) Bu kapı kuzey ve doğu duvarlarının 45 derecelik pah yaparak birleştiği kenar üzerindedir. Mekanın kuzey duvarı 840 cm, güney duvarı 1063 cm, doğu duvarı 408 cm ve batı duvarı 489 cm uzunluğundadır. Mekanın döşemesi volta, döşeme kaplaması ise ahşaptır. Mekanın kuzey duvarı üzerindeki tek açıklık 128X225 cm boyutlarında batı duvarına 40 cm uzaklıktadır. Düz atkılı sistemle geçilmiş olan pencere açıklığının yerden yüksekliği 30 cm . Metal doğramalı olan pencerenin, altı düşey ve üç yatay kaydı bulunmaktadır.

Mekanın güney duvarı üzerinde C306 kodlu mekana açılan düz atkılı sistem ile

geçilmiş iki tane açıklık bulunmaktadır. Bu açıklıklar 217X235 cm boyutlarında batı duvarına 526 cm uzaklığında ve 226X235 cm boyutlarında batı duvarına 526 cm uzaklığında ve 226X235 cm boyutlarında düz atkılı sistem ile geçilmiş geçilmiş pencere açıklığı bulunmaktadır. Metal doğramalı olan pencerenin üç düşey ve üç yatay kaydı bulunmaktadır.

Üçüncü Bina, Üçüncü Kat, İkinci Mekan; C302

Dikdörtgen şeklinde bir plan şemasına sahip olan mekan 215X573 cm boyutlarındadır. Mekanın volta olan döşemesi şap ile kaplıdır. 420 cm yüksekliğindeki mekana güney duvarı üzerindeki açıklıktan 102 cm lik kod farkıyla dört basamak inilerek girilmektedir. 115X210 cm boyutlarındaki açıklığın doğu duvarına uzaklığı 100 cm dir. Ahşap olan basamakların genişliği 95 cm, basamakların genişliği ise 25 cm' dir. Mekanın batı duvarı üzerinde herhangi bir açıklığa rastlanmaz. Kuzey duvarı üzerindeki tek açıklık 85X220 cm boyutlarındaki ahşap kapıdır. Düz atkılı sistem ile geçilmiş olan kapının doğu duvarına uzaklığı 180 cm'dir. Mekanın doğu duvarı üzerinde 86X216 cm boyutlarında ahşap doğramalı, iki kanatlı bir pencere bulunmaktadır. (Fotoğraf 3.3.41)

Düz atkılı sistem ile geçilmiş olan pencerenin güney duvarına uzaklığı 94 cm' dir. Duvarın güney duvarından itibaren başlayan 48 cm'lik bölümü duvar yüzeyinden 20 cm öne çıkmaktadır. Mekanın bir bölümü tuğla bir duvar ile bölünmüştür. 15 cm genişliğindeki duvar, batı duvarından 276 cm uzaklıkta konumlanmıştır. Duvarın üzerinde kuzey duvarına 5cm uzaklıkta bulunan 90X220 boyutlarında ahşap bir kapı bulunmaktadır.

Üçüncü Bina, Üçüncü Kat, Üçüncü Mekan; C303

Dikdörtgen şeklinde bir plan şemasına sahip olan mekan 276X488 cm boyutlarındadır. Döşemesi volta döşeme kaplaması ise şap olan mekanın tavan yüksekliği 420 cm' dir. Mekanın duvarları 22X11X7 cm boyutlarındaki tuğla ile inşa edilmiştir. Mekanın güney duvarı aynı zamanda C302 kodlu mekanın kuzey kuzey duvarının bir bölümünü

oluşturmaktadır ve yukarıda tarif edilmiştir.

Mekanın doğu duvarı üzerinde, 121X216 cm boyutlarında, düz atkılı sistem ile geçilmiş, ahşap doğramalı iki kanatlı bir pencere bulunmaktadır. Güney duvarına 110 cm uzaklığında olan pencerenin yerden yüksekliği 88cm' dir. Mekanın kuzey cephesi üzerindeki tek açıklık, 132X219 cm boyutlarında düz atkılı sistem ile geçilmiş olan düz pencere açıklığıdır. Ahşap doğramalı, iki kanatlı olan pencerenin yerden yüksekliği 88 cm' dir.

Mekanın batı duvarı üzerindeki tek açıklık 90X220 cm boyutlarındadır ve kuzey duvarına uzaklığı 358 cm' dir. Düz atkılı sistem ile geçilmiş olan ahşap kapı C304 kodlu mekana açılmaktadır.

Üçüncü Bina, Üçüncü Kat, Dördüncü Mekan; C304

Dikdörtgene yakın bir plan şemasına sahip olan mekanın kuzey duvarı 292 cm, güney duvarı 283 cm, 489 cm ve batı duvarı 486 cm uzunluğundadır. Döşemesi volta olan mekanın döşeme kaplaması şaptır. Tavan yüksekliği 420 cm olan mekanda duvarlar duvarlar 22X11X7 cm boyutlarında tuğla ile inşa edilmiştir. Mekana doğu duvarı üzerindeki ahşap kapıdan girilmektedir. Bu duvar aynı zamanda C303 kodlu mekanın batı duvarını oluşturmaktadır ve yukarıda tarif edilmiştir. Mekanın güney ve batı duvarını oluşturmaktadır ve yukarıda tarif edilmiştir. Mekanın güney ve batı duvarları üzerinde herhangi bir açıklığa rastlanmaz. Kuzey duvarı üzerinde tek açıklık ise, düz atkılı sistem ile geçilmiş olan pencere açıklığıdır. 125X219 boyutlarında olan pencerenin yerden yüksekliği 88 cm' dir. Ahşap doğramalı olan pencere iki kanatlıdır.

Üçüncü Bina, Üçüncü Kat, Beşinci Mekan; C305

Dik yamuk şeklinde bir plan şemasına sahip olan mekanın kuzey duvarı 318 cm, güney duvarı 435 cm uzunluğundadır. Döşemesi şap ile kaplı mekana güney duvarı üzerindeki ahşap iki kanatlı kapıdan girilmektedir. Güney duvarı üzerindeki tek açıklık 126X225 cm boyutlarındaki bu kapı açıklığıdır. Mekanın doğu ve kuzey

duvarları üzerinde herhangi bir açıklık bulunmamaktadır. Doğu duvarının , güney duvarından itibaren başlayan 39 cm' lik bölümü duvar yüzeyinden 25 cm öne çıkmaktadır. Batı duvarı üzerinde iki sıra pencere bulunmaktadır. 70 cm genişliğindeki pencereler kuzey duvarına 140 cm ve 275 cm uzaklığında konumlanmıştır.

Üçüncü Kat, Üçüncü Bina, Altıncı Mekan; C306

Dikdörtgen şeklinde bir plan şemasına sahip olan mekanın doğu duvarı 2233 cm, batı duvarı 2231 cm, kuzey duvarı 799 cm ve güney duvarı 839 cm uzunluğundadır. Mekanda iki kenarı doğu ve güney duvarları üzerinde bulunan bir baca çıkıntısı bulunmaktadır. 25X12.5X5 cm boyutlarında tuğla ile örülmüş olan bacanın güney cephesi üzerindeki genişliği 101 cm, doğu cephesi üzerindeki genişliği ise 263 cm' dir. Mekanın duvarları 22X11X7 cm boyutlarında tuğla ile inşa edilmiştir. Döşemesi volta olan mekanın, döşeme kaplaması ahşaptır. Elevatörlere ait deliklerin bulunduğu döşeme kaplaması büyük ölçüde hasar görmüştür. Tavan yüksekliği 330 cm olan mekanın tavan döşemesi kuzey- güney doğrultusunda uzanan beş çelik kolon ile taşınmaktadır. Ancak, C306 kodlu mekanın üzerine sonradan eklenen bölümün döşemesi tamamen yok olmuştur. Bu döşemeyi taşıyan çelik kirişler ortaya çıkmıştır. Beşik çatı ile örtülmüş olan mekanın çatısında yok olmuştur. Çatıyı taşıyan çelik makaslar ise halen mevcuttur. (Fotoğraf 3.3.45)

Mekanın kuzey duvarı üzerinde , C301 kodlu mekana açılan düz atkılı sistem ile geçilmiş iki açıklık bulunmaktadır. 217x 235 cm boyutlarındaki bu açıklıklar, doğu duvarına 164 cm ve 464 cm uzaklığındadır. Mekanın doğu duvarı üzerindeki tek açıklık, 100 x 166 cm boyutlarında ve kuzey duvarına 591 cm uzaklığındadır. Düz atkılı sistem ile geçilmiş olan pencere, ahşap doğramalı ve iki kanatlıdır. Yerden yüksekliği 32 cm olan pencere, büyük ölçüde hasar görmüştür.

Mekanın batı duvarı üzerinde, basık kemerle geçilmiş olan altı sıra pencere ve 308 kodlu mekana açılan, ahşap tek kanatlı bir kapı bulunmaktadır. 133 cm genişliğinde olan pencereler kuzey duvarına 130 cm, 400 cm, 669 cm, 1014 cm, 1418 cm ve 1934

cm uzaklığındadır. Düz atkılı sistem ile geçilmiş olan kapı açıklığı ise 85 cm genişliğinde ve güney duvarına 31 cm uzaklığındadır.

Üçüncü Bina, Üçüncü Kat, Yedinci Mekan; C307

Dik yamuk şeklinde bir plan şemasına sahip olan mekanın kuzey duvarı 781 cm, güney duvarı 881 cm, doğu duvarı 1097 cm ve batı duvarı 1220 cm uzunluğundadır. Mekanın döşemesi volta, döşeme kaplaması ise şaptır. Döşemenin büyük bölümü hasar görmüştür. Beşik çatı ile örtülü olan mekanın çatısı tamamen yok olmuştur. Ancak çatıyı taşıyan ve doğu- batı doğrultusunda uzanan iki çelik makas halen mevcuttur.

Mekana kuzey duvarı üzerindeki iki kapı açıklığından girilmektedir. Mekanın kuzey duvarı aynı zamanda C306 kodlu mekanın güney duvarını oluşturmaktadır ve yukarıda tarif edilmiştir. Kuzey duvarının doğu duvarından itibaren başlayan 285 cm'lik bölümü duvar yüzeyinden 20 cm öne çıkmaktadır.

Mekanın doğu duvarı üzerinde, düz atkılı sistem ile geçilmiş, üç tane pencere açıklığı bulunmaktadır. Bu pencereler, doğu cephesinde ayrıntılı olarak tarif edilmiştir. (Bölüm 3.4.4) Duvarın kuzey duvarına 360 cm uzaklığında bulunan 50 cm'lik bölümü duvar yüzeyinden 50 cm öne çıkmaktadır.

Mekanın güney duvarı üzerinde basık kemer ile geçilmiş, dört tane pencere açıklığı bulunmaktadır. (Fotoğraf 3.3.47) 115 cm eninde olan pencerelerin yerden yüksekliği 81 cm'dir. Güneydoğu cephesinde (Bölüm 3.4.2) ayrıntılı olarak tarif edilmiş olan pencereler, batı duvarına 142 cm, 333cm, 516 cm, ve 699 cm uzaklığındadır.

Üçüncü Bina, Üçüncü Kat, Sekizinci Mekan; C308

Dikdörtgen şeklinde bir plan şemasına olan mekanın, kuzey duvarı 585 cm, güney duvarı 605 cm, doğu duvarı 1565 cm, batı duvarı ise 1554 cm uzunluğundadır. Döşemesi ahşap olan mekanın tavan yüksekliği 270 cm'dir. Kıрма çatı ile örtülü olan

mekanın çatısının örtü malzemesi özgün değildir. Mekan, ahşap panellerle beş bölüme ayrılmıştır.

Mekanın doğu duvarı aynı zamanda C306 ve C307 kodlu mekanların batı duvarını oluşturmaktadır ve yukarıda tarif edilmiştir. Bu duvar üzerinde güney duvarına 713 cm uzaklığında bulunan , iki kollu bir merdiven bulunmaktadır. Sonradan eklenmiş olan bu çelik merdivenin kuzey duvarı üzerindeki kolunun uzunluğu 325 cm, diğer kolunun uzunluğu ise 222 cm'dir. Basamak genişliği 85cm olan merdiven20 basamak ile C107 kodlu mekanı C308 kodlu mekana bağlar. Mekanın güney duvarı üzerinde, beş tane pencere açıklığı bulunmaktadır. Düz atkılı sistem ile geçiilmiş olan bu açıklıklar güneydoğu cephesinde (Bölün 3.4.2) detaylı olarak anlatılmıştır.

Mekanın batı duvarı üzerinde, düz atkılı sistem ile geçilmiş dört pencere açıklığı bulunmaktadır. Ahşap doğramalı ve tek kanatlı olan bu pencereler; 84 cm genişliğinde kuzey duvarına 270 cm uzaklığında, 93 cm genişliğinde kuzey duvarına 602 cm uzaklığında, 94 cm genişliğinde kuzey duvarına 754 cm uzaklığında ve 82 cm genişliğinde kuzey duvarına 1156 cm uzaklığındadır.

Mekanın kuzey duvarı üzerinde, düz atkılı sistem ile geçilmiş olan dört pencere açıklığı bulunmaktadır. Ahşap doğramalı ve tek kanatlı olan açıklıklar; 98 cm genişliğinde doğu duvarına 235 cm uzaklığında, 87 cm genişliğinde batı duvarına bitişik ve 92 cm genişliğinde batı duvarına 152 cm uzaklığındadır.

3.4 Cephe Analizleri

Bitişik nizamda inşa edilmiş olan eski değirmen binası ve ambarları en bezemeli cephesi Havuz başı Değirmen Sokağa bakan kuzey cephesidir. Güney ve güneydoğu cepheleri ise oldukça sadedir. Eski değirmen binasının doğu cephesi ise sonradan düzenlenmiş bir cephe'dir. 1894 tarihli resimde görüldüğü gibi (Fotoğraf 2.1) 20.yüzyılın başlarında bu cepheye bitişik binalar bulunmaktaydı. Bu cephe üzerindeki pencereler binaların yıkılmasından sonra açılmıştır.

3.4.1 Kuzey Cephesi

9.05 m uzunluğundaki eski değirmen binasının kuzey cephesi üzerinde bir üslup birliği görülmemektedir. (Fotoğraf 3.4.6) Binanın cephesi kendi içinde bütünlük gösteren iki bölümde incelenebilir. Doğu duvarından itibaren 600 cm. uzunluğundaki kısım zemin + üç kat iken, cephenin 305 cm. uzunluğundaki bölümü zemin + dört katlıdır. Zemin katta, binanın aksında bulunan giriş kapısı ahşap ve iki kanatlıdır. 208 cm. genişliğindeki kapı açıklığı basık kemerle geçilmiştir. Kemerin başlangıç noktası +1.60 m., en yüksek noktası ise +1.95 m. kotundadır. Özgün olmayan ahşap kapının söveleri 26 cm. genişliğinde ve duvardan 4 cm. öne çıkmaktadır. Doğu duvarından itibaren başlayan 255 x 152 cm. boyutlarındaki ek yalnızca zemin kat yüksekliğinde devam etmektedir. Ahşap kapının batı bölümünde bulunan eskiden buğday girişinin olduğu, 255 x 165 cm. boyutlarındaki düz atkılı sisteme geçilmiş bölüm ise mekanın içinden iptal edilmiştir.

Birinci ara kat ile zemin kat arasında, sonradan eklenen bölümün üzerini de kaplayan 835 x 160 cm. boyutlarında konsol bir platform bulunmaktadır. 18 cm. kalınlığındaki betonarme bu platform, batı kenarındaki 30 x 50 cm. boyutlarındaki betonarme kirişin dışında ahşap kapının batı kenarından 67 cm. uzaklıkta bulunan bir tuğla duvar ile desteklenmektedir. Üzeri çimento harcıyla sıvalı olan bu duvar 22 cm. genişliğindedir ve kuzey duvarından 133 cm. öne çıkmaktadır. Birinci ara katta doğu duvarından itibaren başlayan 460 x 80 cm. boyutlarında bir çıkma bulunmaktadır. Dört sıra pencerenin bulunduğu bu katta, ilk üç pencere düz atkılı sistemle geçilmişken dördüncü pencere basık kemerle geçilmiştir. Düz atkılı sistemle geçilen pencereler, 100 x 180cm. boyutlarında ahşap ve iki kanatlıdır. Kemerin başlangıç noktası +5.03 m kotunda, en yüksek noktası ise +5.20 m kotunda bulunmaktadır. Birinci ara kat ile birinci kat arasında 65 cm. yüksekliğinde bir söve bulunmaktadır. Birinci katın doğu duvarından itibaren 600 cm uzunluğundaki bölümü 22 x 11 x 7 cm. boyutlarında delikli tuğla ile örülmüştür. Dolayısıyla bu bölümdeki iki pencere ve aralarında bulunan kapı özgün değildir. (Fotoğraf 3.4.8) Beşik kemerle geçilmiş olan pencereler 130 x 175 boyutlarında ahşap ve iki kanatlıdır. Kemerin başlangıç noktası +7.90 kotunda, en yüksek noktası ise 8.55 m kotunda bulunmaktadır. 80 x 235 cm.

boyutlarındaki beşik kemer ile geçilmiş olan balkon kapısının açıldığı balkon sonradan eklenmiştir. Bu pencerelerin ve balkon kapısının üzerinde basık kemerli söveler bulunmaktadır. Açıklıklardan 70 cm. yukarıda başlayan üçüz kemerden oluşan pencereler duvardan 20 cm. civarında öne çıkmaktadır. Kemerlerin birleştiği noktalarda ise sütun başlıklarına benzer bezemeler bulunmaktadır. Bu katta bulunan diğer pencere ise 130 x 135 cm. boyutlarında ahşap ve iki kanatlıdır. Basık kemerle geçilmiş olan pencere cephe yüzeyinden bir miktar geriye çekilmiştir.

Birinci kat ile ikinci kat arasındaki, 18 cm. yüksekliğindeki silme, doğu duvarından itibaren 600 cm. uzunluğundadır. bu bölümde 120 x 219 cm. boyutlarında düz atkılı sistemle geçilmiş olan pencerelerin 120 cm. yüksekliğindeki bölümü açılırken üst kısım sabittir. Ahşap doğramalı ve iki kanatlı olan pencerelerin üzeri ve açılan bölüme kadar olan kısmı duvardan 4 cm. öne çıkan söve ile çevrilidir. Pencerelerin arasında ve yanlarında art nouveau üslubuna ait dekoratif öğeler bulunmaktadır. Bu bölümün silmesi +14.95 kotunda bitmektedir. Cephesinin 305 cm. uzunluğundaki diğer bölümünde üç sıra ve iki katlı, yarım daire kemerle geçilmiş bir pencere düzeni bulunmaktadır. (Fotoğraf 3.4.7) Ahşap doğramalar bir kanatlı olan pencereler 30 x 95 cm. boyutlarındadır ve cepheden bir miktar geriye çekilmiştir. +13.27 kotunda biten kat silmesinin altında 17 cm. eninde ve 70 cm. yüksekliğinde 9 tane konsol bulunmaktadır. Doğru duvarından 600 cm. uzaklığında ve 305 cm. uzunluğundaki üçüncü katla aynı pencere düzeni tek katlı olarak devam etmektedir. 30 x 95 cm. boyutlarında üç pencereden oluşan bu bölümün çatısı cephenin diğer bölümünden farklılık göstermektedir.

Zemin + bir katlı olan buğday silolarının bulunduğu ikinci binanın kuzey cephesi oldukça sadedir, bezeme unsurlarına yer verilmemiştir (Fotoğraf 3.4.3) Zemin kat tuğla hatıllı almaşık örgü ile inşa edilmişken birinci kat duvarı 22 x 11 x 7 cm. boyutlarındaki tuğla ile örülmüştür. 11.25 m uzunluğundaki cephenin zemin katındaki tek açıklık düz atkılı sistemle geçilmiş olan giriş kapısıdır (Fotoğraf 3.4.15). 120 x 330 cm. boyutlarında iki kanatlı demir kapının üzerinde metal doğramalı, üç bölümden oluşan 1240 x 60 cm. boyutlarında sabit bir pencere bulunmaktadır. Kapının sövesi 26 cm. genişliğindedir ve duvar hizasından 4 cm. öne çıkmaktadır. Kapının aksında,

söveden itibaren başlayan bir yazıt bulunmaktadır. Yazıt üzerinde yapının inşa yılı olan 1928 yazmaktadır. Birinci katta iki katlı bir pencere düzeni bulunmaktadır. İlk sırada üç pencere bulunurken, ikinci sırada ortadaki pencerenin aksında bir pencere bulunmaktadır. Metal doğramalı olan pencereler yaklaşık 200 x 180 cm. boyutlarındadır ve düz atkılı sistemle geçilmiştir. Pencerelerin üç yatay ve beş düşey kaydı metaldir ve büyük ölçüde korozyona uğramıştır. (Fotoğraf 3.4.5)

Pencerelerin söveleri 14 cm. genişliğindedir ve büyük ölçüde hasar görmüştür. Doğu duvarından itibaren birinci ve ikinci pencere arasında bulunan açıklık 40 x 155 cm. boyutlarındadır ve muhtemelen baca deliği olarak açılmıştır. İkinci kattaki pencerenin iki yanında da alt kattaki pencerelerin aksında yaklaşık 100 cm. çapında dairesel bezemeler bulunmaktadır. Bu bezemeler duvar yüzeyinden yaklaşık 6 cm. öne çıkmaktadır. Ayrıca pencerenin 55 cm. üzerinde yaklaşık 65 cm. çapında bir yazıt bulunmaktadır. Ancak üzerindeki yazı okunamamaktadır. Beşik çatı ile örülmüş olan binanın saçak profili, kalkan duvarını sınırlandırır.

Zemin + üç katlı olan ve depo olarak kullanılan üçüncü binanın kuzey cephesi oldukça sadedir. (Fotoğraf 3.4.2) 955 cm. uzunluğundaki kuzey cephesinin zemin katında giriş kapısı ve iki yanında pencereler bulunmaktadır. Düz atkılı sistemle geçilmiş olan demir kapı 120 x 330 cm. boyutlarındaki iki kanattan oluşmaktadır. Kapının üzerindeki metal doğramalı sabit pencere 240 x 40 cm. boyutlarındadır ve altı düşey kaydı ve bir yatay kaydı bulunmaktadır. Kapının sövesi 26 cm. genişliğindedir ve duvar yüzeyinden 4 cm. öne çıkmaktadır. Söve başlığının aksında bulunan yazıtta binanın yapım yılı olan 1928 yazmaktadır. Kapının doğusunda bulunan pencere tuğla ile örülerek kapatılmıştır. Pencerenin üzerine Sinangil unlarının logosunun bulunduğu bir levha asılmıştır. Kapının batısında bulunan pencere 120 x 135 cm. boyutlarındadır. Pencerenin sövesi 14 cm. genişliğindedir ve duvar yüzeyinden 4 cm. öne çıkmaktadır. Söve dikmesi ise pencere boyunca devam etmektedir. Pencerenin taş olan denizliği duvar yüzeyinden 10 cm. civarında öne çıkmaktadır. Pencerenin özgün doğraması bulunmamaktadır. Bunun yerine pencerenin iç yüzeyine iki kanatlı ahşap bir pencere eklenmiştir. Dış yüzeyinde ise düşeyde sekiz, yatayda dört adet demir parmaklık konulmuştur.

Kuzey cephesinin zemin katı tuğla hatıllı almasıık örgü ile inşa edilmiştir. Diğer üç kat ise 22 x 11 x 7 cm. boyutlarında tuğla ile örölmüştür. Üst katlarda üç katlı ve üç sıra pencere düzeni bulunmaktadır. Söveli olan pencereler aynı aks üzerinde bulunmaktadır. Pencere söveleri 14 cm. genişliğindedir ve duvar yüzeyinden 4 cm. öne çıkmaktadır. Söve dikmeleri ise pencerenin birinci ve ikinci katta bir kısmını çevrelerken, ikinci katta pencere boyunca devam etmektedir.

Birinci katta bulunan pencereler yaklaşık 110 x 100 cm. boyutlarındadır. Pencerelerin özgün metal doğramaları yok olmuştur. Bunun yerine duvarın iç yüzeyine ahşap doğramalı iki kanatlı eklenmiştir ki bu pencereler duvar kalınlığından dolayı dış cepheden algılanmamaktadır. Ayrıca doğu duvarına yakın olan ilk pencerede düşeyde iki, yatayda yedi adet olan demir parmaklık bulunmaktadır. Pencerelerin 18 cm. altında 50 x 50 cm. boyutlarında iki adet, duvar yüzeyinden 4 cm. öne çıkan bezeme ögesi bulunmaktadır. Ayrıca yine pencerenin 105 cm. altında, 165 x 10 cm. boyutlarında bir konsol taş bulunmaktadır. Dekoratif amaçlı olan bu iki bezeme ögesi tüm hatlar boyunca devam etmektedir. Yalnızca birinci kattaki 50 x 50 cm. boyutlarındaki iki kabartma yerine, ikinci katta 145 x 50 cm. boyutlarında, üçüncü katta 155 x 50 cm. boyutlarında tek bir kabartma kullanılmıştır. Üçüncü kat pencerelerinin üzerindeki konsol taşları ise 210 x 10 cm. boyutlarındadır ve pencerenin 40 cm. üzerinde başlamaktadır. İkinci kattaki pencereler, 110 x 110 cm. boyutlarındadır. (Fotoğraf 3.4.4) Metal doğramalı olan pencerelerin doğramaları büyük ölçüde hasar görmüştür. Yatayda iki, düşeyde üç kaydı olan pencerelerin orta kanatları açılmaktadır. Üçüncü kattaki pencereler, 155 x 125 cm. boyutlarında ve metal doğramalıdır. Yatayda üç, düşeyde dört kaydı olan pencerelerin orta kanatları açılmaktadır. +13.20 kotunda başlayan profili silme 26 cm. yüksekliğindedir. Silmeden sonra beşik çatıyla örtölü olan binanın üçgen alınlığı bulunmaktadır. Saçak profili üçgen alınlık boyunca devam etmektedir. Alınlığın başlangıç noktası +14.44 kotunda, en yüksek noktası ise +15.91 kotundadır. Alınlık tablası üzerinde, ortada bir daire ve iki yanında üçgenden oluşan üç kabartma bulunmaktadır.

3.4.2 Güneydoğu Cephesi

Değirmen kompleksinin güneydoğu cephesi eski değirmen binası ve siloların bulunduğu ikinci binanın bir bölümünü kapsamaktadır. Bu cephe oldukça sadedir üzerinde herhangi bir bezeme ögesi bulunmamaktadır. Eski değirmen binasının güneydoğu cephesi 30 m uzunluğundadır. Bu cephenin doğu duvarından itibaren başlayan 16.15 m uzunluğundaki bölümü zemin + iki katlı diğer bölüm ise zemin + bir katlıdır. (Fotoğraf 3.4.13)

Zemin kat üzerinde dört kapı ve iki pencere açıklığı düz atkılı sistemle geçilmiştir. Doğu duvarından itibaren sırasıyla 150 x 228 cm. boyutlarında demir kapı; 95 x 73 cm. boyutlarında pencere 118 x 73 boyutlarında pencere; 120 x 175 cm. boyutlarında demir kapı; 160 x 170 cm. boyutlarında iki kanatlı demir kapı ve 120 x 165 cm. boyutlarında demir kapı bulunmaktadır. Zemin kat üzerinde 30 x 252 cm. boyutlarında, doğu duvarından 430 cm. uzaklığında ve 50 x 330 cm. boyutlarında, doğu duvarından 1170 cm. uzaklığında dairesel kolonlar duvar yüzeyinden öne çıkmaktadır. Zemin kat ile birinci kat arasında döşeme hizasında gergi kılıçları bulunmaktadır.

Bu cephede zemin kat ve birinci katta tuğla hatıllı almasıık örgü kullanılmışken ikinci katın duvarları 26 x 13 x 6.5 cm. boyutlarında tuğla ile örülmüştür (Fotoğraf 3.4.14). Birinci kat üzerinde sekiz pencere açıklığı bulunmaktadır. Doğu duvarından itibaren ilk beş pencere aynı tiptir. 115 x 137 cm. boyutlarındaki pencereler ahşap doğramalı ve iki kanatlıdır. büyük ölçüde hasar görmüş pencereler basık kemer ile geçilmiştir. Altıncı pencere muhtemelen sonradan açılmıştır. Döşemenin hemen üzerinden başlayan pencere 80 x 105 cm. boyutlarındadır ve düz atkılı sistem ile geçilmiştir. Diğer iki pencere 115 x 255 cm. boyutlarında; ahşap ve iki kanatlıdır. Her iki pencerede basık kemerle geçilmiş olmasına rağmen doğu duvarına yakın olan pencerenin kemerli kısmı sıvalıdır. Birinci katta pencerelerin üzerlerinde gergi kılıçları bulunmaktadır.

Birinci kat ile ikinci kat arasındaki 38 cm. yüksekliğindeki silmenin doğu duvarından

itibaren 1345 cm. uzunluğundaki bölümü +12.90 kodunda başlamaktadır. 340 cm. uzunluğunda ve doğu duvarına 13.25 m. mesafede olan bölümü ise 11.40 kodundan başlamaktadır. Dolayısıyla kat silmesi düz gitmemektedir. Kat silmesinde görülen bu hareket planda özel bir noktayı işaret etmemektedir. Birinci katta ön pencere açıklığı bulunmaktadır. Doğru duvarından itibaren ilk dört pencere 115 x 178 cm. boyutlarındadır ve basık kemerle geçilmiştir. Ancak doğu duvarından itibaren ilk pencerenin yüksekliği 120 cm.dir, üst kısmı ise örölerek kapatılmıştır. Diğer dört pencere 60 x 50 cm., 50 x 50 cm., 35 x 50 cm. ve 35 x 50 cm. boyutlarındadır. Ahşap doğramalı olan bu pencereler sonradan açılmıştır. 80 x 95 cm. boyutlarındaki diğer iki pencere ise ahşap doğramalı ve tek kanatlıdır. Cephenin doğu duvarından itibaren 10.20 m uzunluğundaki bölümü beşik çatı ile örtölmüştür. Çatıyı taşıyan çelik makaslar halen mevcut olmasına karşın örtü malzemesi tamamen yok olmuştur. +15.90 kotundan başlayan çatının en yüksek noktası 17.90 kotundadır. Pencerelerin üzerinde kılıçlar bulunmaktadır. Cephe 6.5 metre uzunluğunda ve doğu duvarına 10.2 metre uzunluğundaki bölümü ise kırma çatı ile örtölüdür. 14.28 kotundan başlayan çatının en yüksek noktası +15.58 kotudur. Bu bölümde kullanılan örtü malzemesi ondölen çatı malzemesidir ve büyük ölçüde hasar görmüştür. Cephenin zemin + bir katlı bölümü kırma çatı ile örtölüdür. C106 kodlu mekanın üzerini örten bu bölümde ondöle çatı malzemesi kullanılmıştır.

İkinci binanın 4.5 metrelik bir bölümü değirmen kompleksinin güneydoğu cephesi üzerindedir ve aşağıda güney cephesi ile beraber tanımlanmıştır.

3.4.3 Güney Cephesi

İkinci binanın Ambar Arkası Sokağı bakan cephesi, güney yönünde 8.5 metre, güneydoğu yönünde 4.5 metre uzunluğundadır. (Fotoğraf 3.4.17) Oldukça sade olan güney cephesinde bezeme ögesine rastlanmaz. Zemin + iki katlı olan binanın zemin katındaki tek açıklık 70 x 120 cm. boyutlarındadır ve güneydoğu cephesi üzerindedir. Düz atkılı sistemle geçilmiş olan pencere demir bir kepenkle kapatılmıştır. Üst katta ise iki katlı bir pencere düzeni bulunmaktadır. İlk katta üç pencere ikinci katta ise ortadakinin aksında bir pencere bulunmaktadır. 260 x 145 cm. boyutlarındaki

pencereler düz atkılı sistem ile geçilmiştir. Metal doğramalı olan pencerelerin yedi düşey kaydı ve iki yatay kaydı bulunmaktadır. Pencerelerin dış yüzeyinde ise demir parmaklıklar bulunmaktadır. Kuzey cephesinde de tanımlandığı gibi bina ondüle çatı malzemesi ile kaplı olan beşik çatı ile örtülmüştür.

Birinci binanın ön cephesi 10.30 metre uzunluğundadır. (Fotoğraf 3.4.16) Zemin + iki katlı olan binanın güney cephesinde herhangi bir bezeme ögesi kullanılmamıştır. Zemin kat üzerindeki tek açıklık 215 x 240 cm. boyutlarındaki iki kanatlı giriş kapısıdır. Düz atkılı sistemle geçilmiş olan kapı A103 kodlu mekana açılmaktadır. Zemin kat duvar yüzeyinin bir bölümü duvar yüzeyinden öne çıkmaktadır.

Kapının hemen doğusunda başlayan bu çıkıntılı yüzeyin 380 cm. uzunluğundaki bölümü yerden 95 cm. yüksekliğindedir. daha sonraki 355 cm.lik bölümü ise yerden 107 cm. yüksekliğindedir. Kapının yanında duvar yüzeyinden 6 cm. öne çıkan kısım ikinci binaya doğru giderek güney cephesiyle hem yüz olmaktadır.

Binanın üst katlarında 230 x 117 cm. boyutlarında, iki katlı ve iki sıra pencere düzeni bulunmaktadır. Metal doğramalı olan pencereler düz atkılıdır. Altı düşey ve iki yatay kaydı olan pencerelerin dış yüzeylerine yakın bölümlerinde tel örgü bulunmaktadır. Beşik çatı ile örtülü olan binada çatının başlangıcı +14.06 kotunda, çatının en yüksek noktası ise +15.68 kotundadır.

3.4.4 Doğu Cephesi

Eski değirmen binasına ait olan doğu cephesi 48.90 metre uzunluğundadır. (Fotoğraf 3.4.9, Fotoğraf 3.4.12) Cephenin kuzey cephesine yakın bir bölümü zemin + üç katlı iken diğer bölümleri zemin + dört kat yüksekliğindedir. Bu cephe sonradan düzenlenmiş bir cephe. Cephe üzerindeki pencereler farklı dönemlerde açılmıştır. Ayrıca cephenin üst iki katı sonradan inşa edilmiştir. Cephenin, kuzey duvarından itibaren başlayan 13.10 metrelik bölümü kırma çatı ile örtülmüştür. Bu bölümde, dört katlı bir pencere düzeni vardır. İlk katta 65 x 100 cm. boyutlarında, düz atkılı sistemle geçilmiş bir pencere açıklığı bulunmaktadır. Ahşap doğramalı olan pencerenin önüne

demir parmaklıklar takılmıştır. Birinci katta kuzey duvarından itibaren 85 x 80 cm. boyutlarında 95 x 90 cm. boyutlarında ve 125 x 160 cm. boyutlarında üç pencere açığı bulunmaktadır. Farklı boyutlarda ve farklı parapet yüksekliklerinde olan bu pencerelerden birincisi ahşap doğramalıdır ve önünde demir parmaklık bulunmaktadır. İkinci pencere tuğla örülerek kapatılmıştır. Ahşap doğramalı ve iki kanatlı olan pencerenin önünde demir parmaklık bulunmaktadır. İlk iki kattaki pencereler, son yıllarda gelişigüzel açılmıştır. İkinci kattaki iki pencere, 130 x 100 cm. boyutlarında, ahşap doğramalı ve iki kanatlıdır. Beşik kemerle geçilmiş olan pencerelerin kemer yüksekliği 160 cm.dir. İkinci kat ile üçüncü kat arasında , döşeme hizasında gergi kılıçları görülmektedir. Üçüncü katta ise düz atkılı sistemle geçilmiş ahşap doğramalı iki pencere açıklığı bulunmaktadır. Kuzey duvarından itibaren ilk pencere 120 x 220 cm. boyutlarında iken diğeri 85 x 220 cm. boyutlarındadır. Pencerelerin 130 cm. yüksekliğindeki bölümü açılırken, üst kısım sabit penceredir. Sabit pencerenin iki düşey ve bir yatay kaydı bulunmaktadır.

Doğu cephesinin diğer bölümü kot farkından dolayı birinci ara kat hizasında başlamaktadır. Bu cephe üzerinde düz atkılı sistem ile geçilmiş beş katlı bir pencere düzeni bulunmaktadır. Birinci ara kat ve birinci katta 100 cm. genişliğindeki pencereler, ikinci katta 100 cm. ve 80 cm., üçüncü ve dördüncü katta ise 80 cm.dir. Dolayısıyla birinci ara kat, birinci kat ve ikinci kattaki 100 cm. genişliğindeki pencereler daha öne açılmıştır. 80 cm. genişliğindeki pencereler ise daha sonra açılmıştır. Birinci ara kat üzerinde yaklaşık 100 x 160 cm. boyutlarında beş sıra pencere bulunmaktadır. Ahşap iki kanatlı olan pencerelerin önüne demir parmaklık eklenmiştir. Birinci kattaki 100 x 165 cm. boyutlarındaki üç pencere tuğla ile örülerek kapatılmıştır. İkinci katta 80 x 160 cm. boyutlarında üç tane ve 100 x 153 cm. boyutlarında iki pencere bulunmaktadır. Parapet yükseklikleri farklı olan pencerelerin ahşap olan doğramaları büyük ölçüde hasar görmüştür. Üçüncü kattaki tek pencere 100 x 165 cm. boyutlarında ve iki kanatlıdır. Ahşap doğramalı olan pencere büyük ölçüde hasar görmüştür. Dördüncü katta ise beş sıralı bir pencere düzeni bulunmaktadır. 80 x 165 cm. boyutlarında ve iki kanatlı olan pencerelerin ahşap doğramaları büyük ölçüde hasar görmüştür.

Doğu cephesinin güney duvarına yakın son bölümünde ise üç katlı bir pencere düzeni bulunmaktadır. Birinci ara katta, 230 x 125 cm. boyutlarında ahşap doğramalı bir pencere bulunmaktadır. İki kanatlı olan pencerenin önünde demir parmaklık vardır. İkinci katta, 80 x 165 cm. boyutlarında ahşap iki kanatlı bir pencere bulunmaktadır. Üçüncü katta ise üç sıralı bir pencere düzeni vardır. 100 x 120 cm. boyutlarındaki pencereler ahşap doğramalı ve iki kanatlıdır. Doğramaları büyük ölçüde hasar görmüştür.

Doğu cephesinde, zemin kat, birinci ara kat ve birinci kat ve ikinci kat tuğla hatıllı almaşık örgü ile inşa edilmiştir. Yalnız birinci katta C101 kodlu mekana ait olan bölüm 26 x 13 x 6.5 cm. ölçüsünde tuğla ile yenilenmiştir. Üçüncü ve dördüncü katlarda ise duvar 22 x 11 x 7 cm. boyutlarında tuğla ile inşa edilmiştir. Üçüncü katta C307 kodlu mekana ait olan duvarda ise 26 x 13 x 6.5 ölçüsünde tuğla kullanılmıştır. Bu cephenin alt katlarında sıva büyük ölçüde korunmuştur. Dördüncü katta ise sıva tamamen dökülmüştür. Cephe üzerinde 20. yüzyılın başlarında mevcut olan binaya ait izler bulunmaktadır. Kuzey duvarından 13.10 metre uzaklığında bulunan, 13.60 metre uzunluğundaki bölüm duvar yüzeyinden bir miktar öne çıkmaktadır. Zeminden itibaren başlayan bu çıkıntı +12.30 kotuna kadar devam etmektedir. Doğu cephesinde kararmış yüzeyler bulunmaktadır. Cephede yer yer otlar bürümüştür. Döşeme hizalarında yerleştirilen kılıçlar büyük ölçüde korozyona uğramıştır. 25 x 12.5 x 5 cm. boyutlarında dolu tuğla ile örülmüş olan bacanın yaklaşık + 20.00 kotundan itibaren olan bölümü yıkılmıştır.

3.5.1 Bozulmalar (Ek D)

Değirmen kompleksinde malzeme ve strüktür bozulmalarının yanı sıra kullanıcılar tarafından yapılan ek ve değişiklikler ile bakımsızlık ve diğer nedenlerden kaynaklanan bozulmalar bulunmaktadır.

3.5.1 Tümüyle Yok Olan Yapı Birleşenleri

Eski değirmen binasının en üst katındaki C306 ve C307 kodlu mekanların örtüleri tamamen yok olmuştur. Beşik çatı ile örtülü olan mekanlarda çatıyı taşıyan çelik makaslar ise hala mevcuttur. Birinci binanın zemin katındaki pencerelerin doğramaları, eski değirmen binasının doğu cephesi üzerindeki pencerelerin doğramalarının çoğu mevcut değildir.

3.5.2 Malzeme Bozulmaları

Sıva Bozulmaları : Bakımsız ve kötü kullanım nedeniyle mekanların iç ve dış duvarlarında bozulmalar görülmektedir. Kıtıklı horasan harcının kullanıldığı eski değirmen binasında zemin kat ve birinci ara katta sıvalar büyük ölçüde korunmuştur. Birinci katta C101 kodlu mekanda sıvalar tamamen dökülmüştür. C105 kodlu mekanda ise yer yer dökülmeler vardır. Bunların dışında birinci kattaki mekanlarda sıvalar korunmuştur. İkinci katta C306 ve C307 kodlu mekanlarda sıvaların büyük bir kısmı dökülmüştür. Eski değirmen binasının kuzey ve güneydoğu cephelerinde, yer yer dökülmeler görülmektedir. Buna karşın, önceleri yanında bitişik nizamda yapılar bulunduğu için sonradan düzenlenen doğu cephesinde sıvalar büyük ölçüde hasar görmüştür. İkinci binada ve üçüncü binada çimento harcı kullanılmıştır. İkinci binanın zemin katında bölgesel dökülmeler varken duvarlar büyük ölçüde sıvalıdır.

Birinci katında ise doğu duvarının sıvasının tamamına yakın bölümü hasar görmüştür. Böylece duvar üzerindeki farklı dönemlere ait örgü teknikleri görülebilmektedir. Yapının kuzey cephesindeki sıvaların bir bölümü dökülmüştür. Hasarlı bölüm daha çok birinci kat üzerindedir. Üçüncü binanın zemin katında yer yer sıva dökülmeleri görülmektedir. Birinci ve ikinci kattaki tüm mekanlarda sıva korunmuştur. Üçüncü kattaki hasarlar ise C301 kodlu mekanın doğu ve kuzey duvarları üzerinde daha yoğundur.

Korozyon : Binada kullanılan metal elemanların tamamı hasar görmüştür. Birinci binadaki giriş kapısı, doğramalar, birinci bina ile ikinci bina arasında kepenk ve demir

parmaklıklar, ikinci binadaki elik makaslar, doğramalar, ikinci bina ile nc bina arasındaki kepenkler, eski değirmen binasındaki elik makaslar, doğu ve güneydoğu cephelerindeki kılıçlar ve tüm komplekslerde kullanılan elik kolonlar büyük ölçüde paslanmıştır.

Tuğla : Sıvaların döküldüğü yerlerde bulunan tuğlalarda yüzey kayıpları görülmektedir.

Taş : Almaşık duvar örgüsünde kullanılan taşlarda, sıvaların döküldüğü yerlerde yüzey kayıpları görülmektedir.

3.5.3 Strktrdeki Bozulmalar

Duvarlarda Görülen Bozulmalar : Duvarlarda ayrılma, çatlak gibi ciddi strüktürel problemler görülmemektedir.

Döşemeler : Eski değirmen binasındaki ahşap döşemeler büyük ölçüde hasar görmüştür. Elevatrlerden dolayı açılmış olan delikler zaman içerisinde genişlemiş ve döşeme giderek zarar görmüştür.

Özellikle C306 kodlu mekanın döşeme kaplaması, örtüsünün de olmaması nedeniyle zaman içinde çürümüştür. Bugün tamamına yakın bölümü mevcut değildir. Birinci binanın en st katındaki döşemeler ise kısmen zarar görmüştür.

rtde Görülen Bozulmalar : Daha önce belirtildiği gibi eski değirmen binasında, C306 ve C307 kodlu mekanların örtüsü tamamen yok olmuştur. C104, C106 ve C308 kodlu mekanları kaplayan örtü ise özgün değildir. Ondle atı malzemesi ile kaplı olan binanın çatısı büyük ölçüde hasar görmüştür ve mekan yer yer su almaktadır.

3.5.4 Ek ve Değişiklikler, Bakımsızlık ve Kötü Kullanım Nedeni İle Oluşan Bozulmalar

Eski değirmen binasının kuzey cephesinin zemin katında, giriş kapısının doğusunda 152 x 255 cm. boyutlarında bir oda eklenmiştir. Zemin kat ile birinci ara kat arasındaki 830 x 180 cm. boyutlarındaki konsol çıkma ve birinci kattaki balkonda sonradan eklenmiştir. Güneydoğu cephesinde, ikinci katta sonradan açılmış küçük pencereler bulunmaktadır. Yine bu katta doğu duvarına yakın olan ilk pencerenin bir kısmı örülerek kapatılmıştır. Eski değirmen binasının en fazla değişikliğe uğramış cephesi doğu cephesidir. 1894 tarihli resimde görüldüğü gibi, eskiden bu cephede bitişik nizamda bir bina bulunmaktadır. Dolayısıyla bu cephe üzerindeki pencereler sonradan açılmıştır. Yine bu resimde görüldüğü gibi üçüncü kat ve kısmi olan dördüncü kat sonradan eklenmiştir. Zaten doğu cephesi üzerinde eski duvarın izi görülebilmektedir.

Dolayısıyla binanın kuzey cephesinin üçüncü katının doğu duvarından itibaren 600 cm.lik bölümü sonradan inşa edilmiştir. Zaten binanın birinci ve üçüncü katları arasındaki üslup farkı açıkça görülmektedir.

Değirmen binasının ana merdiveni özgün değildir. Bunun dışında C107 mekanındaki Çelik merdivende sonradan eklenmiştir. Üçüncü katta C308, C309, C310, C311 ve C312 mekanları ahşap duvarlarla sonradan oluşturulmuştur.

Birinci ve ikinci binanın zemin katları 1960'lı yıllarda yapılan bir müdahale ile betonarme olarak yenilenmiştir. İkinci binada zemin katın çok küçük bir bölümü kullanılabilmektedir. BZ01 kodlu mekandan siloların olduğu bölüme geçiş örülerek kapatılmıştır. Bu mekanda ayrıca sonradan eklenmiş bir asma kat bulunmaktadır. Çelik kirişlerle taşınan asma kat ayrıca serbest duran bir betonarme kolon ile desteklenmiştir. Birinci binada birinci kat döşemesi sonradan eklenen betonarme kolon ve kirişlerle taşınmaktadır. Ayrıca AZ01 mekanından binanın diğer bölümlerine geçişi sağlayan kapı ve yan binada BZ01 mekanına geçişi sağlayan kapı örülerek kapatılmıştır. Zemin katı birinci kata bağlayan merdiven muhtemelen özgün değildir.

ancak yeri özgün olabilir. Bu merdiven birinci kat ile ikinci kat arasında kesilmekte ve ikinci kat ile üçüncü kat arasında devam etmektedir. Zemin kattaki ahşap döner rampada yine bu katta kesilmiştir. Birinci katta, binanın kuzey cephesindeki pencereler sonradan eklenmiştir. Ahşap doğramalı ve iki kanatlı olan pencereler duvarı iç yüzeyine takılmıştır. Özgün olan metal doğramalı pencereler ise yok olmuştur. A101.3 mekanından B101 mekanına açılan açıklıklardan biri kapatılmıştır. Mekanın güney duvarına 1140 cm. uzaklığında olan açıklık, 113 x 110 cm. boyutlarındadır. A101 kodlu mekanı altı bölüme ayıran ahşap paneller sonradan eklenmiştir.

Binanın ikinci katında A202 kodlu mekanındaki ahşap merdiven sonradan eklenmiştir. A203 mekanını üç bölüme ayıran ahşap panellerde özgün değildir. İkinci binada BZ01 mekanını A202 mekanına bağlayan merdiven özgün olmayabilir ancak 1948 tarihli rölövede burada bir merdiven görülmektedir. Binanın üçüncü katında A303 Kodlu mekanı yedi bölüme ayıran Ahşap paneller sonradan eklenmiştir.

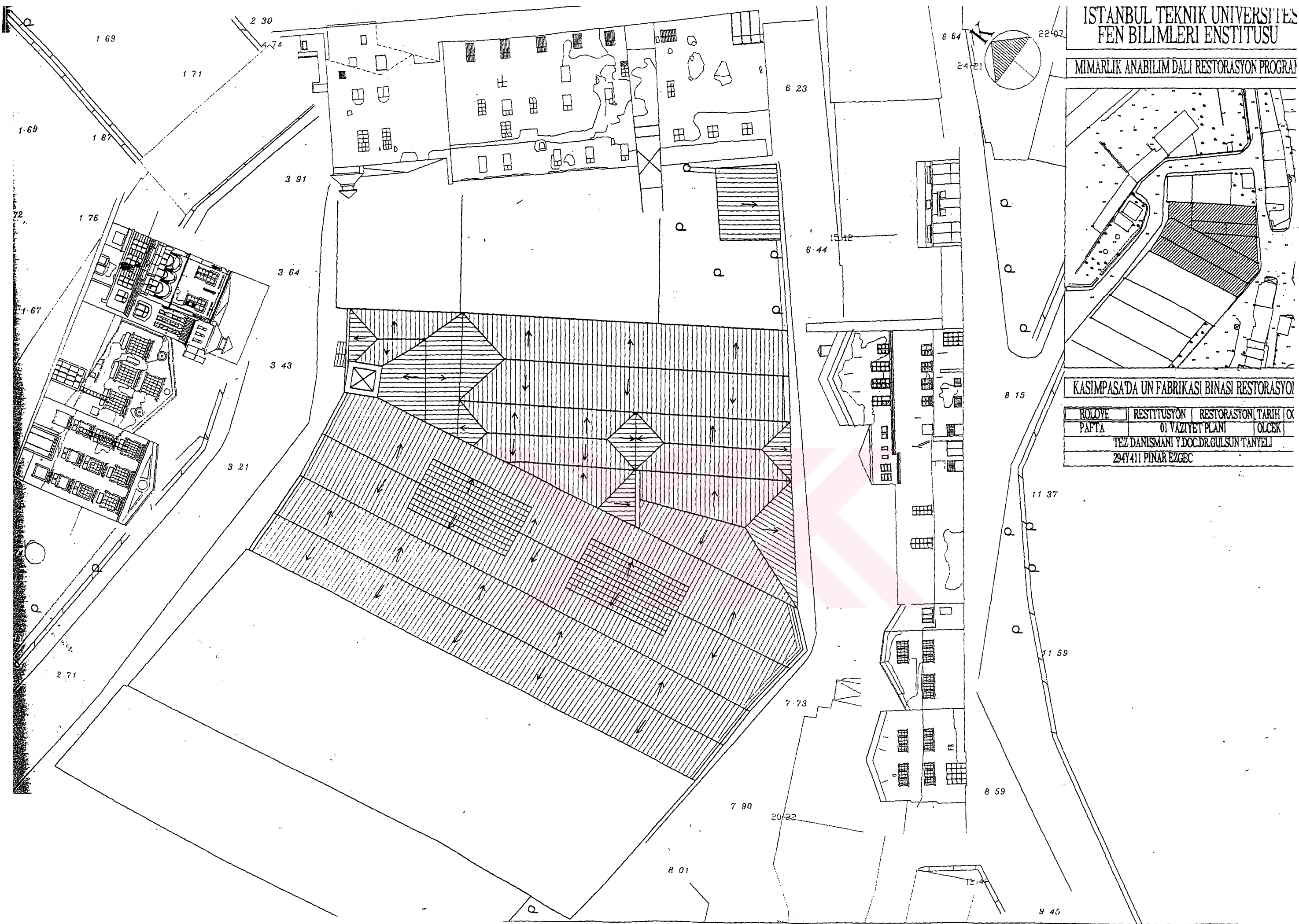
Uzun zamandır kullanılmayan binada bakımsızlık nedeniyle hasarlar giderek artmaktadır. Örtüdeki problemlerden dolayı su alan binada ahşap döşemeler çürümüş durumdadır. Tüm çelik elemanlar korozyona uğramıştır. Bazı iç duvarlarda yosunlanma görülmektedir. Isınmak için binanın içinde ateş yakıldığından duvarların çoğunda is lekeleri vardır. Bakımsızlık nedeniyle kuzey cephesinde ve doğu cephesinde otlar ve yeşillikler büyümüştür.

ISTANBUL TEKNİK UNIVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTUSU

MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

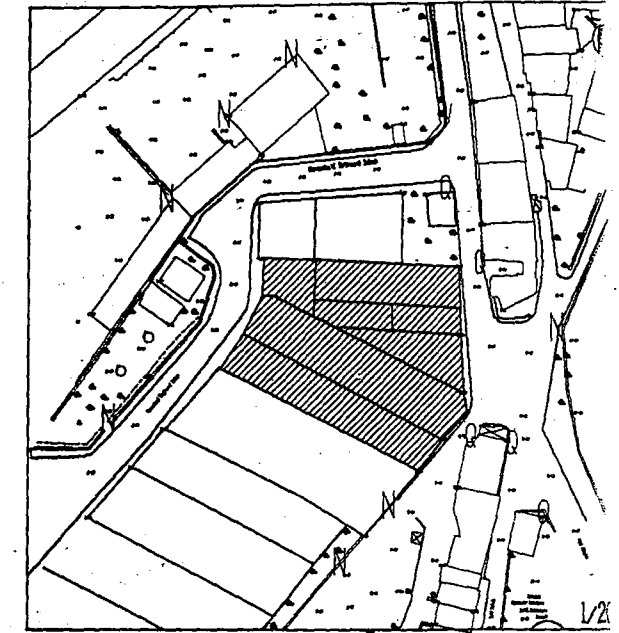
KASIMPASA'DA UN FABRİKASI BİNASI RESTORASYON

ROLOVE	RESTITÜSYON	RESTORASYON	TARİH	ÖLÇEK
PAFTA	01 VAZİYET PLANI			
TEZ DANIŞMANI Y.DOC.DR.GÜLSÜN TANYELİ				
2947411 PINAR EZGEC				

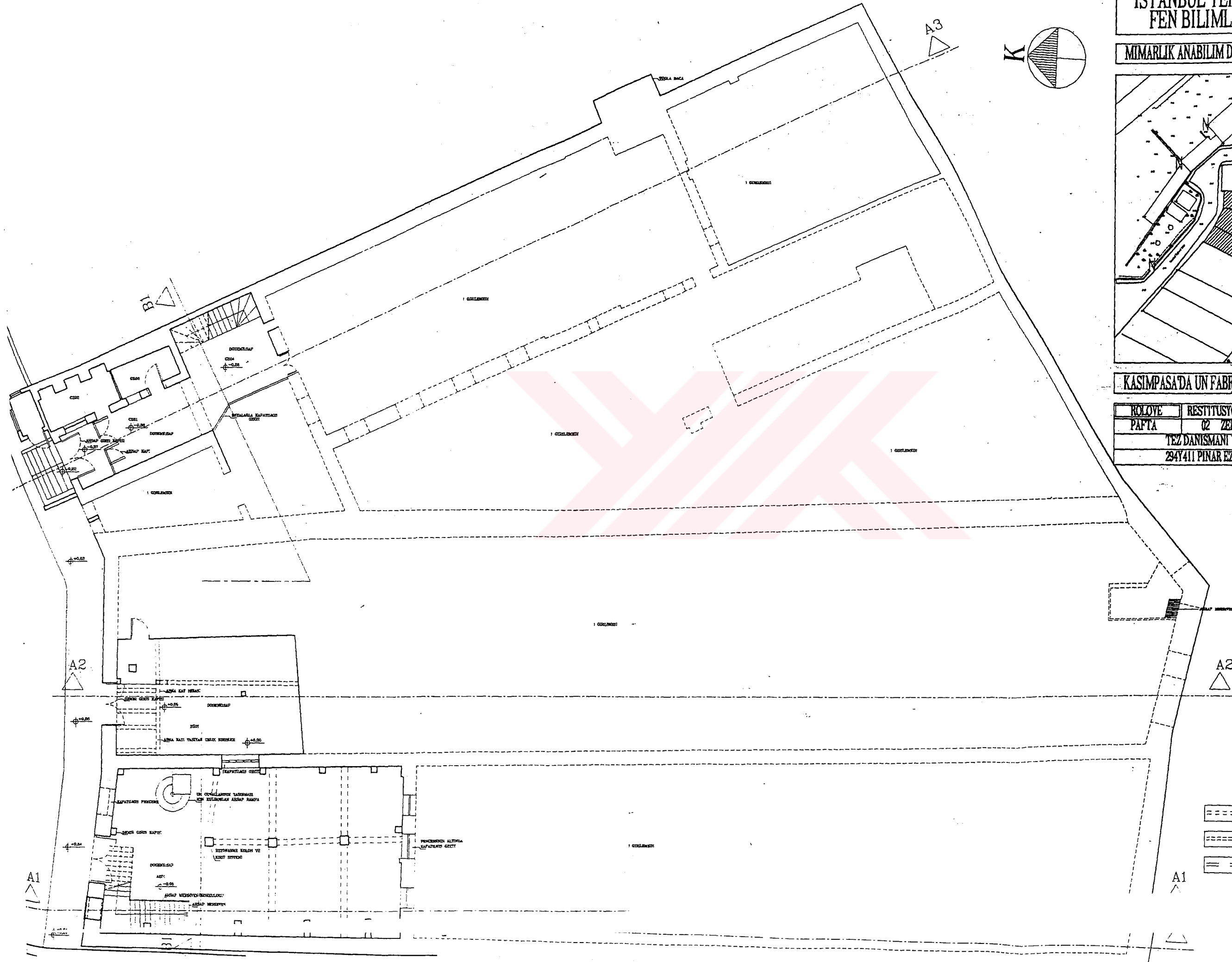
ISTANBUL TEKNİK UNIVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

KASIMPASADA UN FABRİKASI BİNASI RESTORASYONU

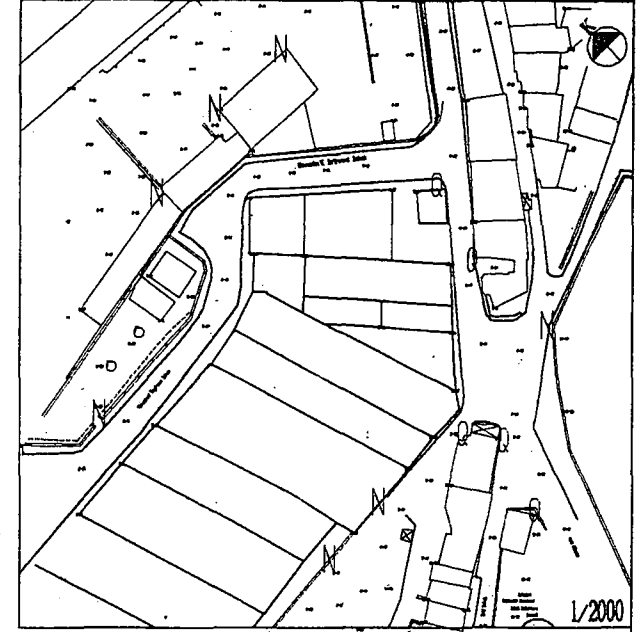
ROLOVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON	TARİH	HAZİRAN
PAFTA	02	ZEMİN KAT PLANI	ÖLÇEK	1/200
TEZ DANIŞMANI Y.DOC.DR.GÜLSÜN TANYELİ				
294Y411 PINAR EZGEC				

- ==== BETONARME KIRIS
===== CELİK KIRIS
== AHSAP KIRIS

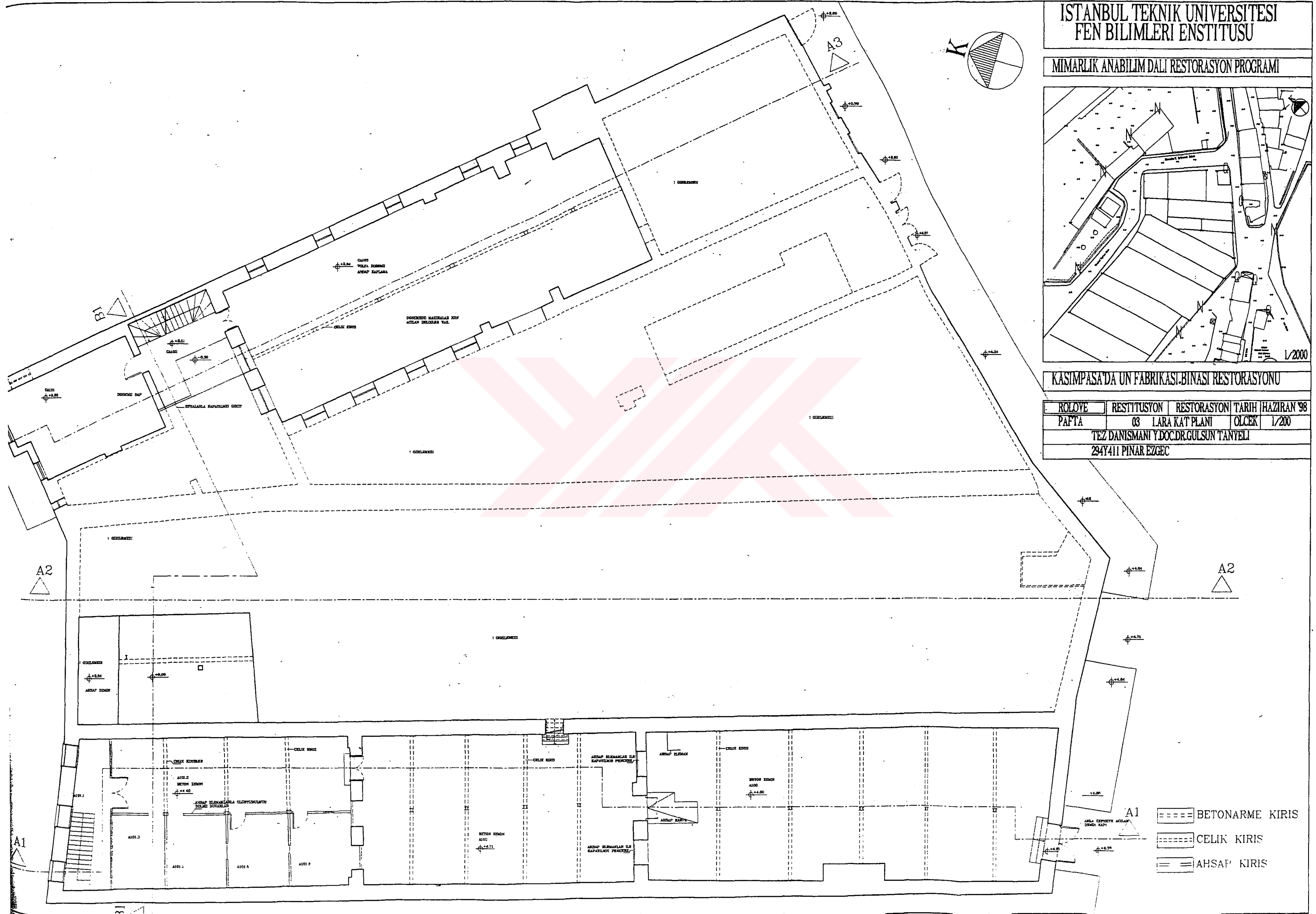
ISTANBUL TEKNİK UNIVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTUSU

MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

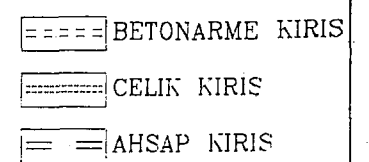

KASIMPASA DAUN FABRİKASI BİNASI RESTORASYONU

ROLOVE	RESTITUSYON	RESTORASYON	TARİH	HAZİRAN '98
PAFTA	03	LARA KAT PLANI	OLCEK	1/200
TEZ DANIŞMANI Y.DOC.DR.GÜLSÜN TANYELİ				
294Y411 PINAR EZGEC				

MIMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

MIMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

ROLOVE	RESTITUSYON	RESTORASYON	TARİH	HAZİRAN 98
PAFTA	05 2KAT PLANI		OLCEK	1/200
TEZ DANISMANI Y.DOC.DR.GULSON TANYELI				
294Y411 PINAR EZGEC				

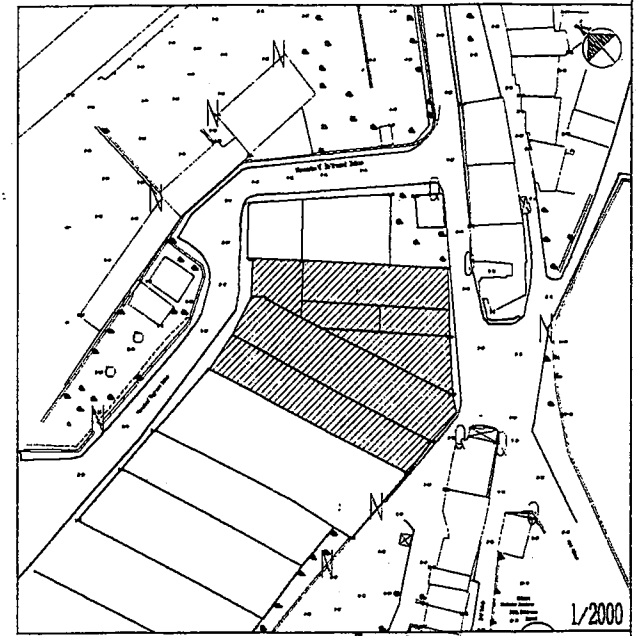
===== BETONARME KIRIS
===== CELIK KIRIS
===== AHSAPI KIRIS

MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

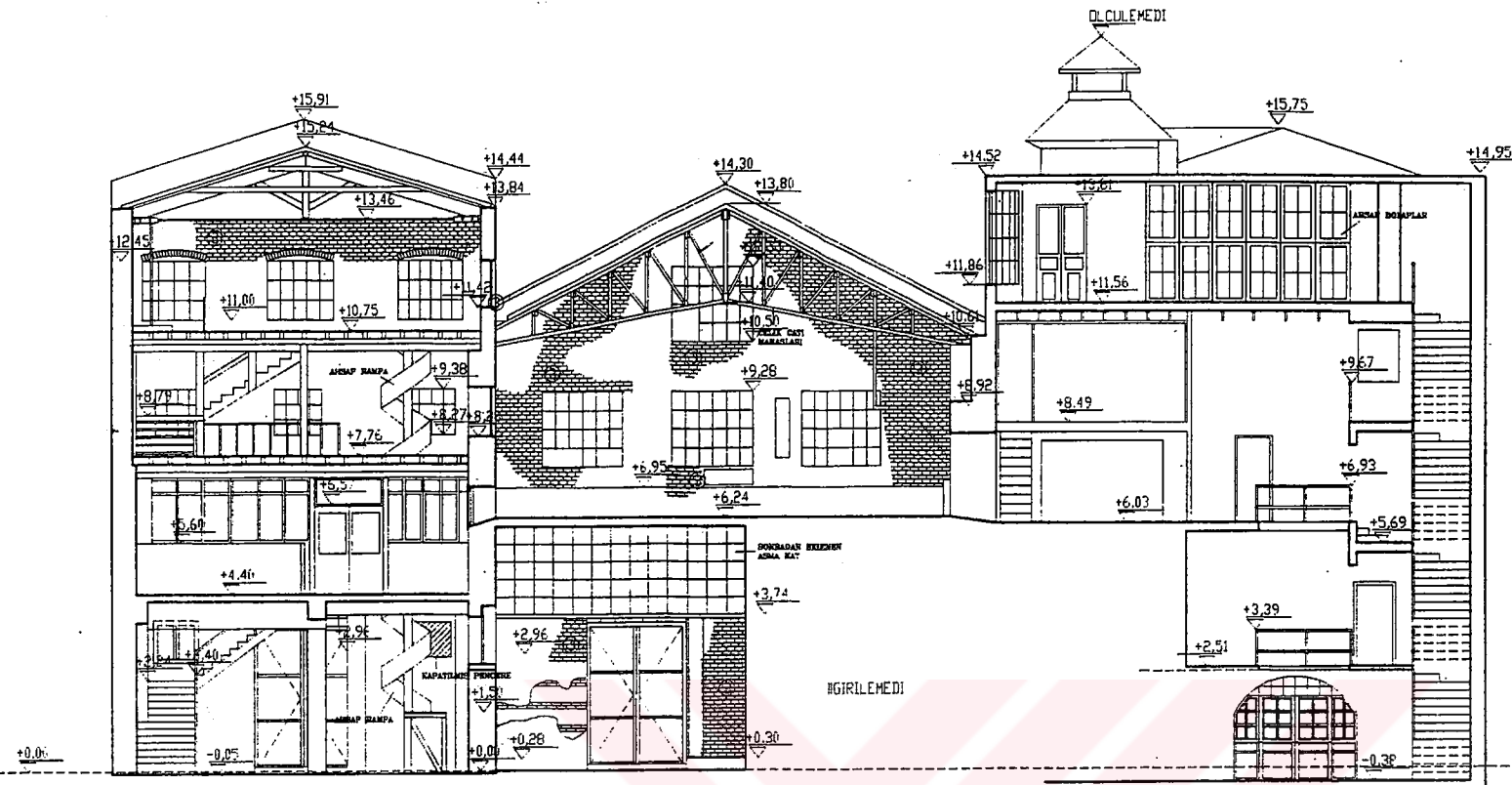
ROLOVE	RESTITUSYON	RESTORASYON	TARİH	HAZİRAN '98
PAFTA	06 3KAT PLANI		OLCEK	1/200
TEZ DANISMANI Y.DOC.DR.GULSON TANYELI				
294Y411 PINAR EZGEC				

===== BETONARME KIRIS
===== CELIK KIRIS
===== AHSAP KIRIS

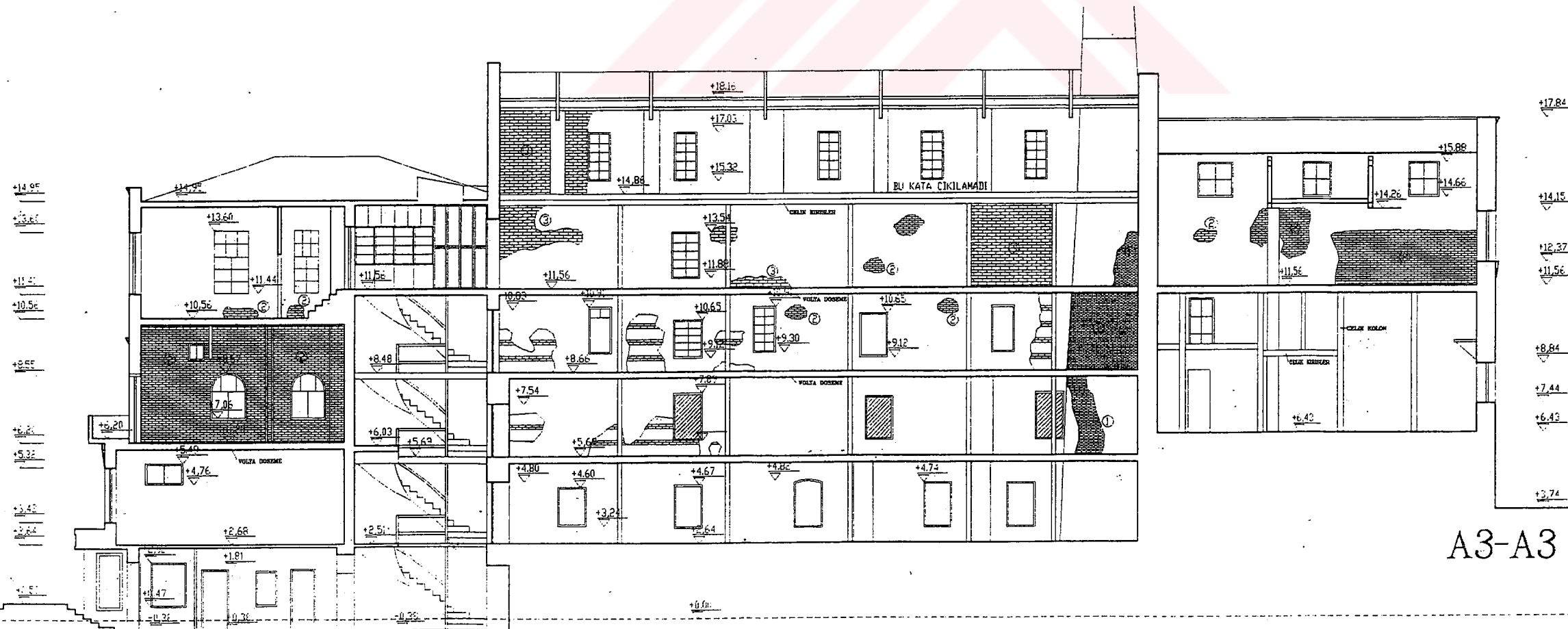

KASIMPASA'DA UN FABRİKASI BİNASI RESTORASYONU

ROLOVE	RESTİTUSYON	RESTORASYON	TARİH	OCAK 1998
PAFTA	07 KESİTLER	OLÇEK	1/200	
TEZ DANIŞMANI Y.DOC.DR.GÜLSUN TANYELİ				
294Y411 PINAR EZGEC				

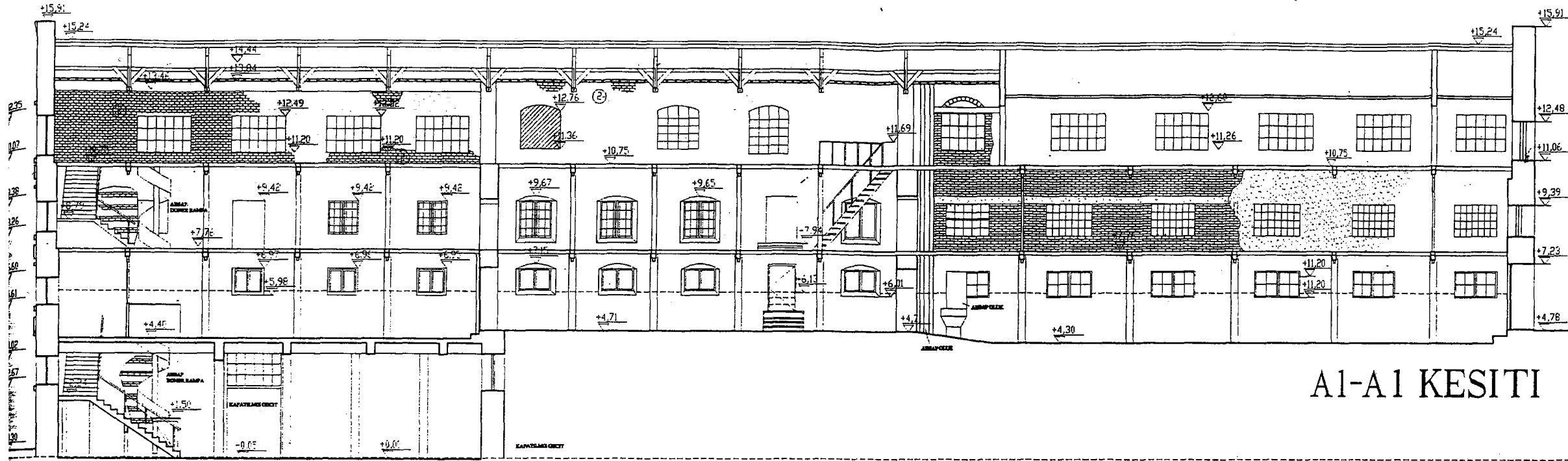

B1-B1 KESİTİ

A3-A3 KESİTİ

- 1 25x12.5x5 ÖLÇÜSÜNDE TUĞLA ÖRÜLÜ YÜZEYLER
- 2 26x13x6.5 ÖLÇÜSÜNDE TUĞLA ÖRÜLÜ YÜZEYLER
- 3 22x11x7 ÖLÇÜSÜNDE TUĞLA ÖRÜLÜ YÜZEYLER
- KABA YÖNÜ DUVAR
- KAPATILMIŞ PENCERE

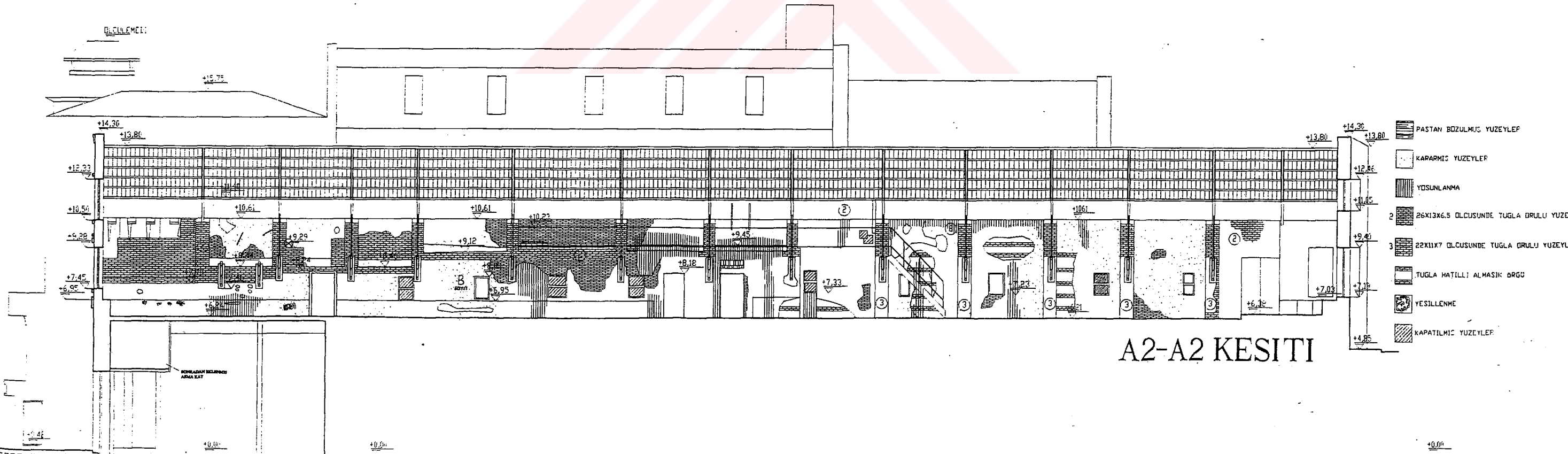

A1-A1 KESİTİ

KASIMPASA'DA UN FABRİKASI BİNASI RESTORASYONU

ROLOVE	RESTİTUSYON	RESTORASYON TARİH	OCAK 11
PAFTA	08 KESİTLER	OLÇEK	1/200
TEZ DANIŞMANI Y.DOC.DR.GÜLSÜN TANYELİ			
294Y411 PINAR EZGEC			

A2-A2 KESİTİ

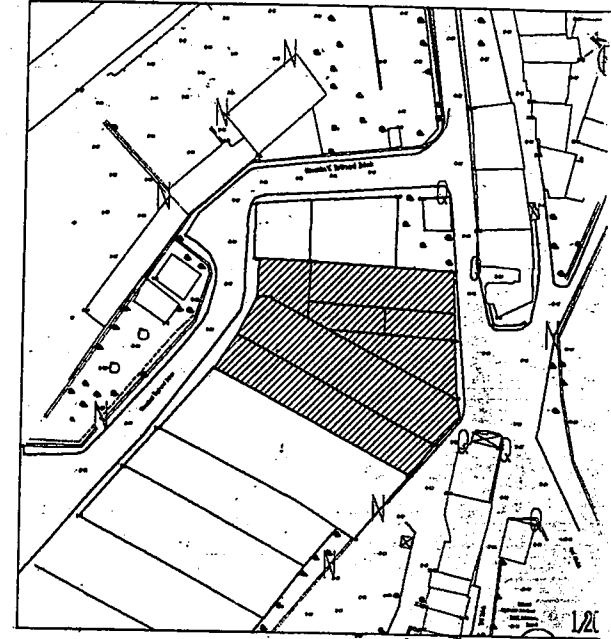
- PASTAN BOZULMUŞ YÜZEYLER
- KARARMİŞ YÜZEYLER
- YÖNLENDİRME
- 26X13X6.5 ÖLÇÜSÜNDE TUĞLA ÖRÜLÜ YÜZEY
- 22X11X7 ÖLÇÜSÜNDE TUĞLA ÖRÜLÜ YÜZEY
- TUĞLA HATILLI ALMASIK ORDU
- YEŞİLLENME
- KAPATILMIŞ YÜZEYLER

ROLOVE	RESTITUSYON	RESTORASYON	TARİH	OCAK 1998
PAFTA	09 GÖRÜŞÜLER	OLCEK	1/200	
TEZ DANIŞMANI Y.DOC.DR.GÜLSÜN TANYELİ				
294Y411 PINAR EZGEC				

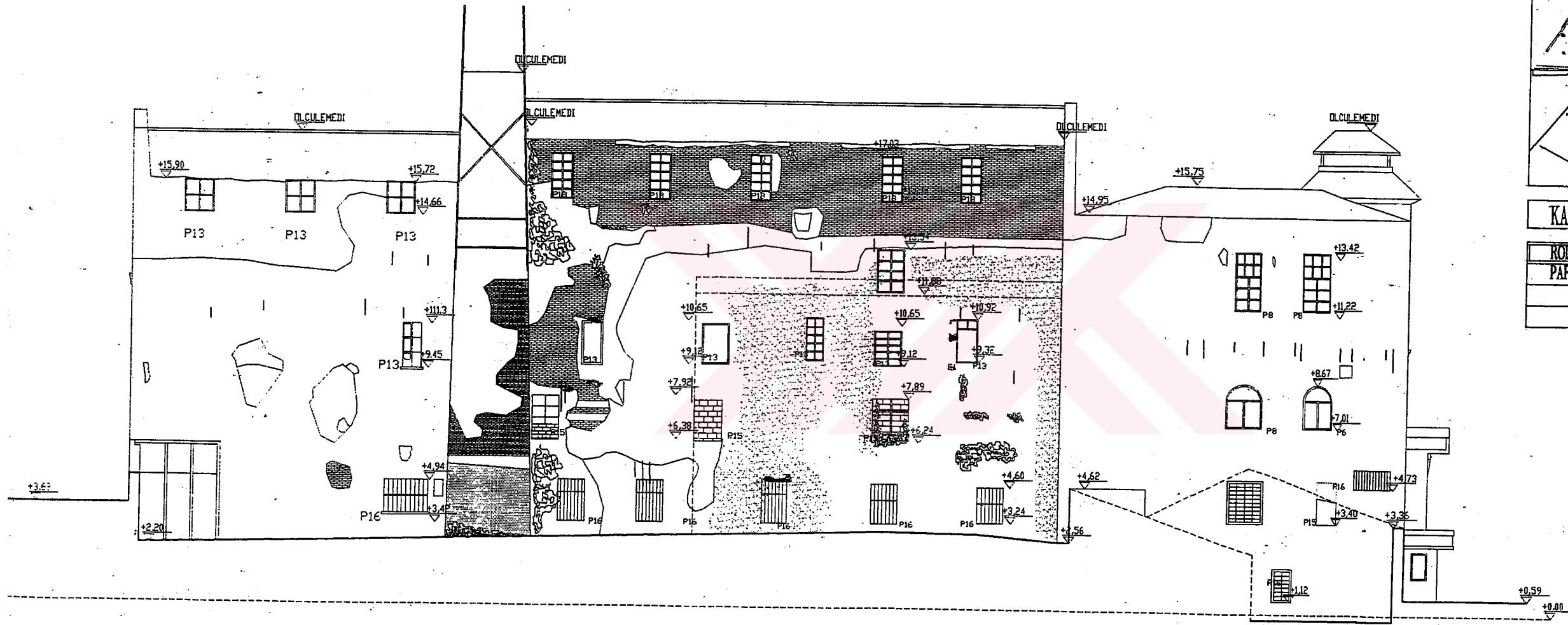
GUNEY CEPHESI

P6-AHSAP DOĞRAMALI,2 KANATLI PENCERELER
P8-AHSAP DOĞRAMALI,2 KANATLI SÖVELİ PENCERELER
P13-BASIK KEMERLİ,AHSAP DOĞRAMALI,2 KANATLI,BÜYÜK ÖLÇÜDE HASAR GÖRMÜŞ PENCERELER
P15-TUĞLA İLE KAPATILMIŞ PENCERELER
P16-AHSAP DOĞRAMALI,2 KANATLI,İNDEDE DEMİR PARMAKLIK BULUNAN PENCERELER

KASIMPASADA UN FABRİKASI BİNASI RESTORASYONU

ROLOVE	RESTITÜSYON	RESTORASYON	TARİH
PAFTA	10. YAN CEPHE	OLÇEK	1/200
TEZ DANIŞMANI: Y.DOC.DR.GÜLSÜN TANTULI			
294Y411 PINAR EZGEC			

- FARKLI BOYALI YÜZEYLER
- İSLENMİŞ YÜZEYLER
- 1 25x12.5x5 ÖLÇÜSÜNDE TUĞLA ÖRÜLÜ YÜZEYLER
- 2 26x13x6.5 ÖLÇÜSÜNDE TUĞLA ÖRÜLÜ YÜZEYLER
- 3 22x11x7 ÖLÇÜSÜNDE TUĞLA ÖRÜLÜ YÜZEYLER
- YESİLLENMİŞ,BİTKİLENMİŞ YÜZEYLER
- TUĞLA HATILI ALMAŞIK ÖRGÜ

DOĞU CEPHESİ

BÖLÜM 4

RESTİTÜSYON VE RESTORASYON PROJESİ

4.1 Restitüsyon Kararları ve Projesi

12 Ocak 1852'de yapım izni çıkan eski değirmen binası zemin + üç katlı olarak inşa edilmiştir. Müller - Wiener'in Tersane Bölgesi için hazırladığı restitüsyon çizimlerinde (Şekil 1.15) 19. yüzyılın ikinci yarısında değirmen binası görülmektedir. Değirmen inşa edildiği zaman doğusundaki parselde bitişik nizamda bir bina bulunmaktaydı. Abdülhamit Albümünden 1894 tarihli resimde de (Fotoğraf 2.1) görüldüğü gibi bu bina doğu cephesinin yalnızca bir bölümünü kaplamaktaydı. Bu nedenle doğu cephesindeki pencere düzenlemeleri sonradan yapılmıştır. 1926 tarihli Pervititch haritasında komşu binanın yıkılmış olduğu görülmektedir. Bu tarihte, eski değirmen binasını bugünkü plan şemasına sahiptir. İkinci binanın bulunduğu parselde değirmenin batı cephesine bitişik olarak, yaklaşık 32 metre uzunluğunda bir dükkan ve 14 metre uzunluğunda depo binası bulunmaktadır. Dükkana değirmenin içinden geçiş vardır. Bu parsel üzerinde, birkaç depo binasının dışında eski değirmen kalıntısı görülmektedir. Birinci binanın bulunduğu parselde ise iki ve üç katlı tütün depoları bulunmaktadır. 1913 - 1915 Sanayi İstatistiklerinde "Plitas Mahdumları ve Madencidis Biraderler" olarak geçen değirmen binası 1926 tarihli Pervititch haritasında da bu isimle anılmaktadır. Ayrıca ikinci ve üçüncü binanın da değirmene ait olduğu harita üzerinde görülmektedir. Zaten yapım izninde de "üç parça arsa üzerine vapör değirmeni ve dükkanların inşasından" bahsedilmektedir. 1928 yılında değirmenin batısında bulunan iki parselde bugünkü mevcut olan binalar inşa edilmiştir. Binaların yapım tarihi giriş kapılarının üzerindeki yazıtta belirtilmiştir. Eskiden değirmen binasına sonradan eklenen katta kullanılan tuğla boyutları ikinci ve üçüncü binada kullanılan tuğla boyutları ile aynıdır. Değirmene yapılan ek muhtemelen bu

tarikhlerde yapılmış olabilir.

Tapu kayıtlarında 1927 yılında Ahmet Süreyya ve Mehmet Adil adına kayıtlı olan değirmen kompleksi 1937 yılında ipotek vasıtasıyla İş Bankası tarafından satın alınmıştır. 1941 yılında İş Bankası hisselerini Türk Tecim Anonim ve Soshyetesine devretmiştir. 1956 yılına kadar fabrikanın üretimi bu kuruluş tarafından devam ettirilmiştir. 11 / 10 / 1956 yılından itibaren Kasım paşa Un Fabrikası adına kayıtlı olan bina 1960'lı yıllarda bir onarım geçirmiştir. Bu onarım sırasında ikinci ve üçüncü binanın zemin katları betonarme olarak yenilenmiştir. 1968 - 1982 yıllarında Sinangil Unları tarafından işletilen değirmenin, 1982 yılında, Haliç'in temizlenme projesi kapsamında diğer sanayi kuruluşları ile beraber üretimine son verilmiştir. 1984 yılında makineleri sökülerek Konya'da ki yeni fabrika binasına taşınmıştır.

İlk inşa edildiği zaman buhar gücüyle çalışan değirmenin, 20. yüzyılın başlarından itibaren elektrik gücüyle çalışmaya devam etmiştir. 20. yüzyılın başlarında, Osmanlı değirmenlerinde bulunan sekiz elektrikli motordan yedisine sahip olan değirmenin yeni teknolojiyi adapte eden ilk değirmenlerden biri olduğu görülmektedir.

4.1.1 Yok Olmuş Bölümler

Birinci binada, zemin katta, AZ01 kodlu mekanda biri doğu duvarında biri güney duvarında olmak üzere kapatılmış iki tane kapı açıklığı bulunmaktadır. Mekanın kuzey duvarı üzerinde, giriş kapısının doğusunda bulunan pencere tuğla ile örülerek kapatılmıştır. Birinci katta, tüm katlar boyunca devam eden ve un çuvallarının taşınmasında kullanılan ahşap rampa kaldırılmıştır. Birinci katı, ikinci kata bağlayan ahşap merdiven şu anda mevcut değildir. A101.2 kodlu mekanın doğu duvarı üzerinde kapatılmış bir pencere bulunmaktadır.

Eski değirmen binasında, C106 kodlu mekanın güneydoğu duvarı üzerinde bulunan pencerelerden biri kapatılmıştır.

4.1.2 Ek Ve Değişiklikler (Ek C)

İlk inşa edildiği tarihte değirmenin doğusundaki parselde bitişik nizamda bir bina bulunduğu için, doğu cephesindeki tüm pencereler sonradan düzenlenmiştir. P1 kodlu pencereler komşu bina yıkıldıktan sonra ilk inşa edilen pencerelerdir. Komşu bina 1926 yılında mevcut olmadığına göre bu tarihte de açılmış olabilirler. P2 kodlu pencereler sonradan eklenen katta daha çok görülmektedirler. Bu katta kullanılan tuğla boyutları (22 x 11 x 7) 1928 yılında inşa edilen depolarda kullanılan tuğla boyutu ile aynı olduğu için dördüncü kat ve P2 kodlu pencereler 1928 yılında ya da daha sonra inşa edilmiştir. P3 kodlu pencereler aynı mekanın kuzey cephesinde bulunan pencereler ile aynı tipte olmasına karşın farklı boyutlardadır. Muhtemelen sonradan açılmışlardır. P4 kodlu pencereler ise aynı katın kuzey cephesindeki pencereler ile aynı tiptedir ki bu pencereler 1948 yılına ait olan rölöveden farklılık göstermektedir. Bundan dolayı P4 kodlu pencereler 1948 yılından sonraki bir tarihte açılmıştır.

Değirmen binasının batı cephesinde ikinci ve üçüncü katlarda, kuzey cephesinin yükselen bölümde görülen beşik kemerli pencereler devam etmektedir. İkinci kattaki pencereler, B101 kodlu mekanın doğu duvarı üzerinde görülmektedir. Bu durumda, 1926 yılına ait haritada gördüğümüz yan parselde bulunan depo binalarının tek katlı olduğu, 1928 yılında inşa edilen binalar ile bu pencerelerin kapatıldığı sonucuna varılmıştır.

Eski değirmen binasının zemin katında giriş kapısının doğusunda doğu duvarından itibaren başlayan 250 x 155 cm. boyutlarında bir ek mekan bulunmaktadır. Birinci ara katta bu mekanında üzerini kaplayan 830 x 180 cm. boyutlarında konsol bir platform bulunmaktadır. Birinci ara katta, güneydoğu cephesinde bulunan dört kapı ve iki pencere açıklığı sonradan eklenmiştir. Birinci katta, kuzey cephesi üzerinde bulunan ve C101 kodlu mekandan çıkılan balkon özgün değildir. Aynı şekilde bu mekanın kuzey cephesi de değişikliğe uğramıştır. 1948 tarihli rölöveye göre beş sıralı pencere düzenine sahip olan cephede, bugün iki kenardaki, iki pencerenin yerine birer büyük pencere açılmıştır. Ortadaki pencere ise kapıya çevrilmiştir. Bu kattaki diğer bir ekte, C107 kodlu mekanda bulunan çelik merdivendir. Üçüncü katta güneydoğu cephesi

üzerinde sonradan eklenen dört tane tek kanatlı, ahşap doğramalı pencere bulunmaktadır. Ayrıca C308, C309, C310 ve C311 kodlu mekanları ayıran ahşap panel duvarlar özgün değildir.

Silo dairelerin bulunduğu ikinci katın zemin katında betonarme ekler bulunmaktadır. Ayrıca BZ01 kodlu mekanın bir bölümünü kaplayan asma kat sonradan inşa edilmiştir. Birinci kattaki çelik rampa, zemin katı BZ01 kodlu mekana bağlayan ahşap merdiven ve BZ01 kodlu mekanı A102 kodlu mekana bağlayan ahşap merdiven özgün değildir.

Birinci binada, zemin kattaki betonarme kolon ve kirişler 1960'lı yıllarda yapılan onarımlarda eklenmiştir. AZ01 ve A101 kodlu mekanların kuzey cephesi üzerindeki pencere açıklıklarına, duvarın iç yüzeyine yakın olarak ahşap doğramalı, iki kanatlı pencereler eklenmiştir. Birinci katta, A101 kodlu mekanı altı bölüme ayıran ahşap paneldir ve özgün değildir. İkinci katta A202 kodlu mekanı A302 kodlu mekana bağlayan ahşap merdiven özgün değildir. A203 kodlu mekanı üç bölüme ayıran ahşap panellerde sonradan eklenmiştir.

İkinci katta güney cephesi üzerindeki pencerelere, duvarın iç yüzeyine ahşap doğramalı pencereler eklenmiştir. En üst katta ise A303 kodlu mekanı yedi bölüme ayıran ahşap panel duvarlar bulunmaktadır.

4.1.3 Döşemeler

On altı yıldır kullanılmayan binada, mekanlardaki özgün döşeme bakımsızlık nedeniyle bozulmuştur. Birinci ve ikinci binanın zemin katları beton üzeri şap olmasına rağmen düz bir satıh oluşturmamaktadır. Birinci binanın zemin katında AZ01 kodlu mekanın tavan döşemesi betonarme olarak yenilenmiştir. Özgün halinin binanın diğer katlarında olduğu gibi çelik kolonlarla taşınan ahşap döşeme olduğu düşünülmektedir.

4.1.4 Örtü

Eski değirmen binasına eklenen kısmi dördüncü kat ile yapının özgün örtüsü

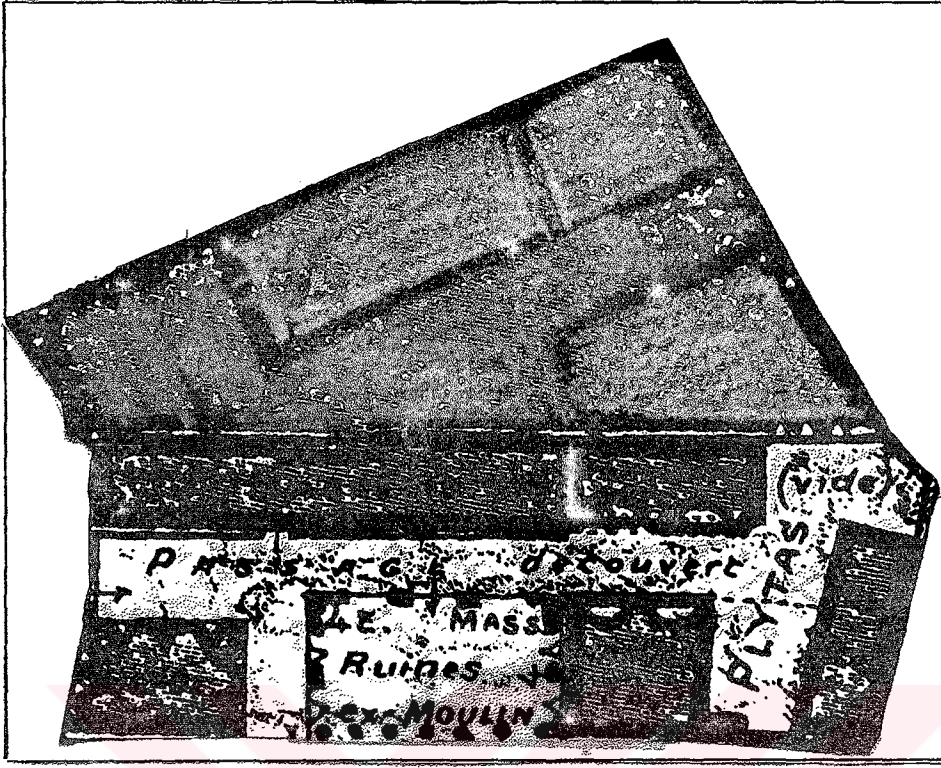
değişmiştir. 1894 yılına ait resimde doğu cephesi üzerinde çatının parapet duvarı aynı kodda devam etmektedir. Bugün ise cephenin ortasındaki bir bölüm daha yüksektir.

Değirmen binasında C306 ve C307 kodlu mekanların özgün çatısı beşik çatıdır. Tamamen yok olmuş olan bu çatıyı taşıyan çelik makaslar ise hala mevcuttur. Binanın C308, CA206 ve C106 kodlu mekanlarını örten kırma çatıların taşıyıcıları özgün olmasına rağmen örtü malzemeleri özgün değildir. Ondüle çatı kaplaması kiremidin yerini almıştır.

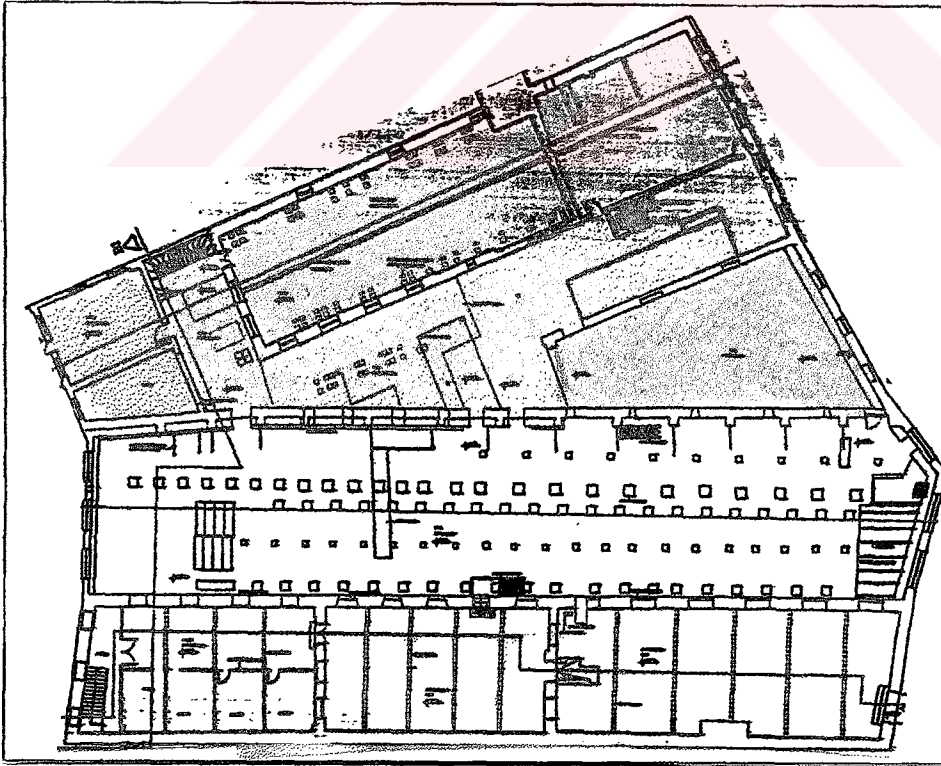
İkinci depo binasında kullanılan ondüle çatı da özgün değildir. Bu binanın örgü çatı kaplaması, muhtemelen birinci depo binasında olduğu gibi tuğladır.

4.1.5 Baca

Eski değirmen binasının doğu cephesinde yer alan bacadan bir kısmı yıkılmıştır. Özgün yüksekliği ise 1894 tarihli Abdülhamit Albümünden alınan resimde görülmektedir.

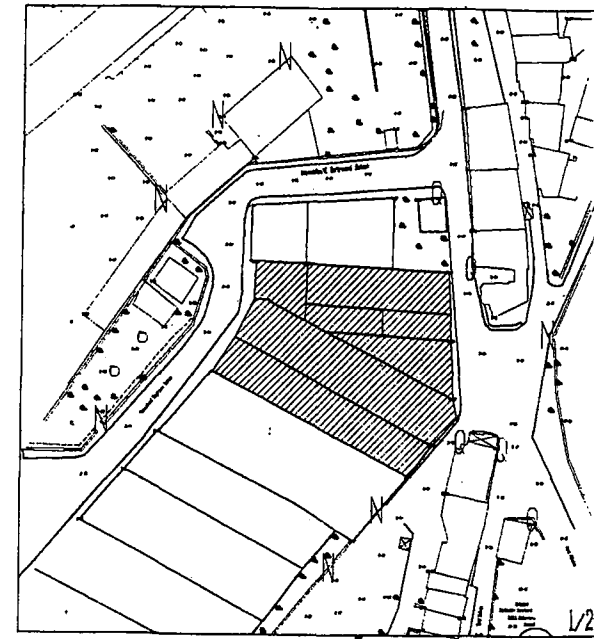
Şekil 4.1.1.a 1925 Tarihli Pervititch Haritasına göre plan Ölçek :1/500

Şekil 4.1.1.b Mevcut Durum Ölçek :1/500

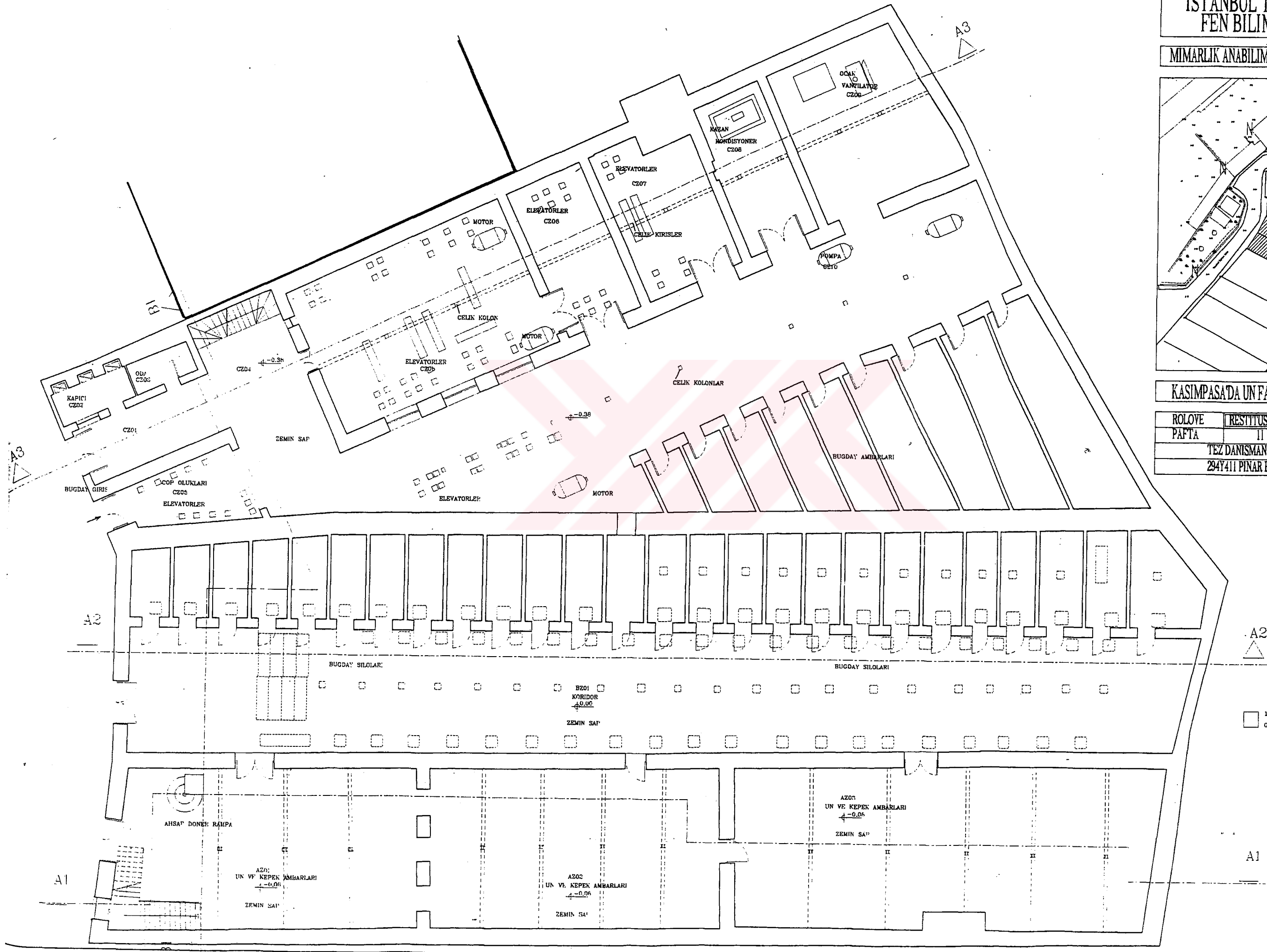
ISTANBUL TEKNİK UNIVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTUSU

MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

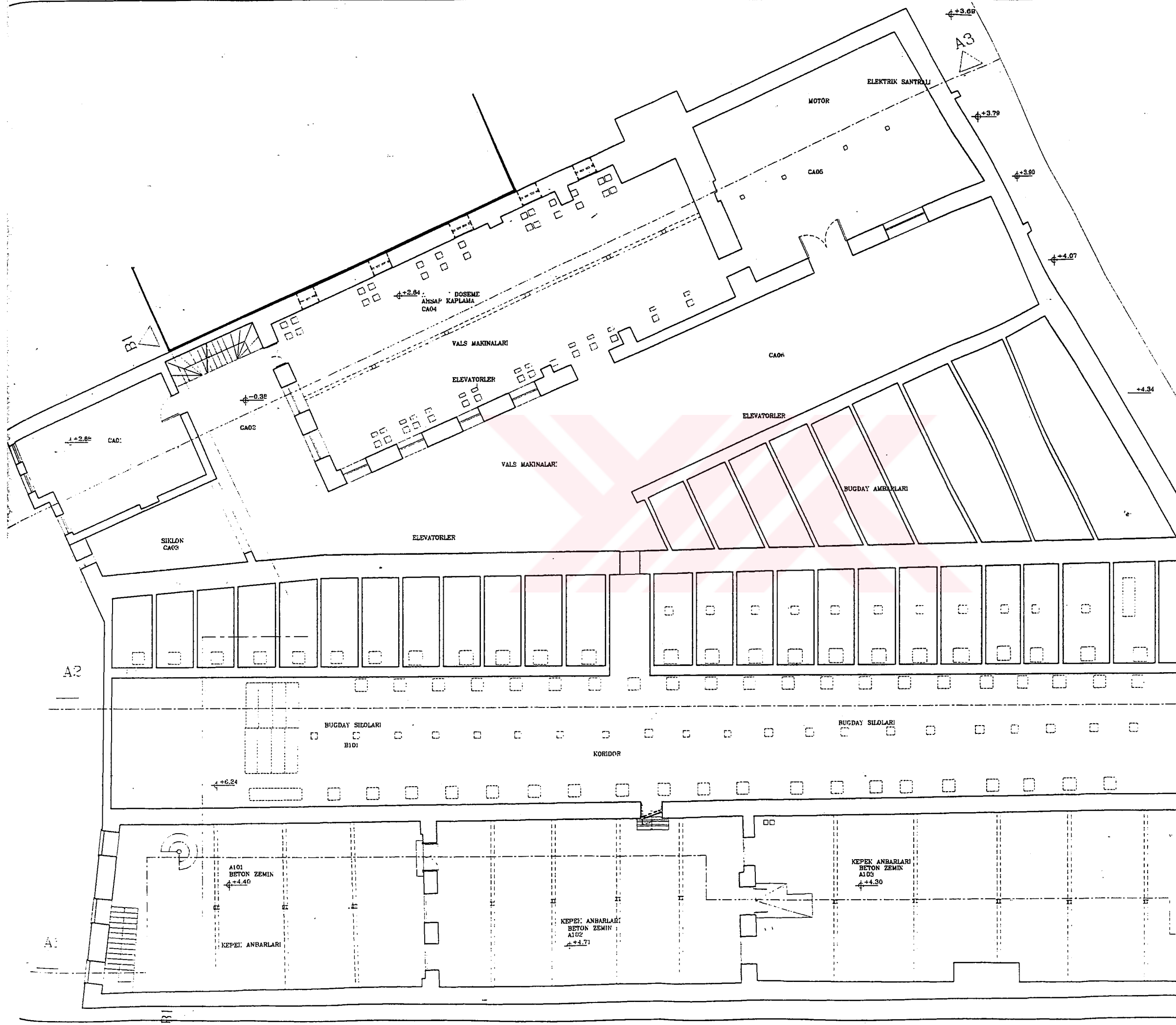
KASIMPASA'DA UN FABRİKASI BİNASI RESTORASYONU

ROLOVE	RESTİTUSYON	RESTORASYON	TARİH	OCAK 199
PAFTA	II ZEMİN KAT PLANI	OLÇEK	1/200	
TEZ DANIŞMANI Y.DOC.DR.GÜLSUN TANYELİ				
294Y411 PINAR EZGEC				

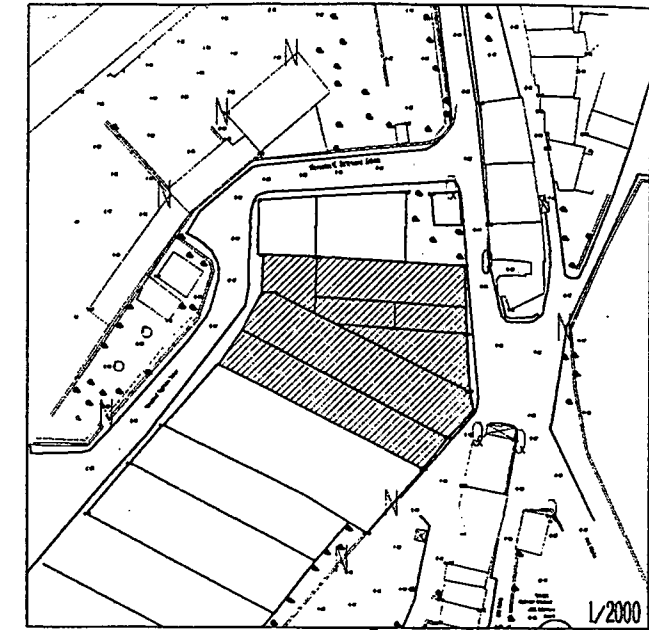
1946 YILINA AIT ROLOVEYE
GÖRE RESTİTUSYON PLANI

MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

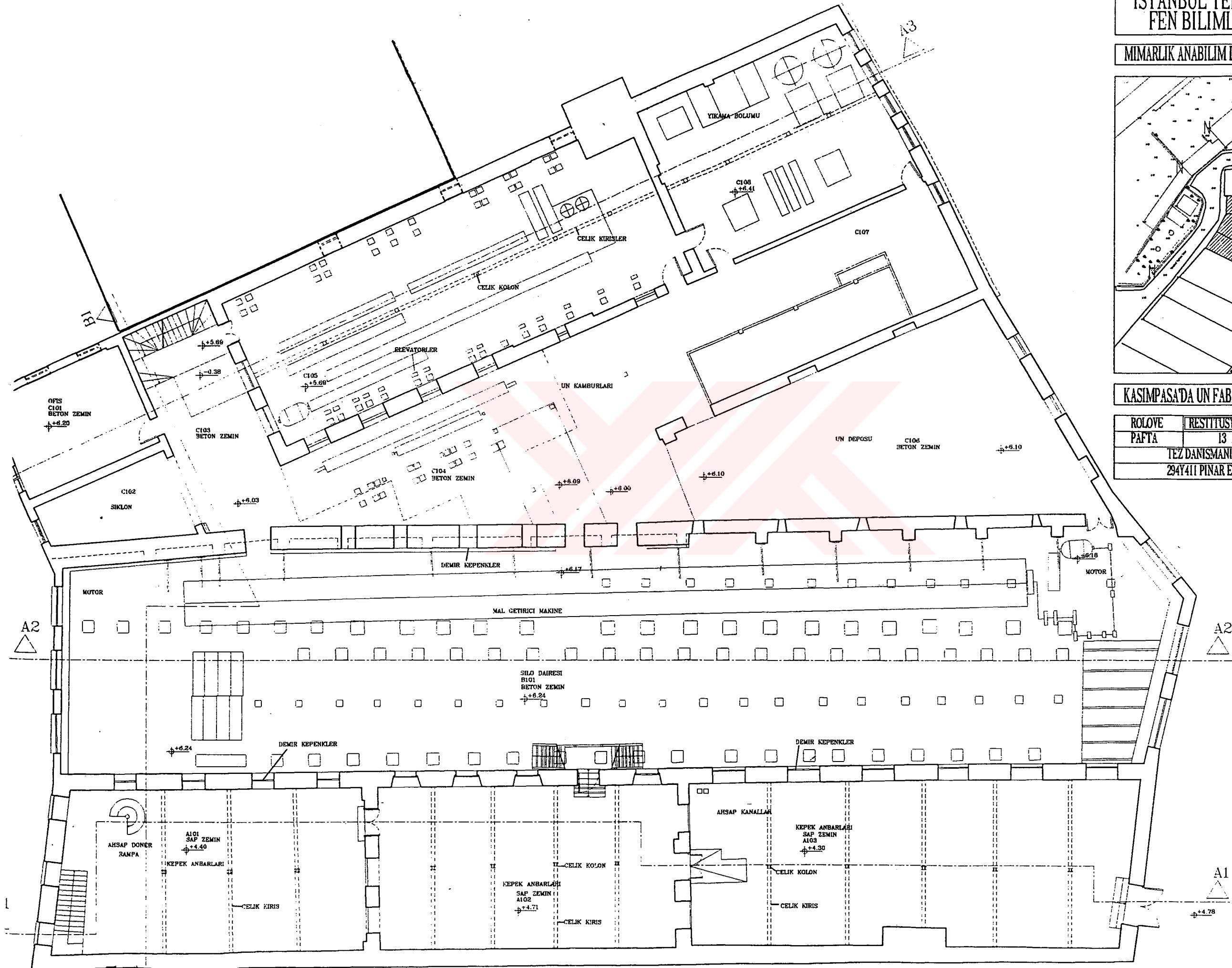
ISTANBUL TEKNİK UNIVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

KASIMPASA'DA UN FABRİKASI BİNASI RESTORASYONU

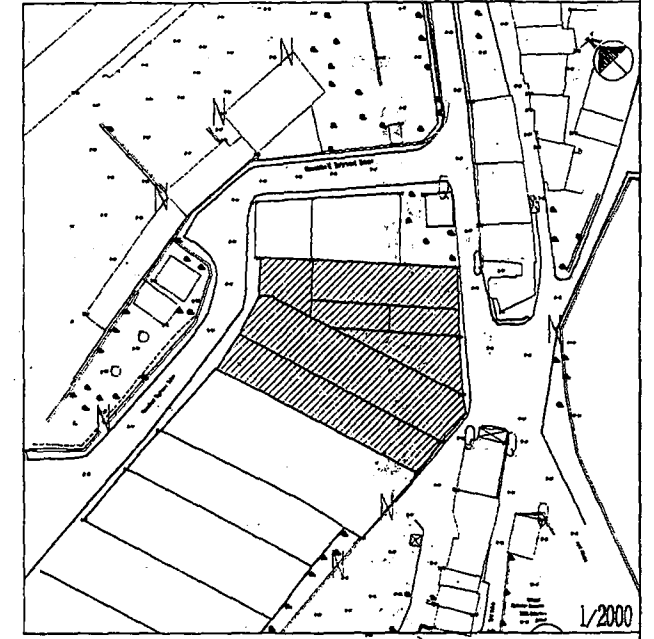
ROLOVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON	TARİH	OCAK 1998
PAFTA	13 İKAT PLANI	ÖLÇEK	1/200	
TEZ DANIŞMANI Y.DOC.DR.GÜLSÜN TANYELİ				
294Y411 PINAR EZGEC				

1948 TARİHLİ ROLOVEYE
GÖRE RESTİTÜSYON PROJESİ

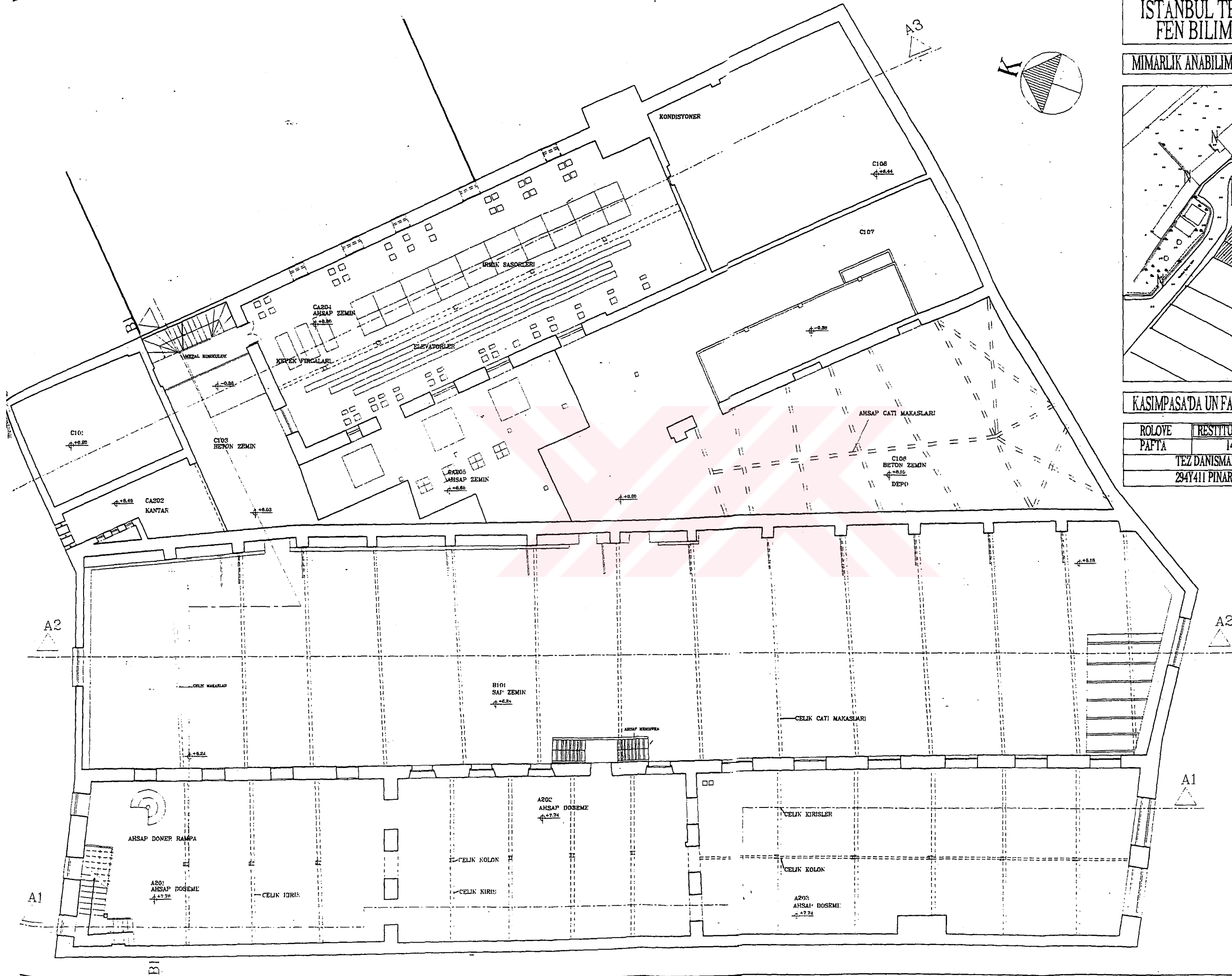
ISTANBUL TEKNİK UNIVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTUSU

MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

KASIMPASADA UN FABRİKASI BINASI RESTORASYONU

ROLOVE	RESTİTUSYON	RESTORASYON TARİH	OCAK 1998
PAFTA	14 2KAT PLANI	OLÇEK	1/200
TEZ DANIŞMANI Y.DOC.DR.GÜLSÜN TANYELİ			
294Y411 PINAR EZGEC			

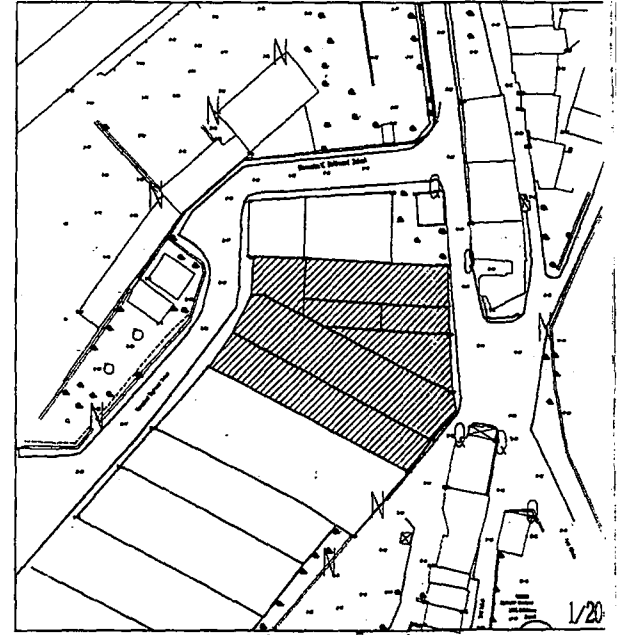

1948 TARİHLİ ROLOVEYE
GÖRE RESTORASYON PROJESİ

CELIK KIRIS
AHŞAP KIRIS

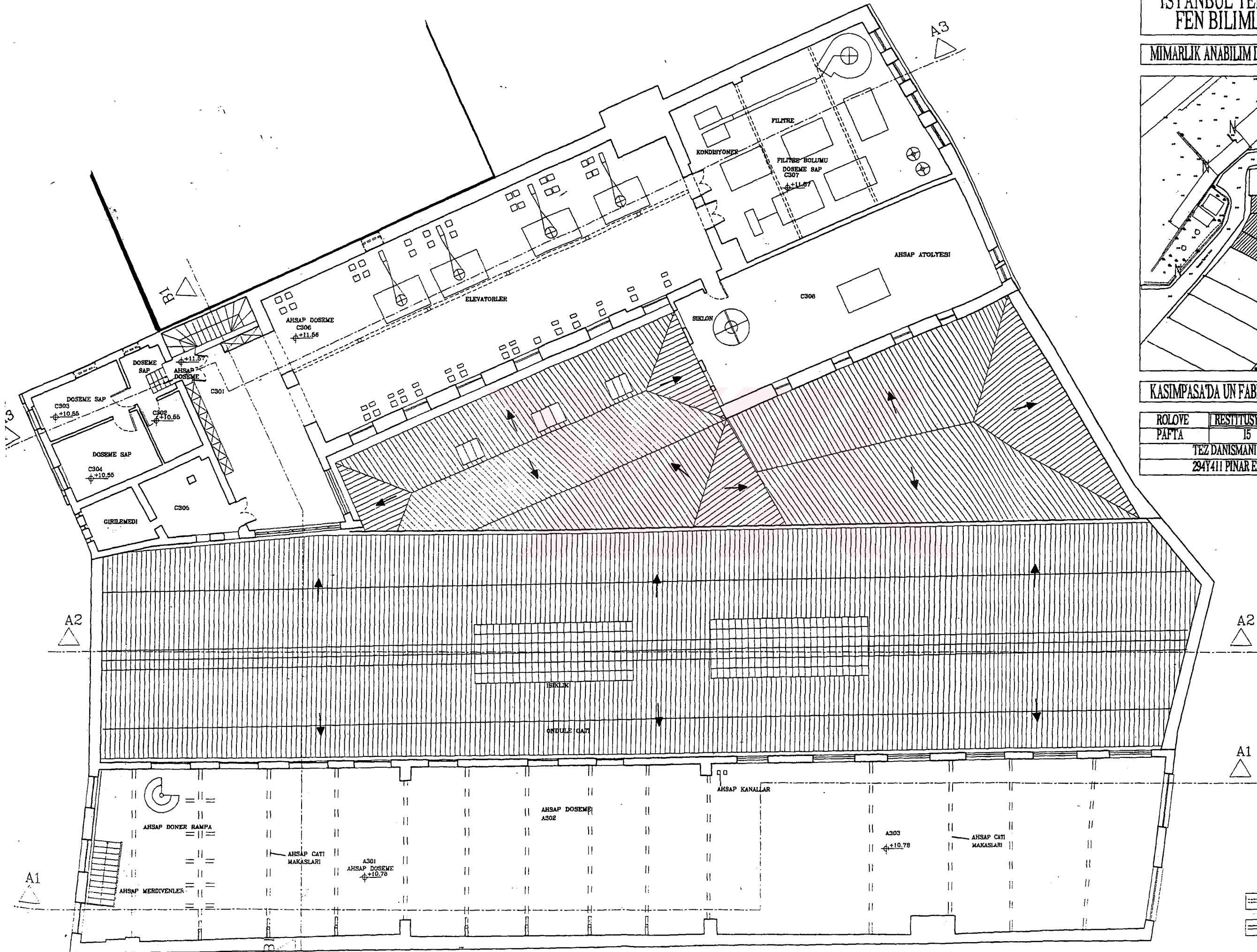
ISTANBUL TEKNİK UNIVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTUSU

MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

KASIMPASA'DA UN FABRİKASI BİNASI RESTORASYONU

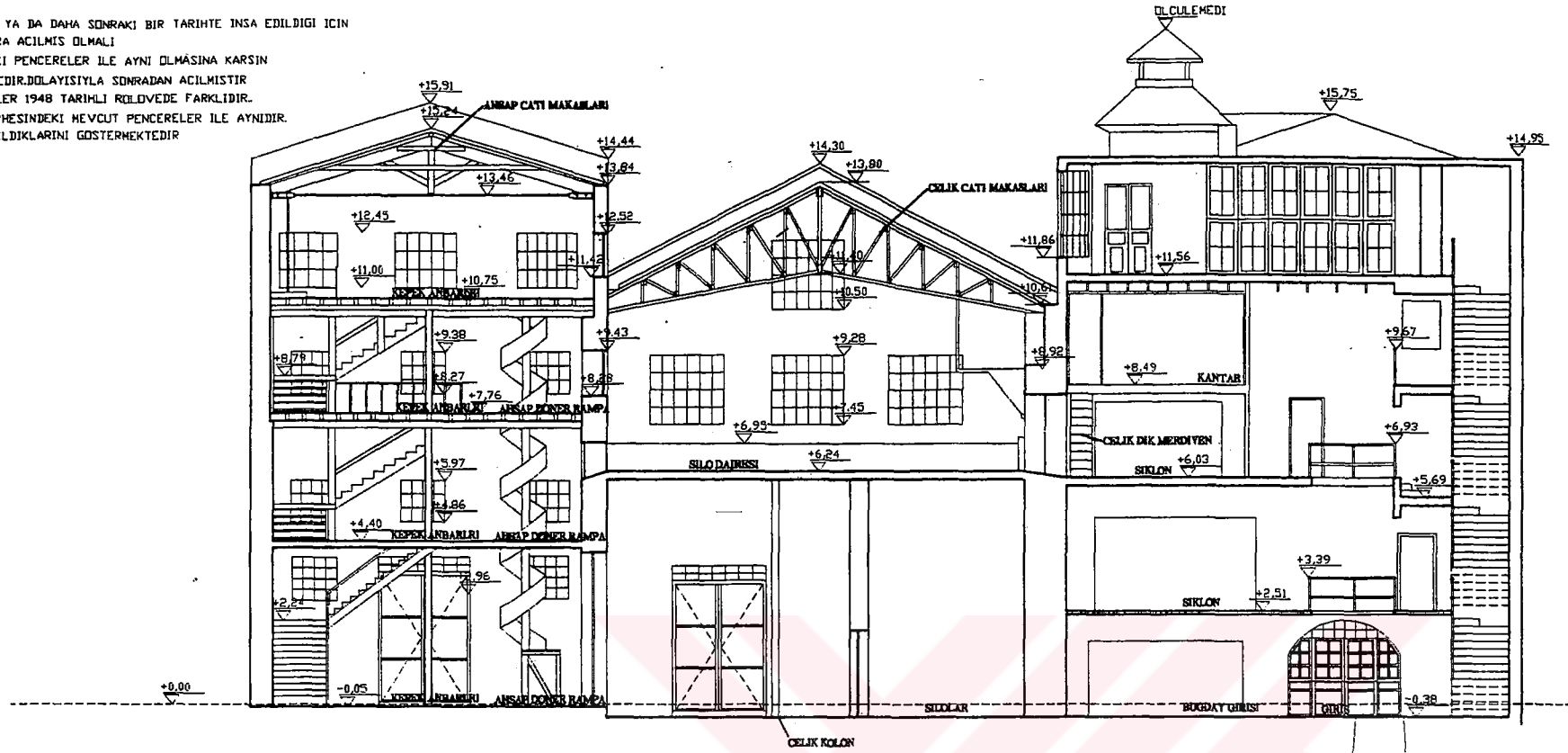
ROLOVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON	TARİH	OCAK 1998
PAFTA	15.3.KAT PLANI	OLÇEK	1/200	
TEZ DANIŞMANI Y.DOC.DR.GÜLSÜN TANYELİ				
294Y411 PINAR EZGEC				

ÇELİK KIRIS
AHSAP KIRIS

PIKİMSU BİNA YIKILDIKTAN SONRA İLK ETAPTA ACILAN PENCERELER
1894 TARİHİNDE MEVCUT OLAN BİNANIN 1926 TARİHİNDE MEVCUT OLMADIGINI BİLTİRİYORUZ

P2: SONRADAN EKLENEN BÖLÜM 1928 YA DA DAHA SONRAKİ BİR TARİHTE İNŞA EDİLDİĞİ İÇİN
PENCERELER DE BU TARİHTEN SONRA ACILMIS OLMALI
P3: TİP OLARAK KUZİY CEPHESİNDEKİ PENCERELER İLE AYNI OLMASINA KARŞIN
BOYUTLARI FARKLILIK GÖSTERMEKTEDİR. BÖLAYİSİYLA SONRADAN ACILMISTIR
P4: KUZİY CEPHESİNDEKİ PENCERELER 1948 TARİHLİ RÖLÖVEDE FARKLIDIR.
P4 KODLU PENCERE İSE KUZİY CEPHESİNDEKİ MEVCUT PENCERELER İLE AYNIDIR.
BU DA 1948 TARİHİNDEN SONRA ACILDIKLARINI GÖSTERMEKTEDİR

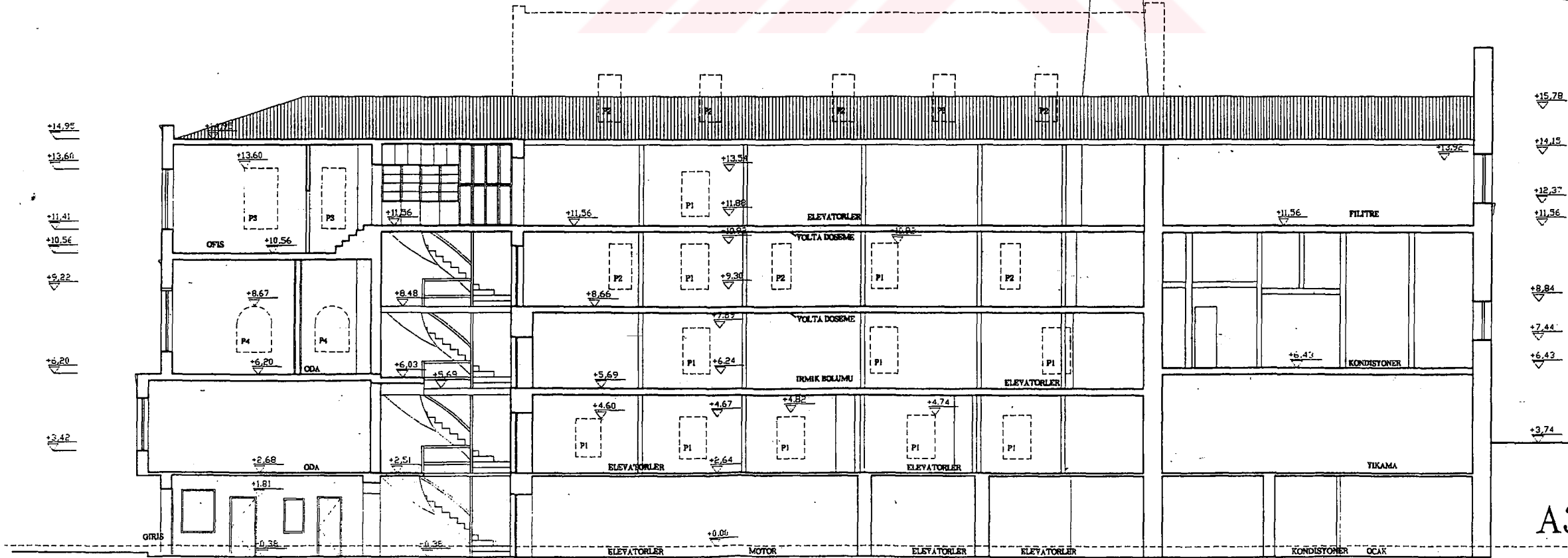

B1-B1 KESİTİ

KASIMPASADA UN FABRİKASI BİNASI RESTORASYONU

ROLOVE	RESTİTUSYON	RESTORASYON TARİHİ	OCAK 1998
PAFTA	16 KESİTLER	ÖLÇEK	1/200
TEZ DANIŞMANI Y.DOC.DR.GÜLSUN TANYELİ			
294Y411 PINAR EZGEC			

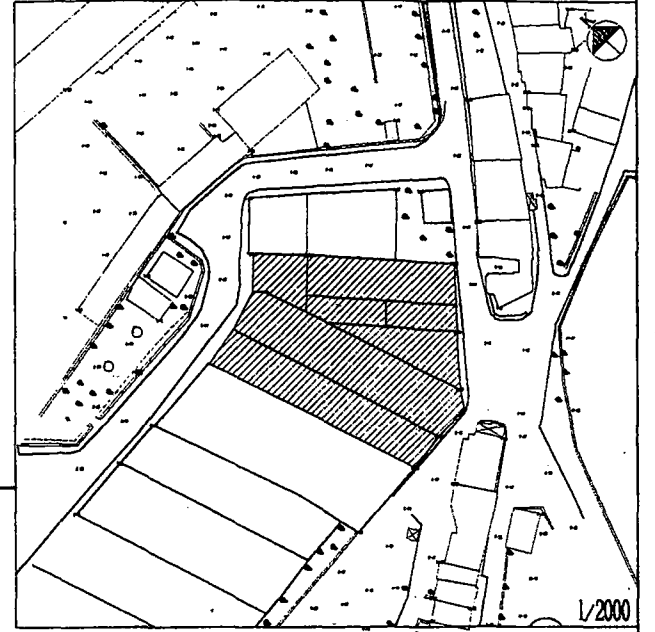
1948 TARİHLİ RÖLÖVEYE GÖRE RESTİTUSYON PROJESİ

A3-A3 KESİTİ

ISTANBUL TEKNİK UNIVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTUSU

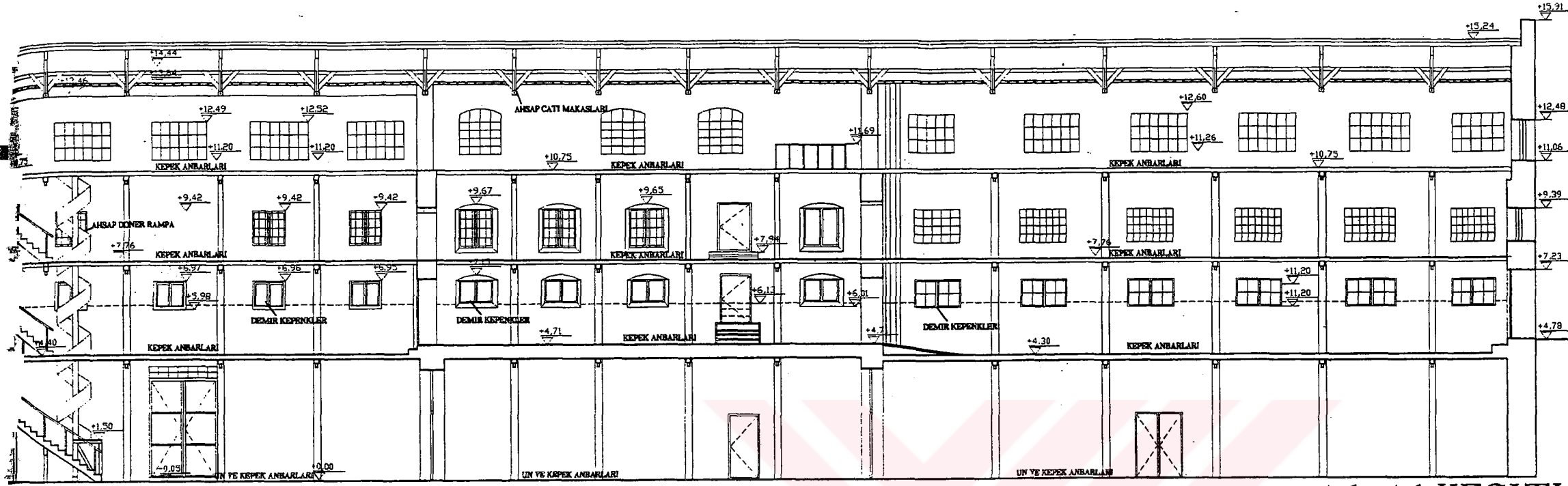
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

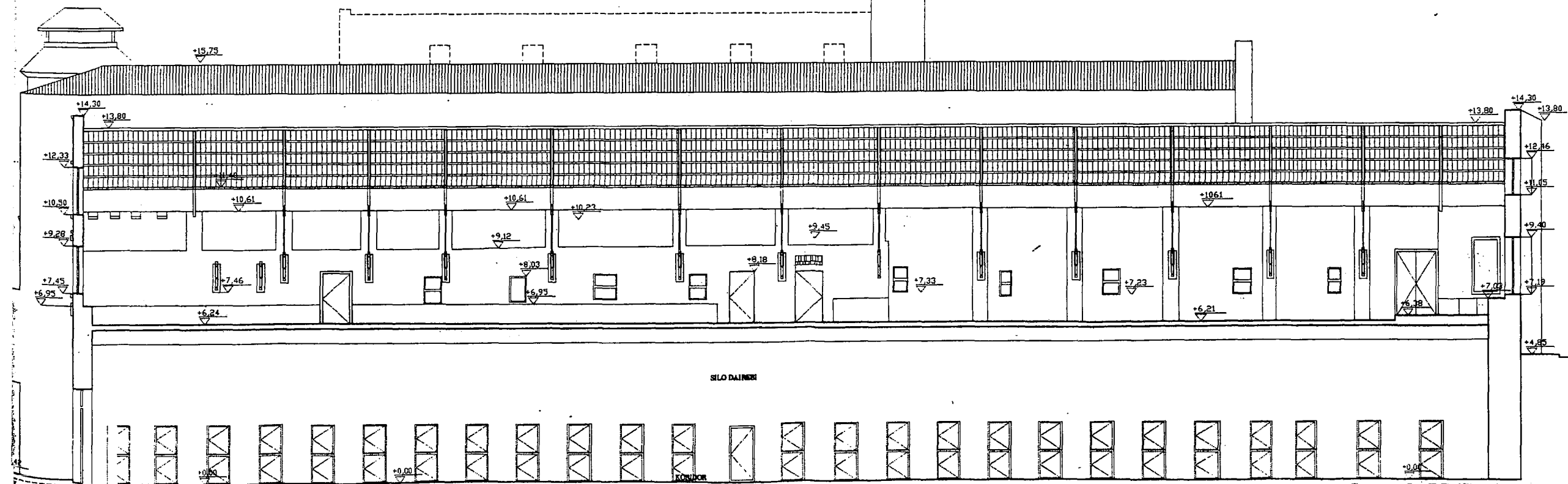
KASIMPASA'DA UN FABRİKASI BİNASI RESTORASYONU

ROLOVE	RESTİTUSYON	RESTORASYON	TARİH	OCAK 1998
PAFTA	17 KESİTLER	OLÇEK	L/200	
TEZ DANIŞMANI Y.DOC.DR.GÜLSÜN TANYELİ				
294Y411 PINAR EZGEC				

A1-A1 KESİTİ

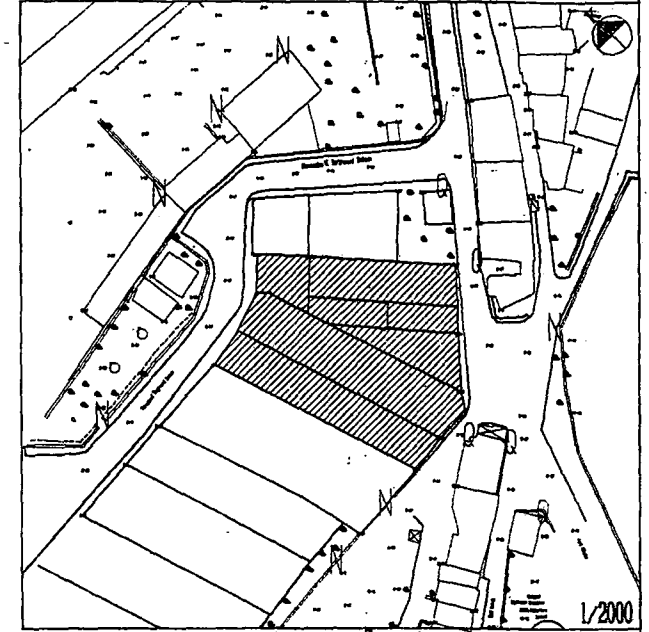
1948 YILINDAKİ ROLOVEYE AIT RESTİTUSYON PROJESİ

A2-A2 KESİTİ

ISTANBUL TEKNİK UNIVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTUSU

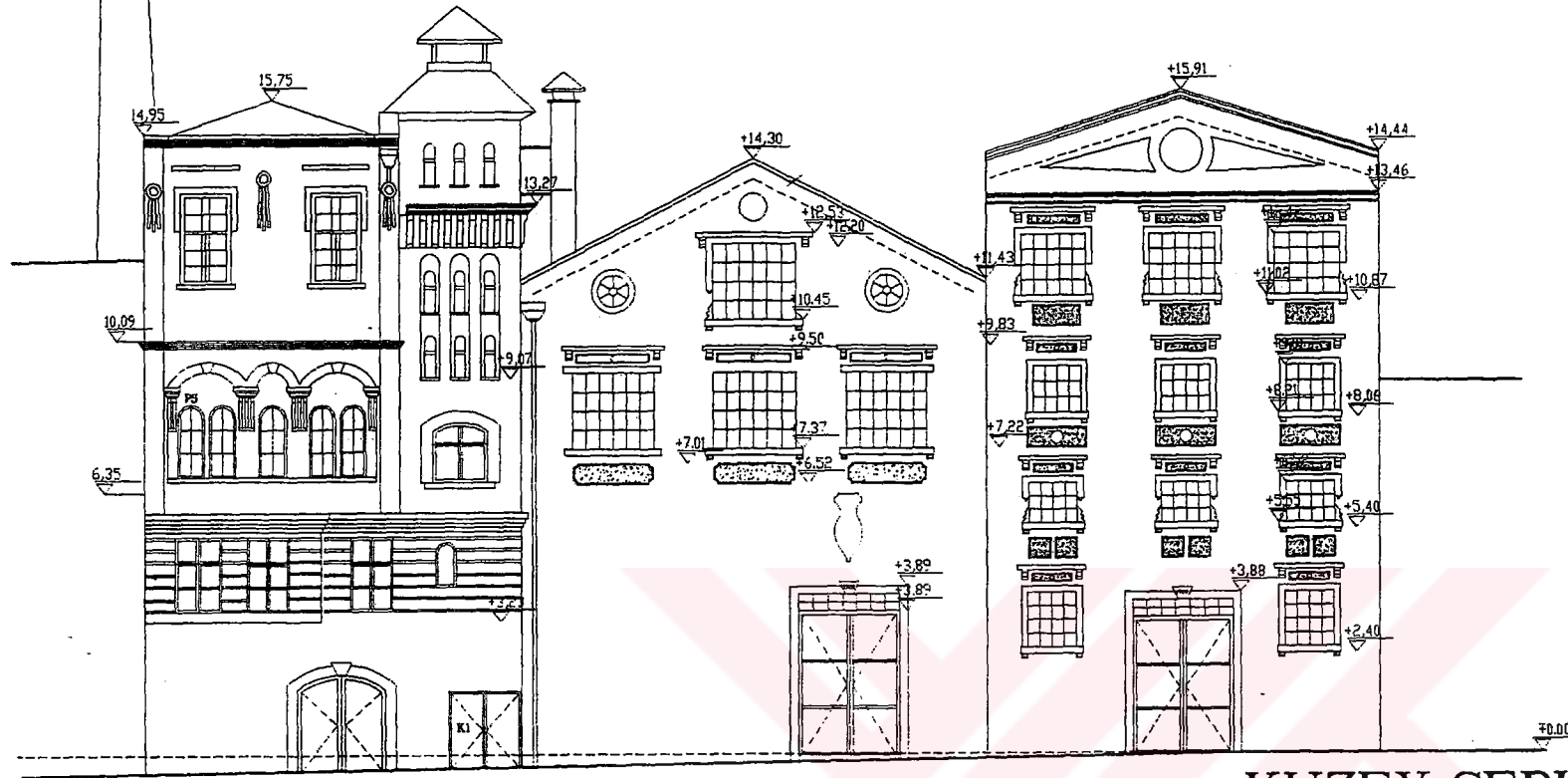
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

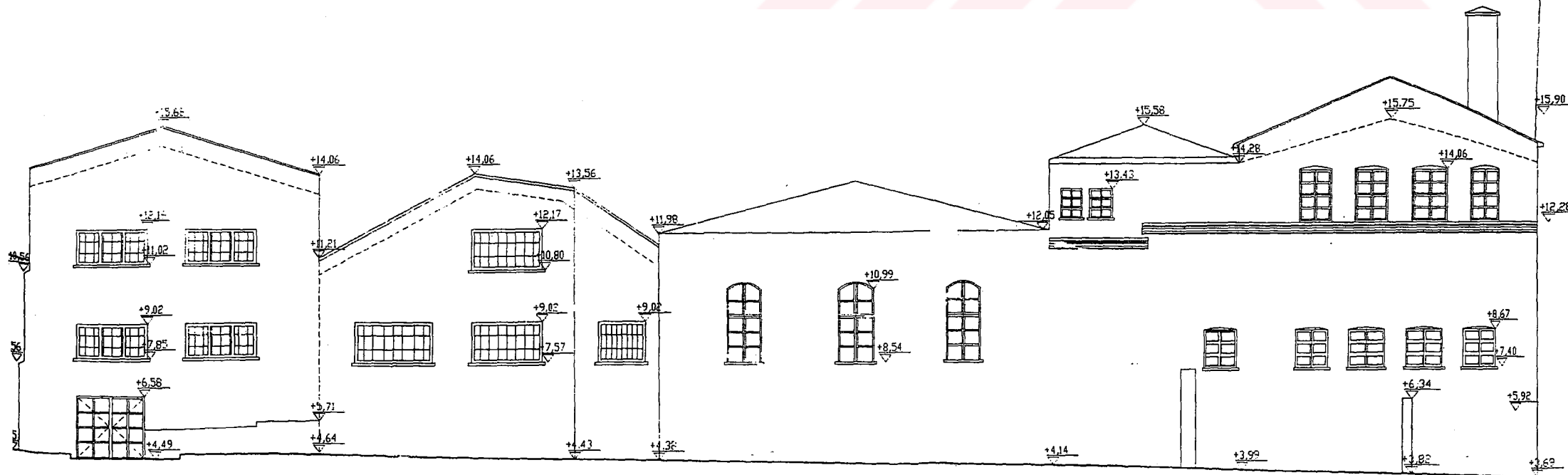
KASIMPASA'DA UN FABRİKASI BİNASI RESTORASYONU

ROLOVE	RESTİTUSYON	RESTORASYON	TARİH	OCAK 1998
PAFTA	18 GÖRÜŞLER	ÖLÇEK	1/200	
TEZ DANIŞMANI Y.DOC.DR.GÜLSÜN TANYELİ				
294Y411 PINAR EZGEC				

PS : 1949 TARİHLİ BOLOVETE GÖRE MEYDUT PENCİRE
K1 : 1946 TARİHLİ BOLOVETE GÖRE MEYDUT KAPI

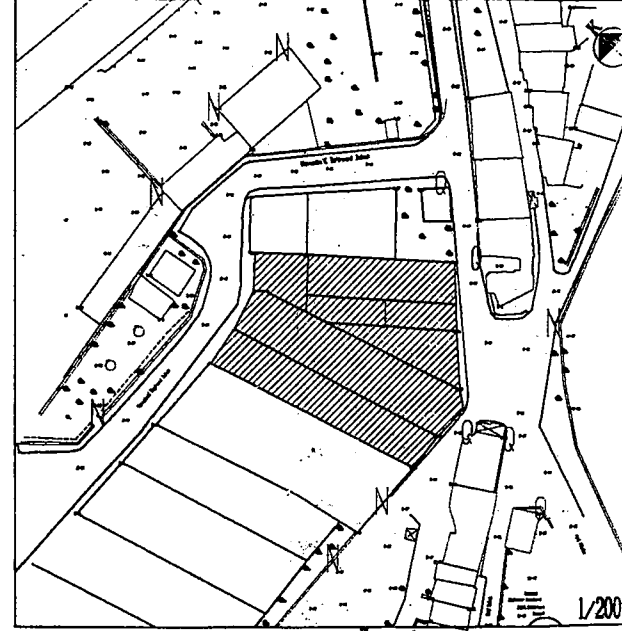
KUZEY CEPHESİ

GÜNEY CEPHESİ

ISTANBUL TEKNİK UNIVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTUSU

MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

KASIMPASADA UN FABRİKASI BİNASI RESTORASYONU

ROLOVE	RESTITUSYON	RESTORASYON	TARİH	OCAK 1998
PAFTA	19 DOĞU CEPHESİ	OLCEK	1/200	
TEZ DANIŞMANI Y.DOC.DR.GÜLSÜN TANYELİ				
294Y411 PINAR EZGEC				

P1-KİMSİ BİNA YIKILDIKTAN SONRA İLK ETAPTA ACILAN PENCERELEP
1894 TARİHİNDE MEVCUT OLAN BİNANIN 1926 TARİHİNDE MEVCUT OLMADIGINI BİLİYORUZ

P2-SONRADAN EKLENEN BÖLÜM 1928 YA DA DAHA SONRAKİ BİR TARİHTE İNŞA EDİLDİĞİ İÇİN
PENCERELEP DE BU TARİHTEN SONRA ACILMIS OLMALI

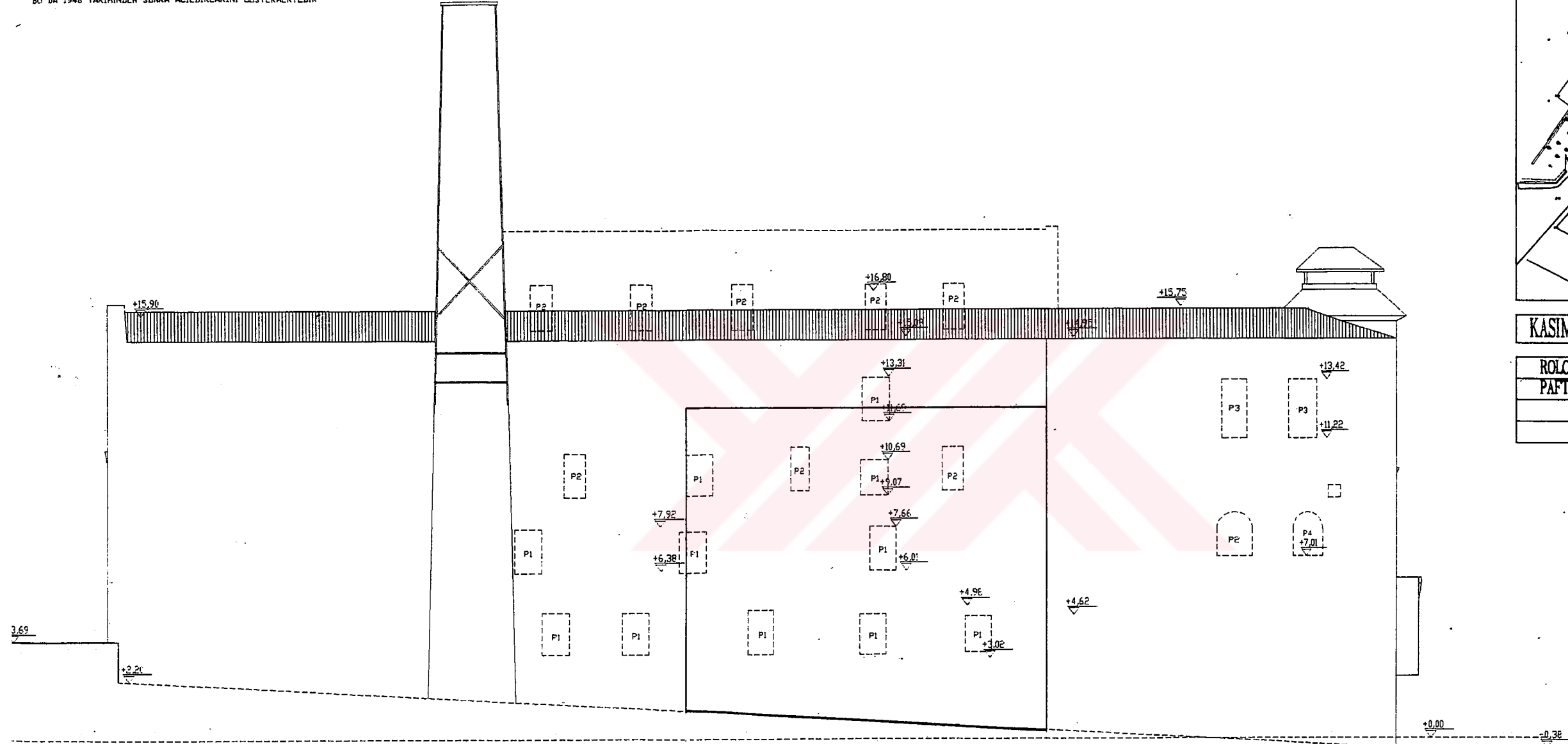
P3-TİP OLARAK KUZEY CEPHESİNDEKİ PENCERELEP İLE AYNI OLMASINA KARŞIN

BOYUTLARI FARKLILIK GÖSTERMEKTEDİR.DOLAYISIYLA SONRADAN ACILMISTIR

P4- KUZEY CEPHESİNDEKİ PENCERELEP 1948 TARİHLİ RÖLÖVEDE FARKLIDIR.

P4 KİMLİ PENCERE İSE KUZEY CEPHESİNDEKİ MEVCUT PENCERELEP İLE AYNIDIR.

BU DA 1948 TARİHİNDE SONRA ACILDIKLARINI GÖSTERMEKTEDİR

DOĞU CEPHESİ

4.2 Restorasyon Kararları Ve Projesi

İkinci derece tarihi eser olarak tescilli olan yapı, muhtemelen tersane bölgesine hizmet vermek amacıyla inşa edilmiş, dönemin önemli sanayi yapılarından biridir. Daha öncede belirtildiği gibi 1982 yılından beri kullanılmayan yapı uzun zamandır boş durmaktadır. Bu durum yapının bozulma sürecini hızlandırmaktadır.

Kasım paşa semti, artık şehir merkezine çok yakın bir konumdadır. Gerek trafiğin yoğunluğu, gerekse Haliç Bölgesinin sanayi yapıları için uygun bir çevre olmadığı düşünüldüğünde binanın yeni bir işlev ile değerlendirilmesi gerekmektedir. Cepheleri özgün olarak korunan binanın içinde, yeni işlevin gereği olan bazı değişiklikler ve ekler yapılması gerekmektedir.

4.2.1 Kasım paşa Un Fabrikasının Yeni Kullanımına İlişkin Öneriler

Taksim ve Beyoğlu gibi sanatsal aktivitelerin yoğunlaştığı bir bölgeye yakın olan Kasım paşa Un Fabrikasının sergi ve kültür merkezi olarak değerlendirilmesi önerilmektedir. Birinci binanın tamamı ve ikinci binanın ana mekanında sergileme salonları, ikinci binanın zemin katında atölyeler, eski değirmen binasında ise kütüphane, toplantı salonu ve ofisler önerilmektedir.

Birinci binanın, kuzey cephesindeki özgün girişinden girilerek fuaye olarak düşünülen mekana ulaşılmaktadır. AZ01 kodlu mekanda özgün merdiven yeri korunmuştur. AZ02 kodlu mekanda lavabolar ve danışma düzenlenmiştir. AZ03 kodlu mekanda ise tesisat ve depo alanları bulunmaktadır. Zemin katta yer kaplaması için doğal taş önerilmektedir. Geçici sergi alanlarının bulunduğu birinci katta A202 kodlu mekandan B101 kodlu ana sergi mekanına geçiş bulunmaktadır. İkinci katta yine sergileme alanları, üçüncü katta özel koleksiyonlar, kafeterya ve kitap satış düşünülmüştür. Bu binada önerilen ek binanın güney cephesine bakan küçük bir bölüm de çıkış merdivenlerinin düzenlenmesidir. Böylece birinci binadaki üç katlı sergi alanını ve ikinci binadaki ana sergi salonunu ziyaret eden bir kişi çıkış için tekrar aynı mekanları geçmek zorunda kalmayacaktır. Ayrıca sergi salonlarının sirkülasyon alanlarının da

daha düzenli ve kontrollü olması sağlanacaktır. Binada, ikinci binaya açılan demir kepenkler ve üç kat boyunca giden ahşap rampa korunmuştur. Binanın üst katlarında ahşap döşeme kaplaması önerilmektedir.

İkinci binanın iki kat yüksekliğinde olan zemin katında çeşitli atölyeler düşünülmüştür. Eklenen asma kat vasıtasıyla iki katlı olarak kullanılan bu bölümün birinci katında giriş fuayesi, w.c, asma kata ulaşan merdiven, atölyeler ve sınıflar düşünülmüştür. Üst katında ise fotoğraf ve seramik atölyeleri ile eğitim odaları düzenlenmiştir. Bu mekanlar düzenlenirken silolara ait yığma duvar korunmuştur. Burada önerilen döşeme kaplaması doğal taştır. Binanın birinci katı ise ana sergi salonudur. Ayrıca bu mekanın doğu duvarı üzerinde gerekli temizlemeler yapıldıktan sonra sıva ile kaplanması düşünülmüştür. Bu şekilde mekan, çelik çatı makasları, korunan silo kapakları ve farklı yapı tekniklerini içeren doğu duvarı ile kendi kendini sergilemektedir. Ana sergi salonuna birinci binadan geçiş sağlanmaktadır. Mekanın doğu duvarı üzerindeki geçitten eski değirmen binasına geçiş bulunmaktadır. Böylece eski değirmen binasında düşünülen restorana ulaşmak mümkündür. Bu mekan için, döşeme kaplaması doğal taş önerilmektedir. Üçüncü binaya kuzey cephesindeki iki kanatlı ahşap kapıdan girilmektedir. Zemin katta danışma, lavabolar, toplantı salonu ve fuayesi düşünülmüştür. Birinci ara katta ofis, birinci katta kütüphane (sürekli yayınlar), müzik odası ve restoran, ikinci katta çocuk kütüphanesi, üçüncü katta ofis, ana kitaplık ve arşiv odaları düşünülmüştür. Binada şap ile kaplı mekanlar için doğal taş, ahşap döşeme kaplamasının kullanıldığı mekanlarda ise yine ahşap döşeme kaplaması önerilmiştir.

Binanın özgün olmayan doğu cephesi üzerinde gelişigüzel açılmış birçok pencere vardır. Bu cepheye ait mekanlarda ışık ihtiyacı olduğu için bu cephede pencerelerin olması gerekmektedir. Ancak cephe için, eski pencere yerleri referans alınarak yeni bir düzen önerilmiştir.

Binanın yanındaki boş parsel, kuzey ve güney cepheleri arasındaki +3.10 metrelik kod farkı da kullanılarak, katlı otopark olarak kullanımı önerilmiştir. Otoparkın üzerinde ise eğime uygun olan teraslı bir yeşil alan düzenlenmesi yapılabilir.

4.2.2 Onarıma İlişkin Öneriler

Yapının yeni işleve göre restorasyonu şu müdahaleleri gerektirmektedir.

- Temizleme
- Bütünleme
- Yeniden Yapım
- Yenileme
- Yeni Ekler

4.2.2.1 Temizleme

Yapıda sonradan yapılan, yapının özgünlüğünü bozan, " 3.5.4 Ek ve Değişiklikler " bölümünde ayrıntılı olarak belirtilen ekler temizlenmelidir. Birinci binada, doldurulmuş kapı ve pencereler açılmalı, betonarme ekler, ahşap panel duvarlar ve özgün olmayan merdiven kaldırılmalıdır. İkinci binada, doldurulmuş kapılar açılmalı, betonarme ekler, asma kat, birinci kattaki özgün olmayan merdivenler ve çelik rampa kaldırılmalıdır. Eski değirmen binasında, ek mekanlar, özgün olmayan balkon, çelik merdiven ve sonradan eklenen kısmi dördüncü kat kaldırılmalıdır. Güneydoğu cephesi üzerindeki sonradan açılmış açıklıklar ise kapatılmalıdır. Ayrıca binadaki nitelsiz olan döşemeler yeni düzenlemelere olanak sağlamak için sökülmelidir. Korozyona uğramış metal elemanlarda incelenerek uygun kimyasal temizlik malzemeleri ile temizlenmelidir.

Cephe Temizliği : Öncelikle, cephelerde görülen bitkiler temizlenmelidir. Bitkilerin tekrar çıkmaması için kimyasal malzemeler ile ilaçlama yapılmalıdır. Mekanların duvarlarındaki ve cephelerin yüzlerindeki kireç badana kalıntıları ile işlenmiş yüzeyler raspalanarak temizlenecektir. Yapıda, iklimsel etkilerin sonucunda cephede meydana gelen kirlenmeler, kir tabakalarından alınan örneklerin incelenmesi neticesinde kimyasal yöntemlerle temizlenebilir.

4.2.2 Sağlamlaştırma

Değirmen kompleksinde ciddi bir strüktürel problem bulunmamaktadır. Eski değirmen binasında yer yer hasar görmüş olan volta döşeme sağlamlaştırılmalıdır. Korunması gerekli olan sıvalar uygun kimyasal malzemeler ile sağlamlaştırılmalıdır. Yapı duvarlarındaki tuğla ve taşlarda meydana gelen bozulmalar önlenmelidir. Yapı, tümüyle dış etkenlerden korunmak için sıvası dökülen yerler aslına uygun olarak sıvalanmalıdır. Sıvası dökülmüş olan yüzeylerin onarımında kullanılacak harç karışımının oranları mevcut sıvadan alınacak örneklerin incelenmesi sonucunda belirlenmelidir.

4.2.3 Bütünleme

Eski değirmen binasında dördüncü katta yapılan kısmi ek temizlendikten sonra bu bölümde çatının tamamlanması gerekmektedir. Binaya ait eski resimden binanın çatısının beşik çatı olduğu tahmin edilmektedir. Kısmen yıkılmış olan baca, özgün yüksekliğine kadar yeniden örülmelidir. Kuzey cephesindeki beşik kemerli pencereler özgün duruma getirilmeli, ortadaki pencerenin yıkılan parapet duvarı yeniden örülmelidir. Temizlenen pencere ve kapıların yerine duvar örülmelidir. Yeniden örülen duvarlarda boyutlar ve yapım tekniği özgün duvara uygun olmalıdır. Kompleksteki kapıların yer yer kırılmış olan söveleri tamamlanmalıdır.

Kırılmış olan saçak profilleri ve kat silmeleri tamamlanılarak sıvanmalıdır. Birinci binada, birinci katta kaldırılmış olan ahşap merdiven ve ahşap döner rampa yeniden inşa edilmelidir. Birinci ve ikinci binada yer yer kaldırılmış olan demir kepenkler tamamlanmalıdır. Eski değirmen binasında C307 kodlu mekanın, bir kısmı yıkılmış olan volta döşemesi tamamlanmalıdır.

4.2.4 Yenileme

Eski değirmen binasında bulunan ahşap döşeme kaplamaları yenilenmelidir. Kuzey cephesi üzerindeki iki kanatlı ahşap giriş kapısı yenilenebilir. Değirmen kompleksi

boyunca, yok olmuş yada kullanılması mümkün olmayan kapı ve pencere doğramaları yenilenmelidir.

4.2.5 Yeni Ekler

Eski değirmen binasında CZ04, C101, CA202 ve C305 kodlu mekanlarda w.c önerilmiştir. Üst üste olan bu mekanlardan C104 ve CA202 şu anda lavaboların bulunduğu mekanlardır. İki kat yüksekliğindeki C105 kodlu mekandan, bir asma kat eklenerek iki kat olarak yararlanılması düşünülmüştür. Eklenen katta kütüphaneye ait müzik odası önerilmiştir. İkinci kattaki mevcut ahşap döşeme kaplamalı asma kata korkuluk eklenmesi gerekmektedir. İkinci binanın zemin katının iki katlı olarak kullanımı önerilmiştir. Bu bölümde yeni fonksiyonun gerektirdiği mekanları yaratmak için, duvarlar ve merdiven eklenmelidir.

Zemin kata önerilen fonksiyon adapte edilirken öncelikle mekanın ana duvarları korunmuştur. Yeni eklenen duvarlar ve asma katta panel duvarlar ve çelik konstrüksiyondan oluşan hafif bir strüktür önerilmektedir.

Birinci, binada, zemin katta AZ02 kodlu mekanda danışma ve lavabolar önerilmiştir. Binanın güney cephesine bakan küçük bir bölümünde çıkış merdivenleri düzenlenmiştir. Bu merdiven uygun sirkülasyonun sağlanması ve binadan çıkış için gezilen sergi alanının tekrar kat edilmemesi açısından gereklidir.

Binanın doğusundaki boş parselde en az iki katlı otopark önerilmiştir. Mevcut eğimden faydalanılarak inşa edilecek otoparkın üzeri yeşil alan olarak düzenlenecektir.

BÖLÜM 5

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Batılılaşma döneminde inşa edilen sanayi yapıları, toplumun yaşadığı belirli bir süreci yansıtmaları, dönemin teknolojisi ve ekonomik düzenini aktarması açısından büyük öneme sahiptir. Elimizde çok fazla verinin bulunmadığı bu yapılardan birinin belgelenmesi, bu açıdan önemlidir.

Bu amaçla yapının analitik rölövesi hazırlanmıştır. Detaylı bir malzeme analizi yapılmasına rağmen yapının çözülememiş restitüsyon problemleri bulunmaktadır. Eski değirmen binasında, kuzey cephesinin ikinci ve üçüncü katlarındaki stil farkı hemen göze çarpmaktadır. Bu katın 19. yüzyılın sonlarında deprem ile hasar görerek inşa edildiği düşünülse de bu katta kullanılan tuğla boyutları 1928 yılında inşa edilen binalarda kullanılan boyutlar ile aynıdır. Bu nedenle kesin bir yargıya varmak mümkün değildir. Ayrıca, eklerin tarihlendirilmesinde, yalnızca tuğla boyutlarının referans alınması doğru değildir. Ayrıca, değirmen kompleksinde, zemin katlarda girilemeyen pek çok mekan vardır. İkinci binanın birinci katında bulunan silo kapakları, zemin katta tek sıra olduğu düşünülen silo dairelerinin iki sıra olabileceğini düşündürmektedir. 1948 tarihli rölöveye ve plan şemasına göre tek sıra olan silolara, 1960 yıllarında yapılan müdahalede ikinci bir sıra eklenmiş olabilir. Ancak bu mekanlara girilmeden, kullanılan yapı malzemelerinin analizini yapmadan doğru bir sonuca ulaşmak mümkün değildir.

Bugün harap ve bakımsız olan değirmen kompleksinin zaman içerisinde hasar görmesini önlemek gerekmektedir. Bunun için, fizikî olarak yapılan onarım ve sağlamlaştırmaların yanı sıra, bir işlev ile sürekliliğinin sağlanması gerekmektedir. Konum olarak kent merkezi içerisinde bulunan yapının artık eski işlevini sürdürmesi

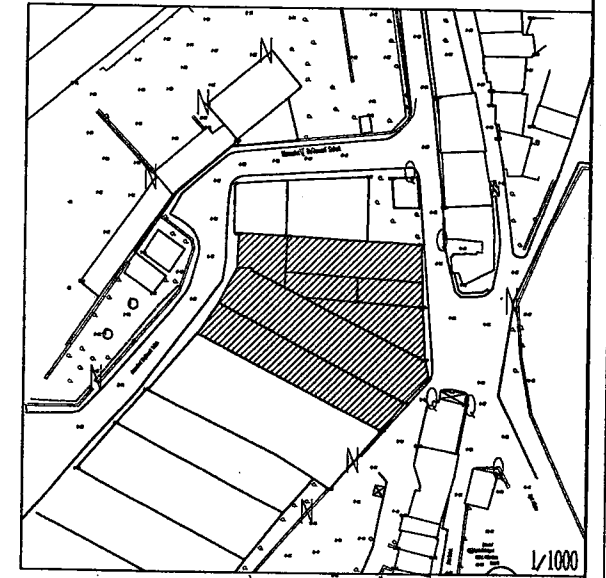
imkansızdır. Bu nedenle yapının, sergi salonu, kütüphane ve küçük atölyelerin bulunduğu bir kültür merkezi olarak değerlendirilmesi önerilmiştir.

Bu amaçla yapılacak restorasyon çalışmalarında, minimum müdahale ile yapının özgün durumuna saygı duyularak temizleme, sağlamlaştırma, bütünleme ve yenileme çalışmaları yapılmalıdır.

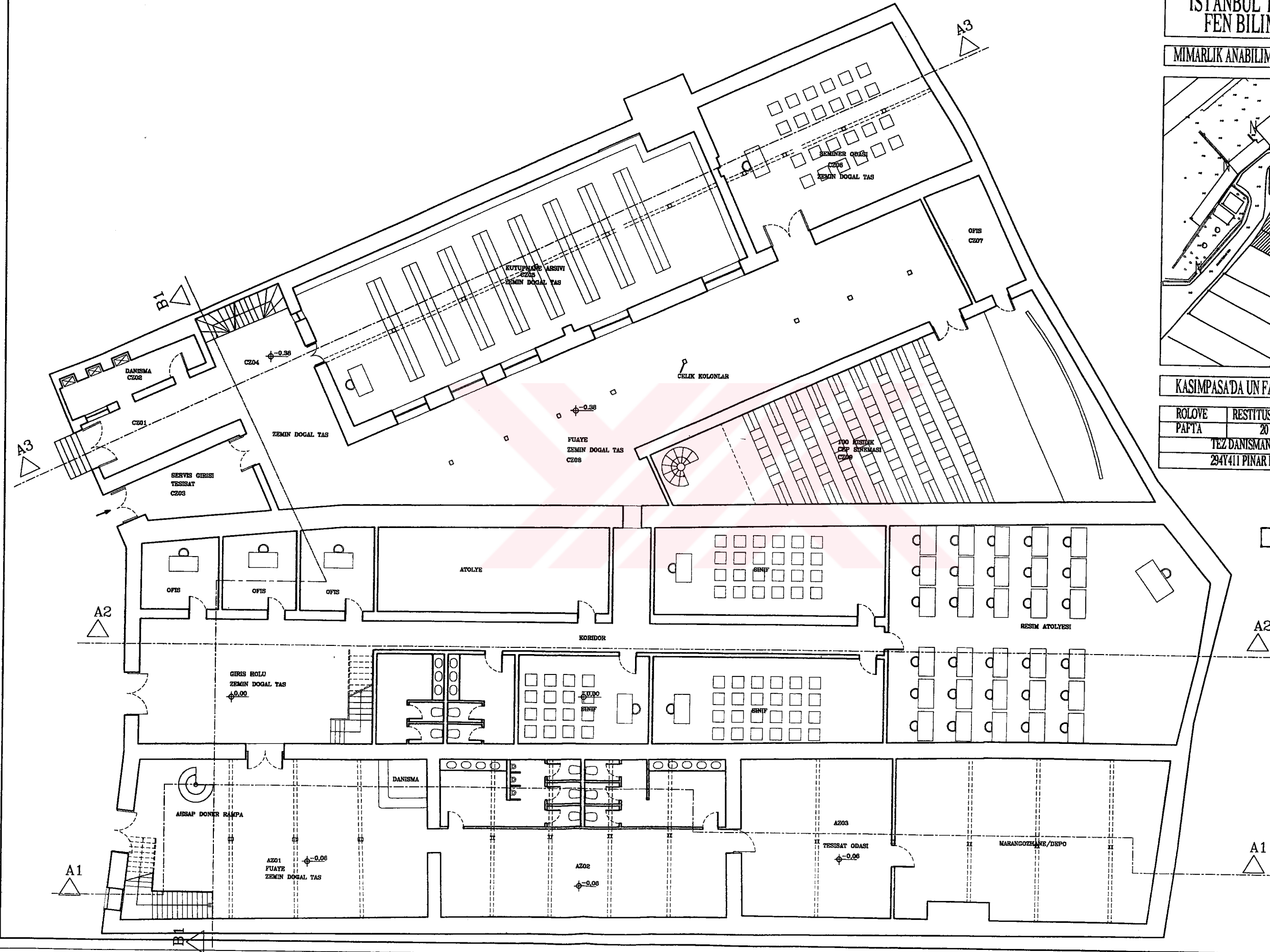
ISTANBUL TEKNİK UNIVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTUSU

MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

KASIMPASA'DA UN FABRİKASI BİNASI RESTORASYONU

ROLOVE	RESTITUSYON	RESTORASYON	TARİH	HAZİRAN, 98
PAFTA	20	ZEMİN KAT PLANI	ÖLÇEK	1/100
TEZ DANIŞMANI YRD. DR. GÜLSÜN TANYELİ				
294Y411 PINAR EZGEC				

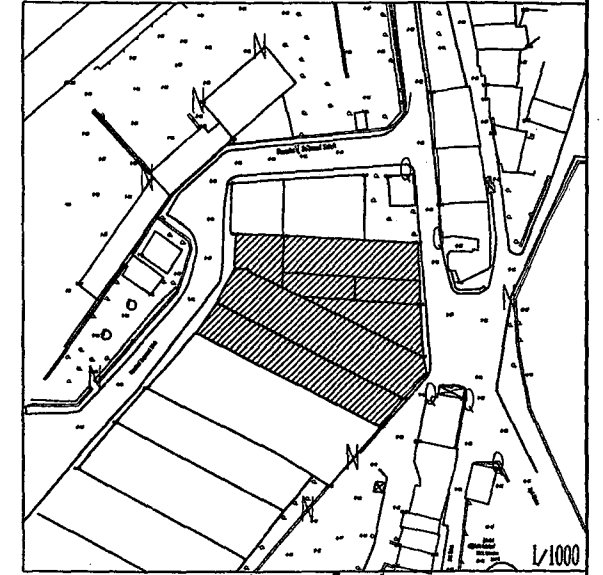
□ EKLER

A2

A1

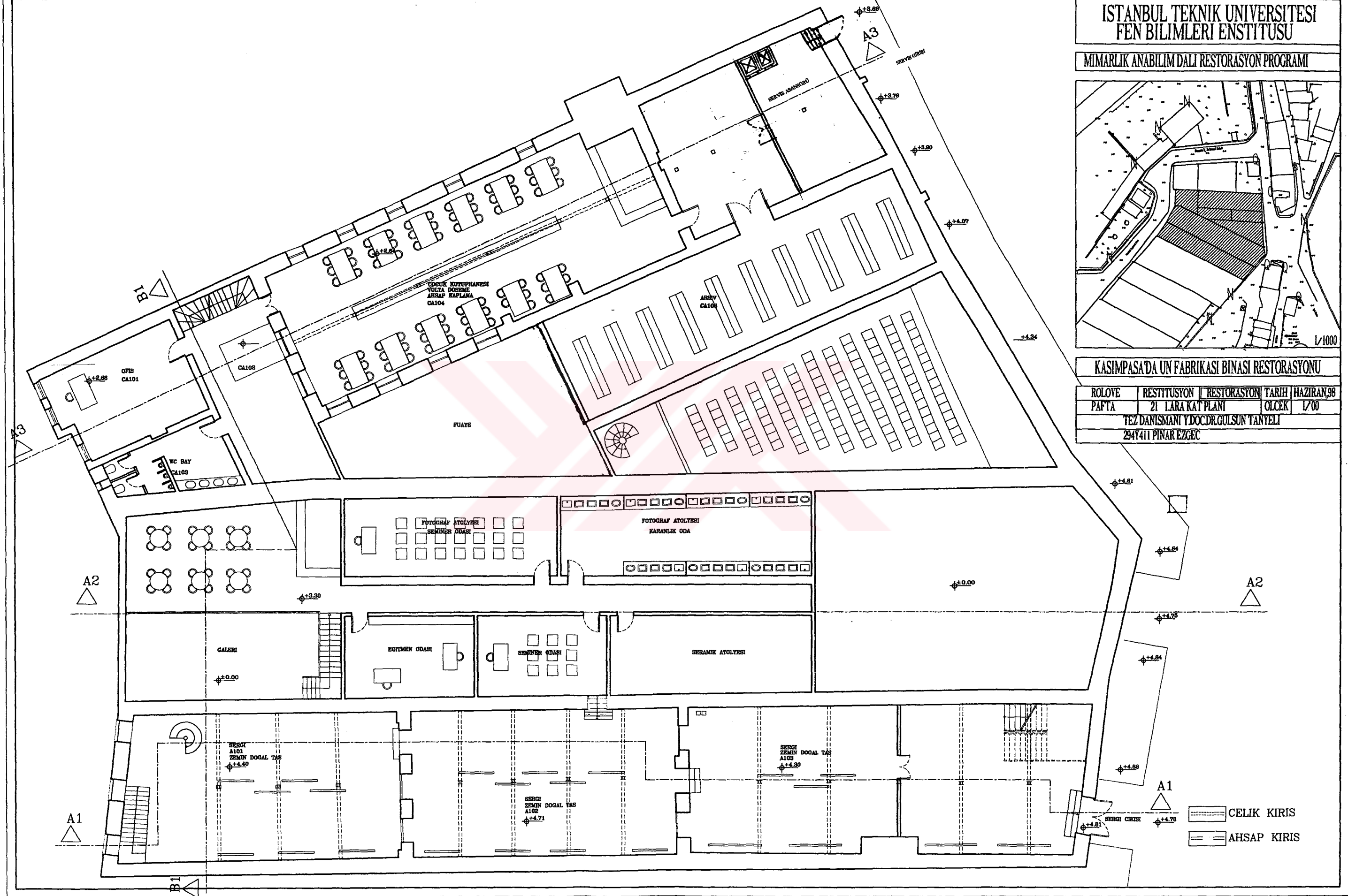
ISTANBUL TEKNİK UNIVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

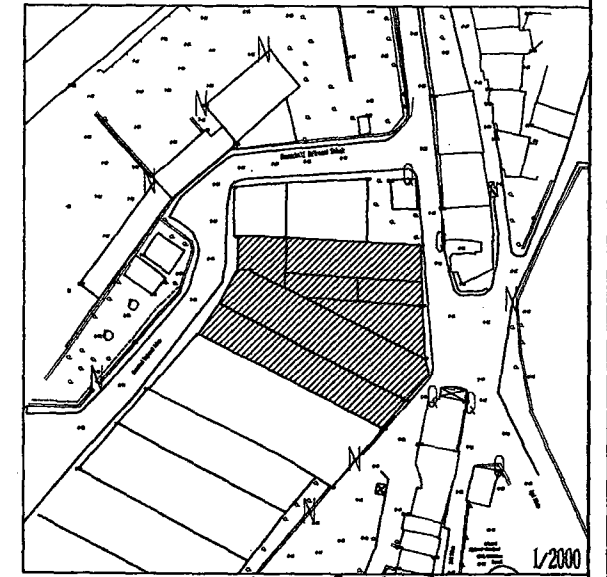
KASIMPASADA UN FABRİKASI BİNASI RESTORASYONU

ROLOVE	RESTITÜSYON	RESTORASYON	TARİH	HAZİRAN, 98
PAFTA	21. LARA KAT PLANI	OLÇEK	1/100	
TEZ DANIŞMANI YRD. DR. GÜLSÜN TANYELİ				
294Y411 PINAR EZGEC				

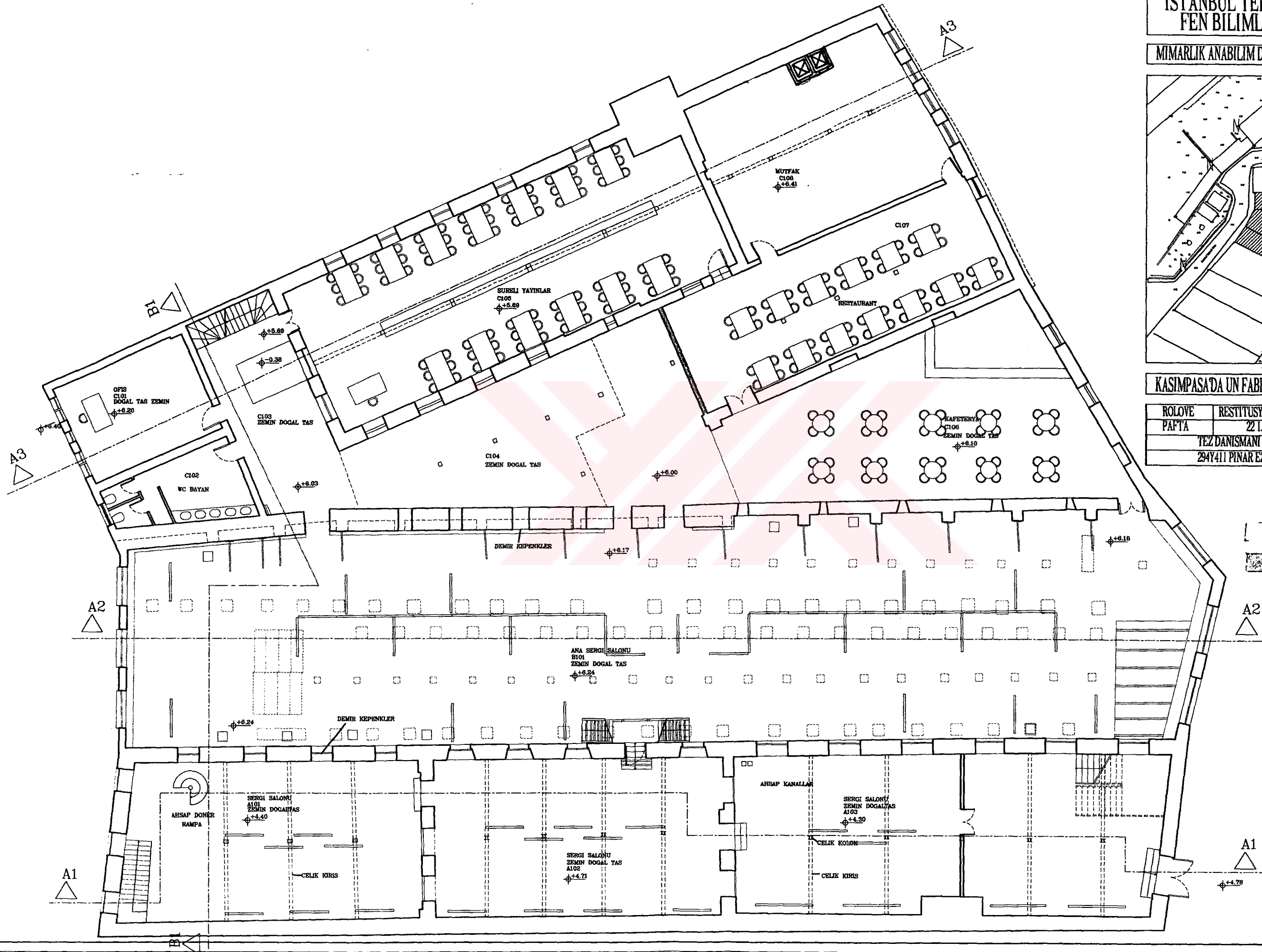
ISTANBUL TEKNİK UNIVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

KASIMPASADA UN FABRİKASI BİNASI RESTORASYONU

ROLOVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON	TARİH	HAZİRAN, 98
PAFTA	22 LKAT PLANI	OLCEK	1/200	
TEZ DANIŞMANI Y.DOC.DR.GÜLSÜN TANYELİ				
294Y411 PINAR EZGEC				

17 EKLER

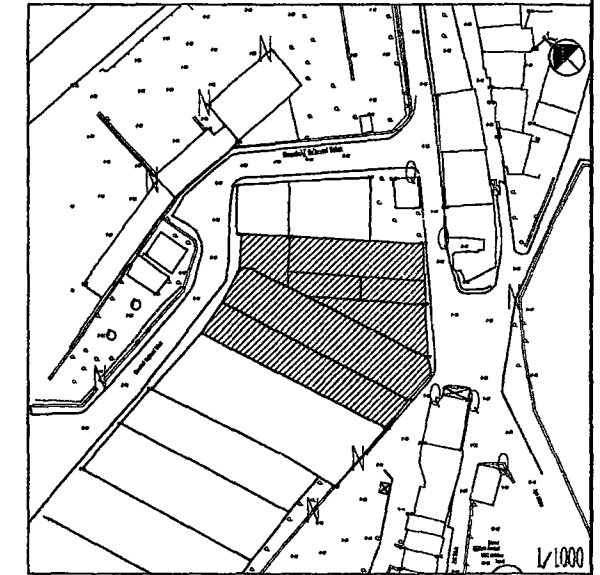
SEFFAF EKLER

A2

A1

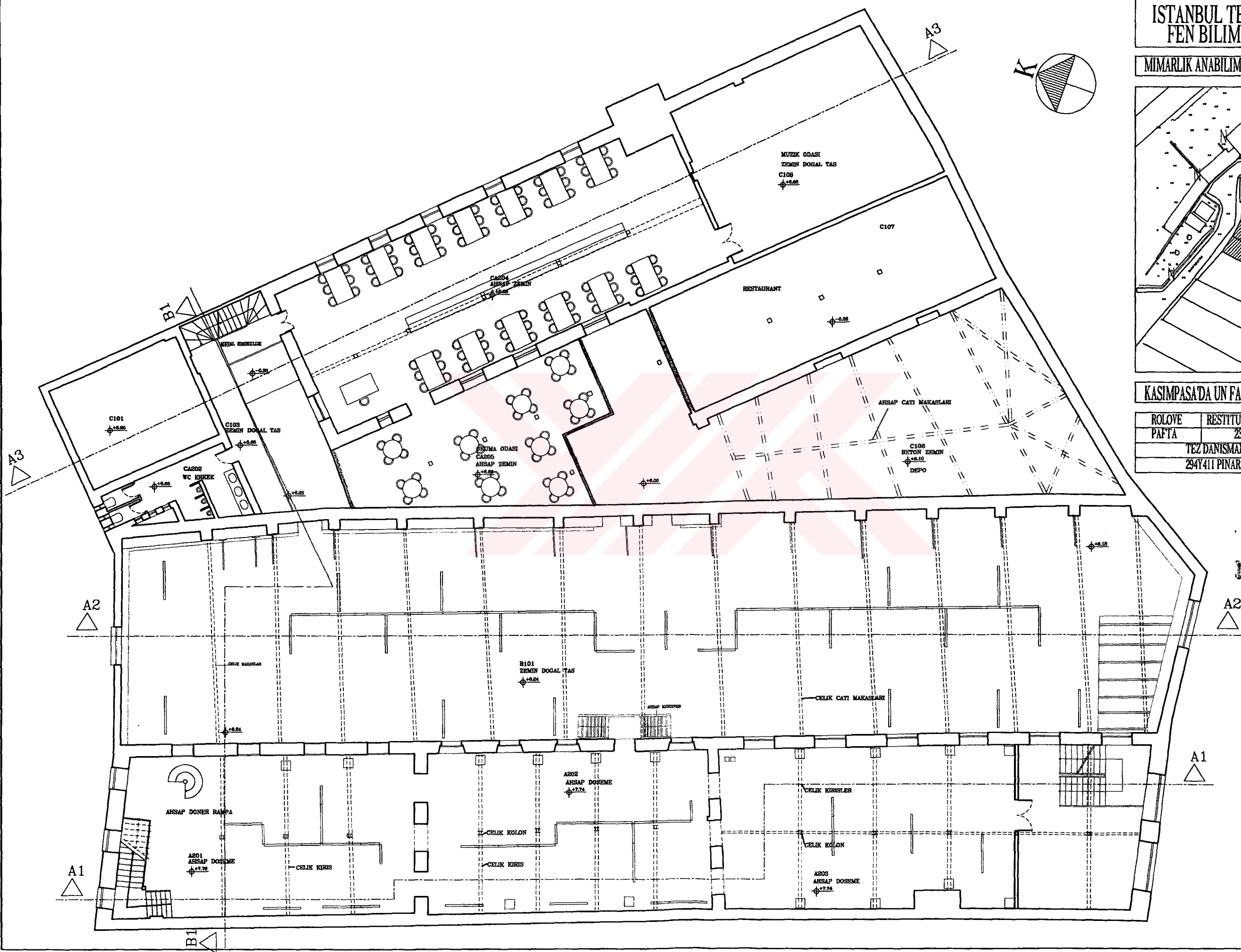
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

KASIMPASA'DA UN FABRİKASI BİNASI RESTORASYONU

ROLOVE	RESTITÜSYON	RESTORASYON	TARİH
PAFTA	23 2.KAT PLANI	OLÇEK	HAZİRAN, 98
TEZ DANIŞMANI Y. DOÇ. DR. GÜLSÜN TANYELİ			
294Y411 PINAR EZGEC			

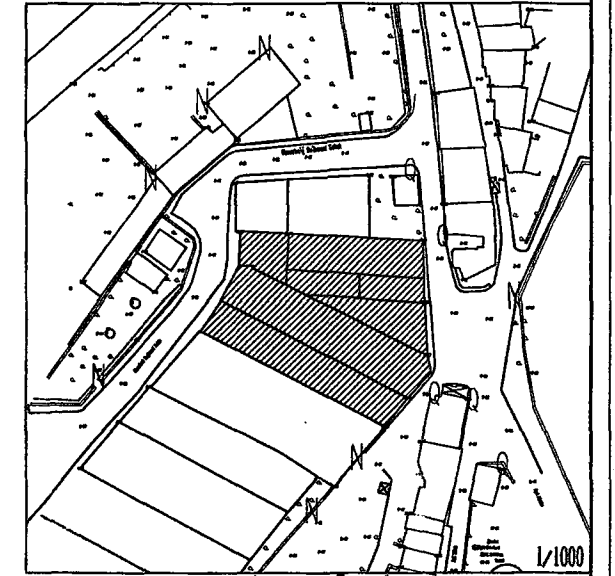

EKLER
ŞEFFAF EKLER

CELİK KIRIS
AHSAP KIRIS

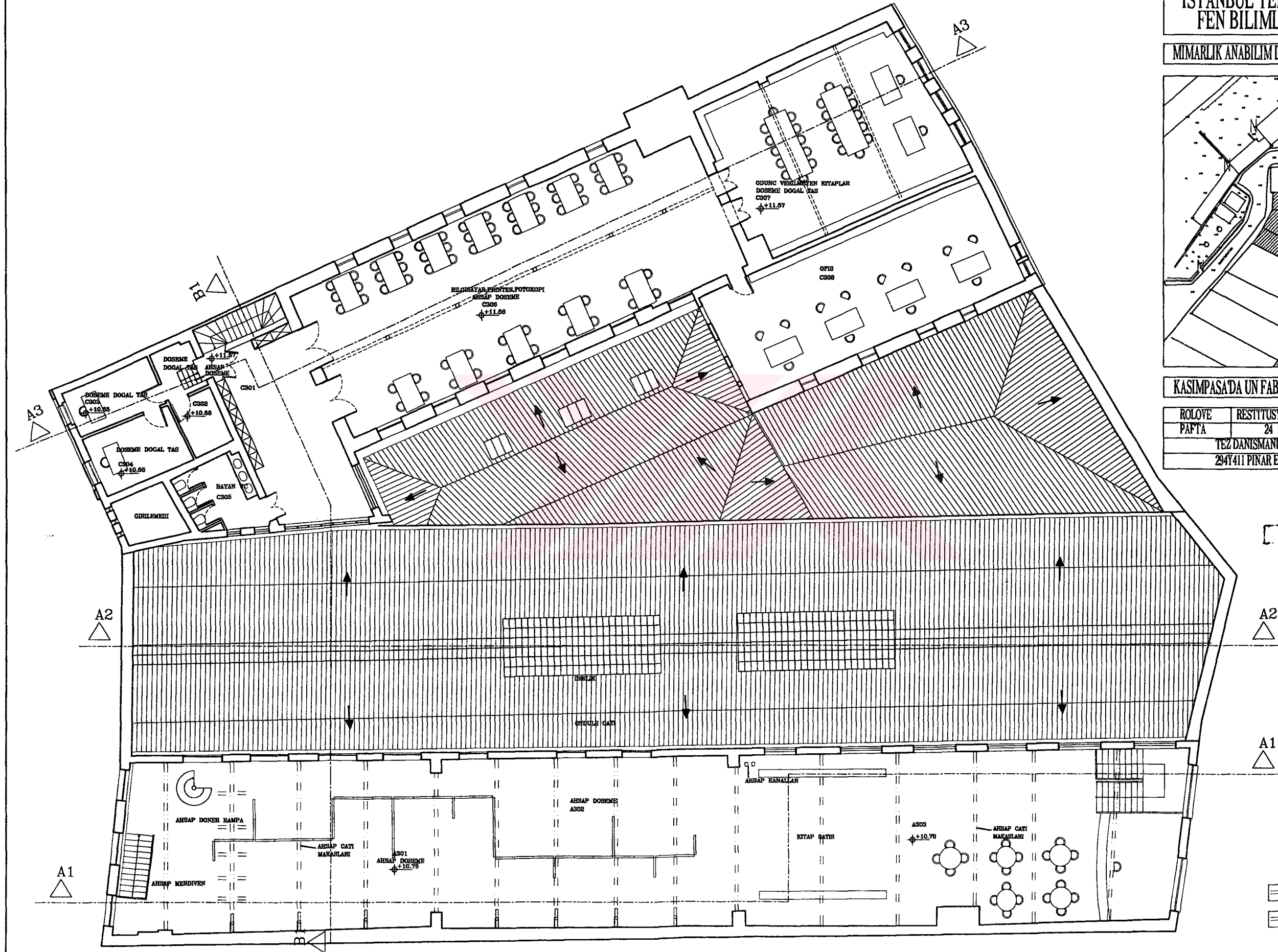
ISTANBUL TEKNİK UNIVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

KASIMPASA'DA UN FABRİKASI BİNASI RESTORASYONU

ROLOVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON	TARİH	HAZİRAN 98
PAFTA	24	3KAT PLANI	OLÇEK	1/200
TEZ DANIŞMANI Y.DOC.DR.GÜLSÜN TANYELİ				
294Y411 PINAR EZGEC				

□ EKLER

A2

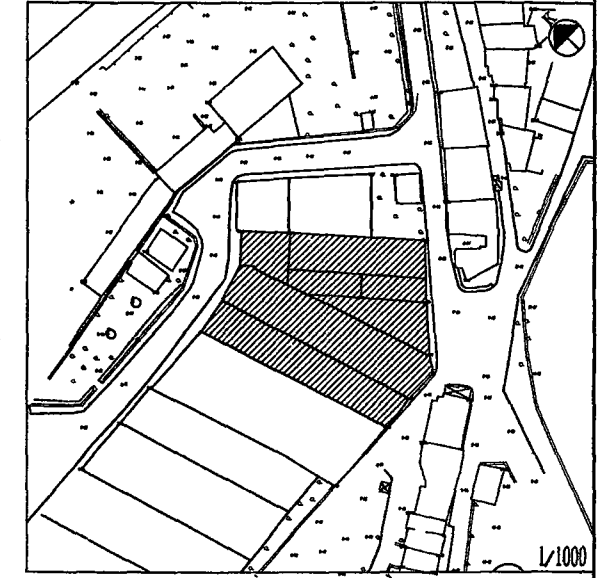
A1

CELİK KIRIS

AHSAP KIRIS

ISTANBUL TEKNİK UNIVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

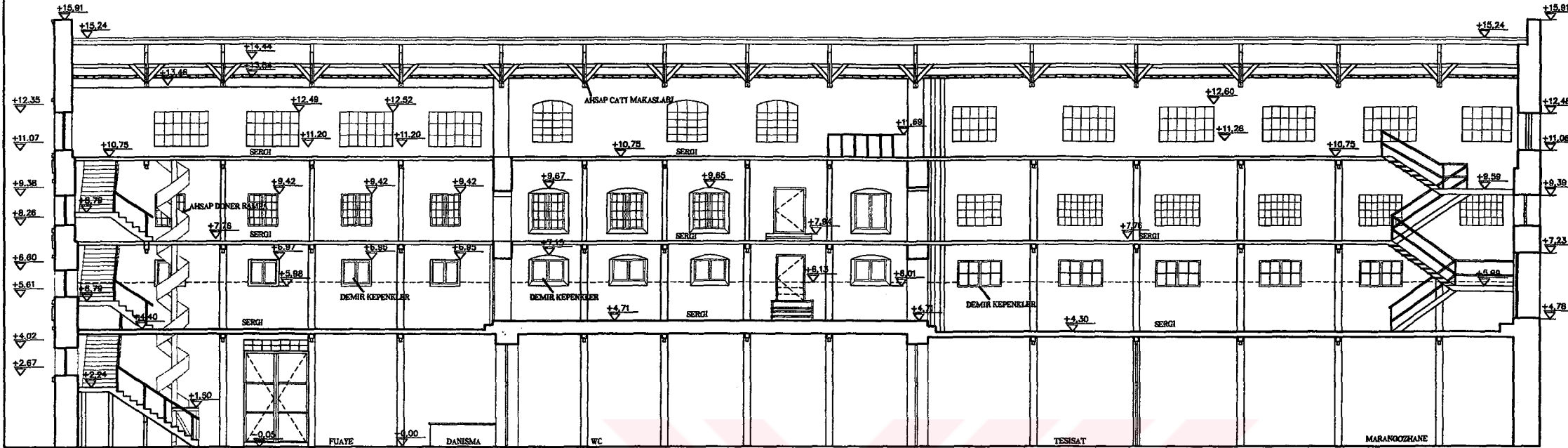
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

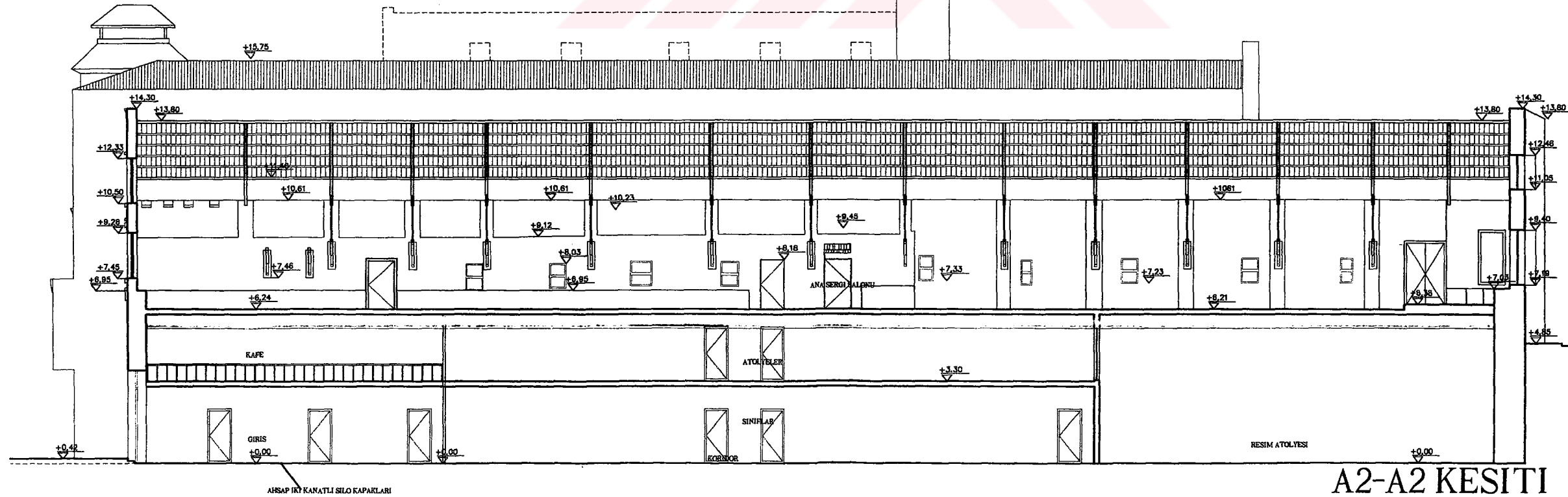
KASIMPASA'DA UN FABRİKASI BİNASI RESTORASYONU

ROLÜ	RESTİTÜSYON	RESTORASYON	TARİH	HAZİRAN'98
PAFTA	25 KESİTLER	OLCEK	1/200	
TEZ DANIŞMANI YRD. DR. GÜLSÜN TANYELİ				
294Y411 PINAR EZGEC				

A1-A1 KESİTİ

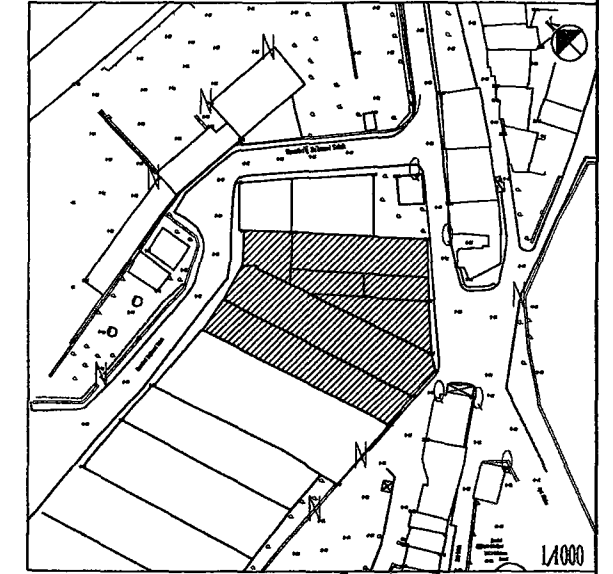

A2-A2 KESİTİ

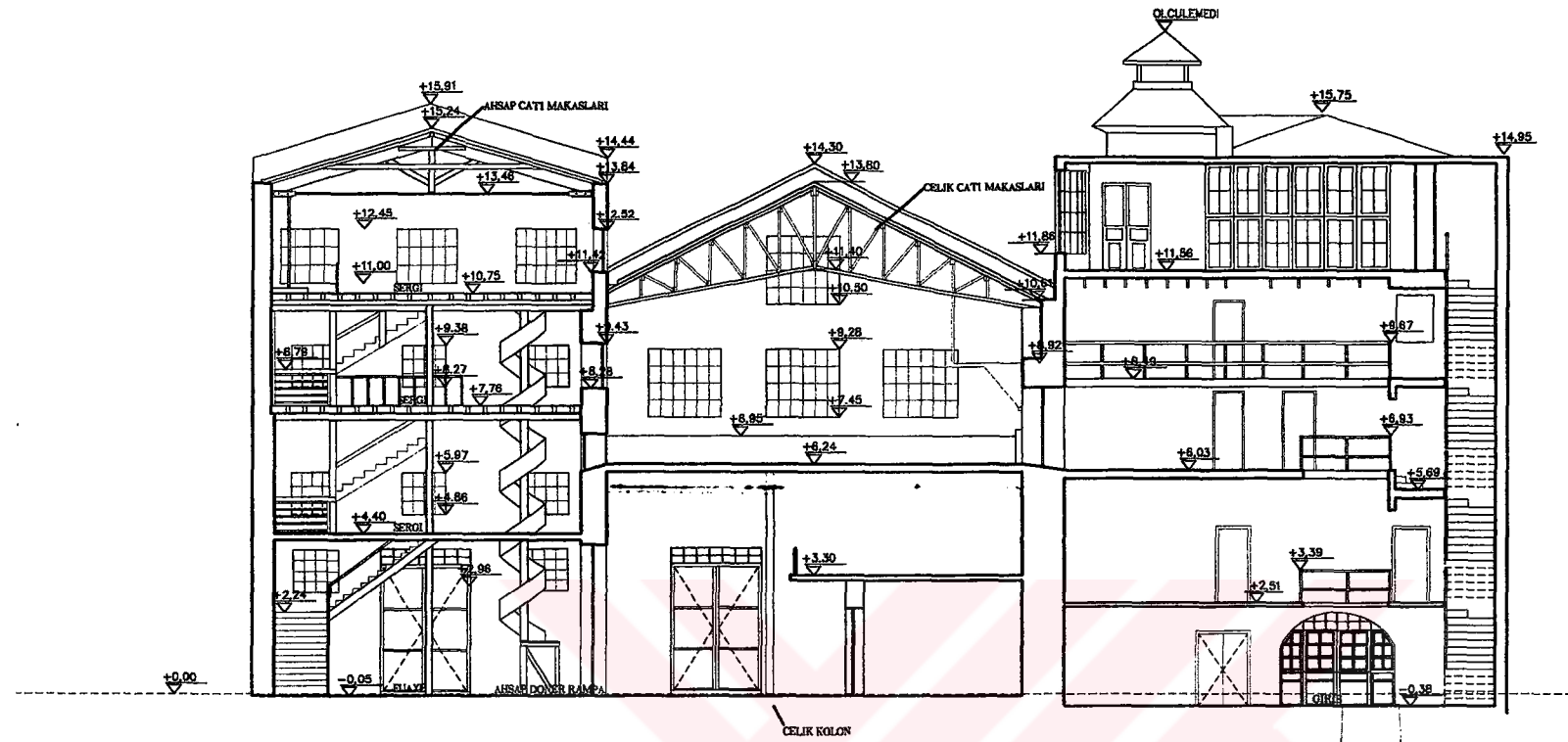
ISTANBUL TEKNİK UNIVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

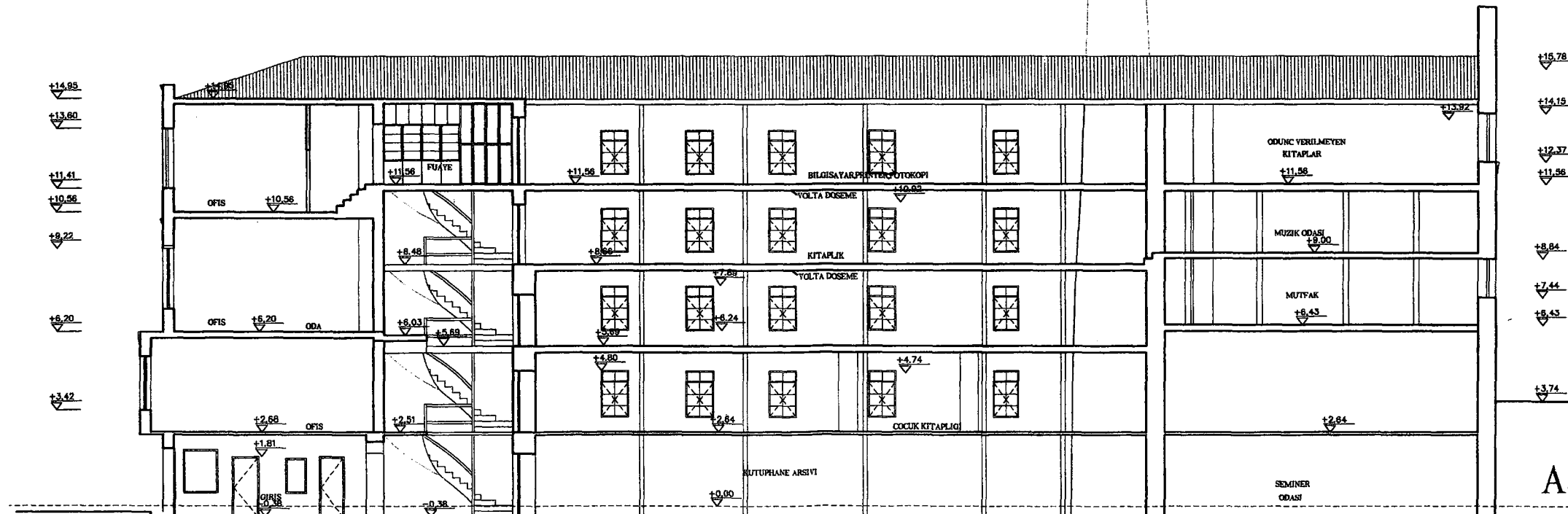

KASIMPASA'DA UN FABRİKASI BİNASI RESTORASYONU

ROLOVE	RESTITÜSYON	RESTORASYON TARİHİ	HAZİRAN 98
PAFTA	26 KESİTLER	ÖLÇEK	1/200
TEZ DANIŞMANI YRD. DR. GÜLSÜN TANYELİ			
294Y411 PINAR EZGEC			

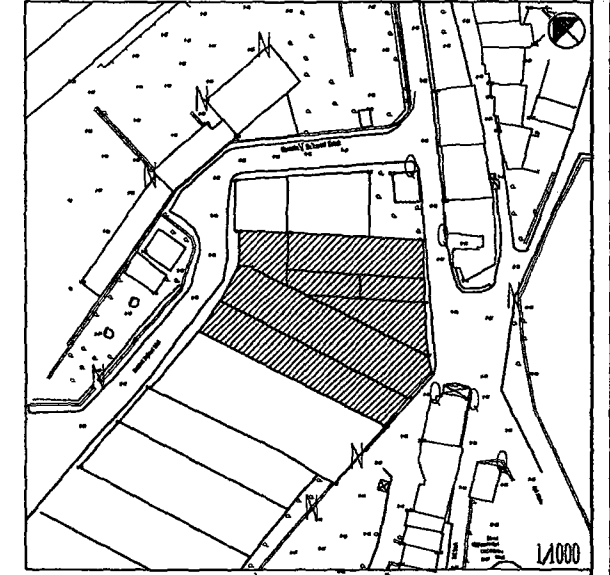
B1-B1 KESİTİ

A3-A3 KESİTİ

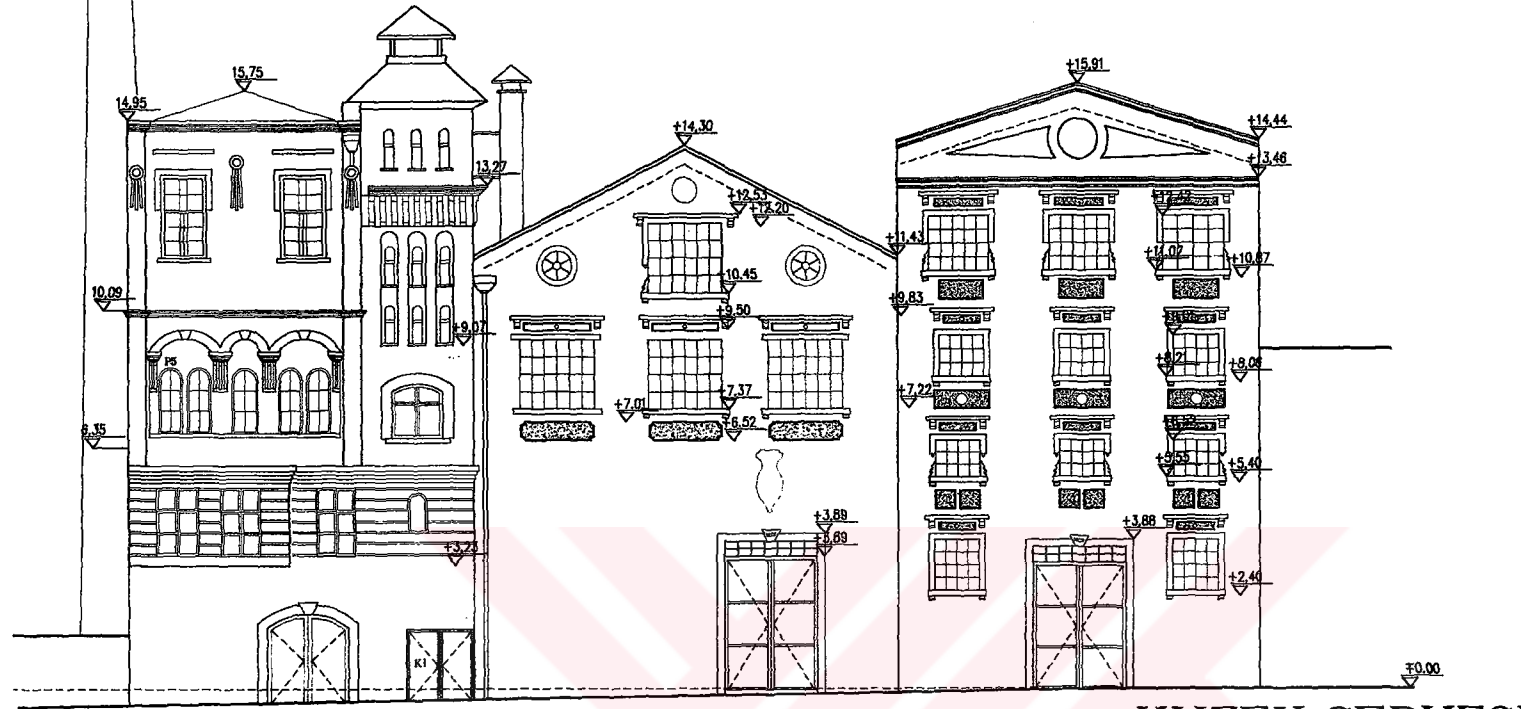
ISTANBUL TEKNİK UNIVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTUSU

MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

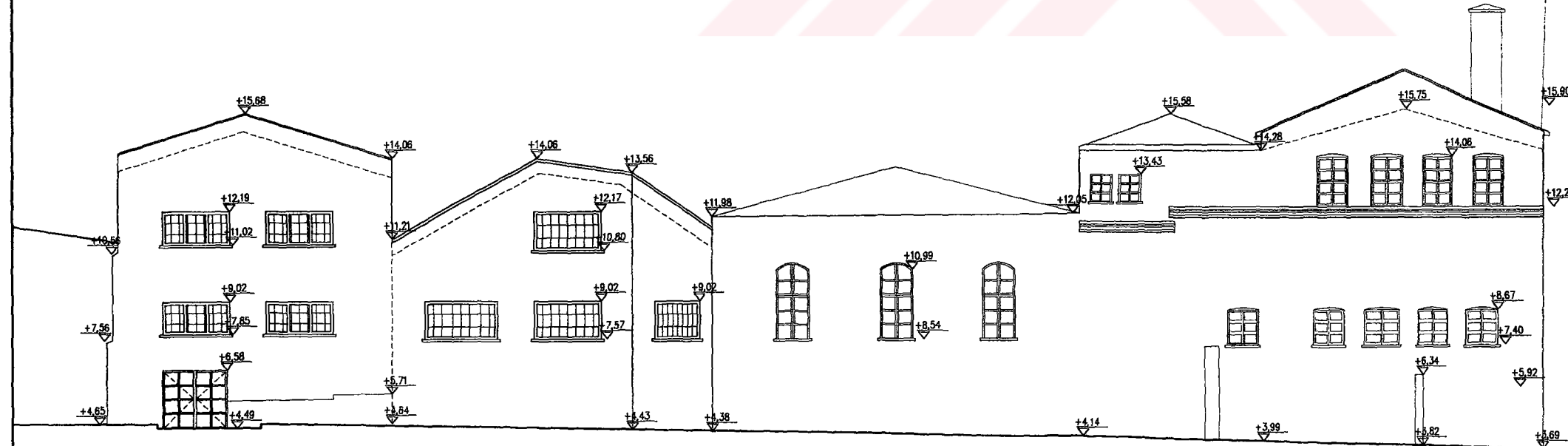

KASIMPASA'DA UN FABRİKASI BİNASI RESTORASYONU

ROLOVE	RESTİTUSYON	RESTORASYON	TARİH	HAZİRAN 98
PAFTA	27 GÖRÜŞLER	ÖLÇEK	1/200	
TEZ DANIŞMANI Y.DOC.DR.GÜLSÜN TANYELİ				
294Y411 PINAR EZGEC				

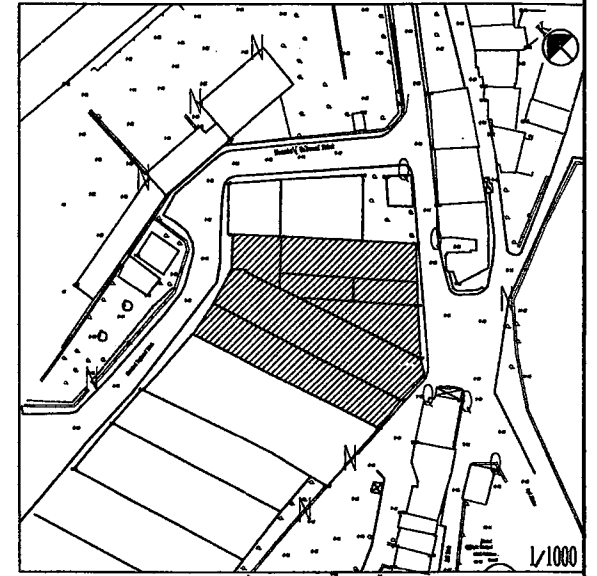
KUZEY CEPHESİ

GÜNEY CEPHESİ

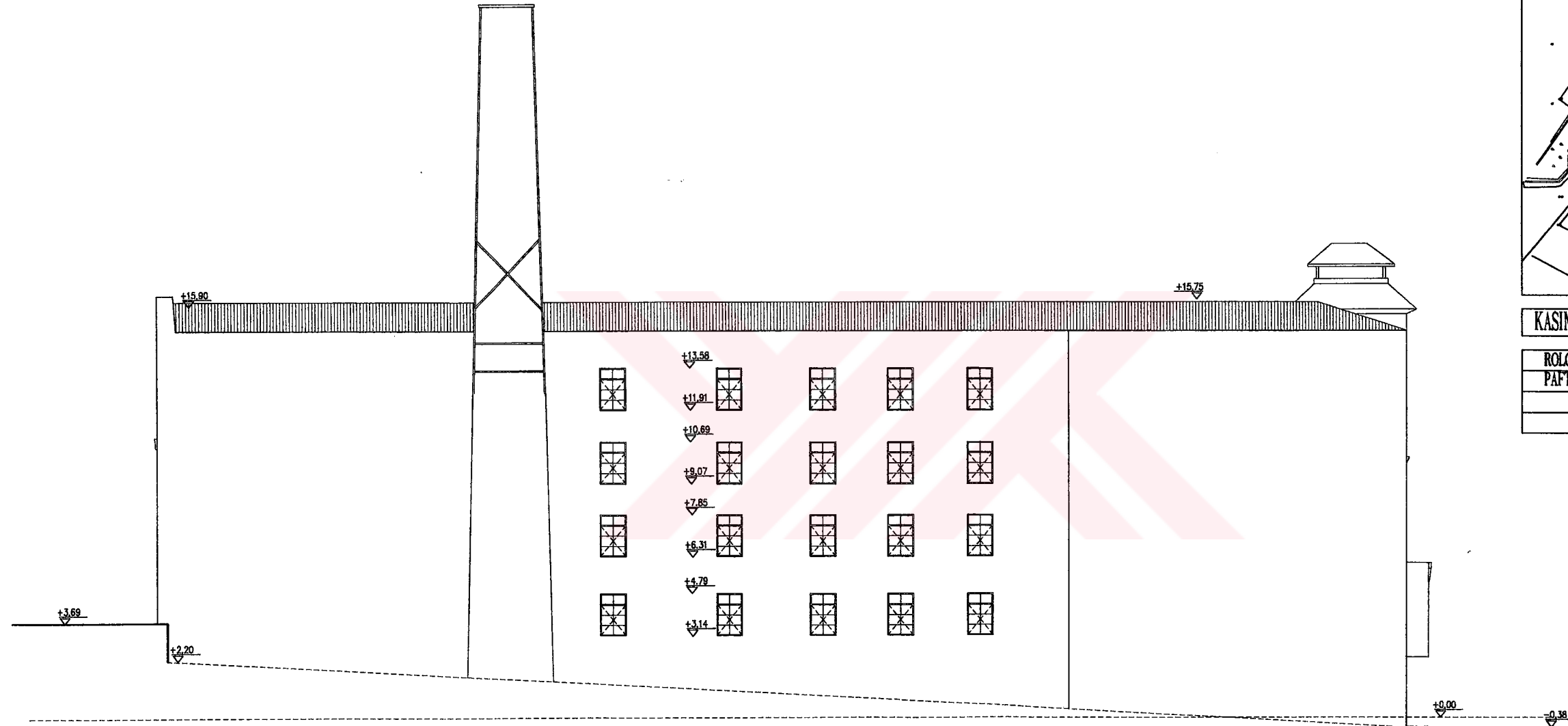
ISTANBUL TEKNİK UNIVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTUSU

MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

KASIMPASA'DA UN FABRİKASI BİNASI RESTORASYONU

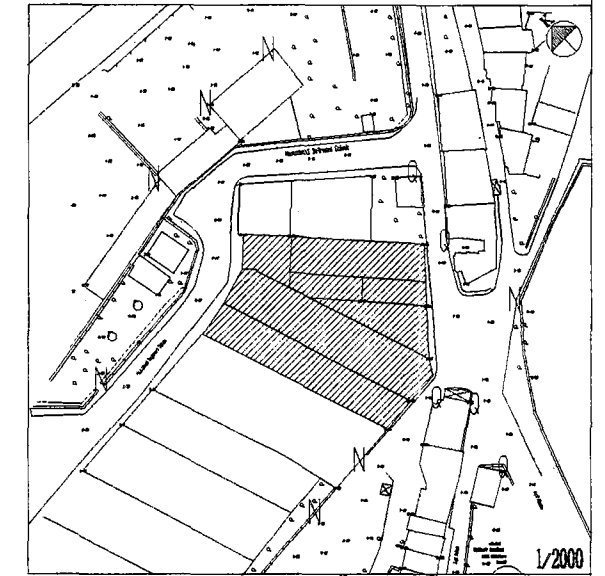
ROLÜVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON	TARİH	HAZİRAN, 98
PAFTA	28 DOĞU CEPHESİ	ÖLÇEK	1/200	
TEZ DANIŞMANI Y.DOC.DR.GÜLSÜN TANYELİ				
294Y411 PINAR EZGEC				

DOĞU CEPHESİ

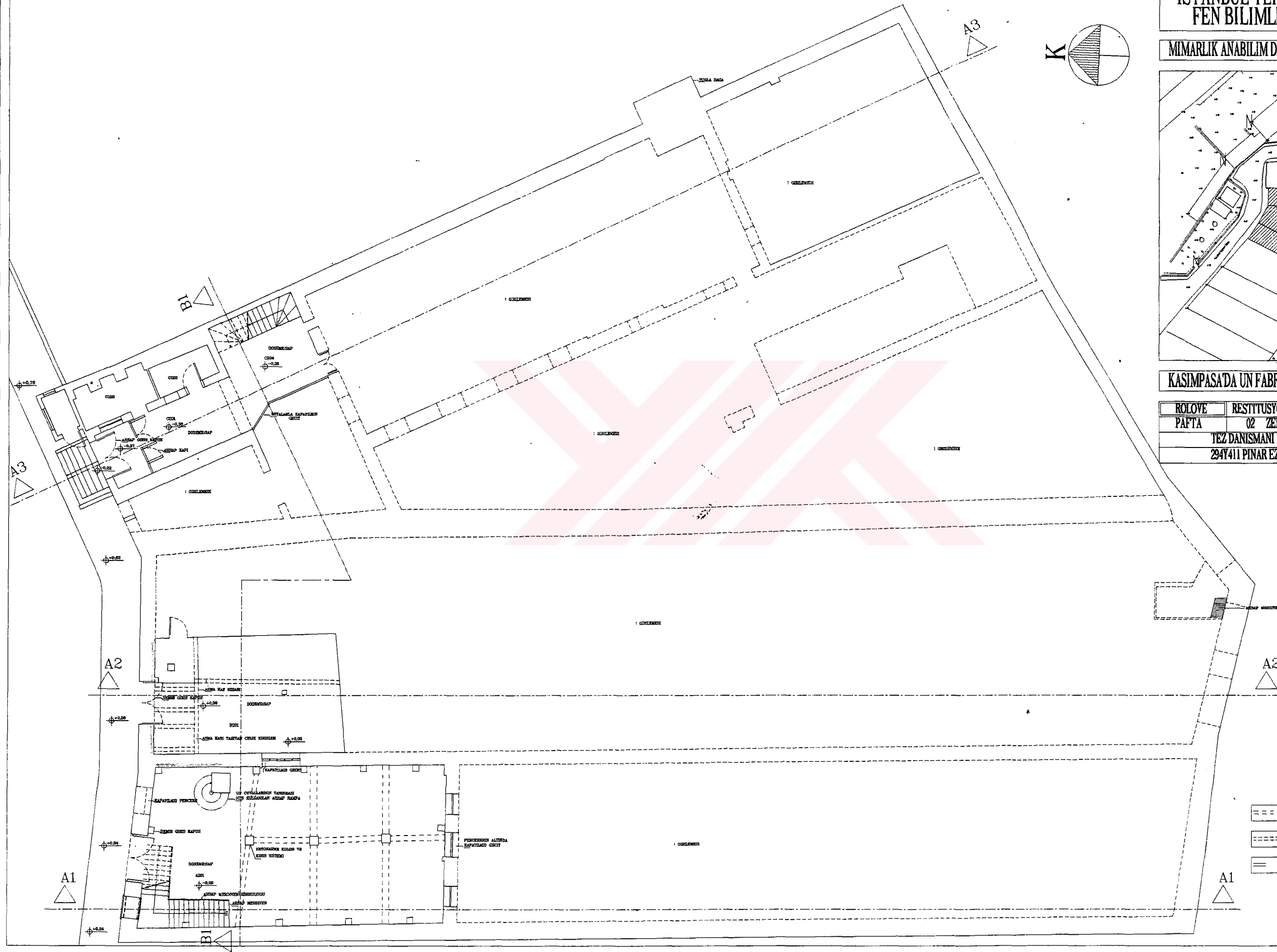
ISTANBUL TEKNİK UNIVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTUSU

MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

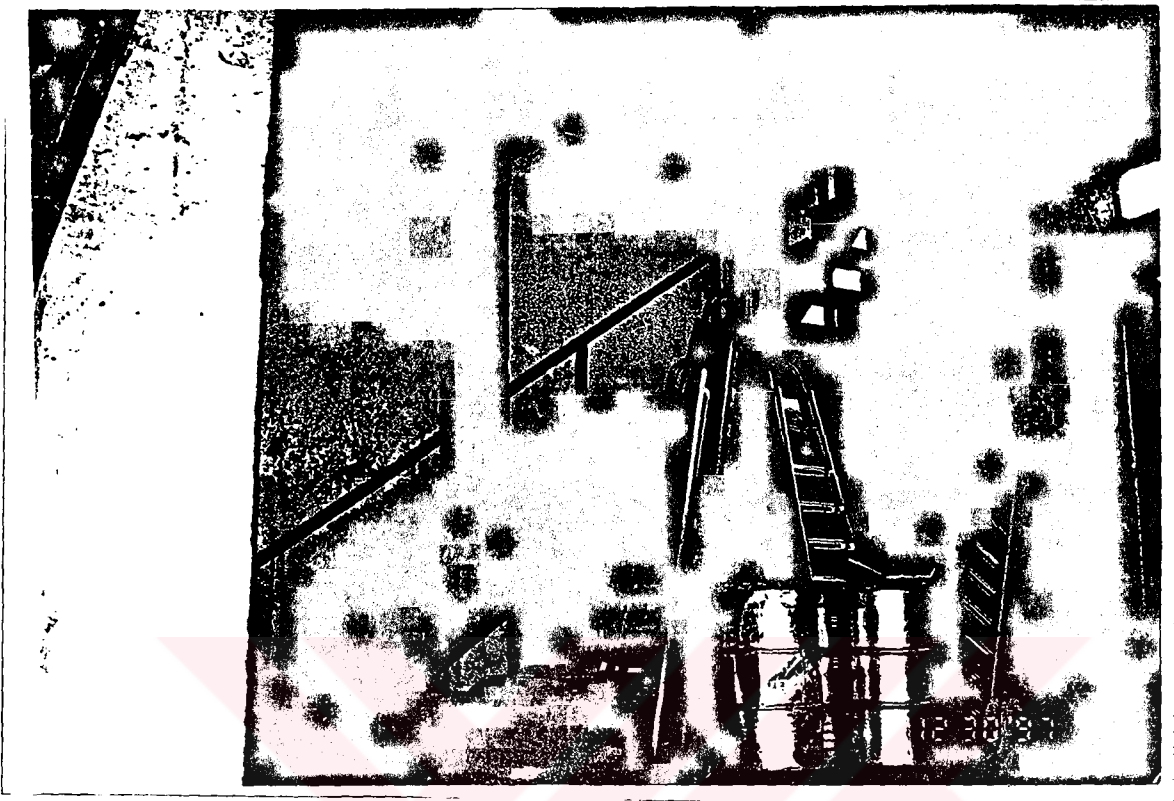

KASIMPASADA UN FABRİKASI BİNASI RESTORASYONU

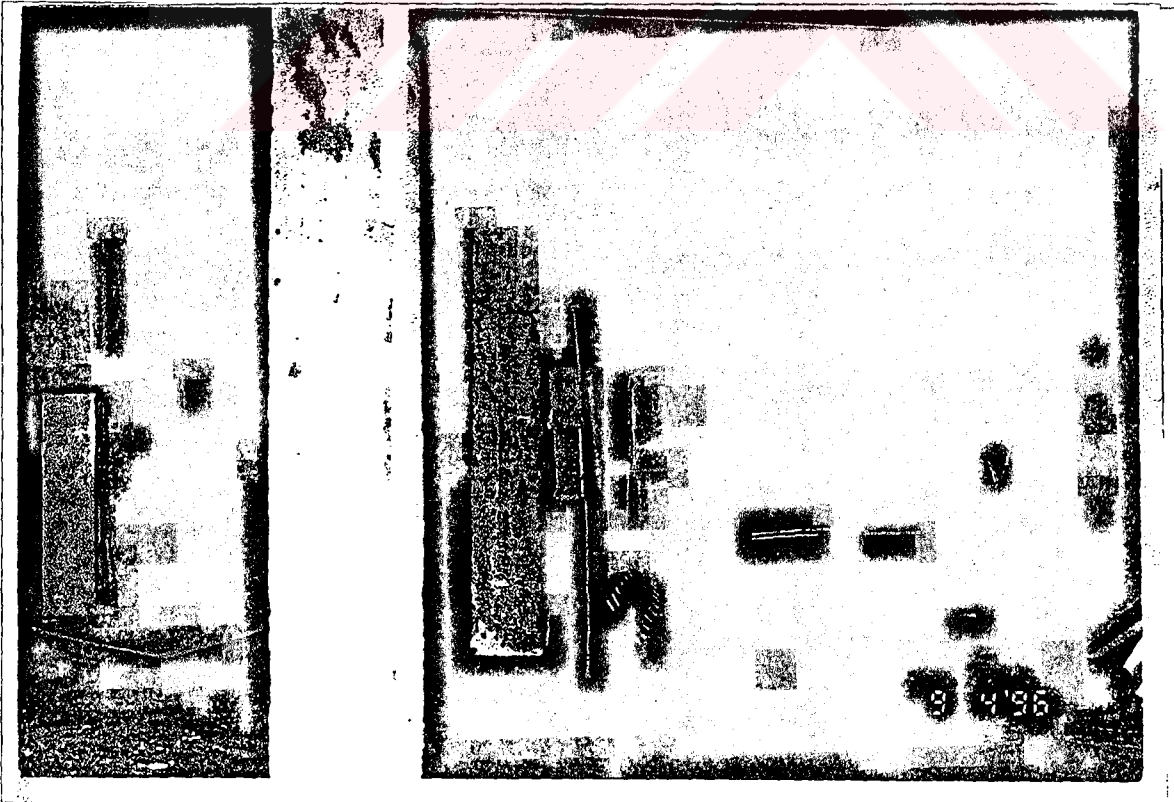
ROLOVE	RESTİTUSYON	RESTORASYON	TARİH	HAZİRAN '98
PAFTA	02	ZEMİN KAT PLANI	ÖLÇEK	1/200
TEZ DANIŞMANI Y.DOC.DR.GÜLSÜN TANYELİ				
2947411 PINAR EZGEC				

- ===== BETONARME KIRIS
- ===== ÇELİK KIRIS
- ===== AHSAP KIRIS

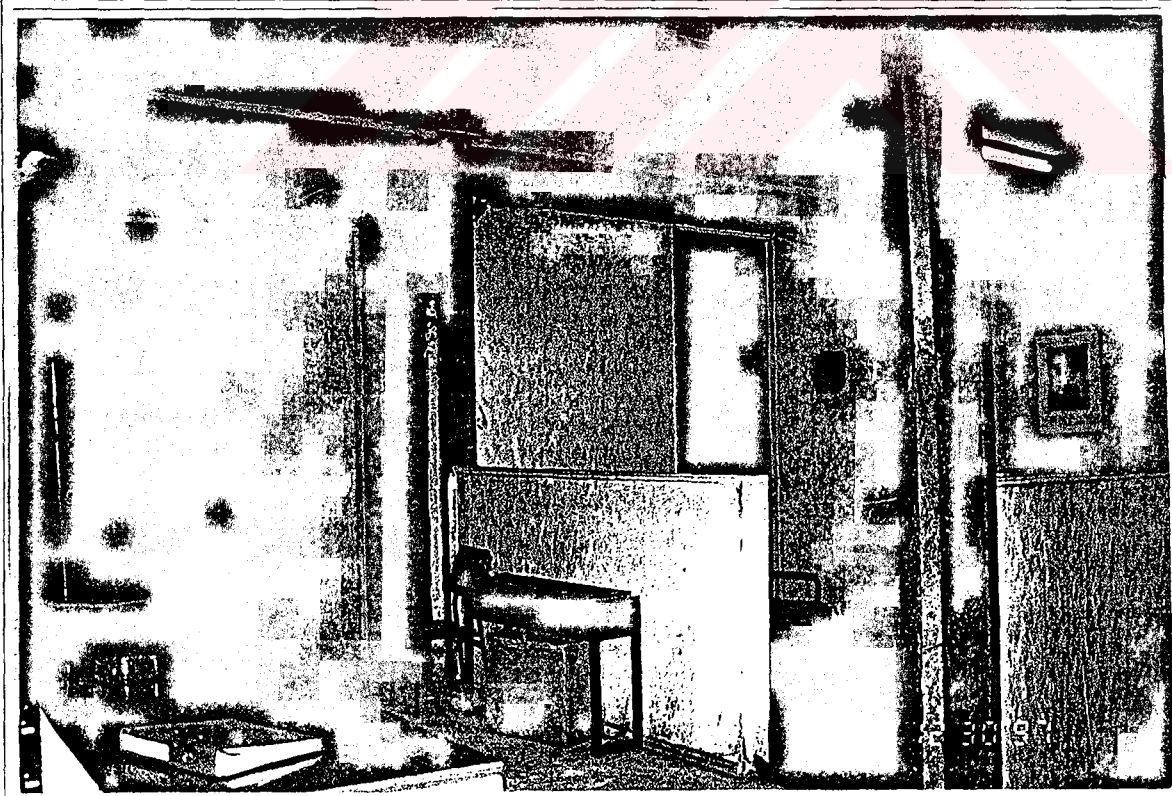
Fotoğraf 3.3.1. AZ01 Kodlu Mekan, Kuzey ve Batı Cephesine Bakış

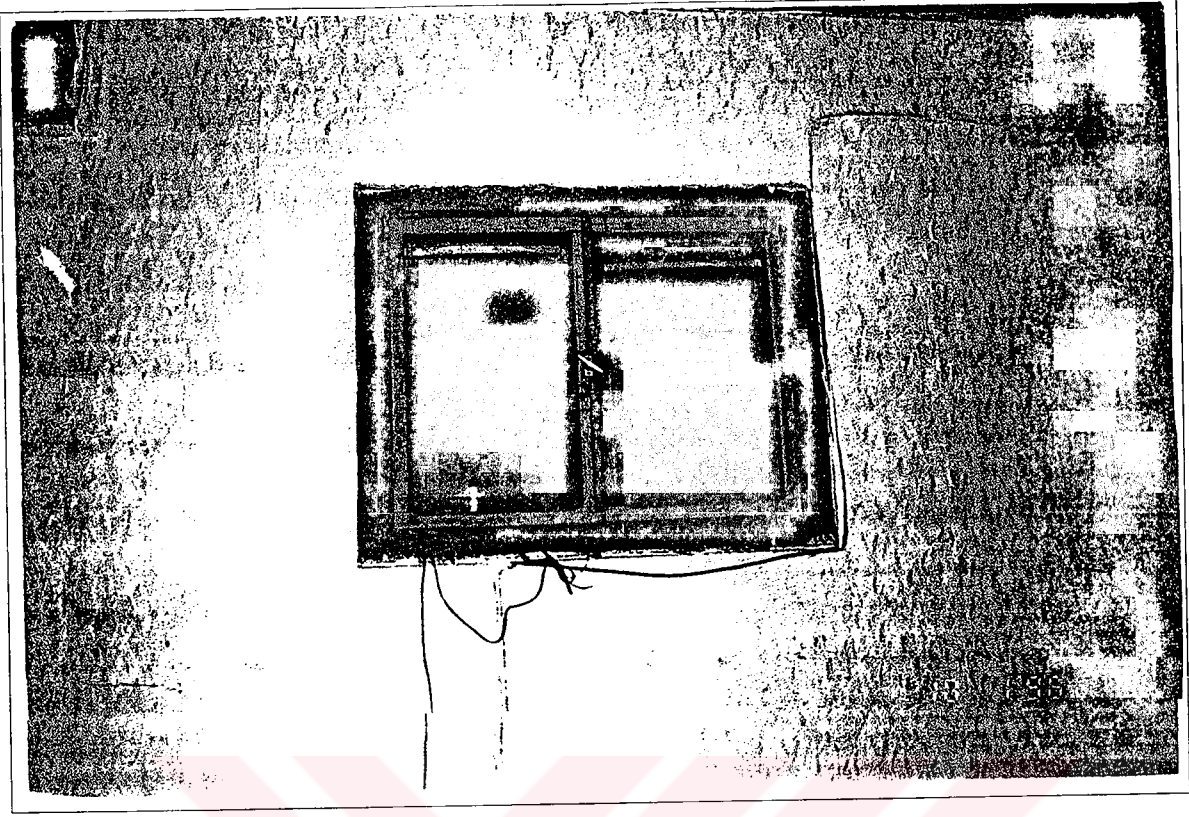
Fotoğraf 3.3.2. AZ01 Mekan, Güney Cephesine Bakış

Fotoğraf 3.3.3. A101 Kodlu Mekan, Kuzey Cephesine Bakış

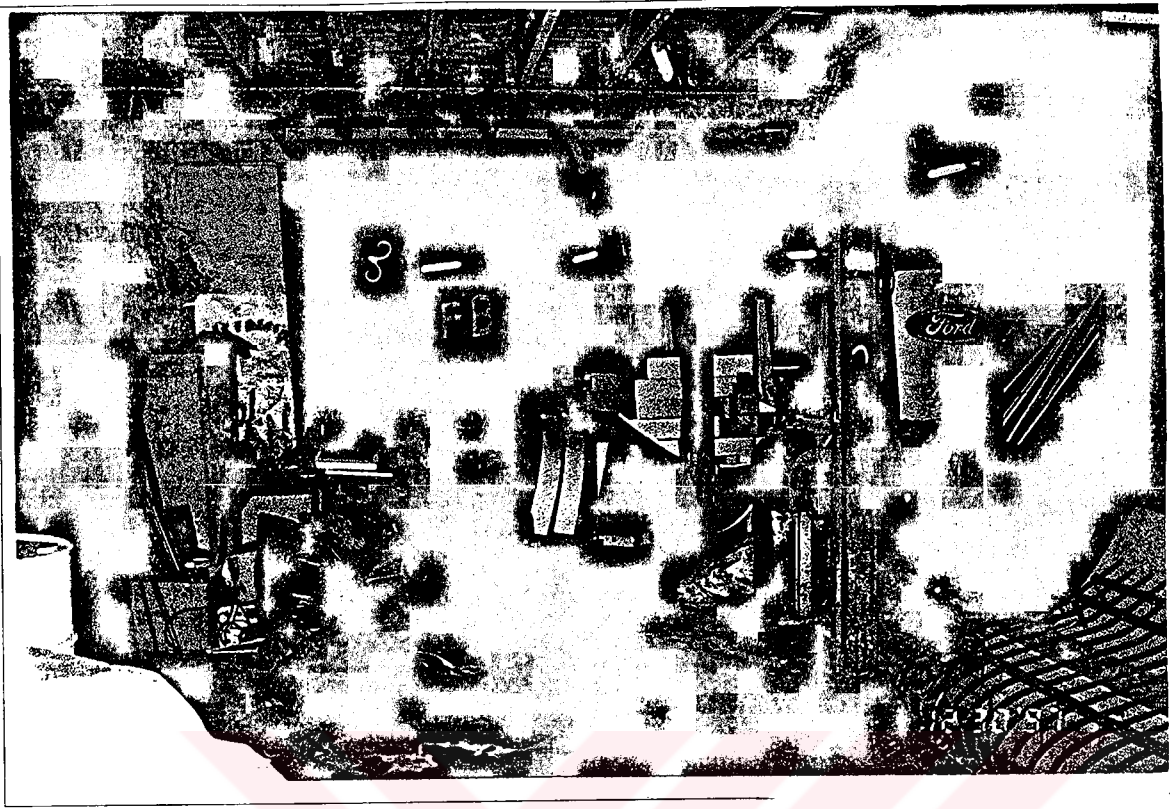
Şekil 3.3.4. A101 Kodlu Mekana Kuzey Yönünden Bakış

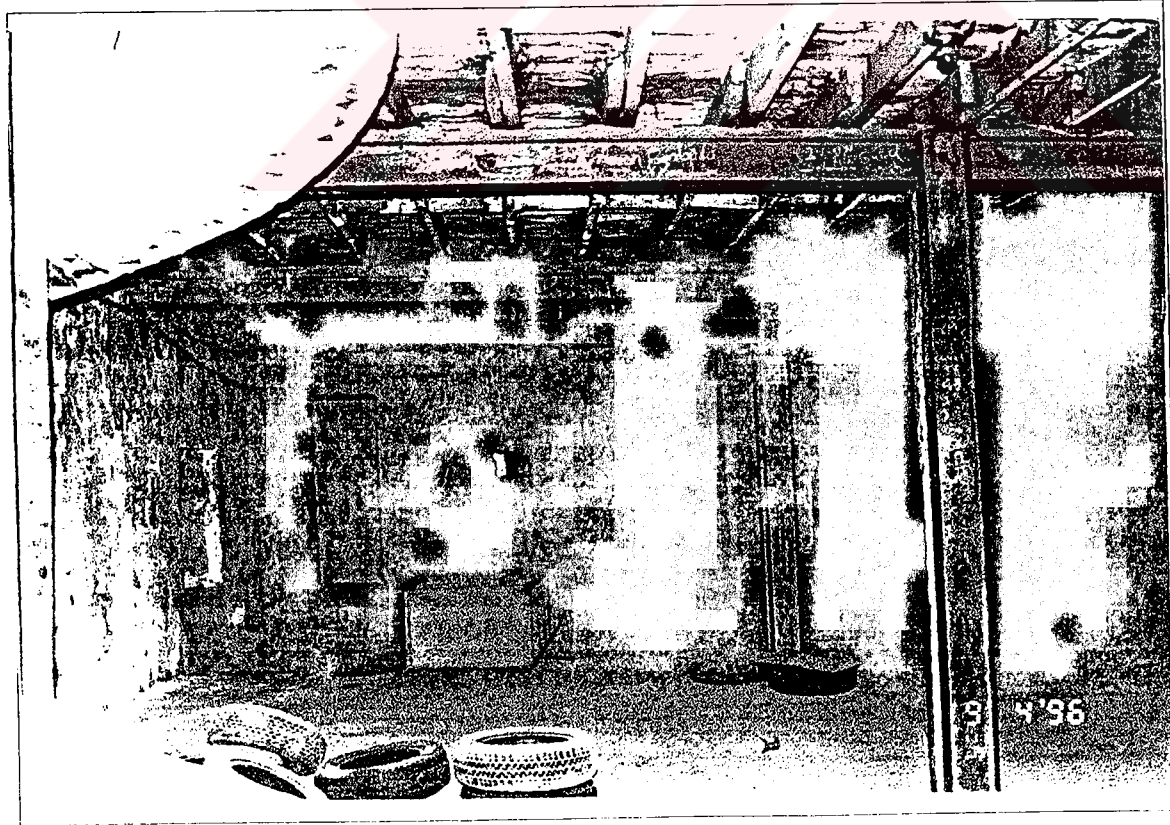
Fotoğraf 3.3.5. A101 Kodlu Mekan, Doğu Cephesi, Pencere Detayı

Fotoğraf 3.3.6. A101 Kodlu Mekanın Kuzey Cephesine Bakış

Fotoğraf 3.3.7. A103 Kodlu Mekanın Kuzey Duvarına Bakış

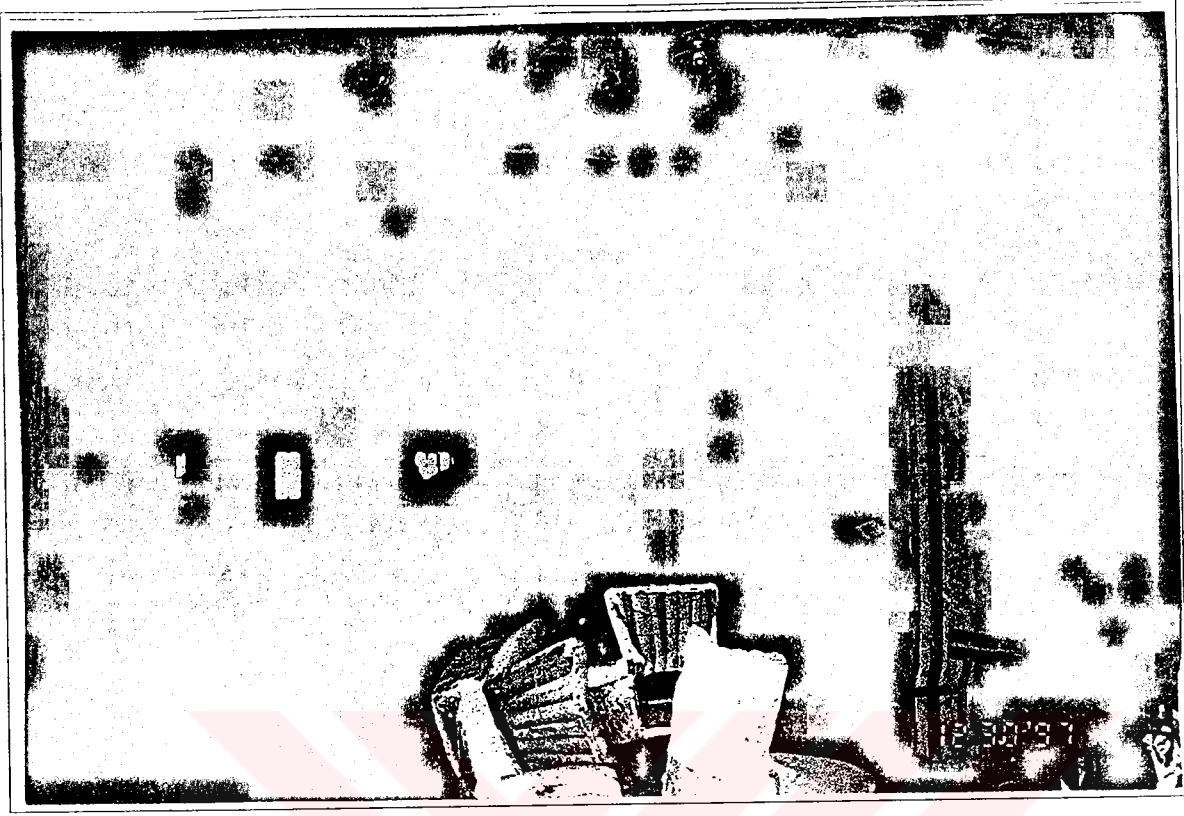
Fotoğraf 3.3.8. A201 Kodlu Mekanın Güney Duvarına Bakış

Fotoğraf 3.3.9. A202 Kodlu Mekanın Kuzey Duvarına Bakış

Fotoğraf 3.3.10 A202
Kodlu Mekan, Ahşap
Rampa

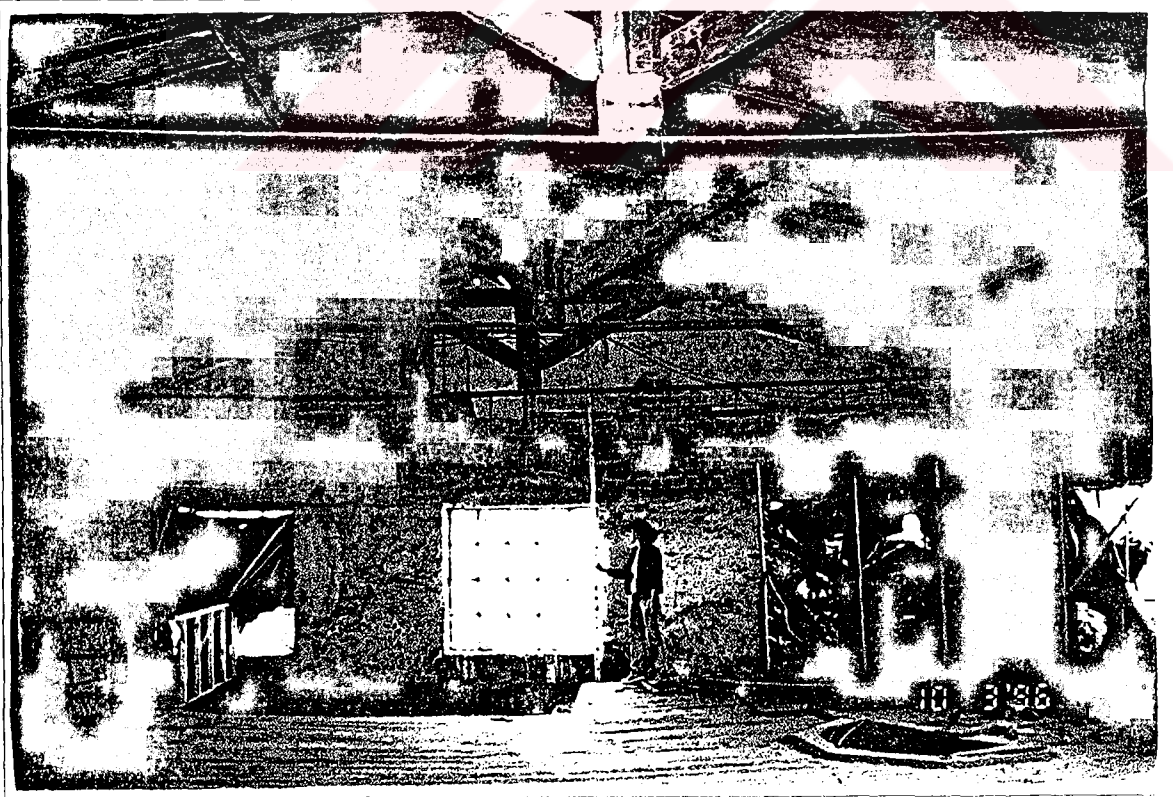
Fotoğraf 3.3.11. A202 Kodlu Mekanın Kuzey Duvarına Bakış

Fotoğraf 3.3.12. A202 Kodlu Mekanın Güney Duvarına Bakış

Fotoğraf 3.3.13. A301 Kodlu Mekanın Çatı Detayı

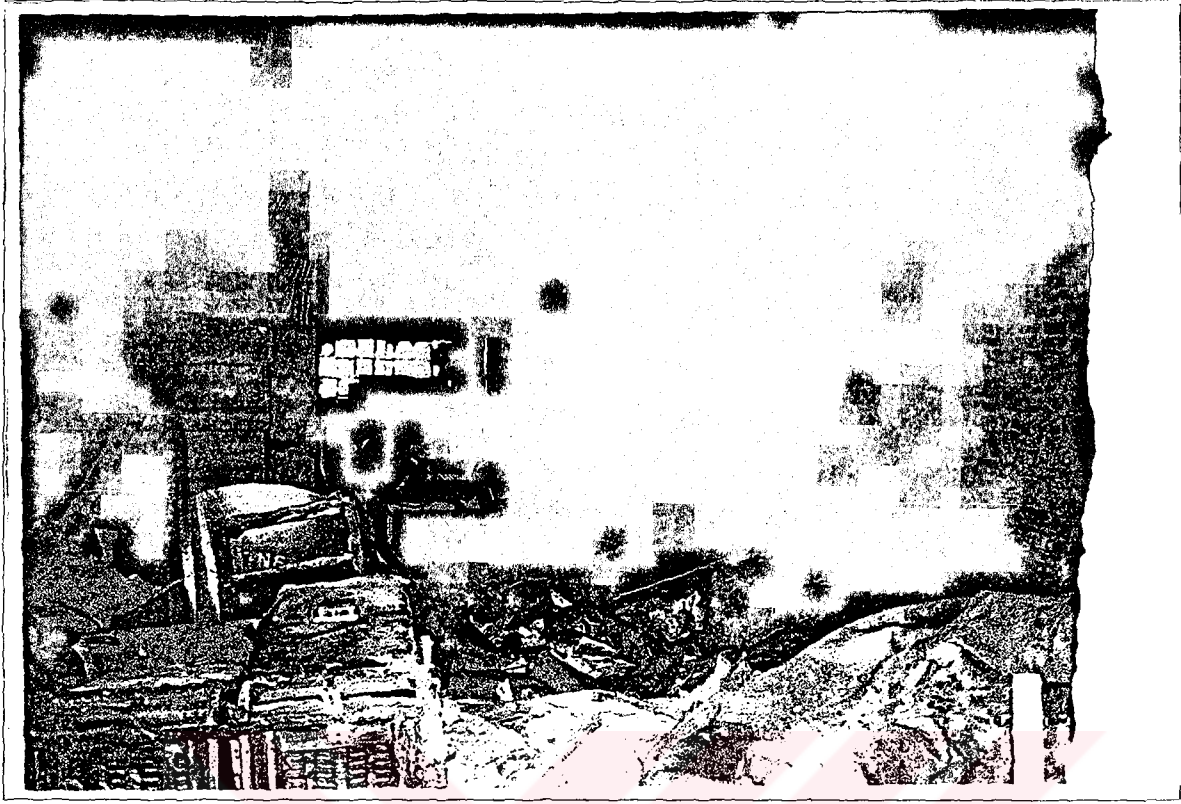
Fotoğraf 3.3.14. A302 Kodlu Mekanın Kuzey Duvarına Bakış

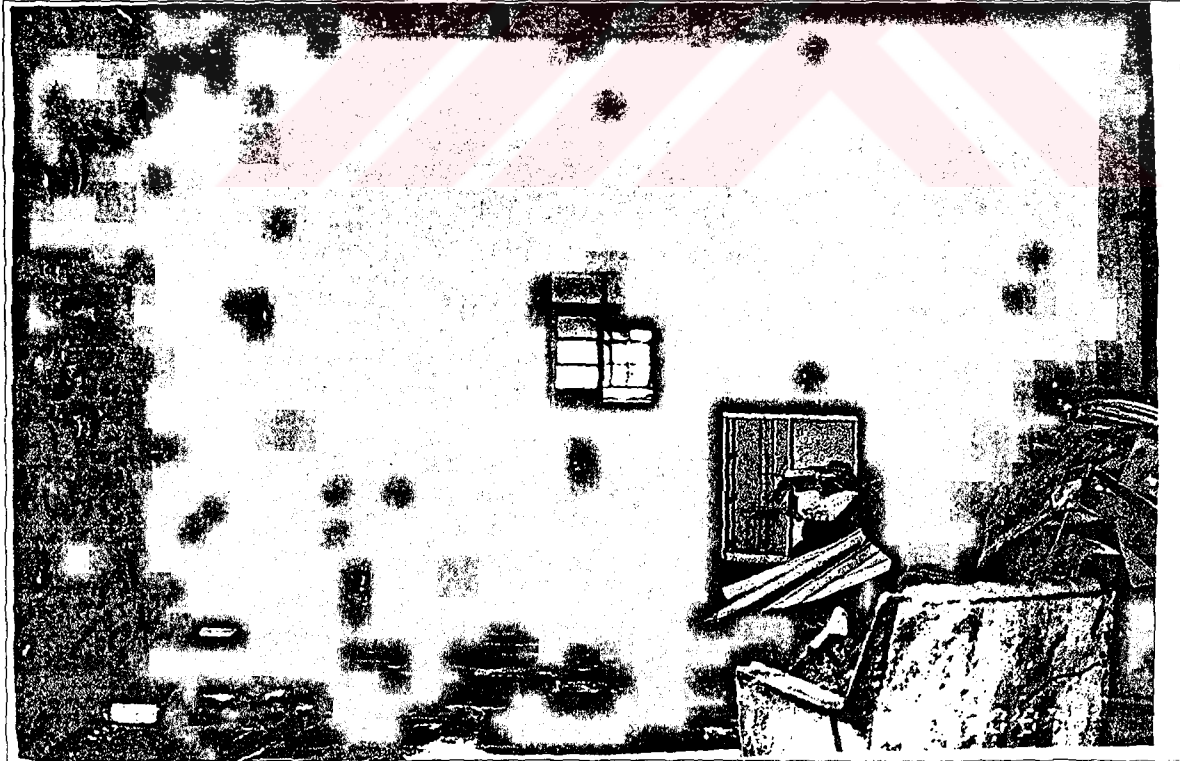
Fotoğraf 3.3.15. A301 Kodlu Mekanın Batı Duvarına Bakış

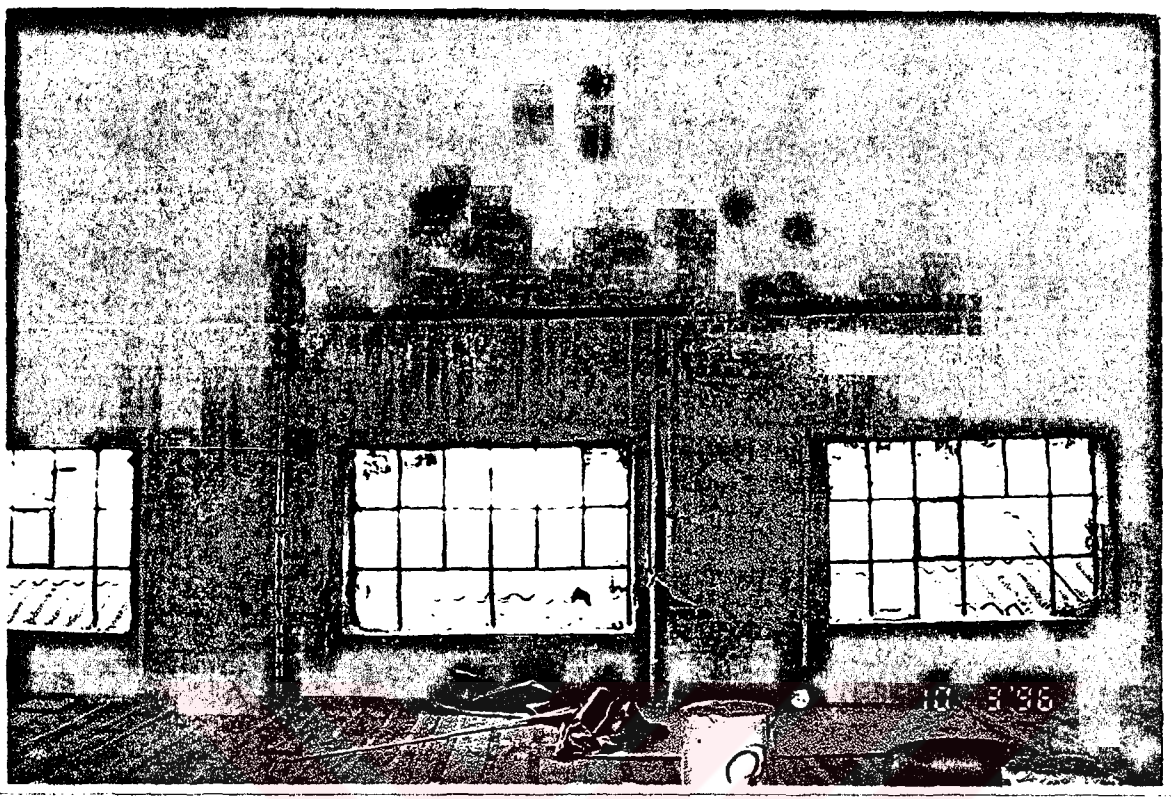
Fotoğraf 3.3.16. A302 Kodlu Mekanın Doğu Duvarına Bakış

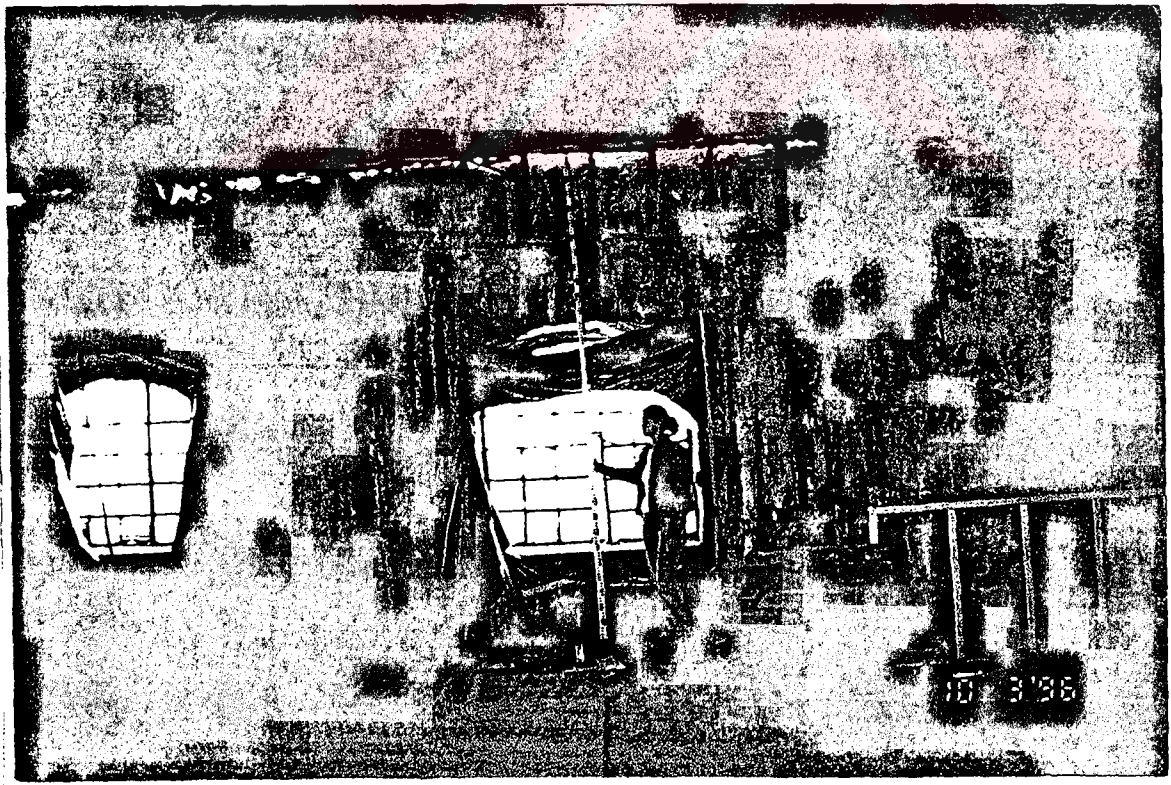
Fotoğraf 3.3.17. A203.1 Kodlu Mekanın Batı Duvarına Bakış

Fotoğraf 3.3.18. A203.2 Kodlu Mekanın Güney Duvarına Bakış

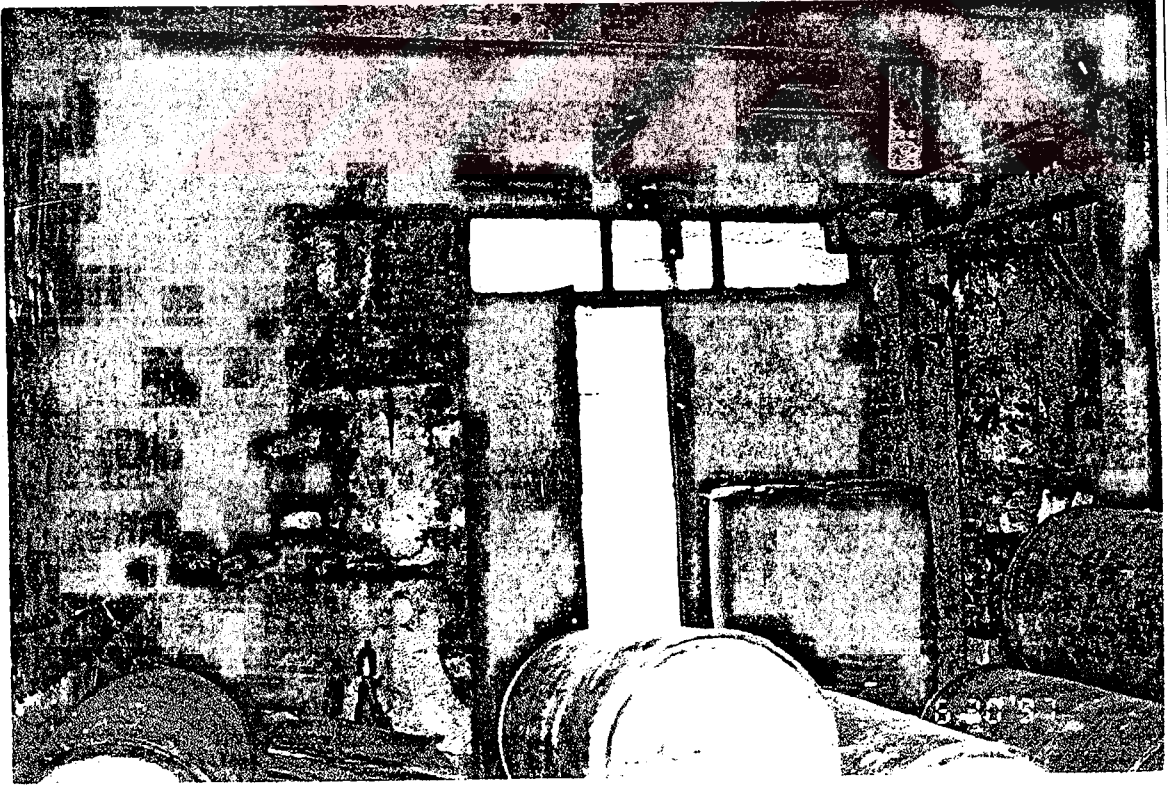
Fotoğraf 3.3.19. A301 Kodlu Mekanın Doğu Cephesi Pencere Detayı

Fotoğraf 3.3.20. A302 Kodlu Mekanın Doğu Cephesi Pencere detayı

Fotoğraf 3.3.21. A203.3 Kodlu Mekanın Güney Duvarına Bakış

Fotoğraf 3.3.22. BZ01 Kodlu Mekanın Kuzey Duvarına Bakış

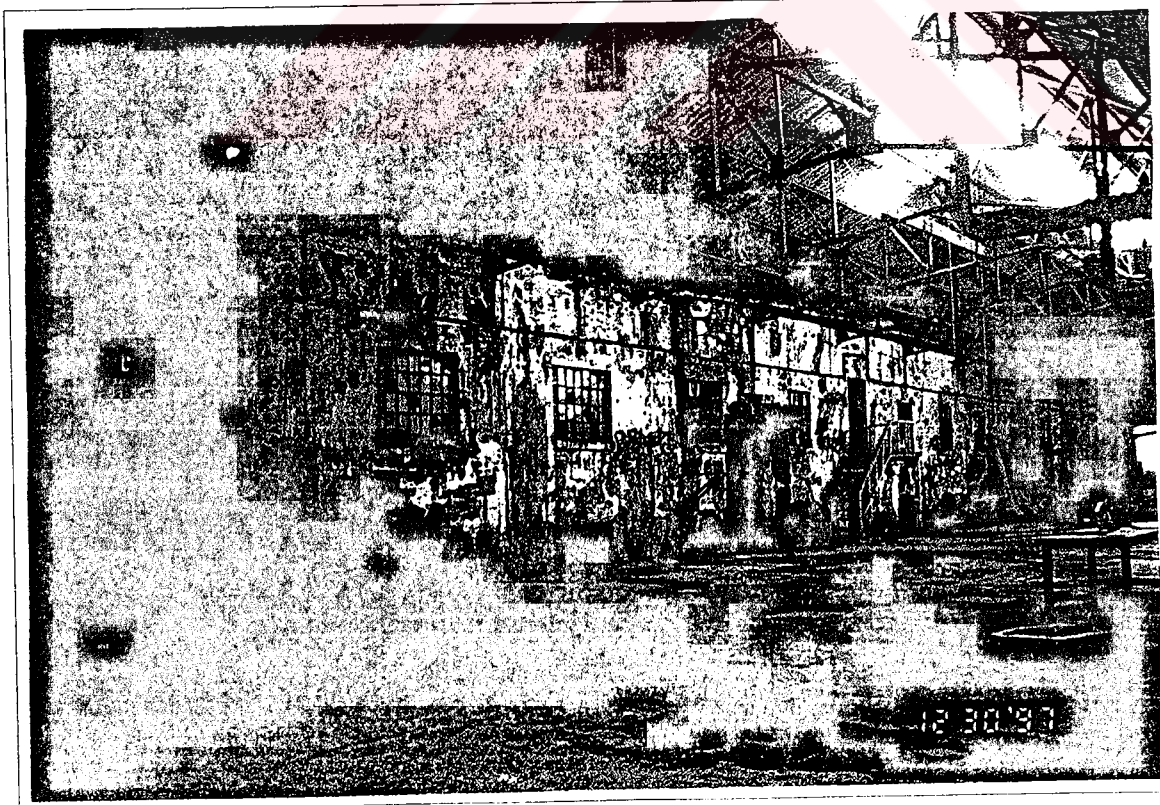
Fotoğraf 3.3.23. BZ01 Kodlu Mekanın Asma Katına Bakış

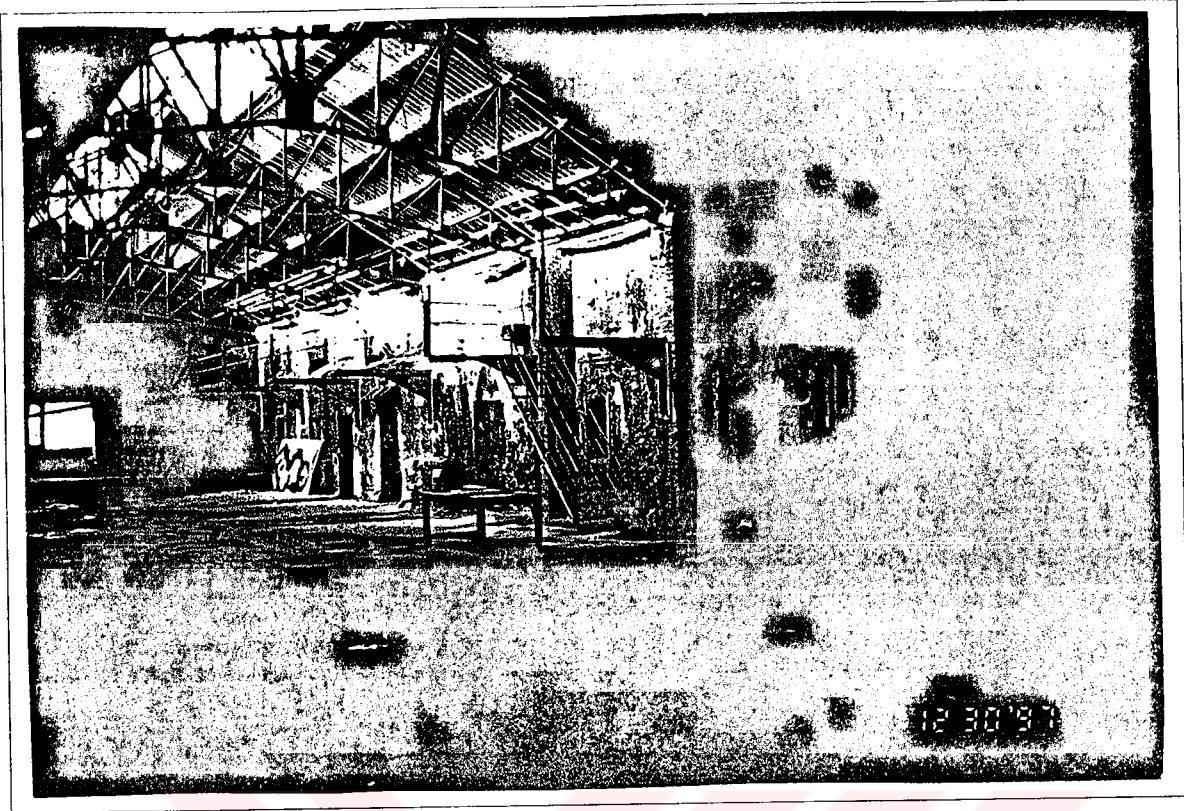
Fotoğraf 3.3.24. B101 Kodlu Mekanın Güney Cephesine Bakış

Fotoğraf 3.3.25. B101 Kodlu Mekanın Kuzey Cephesine Bakış

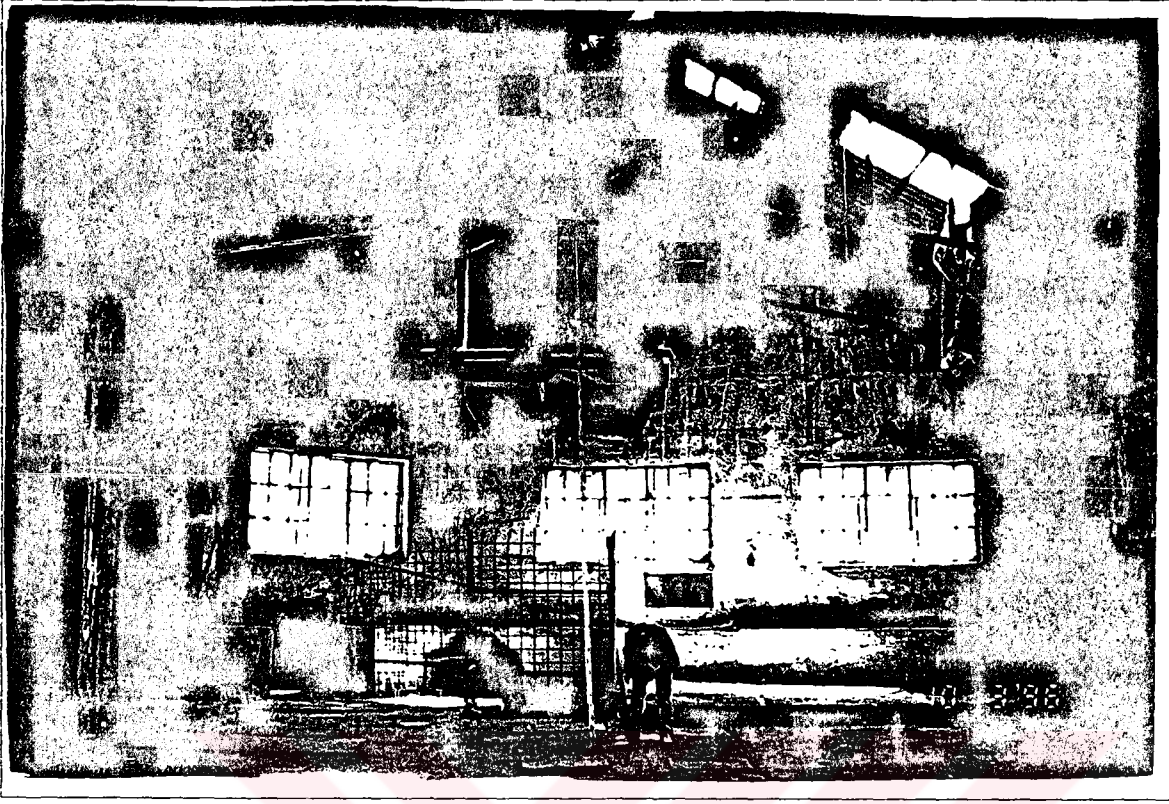
Fotoğraf 3.3.26. B101 Kodlu Mekanın Batı Cephesine Bakış

Fotoğraf 3.3.27. B101 Kodlu Mekanın Doğu Cephesine Bakış

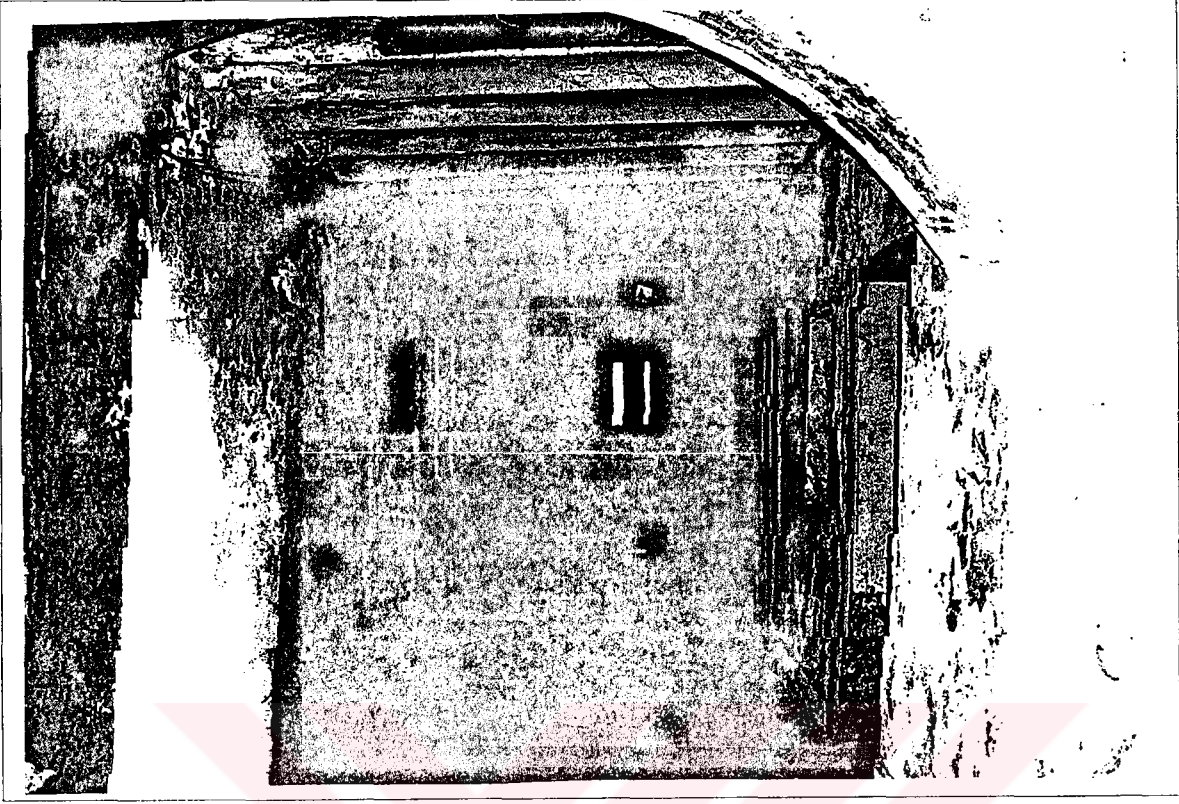
Fotoğraf 3.3.28. B101 Kodlu Mekanın Çatı Detayı

Fotoğraf 3.3.29. B101 Kodlu Mekanın Güney Cephesine Bakış

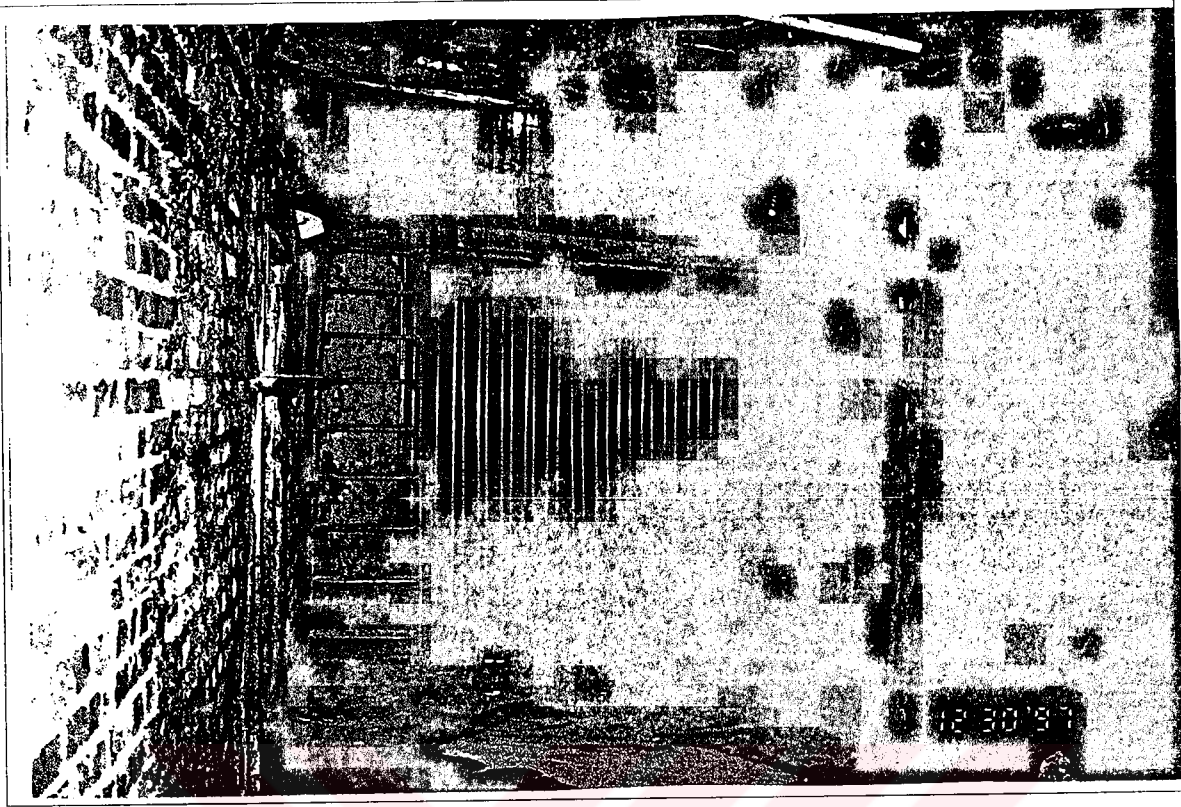
Fotoğraf 3.3.30. B101 Kodlu Mekanın Doğu Cephesinden Duvar Dokusu

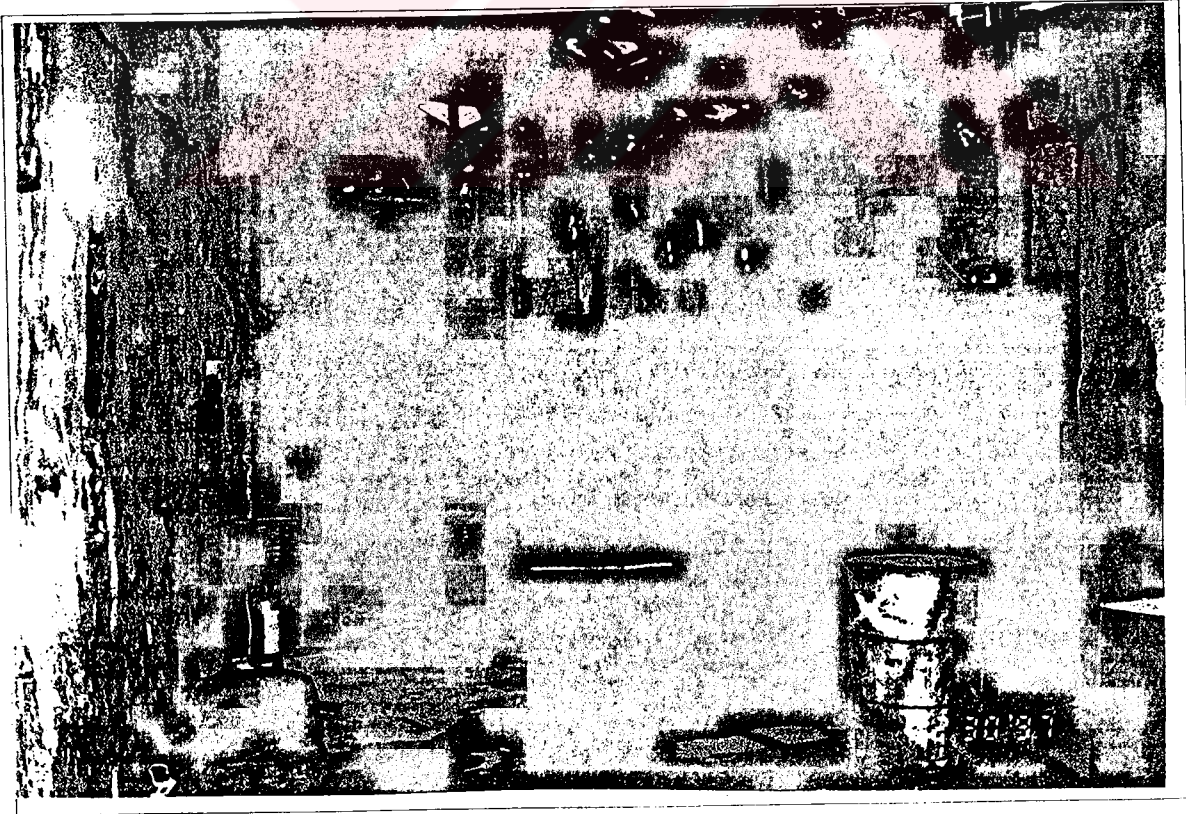
Fotoğraf 3.3.31. CZ01 Kodlu Mekanın Kuzey Cephesine Bakış

Fotoğraf 3.3.32. C106 Kodlu Mekanın Kuzey Cephesine Bakış

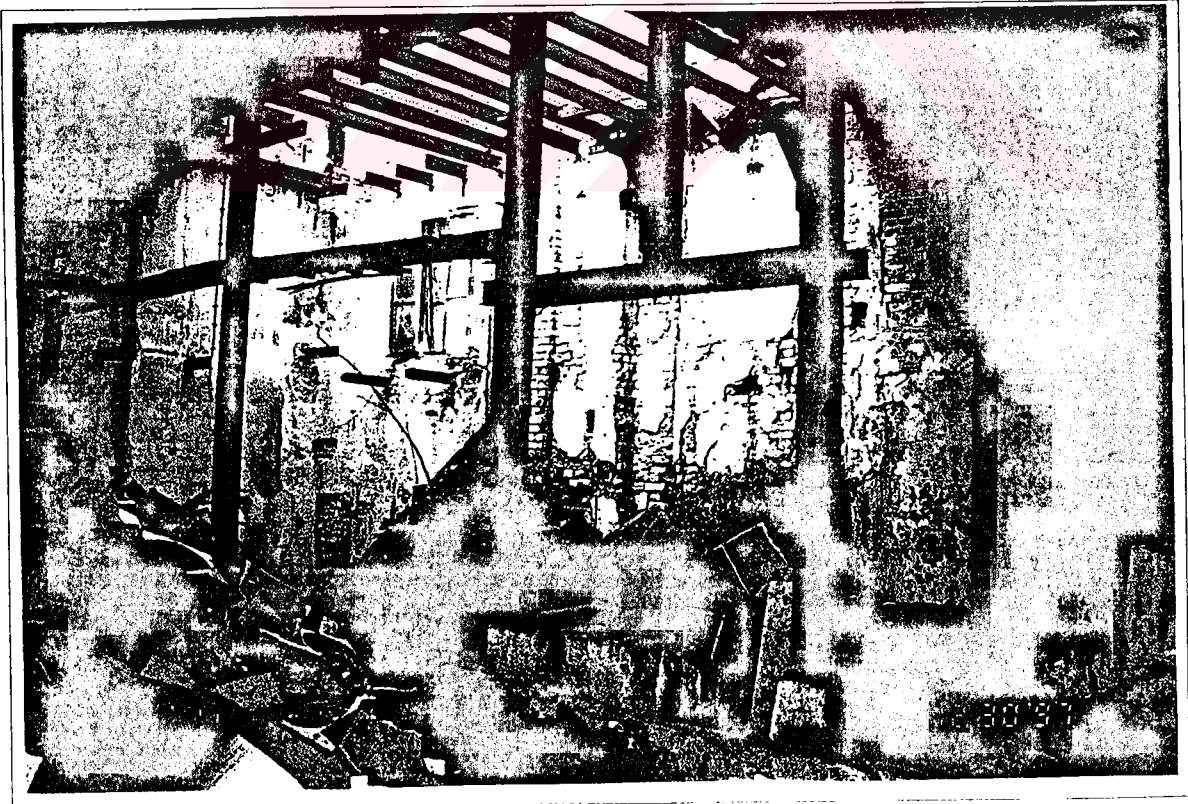
Fotoğraf 3.3.33. C104 Kodlu Mekandan Kuzey Cephesine Bakış

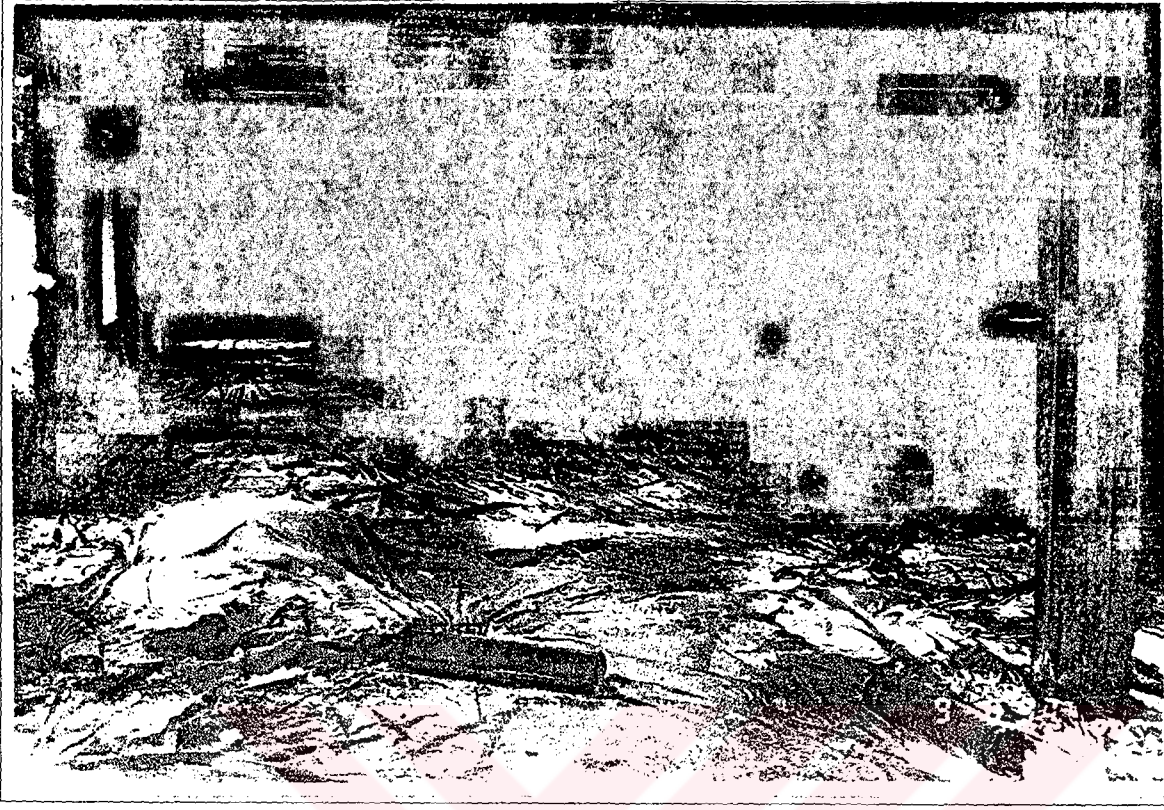
Fotoğraf 3.3.34. C104 Kodlu Mekana Bakış

Fotoğraf 3.3.35 C108 Kodlu Mekanın Güney Cephesine Bakış

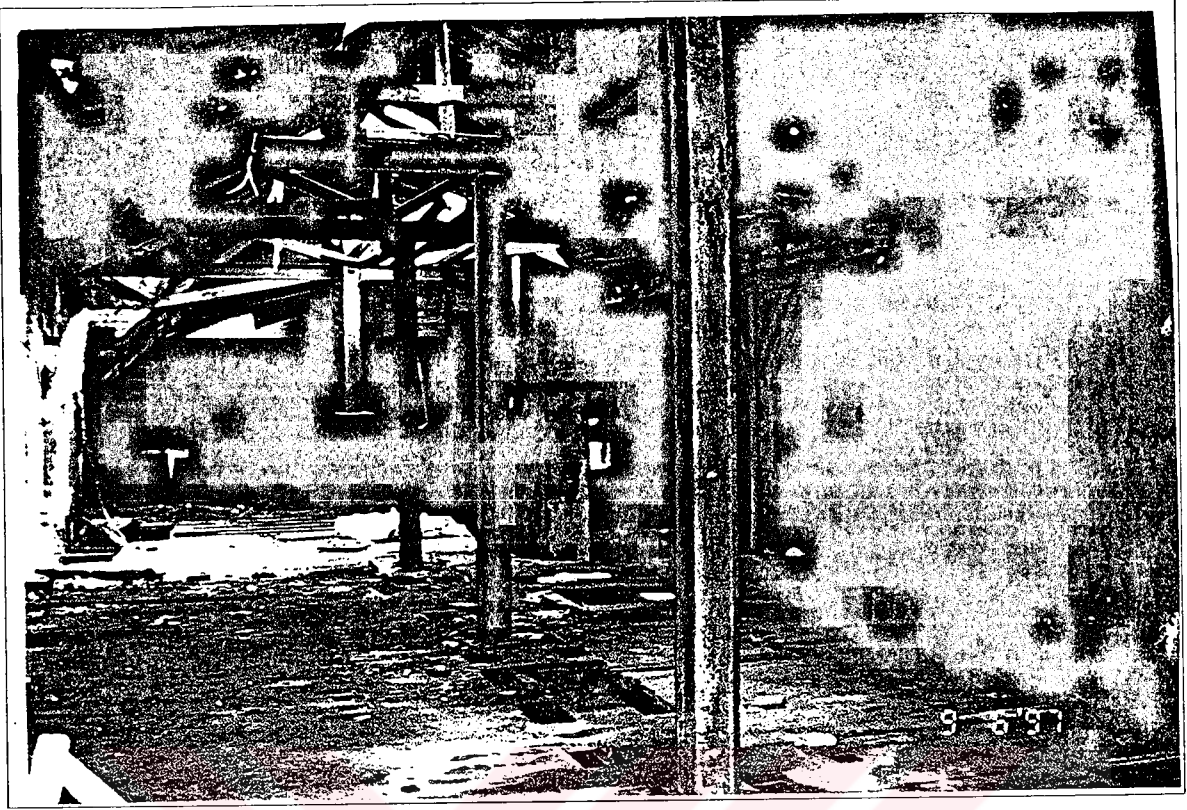
Fotoğraf 3.3.36. C108 Kodlu Mekanın Doğu Cephesine Bakış

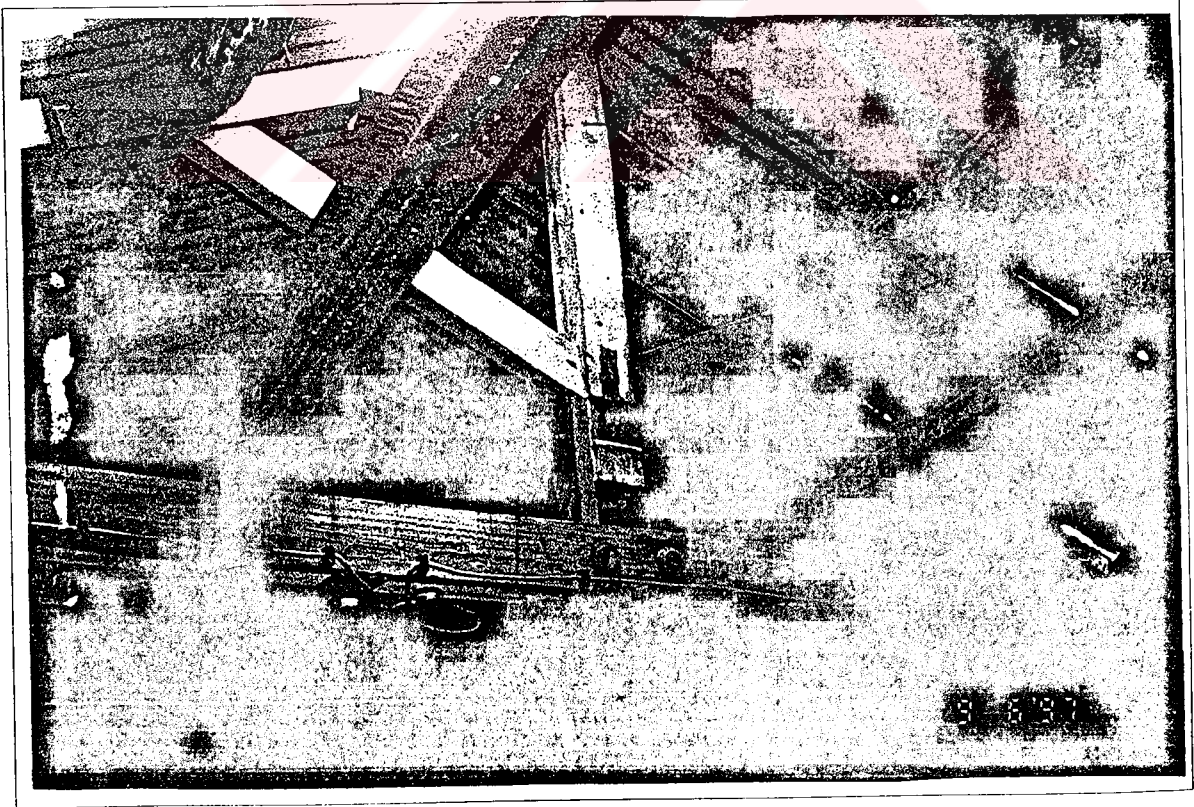
Fotoğraf 3.3.37. C204 Kodlu Mekanın Güney Cephesine Bakış

Fotoğraf 3.3.38. C204 Kodlu Mekanın Tavan Döşemesi

Fotoğraf 3.3.39.C205 Kodlu Mekana Bakış

Fotoğraf 3.3.40 C205 kodlu Mekandan Çatı Detayı

Fotoğraf 3.3.41 C302 Kodlu Mekanın
Doğu Cephesine Bakış

Fotoğraf 3.3.42 C301 Kodlu Mekanın
Doğu Cephesine Bakış

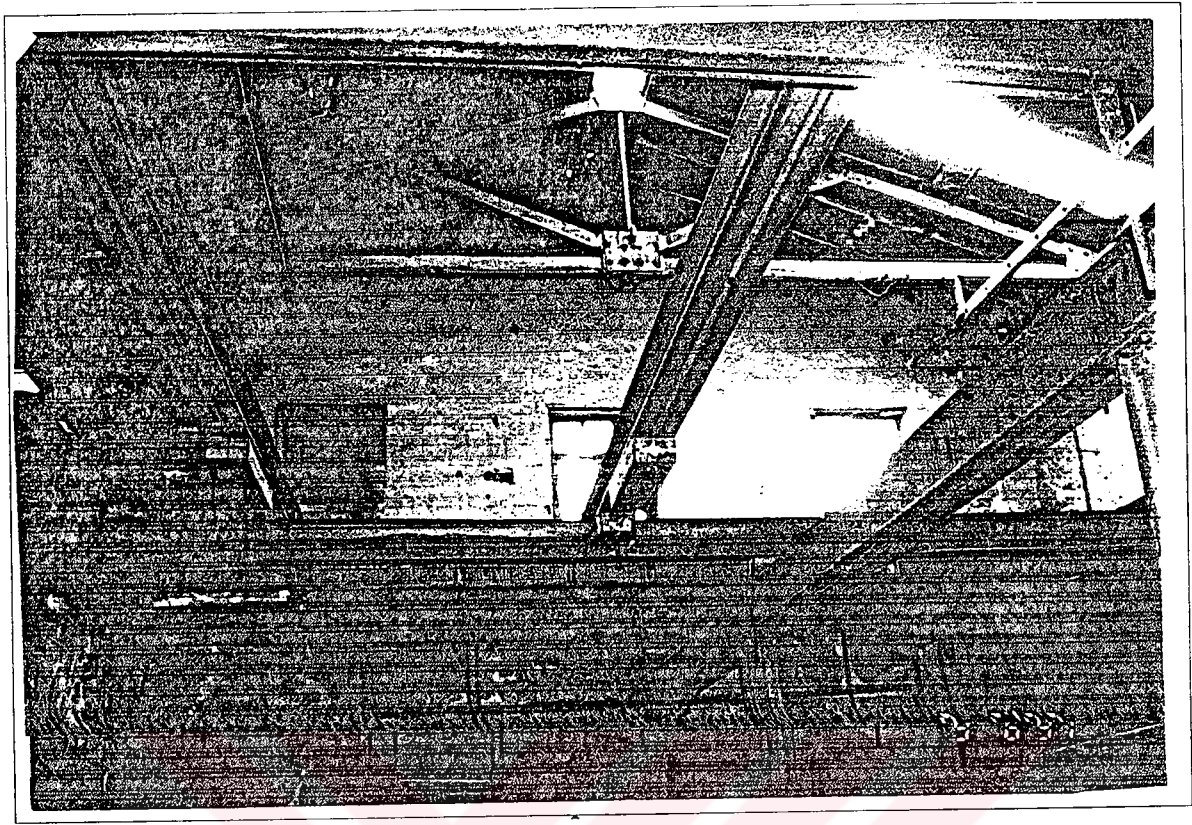

Fotoğraf 3.3.43. C306 Kodlu Mekanın Kuzey Cephesine Bakış

Fotoğraf 3.3.44. C306 Kodlu Mekanın Güney Cephesine Bakış

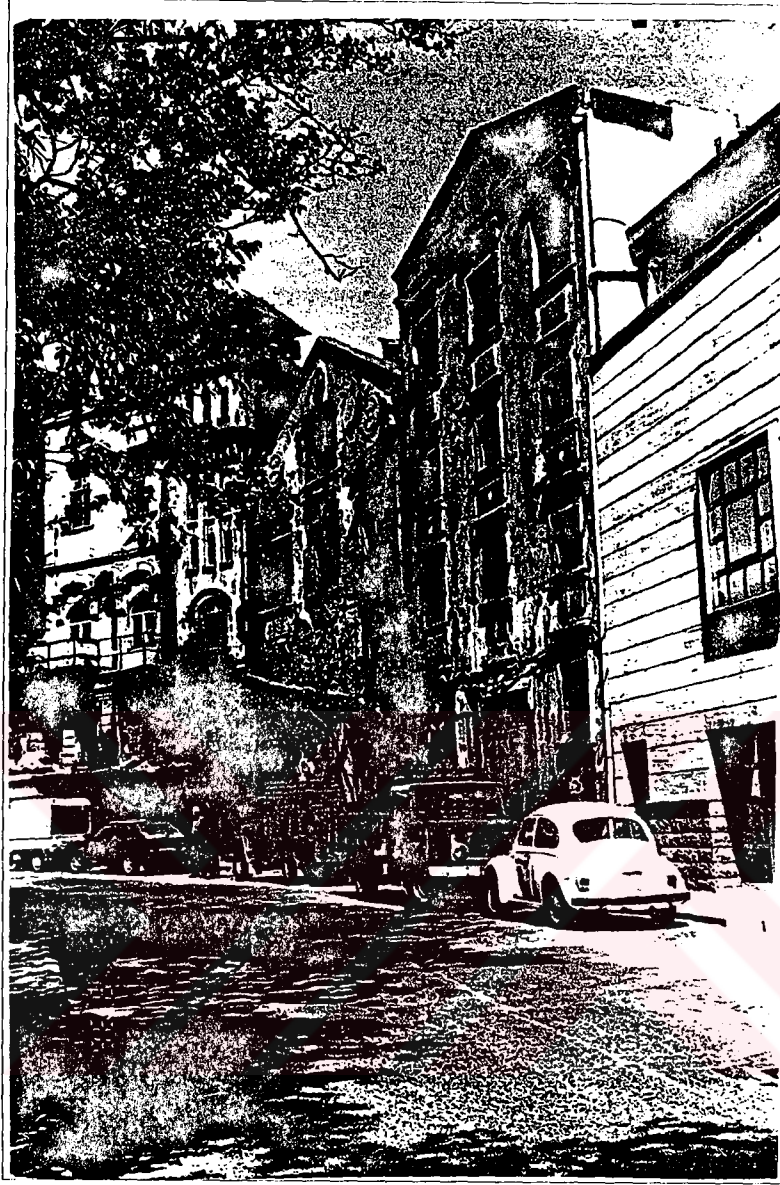
Fotoğraf 3.3.45 C306 Kodlu Mekanın Çatı Makasları

Fotoğraf 3.3.46. C306 Kodlu Mekan, Batı Cephesi Pencereler

Fotoğraf 3.3.47 C307 Kodlu Mekanın Güney Cephesine Bakış

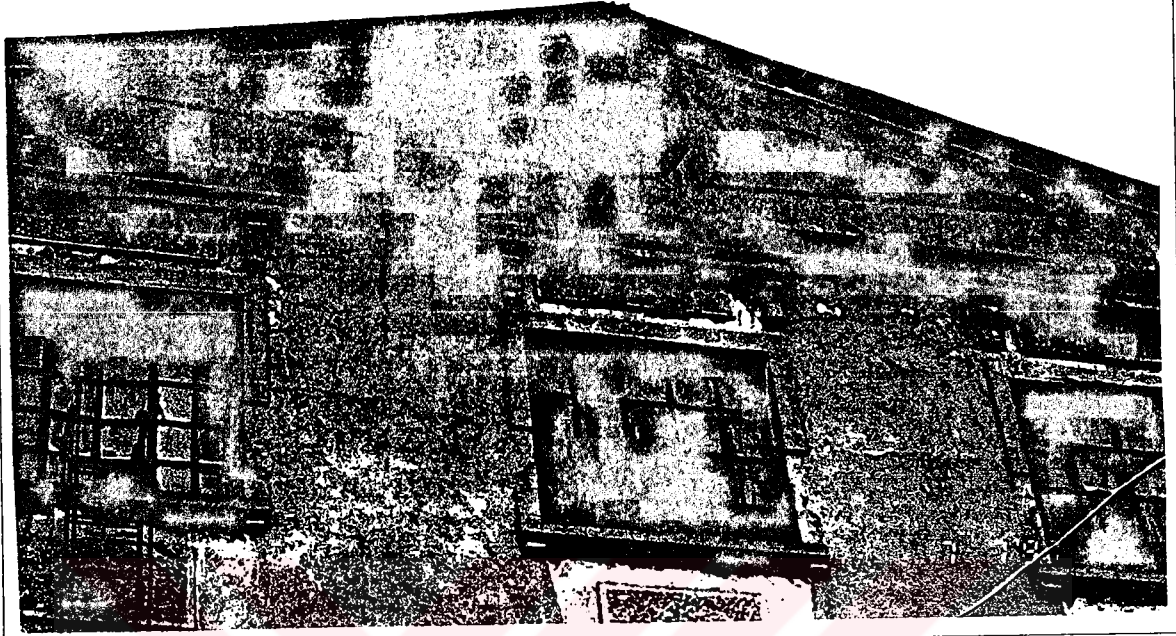
Fotoğraf 3.4.1 Değirmen ve Depo Binalarının Kuzey Cephesi

Fotoğraf 3.4.2 1. Bina (Kepek Ambarlarının Bulunduğu Bina) Kuzey Cephesi

Fotoğraf 3.4.3 2. Bina (Siloların Bulunduğu Bina) Kuzey Cephesi

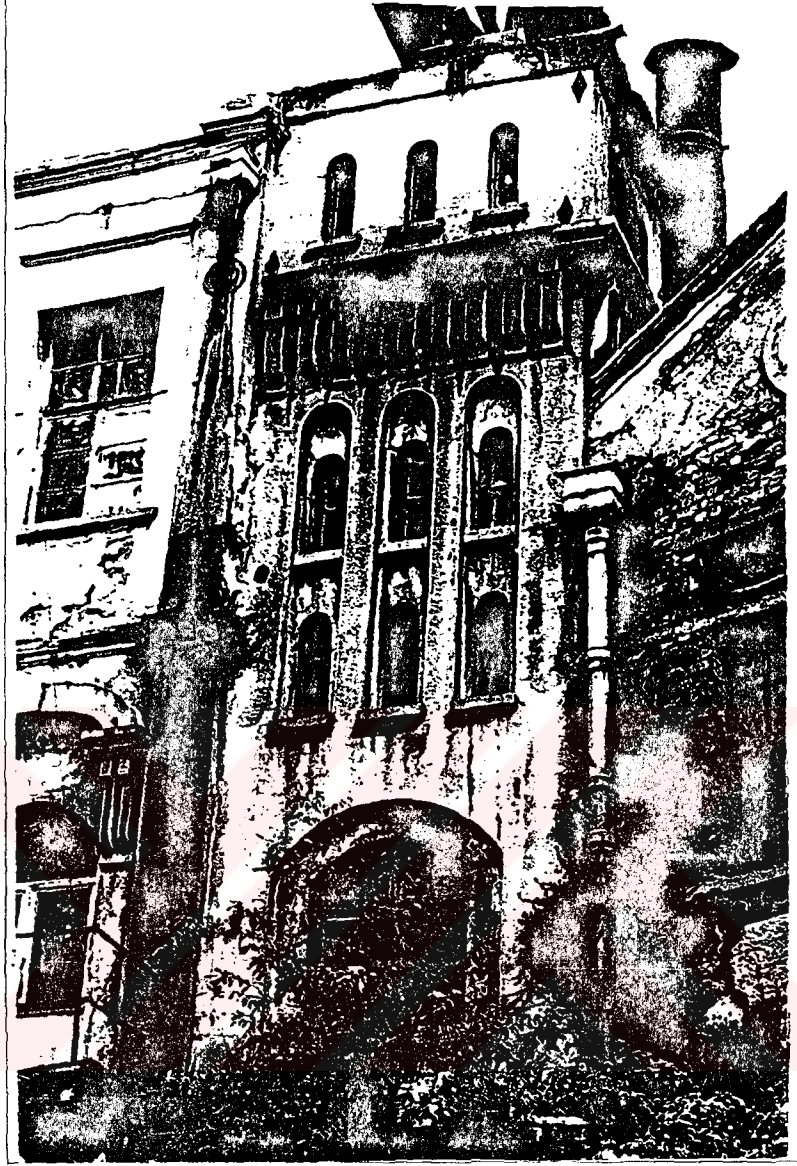
Fotoğraf 3.4.4 1. Bina Pencere Detayı

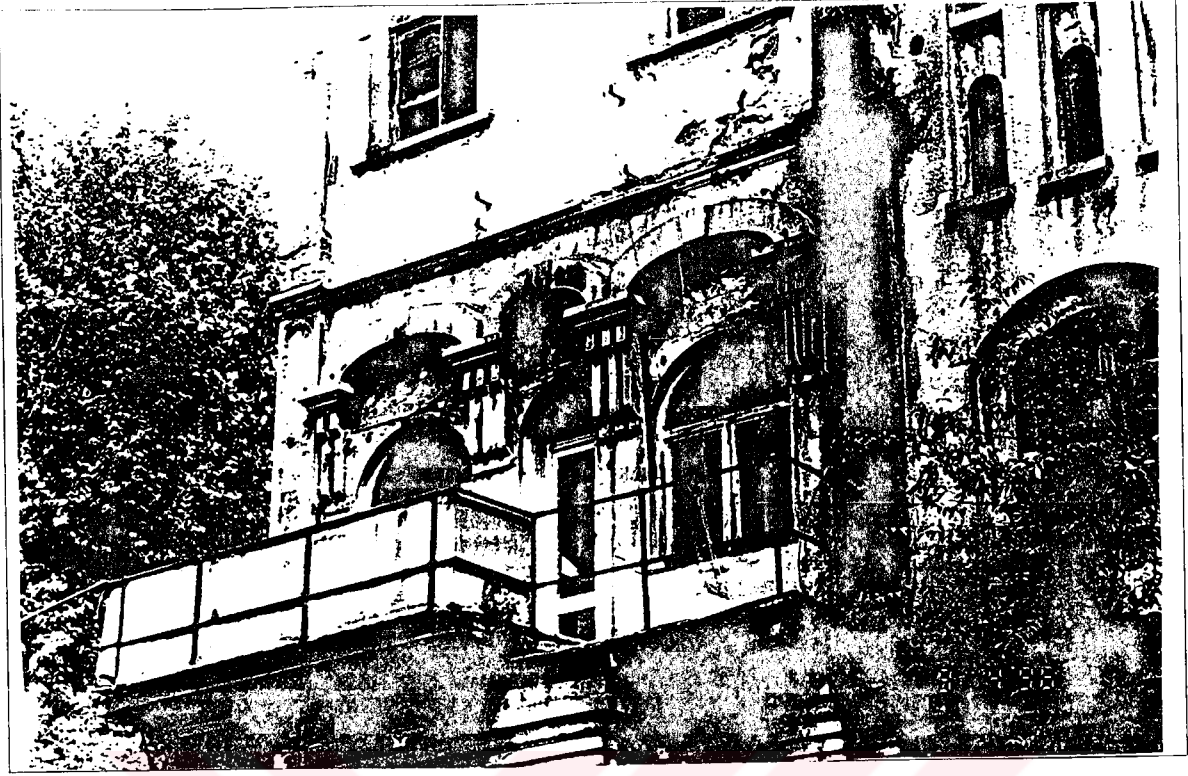
Fotoğraf 3.4.5 2. Bina Pencere Detayı

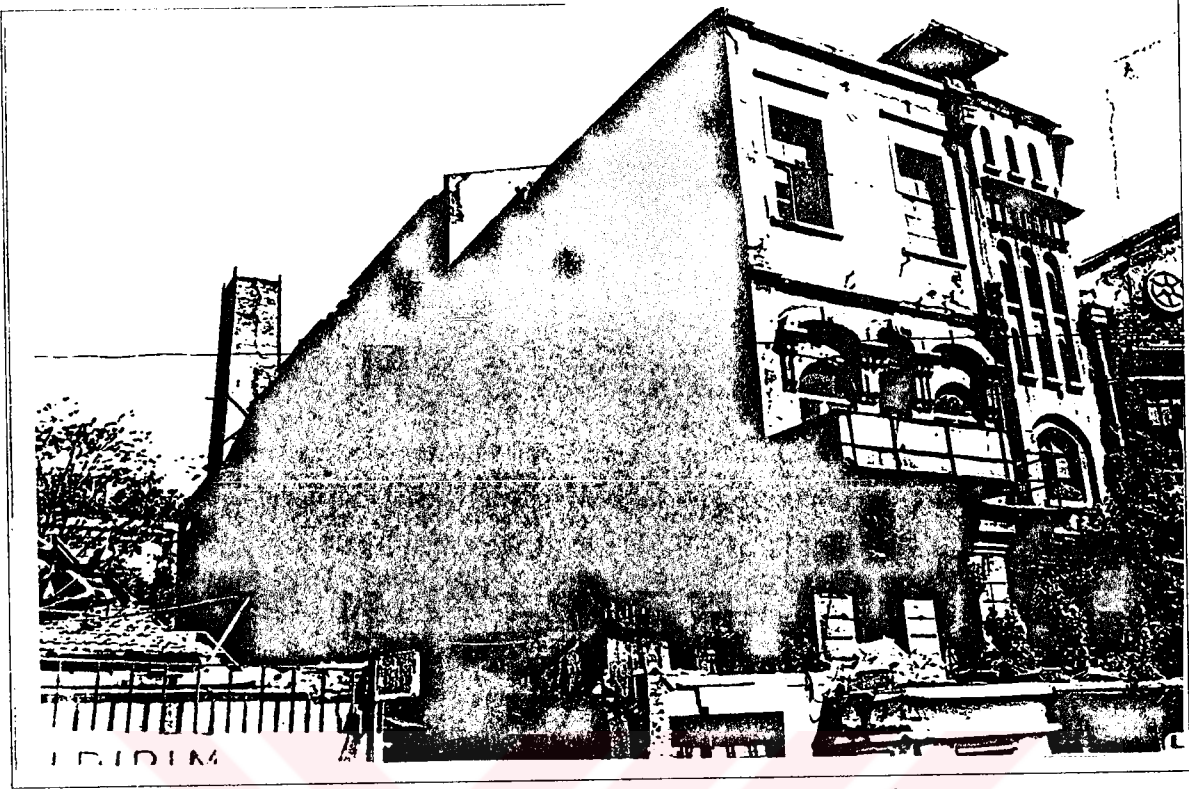
Fotoğraf 3.4.6 3. Bina (Eski Değirmen Binası) Kuzey Cephesi

Fotoğraf 3.3.7 Değirmen Binası Pencere Detayı

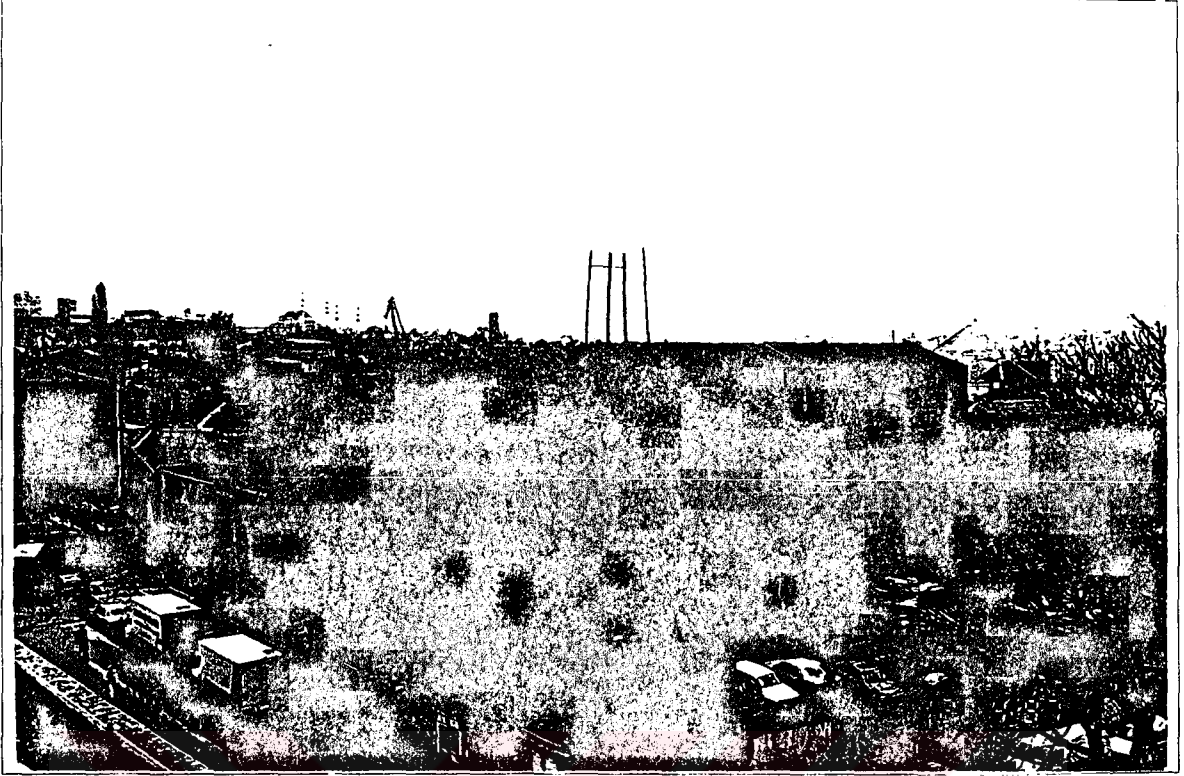
Fotoğraf 3.4.8 Değirmen Binası Pencere Detayı

Fotoğraf 3.4.9 3. Bina Doğu ve Kuzey Cephelerine Bakış

Fotoğraf 3.4.10 3. Bina Yükselen Bölümün Çatı Detayı

Fotoğraf 3.4.11 Değirmen Kompleksinin Güneydoğu ve Doğu Cephelerine Bakış

Fotoğraf 3.4.12 3. Binanın Doğu Cephesine Bakış

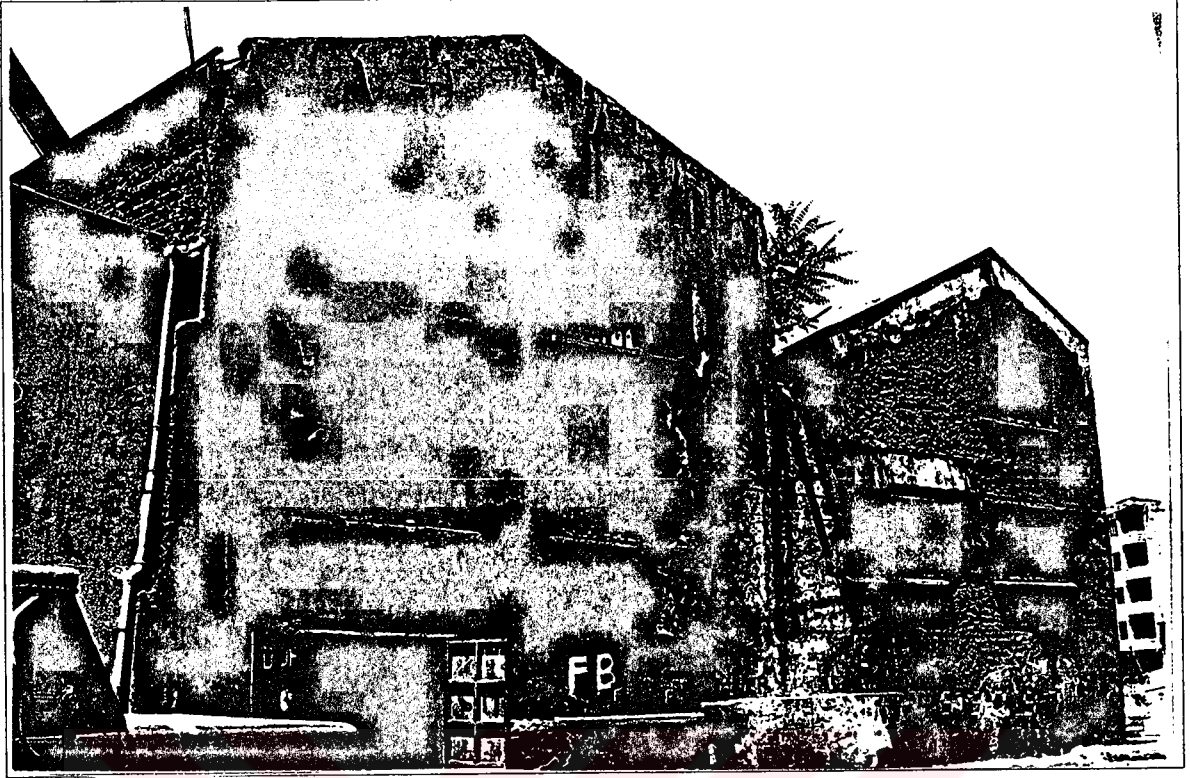
Fotoğraf 3.4.13 3. Binanın Güneydoğu Cephesi

Fotoğraf 3.4.14 3. Güneydoğu Cephesi Duvar Dokusu

Fotoğraf 3.4.15 1. Bina Kapı Detayı

Fotoğraf 3.4.16 1. ve 2. Binaların Güney Cephesi

Fotoğraf 3.4.17 2. ve 3. Binaların Güney Cephesi

KAYNAKLAR

- ABAÇ, S. (1935) Kasımpaşa'nın Tarihçesi, Bozkurt Matbaası, İstanbul,
- ANONİMa (1994) Buğday, Ana Britannica, Ana Yayıncılık, c.6, s.428- 429.
- ANONİMb (1994) Un, Ana Britannica, Ana Yayıncılık, c.31, s.3-4.
- ANONİMc (1974) Güzelce Kasım Paşa, Türk Ansiklopedisi, Milli Eğitim Basımevi, Ankara, c.21 , s.372.
- ANONİMd (1986) Un, Büyük Larousse, Gelişim Yayınları, 1986, c.19, s.11944-11946.
- ANONİMe (1984) Kasımpaşa, İstanbul Kültür ve Sanat Ansiklopedisi, Tercüman Gazetecilik, İstanbul, c.4, s.2037-2039.
- BASALLA, G. (1996) Teknolojinin Evrimi, TÜBİTAK Yayınları, Ankara
- BATUR, A., BATUR, S. (1981) İstanbul'da 19. Yüzyıl Sanayi Yapılarından Fabrika-I Hümayunlar, 1.Uluslar Arası Türk İslam Bilim Teknolojisi, c.3, s.331-337.
- CEZAR, M. (1963) Osmanlı Devrinde İstanbul Yapılarında Tahribat Yapan Yangınlar ve Tabii Afetler, Türk sanatı Tarihi Araştırma ve İncelemeler, İstanbul.
- CLARK, E. C. (1992) Osmanlı Sanayi Devrimi, Osmanlılar ve Batı Teknolojisi (Ed. E İhsanoğlu), Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul, s.37-53.
- FORBES, R.J. (1965a) Chemical, Culinary and Cosmetic Arts, A History of Technology, Oxford Press, Londra, vol.1, s270 -281
- FORBES, R.J. (1965b) Power, A History of Technology, Oxford Press, Londra, vol.2, s.589 - 627

- FORBES, R.J. (1965c) Food and Drink, A History of Technology, Oxford Press, Londra, vol.2, s.103- 112
- FORBES, R.J. (1965d) Food and Drink, A History of Technology, Oxford Press, Londra, vol.3, s.1-19
- FORBES, R.J. (1965e) Power to 1850, A History of Technology, Oxford Press, Londra, vol.4, s.148 - 166
- GİMPEL, J. (1996) Ortaçağda Endüstri Devrimi, TÜBİTAK Yayınları, Ankara.
- HILL, R.D., HASAN Y.A. (1994) Islamic Technology, Cambridge University Press, NewYork.
- KAYRA, C. (1990) Eski İstanbul' un Eski Haritaları, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Kültür İşleri Daire Başkanlığı Yayınları, İstanbul.
- KÖKSAL, G (1996) Haliç Tersanelerinin Tarihsel - Teknolojik Gelişim Süreci ve Koruma Önerileri, İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- LANDELS, J.G. (1996) Eski Yunan ve Roma'da Mühendislik, TÜBİTAK Yayınları, Ankara.
- MÜLLER-WIENER, W. (1992) 15-19 Yüzyılları Arasında İstanbul'da İmalathane ve Fabrikalar , Osmanlılar ve Batı Teknolojisi (Ed. E. İhsanoğlu), Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul, s.53-94.
- MORRIS, T.N. (1965) Management and Preservation of Food, A History of Technology, Oxford Press, Londra, vol.5, s.25-33.
- ÖKÇÜN, A.G. (1971) Osmanlı Sanayi 1913-15 Sanayi İstatistiki, Sevinç Matbaası, Ankara.
- ÖZTUNA, Y. (1994) Büyük Osmanlı Tarihi, Remzi Kitabevi, İstanbul, vol.9.
- STOWERS, A. (1965) Water Mills 1500-1850, A History of Technology, Oxford Press, London, vol.4 s.199-213.
- TANMAN, M.B. (1994) Kasımpaşa, Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, Ana Basım, c.4, s.481-483.

- TOPRAK, Z. (1985) Sanayi, Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türk Ansiklopedisi, c.5, s.1340-1360.
- WAILES, R. (1965) Wind Mills, A History of Technology, Oxford Press, Londra, vol.3, s.89-108.
- WINTER, J. (1970) Industrial Architecture, Studio Vista, Londra.

EKLER

Ek A: Değirmenlerle ilgili arşiv belgeleri

Ek B: Malzeme Analizi

Ek C: Ek ve Değişiklikler

Ek D: Bozulmalar

EK A

EK A1 Kasımpaşa Un Fabrikası' nın inşaat iznine dair belge, 12 Ocak 1852

EK A2 Unkapanı' nda bulunan değirmenin tamirine dair belge, 1851

EK A3 Unkapanı' nda bulunan değirmenin tamirine dair belge, 1853

EK A4 Unkapanı' nda bulunan değirmenin tamirine dair belge, 1854

EK A5 Göksu Değirmeni' nin inşaat iznine dair belge ve planı, 1852

EK A6 Hasköy Değirmeni' nin inşaat iznine dair belge, 29 Mart 1852

EK A7 Balat Değirmeni' nin inşaat iznine dair belge, 19 Mart 1852

EK A8 Kuruçeşme Değirmeni' nin inşaat iznine dair belge, 26 Temmuz 1852

EK A9 Zahire Ambarlarının tamirine dair belge, 21 Ocak 1851

Ek A1; İrade Dahiliye No: 15510

Atufetli Efendi Hazretleri,

Ulya- yı Saltanat- ı Seniyye Devletlü İsmetlü Sultan- ı Aliyyetü’ş-şan Efendimiz Hazretlerinin mirat- ı celileleri mesarifine mukabil vâridâta ilaveten üzerine değirmen ve dekakin inşa olunmak üzere Kasımpaşa İskeleyi civarında kain zahîre anbarı ittisalinde üç parça arsa- i hâliyenin mülkiyet vechile (Sultan- ı Müşarünileyha efendimizin vakf- ı âlilerine taskih ve ilavesiyle mülkname- i humayunun tasdiri Maliye Nazırı devletlü Paşa Hazretlerinin meşmul- i li- haza- i âli buyurulmak için takdim kulunan takrîrinde istîzan olunmağla ol- babda her ne vechile emr- ü ferman- ı cenab- ı tâcidâri müteallik ve şeref- sudur buyurulur ise mukteza- yı celîli üzere harekete mübadelet olunacağı beyahıyla tezkire- i senaverî terkim kılındı efendim.

fi, 16 RA (Rebiülevvel) Sene (12)68 9 Ocak 1852

Maî ruz- ı Çaker-i Keminelendir ki;

Ziver- i dest- i âl olan iş bu tezkire- i samiye- i asafâneleriyle takrir- i mezkur manzur- ı mekarim- mevfur- ı hazret- i şahane buyurulmuş ve ber mucib- i istizan arsa- i mezkurenin mülkiyet vechile Sultan- ı müşarun- ileyha efendimiz hazretlerinin vakf- ı âlilerine tashih ve ilavesiyle mülkname- i humayunun tasdri müteallik ve şerefsudur buyurulan emr ve irade- i seniyye- i cenab- ı mülûkâne mukteza- yı münîfinden bulunmuş ve zikr olunan takrîr yine savb- ı sâmiye- i asafîlerine iade kılınmış olmağla ol- babda emr ve ferman hazret- i veliyyüi l- emrindir.

fi 19 RA(Rebiülevvel) sene (12) 68 9 Ocak 1852

عطف قلم
 اقدم حضرت
 مهدياي سلطنت سینه دولتو عصمتو سلطانة عدالت له افندو قلم بیات جلیله ری مصروفه سفایل وایه دایه عدوده اوزینه دکرمانه ودرکایدان اوتوموروز قلم
 اسکدرسی جوانده کانه زخیره انباری انضالده اوج بارجه عرضه ظالیه ملک وولید سلطان شاه الا افندون وقف علیک به بیج وعلوده سبله مکنانه همایونیک
 نصیری ملکه نازری دولتو یاسا حضرت بیک شول خاطر اعلا بیورلور ایچود تقدیم فغانه تقریرنه استیانه افندو بطریقه قرین برادر و فرمایه ضباب ناجای
 سفله و شرف صدور بیورلور ایچو مقتضای صیغ اوزره حرکت مبارک اولمیش یالنه تذکره شادی قییم قندقی اقدم

EK A1 Kasımpaşa Un Fabrikası' nun inşaat iznine dair belge, 12 Ocak 1352

Ek A2; İrade- Meclis- i Vâlâ No: 7354

Meclis- i Vâlâdan kaleme alınıp Maliye Nezaretii ne gönderilen mazbata mealinden anlaşıldığına göre Unkapanında bulunan ve tamir ettirilmiş olan vapur değirmeninin bundan böyle hali üzere bırakıldığı surette yine evvelki haline gireceği için bundan sonra tamirâtı zuhurunda makineciler tarafından haber verilerek Fabrikalar Müdürü Halil Paşa marifetiyle derhal tamir olunup bin kuruşa kadar vuku bulacak masrafları hasbeil- mukavele müsteccir (kiracı) tarafından alınmak ve bin kuruşdan ziyade masrafının da her üç ayda bir defa defteri ve hazineye racit- ı mesarif olmadığı halde ilmuhaberi verilmek üzere tesviye- i iktizasının Nezarete havalesine dair.

fi 4 Za(Zilkade) sene 1267

عظمتدار اندر حضرت

مجلسی و لا در قلم النبی علیه رفعه به جلیله شان مکتوف تشریح بر بنظر عالی بر پدید آید نفیس قلمه مضطرب مانند مستفاد اولیعی و طبع او در قیاسه کائنات اولیه
 بکره سینه حضرت بادشاهیه تکریم بر کسره اولاده و آید و کلمات بوند بیلم حال او در بهر غلبه صوری به او که هاله کبره جاندند بعد از تشریف ظهور به در حاکمیه طریقه
 خیر و پیران قاریه لکون صبری سعادت خلیل یا حضرتی معجزه روحان تکریم اولاده و آید و در وقت ظهور معانی صفت انضامات فقه در حاکمیه طریقه
 و بران غرضه بنیاد معارف و علم و فقه و در وقت ظهور معانی صفت انضامات فقه در حاکمیه طریقه
 و بران غرضه بنیاد معارف و علم و فقه و در وقت ظهور معانی صفت انضامات فقه در حاکمیه طریقه

سلسله طریقه

در وقت ظهور معانی صفت انضامات فقه در حاکمیه طریقه
 و بران غرضه بنیاد معارف و علم و فقه و در وقت ظهور معانی صفت انضامات فقه در حاکمیه طریقه
 و بران غرضه بنیاد معارف و علم و فقه و در وقت ظهور معانی صفت انضامات فقه در حاکمیه طریقه

Ek A3; İrade Meclis- i Vâlâ No: 11854

Maliye Nezaretii'nden Meclis- i Vâlâ' ya gönderilen tahriri ve ol babda tekrar Nezaretle yapılan haberleşmenin gelen cevabı meallerinden yapılan haberleşmenin gelen cevabı meallerinden müstefad olduğu üzere Kapan- ı Dakikî de bulunan Fabrikalar müdürü Halil Paşa marifetiyle iki defa tamir olunan değirmen vapurunun masrafları altıyüz altmışsekiz bin altıyüz sekiz buçuk kuruşa baliğ olarak keşf- i evveli oyup hazineden verilen iki yük ellialtıbin bu kadar kuruş ve dört yük oniki bin beşyüz yirmi beş buçuk kuruş tecavüz etmiş ve böyle keşfini tecavüz eden masrafların kabul olunmaması nizamından bulunmuş ise de zikredilen masrafların keşfinden ziyade görünmesi maknelerin evvel emirde içinin layıkıyla görülüp keşf olunmak mümkün olamadığı cihetle önceki heyet- i hazırasına nazaran ber vech- i tahmin keşif ve tamirine başlanacağı ve bazı âletler ve levazımların dahi tamire muhtaç olduğu beyan edilerek bizzarure yaptırılmış olmasından neşî et eylemiş olmasıyla yazıldığı gibi keşiften fazla sarf olunan dört yük on iki bin beşyüz yirmi beş buçuk kuruşun dahi hazine tarafına gönderilmesi Meclis- i Vâlâi da görüşülmüş ise de bu konuda emir ve ferman efendimizindir.

fi 2 Rebiüevvel sene 1270

1853

Ek A4; İrade/ Meclis- i Vâlâ No: 14069

Kapan- ı Dakikî deki Vapur Değirmeni müsteî cirleri Andon ile Kikorgî un müddet- i maî lume icarından zimmetleri olan akçenin suret- i istifasına dair Maliye Nezaretinin Meclis-i Valâya gönderdiği bir kıta takrirle zimematı komisyonu mazbatasında beyan olunduğu üzere adı geçen kişilerin zimmetlerinden tenzili iddiasında bulundukları bir yük seksenyedi bin dokuzyüz elli kuruşun, verdikleri pusulada gösterildiği gibi yüz kırk bin kuruş suyun kulletinden dolayı vapurun taî dili ziyanı ve yirmi beş bin üç yüz elli kuruş ve kazılacak kuyu yirmi bu kadar bin kuruş da bazı tamir masrafları olup, değirmenin işlemediği vakit haber haber vermememlerine binaen bu ziyan iddiası vechile kabul olunacağı gibi ol babda Nezaret ile yapılan muhabere üzerine komisyon reisi Şakir Beyî in mührüyle takdim edilen müzekkirede gösterildiği gibi değirmenin bin kuruştan ziyade masrafı vukubulacak olursa haber verilip memurlar marifetiyle hazine tarafından ödenmesi gerektiği halde masraflar dahi icra edildiği gibi bunun dahi adem- i kabulü lazım gelip ma- mafih, kuyu değirmene lüzumlu olduğundan bunun masrafı olan yirmi beş bin üç yüz elli kuruşun kabul- ü muvafık- ı hakkaniyetle olacağı cihetle adı geçen şahısların zimmetleri bulunan üç yüz kırk yedi bin kuruştan indirilmesiyle maî dası olan üç yük yiriyirmi bir bin altı yüz elli kuruşun nezaret eliyle tamamen istifası v nezarete dahi durumun bildirilmesine dair.

Sene 71

1854

[illegible][illegible]

Ek A5; İrade- Meclîs- î Vâlâ No: 8159

Maî rûz -ı çaker- i kemineleridir ki

Anadolu Hisariî nda Göksü deresi derûnunda vâki köpre iskelesinde kâin temliklen mutasarrıf olduğum maî lûmül- hudûd üçyüz zira ahur arsası üzerine bir bab francalacı fırınıyla iki taş bârgîr değirmeni bina ve inşa etmek emelinde bulunduğum rehîn îlm- i âlileri buyruldukda bermûceb nizam- ı muaccele ve müeccele- i münâsebe takririyle cânib- i nezaret- i celîle- i ticaretten lazım gelen gediğinin itası husususunda müsâade- i aliyyeler şâyan buyrulmak bâbında emr- ü ferman hazret- i menlehül emirdir.

Arsa- î mezkure mutasarrıfı es- Seyyid Ömer

İş bu arzuhal mealinde Göksü da kâin mutasarrıf olduğu arsa üzerinde bir bab francalacı fırınıyla iki taş değirmen inşâ edeceğinden nizamı vechle icabının icrası Ömer Efendi tarafından istidi a olunmaktan nâsi sadır olan ferman- ı sâmilerine imtisâlen mühendis Mehmed Efendi bendeleri gönderilerek biî l- muayene tersim ettirilen haritasına nazaran Göksu Deresi civarında Anadolu Hisariî na giden tarîk- i caddede bakkal dükkânı ve yağhâne arasında bulunan yüzkırk arşın ahır arsasına fırın ve zahrında olan ikiyüz on arşın mahalle dahi iki taş değirmen inşâ olunacağı anlaşılmış ve mahall- i mezkur seyiryerleri dahilinde bulunmadığı mühendis- i mümaileyh tarafından ifade olunmuş ve mahalli mezkûre ol vechle fırın ve değirmen inşasında mevkîi ce bir gûne mahzur olmadığını mübeyyin bir kıtî a memhûr ilmuhaber verilmiş ve zikr olunan harita dahi merbûtan takdim kılınmış olmakla usûl ve nizamına tevfikân icra- yı iktizası babında emr- ü ferman hazreti men lehül- emrindir.

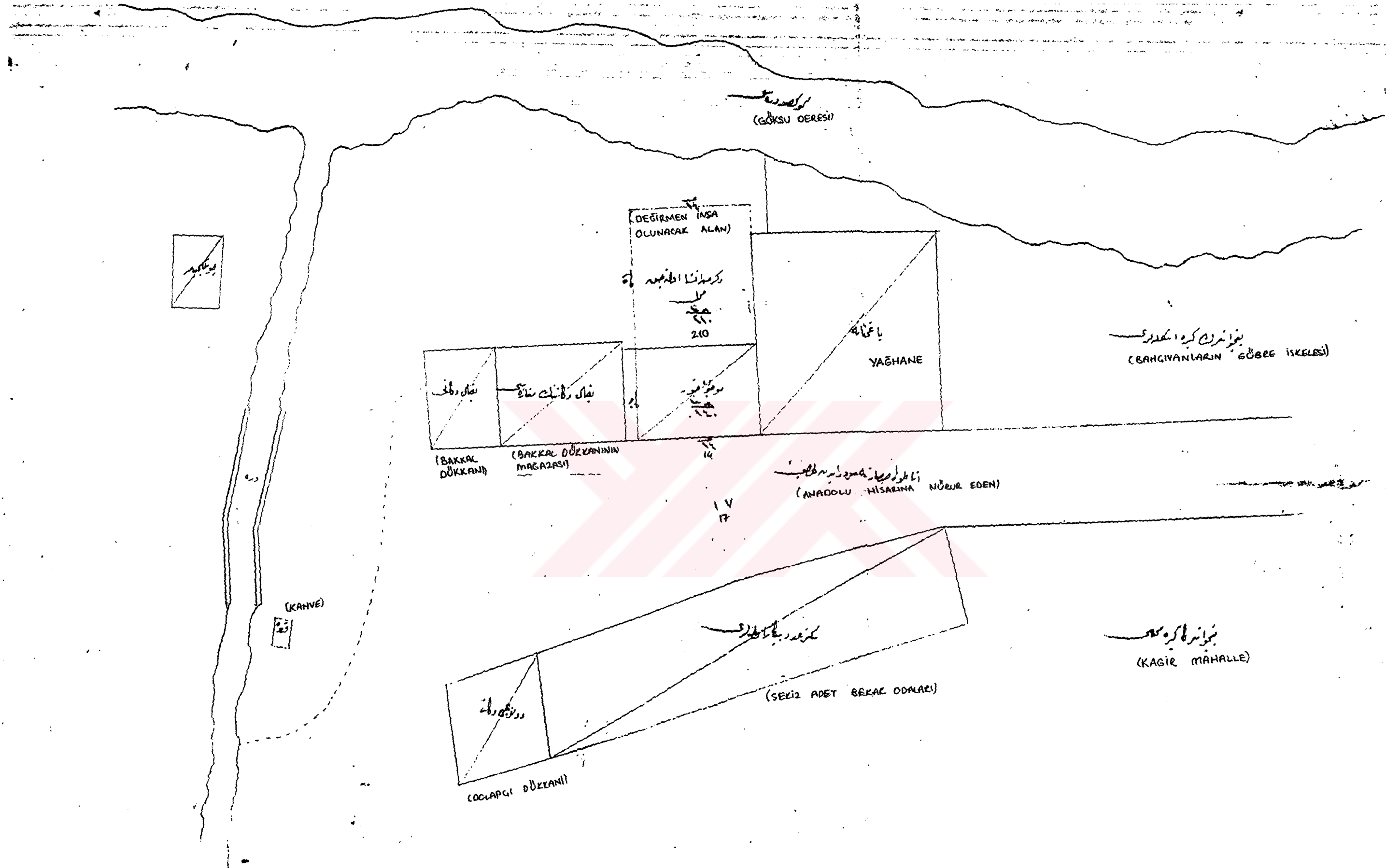
13 Rebiülahir 1268

Nizam ve iktizâsı ticaret muhasebesinden

Meal- i arzuhal Anadolu Hisariî nda Göksu Deresi derûnunda vakiköpre iskelesinde mutasarrıf olduğu üç yüz zira ucuz arsa üzerine bir bab francalacı fırınıyla iki taşlı değirmen bina ve inşa olunmak üzre bu kıtî a gedik senedinin ifası hususus ve bu

makûle müceddeden fırın inşaasına talib olanlar ekall iki yahud üç taşlı değirmen idâre eylemek ve anbar- ı âmire mevcûdundan beher şehir ekmekçi ve francalacı esnafına iî ta ve tevzi olunacakzahiresinden hissesine îsabet eden zahîreyi ahz edir icâb eden bahâsını vakit ve zamanıyla Ticaret Hazinesi ne Ticaret Hazinesi ne teî diye edeceğine ve her bir fırının mahal ve mevkiine ve yevmi vakiî olan pazarlığına göre senevî ahz olunacak resmi ruhsatiyesinin ifâsına ekmekçi ve gerde sâir sınıftan muî teber ve kavî kefil irae etmek ve kefil iraesinden âciz olduğu halde ruhsat itâ olunmamak ve mugayîr- i nizâm- ı harekette bulunur ise fırın ve değirmeni iktizâ- yı nizamından olmakla bu sûrette meal- i inkâ vec nizam ve esnafın usûlüne nazaran sahib- i arzuhal- i merkûme ber mucib nizam- ı francalacı esnafının usûlüne mugayir harekette bulunmayıp yalnız francıla tabh eylemek üzre kefil ve sened- i kavîye rabt olunarak mahall- i mezkûrede müccededen bine ve inşâ binâ ve inşâ edeceği francalacı fırını için yüz elli ve iki taşlı değirmenin beher taşından üçyüz ellişer kuruluşuna cemî an sekizyüz elli kuruluş resmi ruhsatiyesi Ticaret Hazinesine baî deîit teslim bir kıtî a gedik senedinin tahrir ve itası iktizâ eder emr- ü ferman hazret- i menlehüî l- emrîndir.

1268

EK A5 Göksu Değirmeni' nin planı, 1852

Ek A6; İrade/ Meclisi Vâlâ nr.6593

Hasköy Değirmeni 29 Mart 1851,

Ticaret Nazırî'nin Meclis- i Vâlâ'ya ita buyurulan bir kıtî a takririr mealinde Yakup Bey nam kimse Hasköyü de vakîi mutasarrıf olduğu bir bab değirmenin hediye yerine üç taşlı bir adet vapur değirmeni inşasına ruhsat verilmesini istemiş ve Nafia Meclisii'nde müzakere kılındığı vechle Dersaadet ve bilad- ı selasede kain değirmenlerde tahn (ezilen) olunagelen dakikin adem- i kifayesi cihetiyle memalik- i ecnebiyeden getirilip satılmakta olduğundan bu misillû vapur değirmenlerinin bu babda olsun ithalatın mümkün mertebe nakline medâr olarak Menâfi- i Mülkiye ve Milliye'yi müstelzim olacağı gibi değirmenin inşasında mahzur olmadığı dahi anlaşmış idiğinden Ticaret hazinesine senevî iki bin beş yüz kuruş resm- i ruhsatıyla verilmek üzere icra- yı iktiza ifade ve işi âr ve arzuhal- i mezkure ile ol babda verilen ilmühaberler dahi takdim kılınmış ve Ticaret Nezareti marifetiyle tesviyesi lazım geleceği cevaben işi ar kılınmış olduğuna binaen

26 Ca (Cemaziyevvel) 1267

Ek A7; İrade/ Meclis- i Vâlâ, No: 8433

Reâya- yı devlet- i âliyyeden Yorgü nin Balatı ta mutasarrıf olduğu arsa- i hâliyesine kârgîr olarak dört taşlı bir bab vapur değirmeni inşasına ruhsat itası istidî âsına dair takdim eylediği arzuhal üzerine Ticaret Nezaretii yle l- muhâbere bazı mahallerde inşa olunmuş olan vapur değirmenlerinden civarında bulunan mahaller ahalisi aralıkta aşına etmekte olduklarına nazaran mezkur değirmenin inşasına ruhsat itası meclis- i Nafiaî dan ifade olunduğu yazılan cevaptan anlaşılıp ancak şikayet görülecek mahzûrdan neşî et edeceği derkâr olarak kabul halbuki mahall- i mezkûr civarında diğer vapir değirmeni olduğu halde şimdiye kadar ondan şikayet olunduğuna dâir Meclis- i Mezkûr müzekkeresinde sarâhat olmaması mahzuru bulunmadığına delil olacağından başka münasebet- i mevkiî yesi olan mahallerde bu mûillû ebrüyerin inşası için vakf- ı celil- i padişâhiye üç bin kuruş tahsisi münasib olduğundan mezkûr değirmenin inşasına ruhsat itası hakkında

27 Ca 1268

Ek A8; İrade/ Meclis- i Vâlâ No: 7177

Ahmed Reşid Efendii nin Kuruçeşmei de mutasarrıf olduğu bir bab harab sahilhanesi arsasına halkça menfaatli birşey yaptırılması tasavvur olunarak oraya adi değirmen ve fırın veya vapur değirmeni gibi şeyler yapıldığı halde etraf ve ittisâlinde hane ve sahilhane ve sair ebniye bulunmadığı cihetle hiç kimseye mahzur ve mazarratı olmayacağı derkâr ise de bugünlerde Dersaadeti te bulunan bir mühendis tarz- ı dijerde bir değirmen icad ve inşa inşasına bût- tecrübe teminat ve teslihat göstermiş ve hakkında dahi hüsn- i şehadet olunmuş olduğuna ve bunun adivapurlu değirmen gibi gürültüsü ve duman ve kokusu dahi olmayarak sanatlı bir şey olduğu ve her ne sûretle dakîkîn fiyatında sair değirmenlerden çıkan dakîkten küllî fark ve ehveniyet olacağı cihetiyle pek çok menafî ve suhûleti müceb olacağına ve çünkü Dersaadet ve civarda bulunan değirmenler lüzûmu olan dakîki yetiştiremeyip hatta biraz vakitten beri Hoca Bey ve Marsilya taraflarından Dersaadeti e getirilip fûrûht olunmakta ve halbuki Marsilyai dan gelen dakîk memâlik- i devlet- i aliyyeden mübâyâi a eyledikleri ecnâs- ı huntadan hâsıl olmakta olduğu maîlûm idiğine binaen arsa- i mezkûre altı değirmen dahi dokuz- on hisseye bût- taksim fakat arsanın bir hissesi kendi uhdesinde kalıp kusur beş hissesi usûl ve nizamı üzre ehl- i İslamdan beş nefer zevata fûruht olunmak değirmen hisselerinden hıristiyan tebî a- i saltanat- ı seniyyeye dahi verilmek ye 25 sene müddet- i imtiyaz ihsan buyrulmak ve zıkr olunan değirmenin icabı takdirinde tevsî ve ilave olunmak ve yanına fırın dahi yapılmak üzre inşası babında ruhsat itası inkâ ve istidi â olunmuş olup bu makûle menfaat- i umûmiyeyi müceb olacak şeyleri bulunduğundan ve civarında sahilhaneler olması cihetiyle böyle olmayıpda dumanlı gürültülü birşey olsa değirmen- i mezkûr ol sûrette şey olmayarak vapurlu ve adi değirmenler gibi duman ve ziyade gürültüsü ve sair mahzurları dahi olmayacağı gösterilmiş olduğundan, etraf ve civarındaki nesneye mazarratı olmamak üzre kömürsüz ve gürültüsüz olarak arsanın bir hissesi kendisinde kalıp kusur beş hissesi ehl- i İslam ve değirmen gediği hisseleri ehl- i İslam ve Hıristiyan tebî a- i devlet- i aliyye fûruht olunmak ve tebî a- i ecnebiyyeye hisse verilmemek ve değirmen- i mezkûr tevsî ve yanına fırın dahi ilave kılınmak ve istidi a olunan yirmi beş sene müddet biraz çokca görüldüğünden yalnız yirmi sene müddet- i imtiyaz verilmek Nafîi a hazinesine bunun gediği mukâbîli olarak üç bin kuruş teî diye olunacağı dahi ifade

olunmuş olduğundan ol vechle meblağ- ı mezbûr verilmek şartıyla emr- ü inşasına ruhsat itası hakkında.

25 N (Ramazan) 1267 (26 Temmuz 1851)

Ek A9; İrade Meclis- i VÂLÂ No: 6125

Atufetlü Efendim Hazretleri,

Kasım Paşai da vakî zahire anbarlarının tamirine dair Ticaret Nezaret- i Behiyyesinin melfuf keşif defterleriyle beraber manzur- ı âlî buyurulmak için takdim kılınan takririne meclis- i Vâlâi dan yazılan zeylde gösterildiği vechile zıkr olunan anbarların keşfi olan dokuzbin yediyüz bu kadar kuruşu tecavüz etmemek üzere nezaret- i müşarün- ileyhe marifetiyle tamir ettirilmesi ve meblağ- ı mezburun ticaret hazinesinden tasviyesi tezekkür olunmuş ise de ol babda her ne vechile irade- i seniyye- i hazret- i padişah- î müteallık ve şerefsudur buyurulur ise ona göre harekete mübaderet olunacağı beyarıyla tezkire- i senaverî terkim kılındı efendim.

fi. 18 sene (12) 67

Maî ruz- ı Çaker-i Kemineleridir

Pîra- yı iğraz olan işbu tezkire- i samiye- i asafaneleriyle mezkur takrir ve defter . meşmul meal- i ifade- i hazret- i cihandar- i buyurulmuş ve ber- mucceb- i istizan zıkr olunan anbarların olmikdar masraf nazaran müşarünileyha marifetiyle tamir ettirilmesi ve meblağ- ı mezkurun hazine- i merkumeden tesviyesi müteallık şeref- sudur buyurulan irade- i seniyye- i cenab- ı mülükâne iktiza- yı celîlinden olarak maruîz- zıkr takrir ve defter yine savb- ı sâmiri sadaret- penâhilerine iade kılınmış olmağla olbabda emr- ü ferman hazret- i veliyyül- emrindir.

fi 19 sene (12) 67

EK B- MALZEME ANALİZİ

TUĞLA HATILLI ALMAŞIK ÖRGÜ

26 X 13 X 6.5 BOYUTLARINDA TUĞLA İLE ÖRÜLMÜŞ DUVARLAR

23 X 11.5 X 6 BOYUTLARINDA TUĞLA İLE ÖRÜLMÜŞ DUVARLAR

22 X 11 X 7 BOYUTLARINDA DOLU TUĞLA İLE ÖRÜLMÜŞ DUVARLAR

22 X 11 X 7 BOYUTLARINDA DELİKLİ TUĞLA İLE ÖRÜLMÜŞ
DUVARLAR

25 X 12.5 X 5 BOYUTLARINDA DOLU TUĞLA İLE ÖRÜLMÜŞ DUVARLAR

ÇELİK KOLON VE KİRİŞLER

B.A

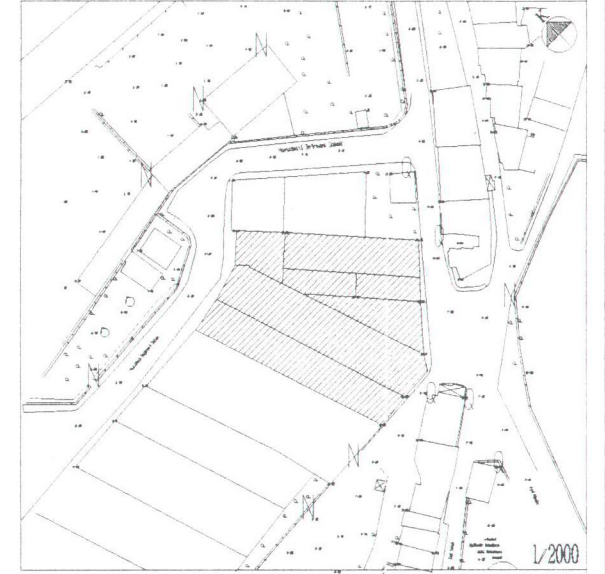
KABA YONU

AHŞAP ELEMANLAR

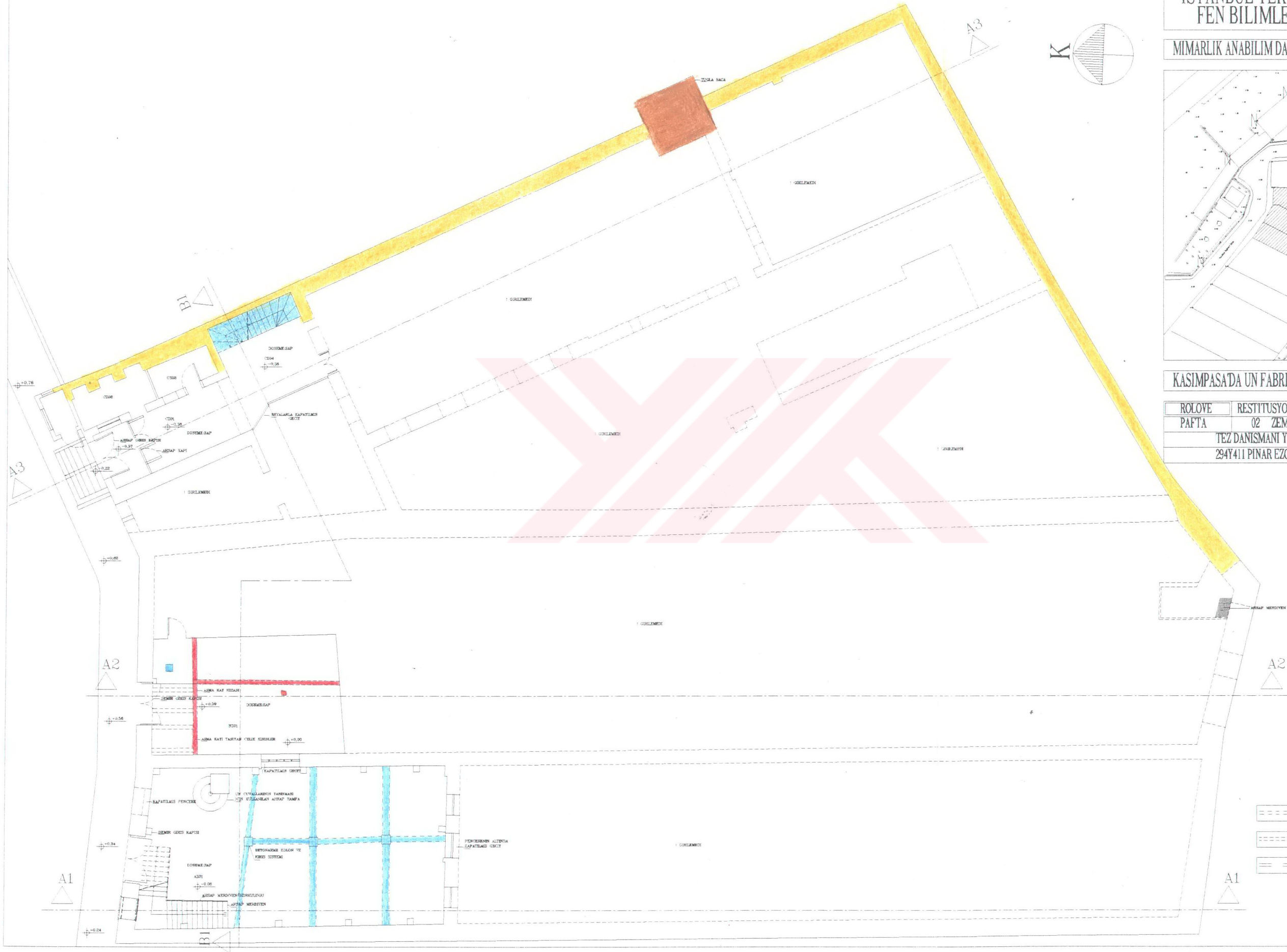
ISTANBUL TEKNİK UNIVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTUSU

MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

KASIMPASADA UN FABRİKASI BİNASI RESTORASYONU

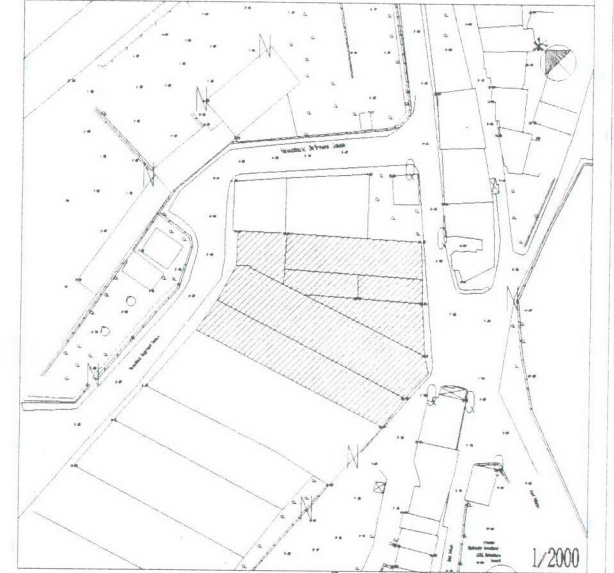
ROLOVE	RESTITUSYON	RESTORASYON TARİH	HAZİRAN '98
PAFTA	02	ZEMİN KAT PLANI	OLCEK 1/200
TEZ DANIŞMANI Y.DOC.DR.GÜLSÜN TANYELİ			
294Y411 PINAR EZGEC			

- ===== BETONARME KIRIS
- ===== CELİK KIRIS
- ===== AHSAP KIRIS

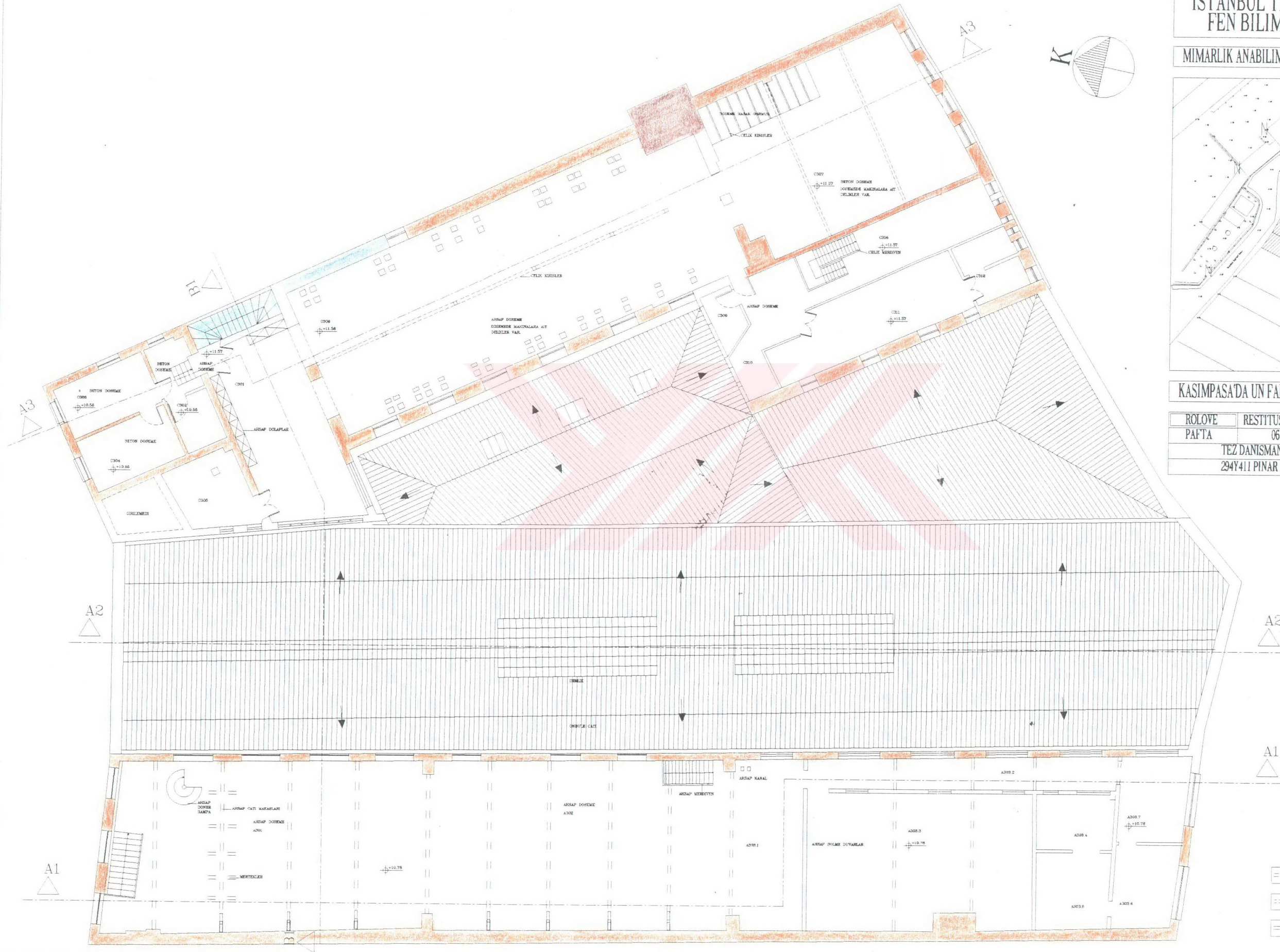
ISTANBUL TEKNİK UNIVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTUSU

MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

KASIMPASA'DA UN FABRİKASI BİNASI RESTORASYONU

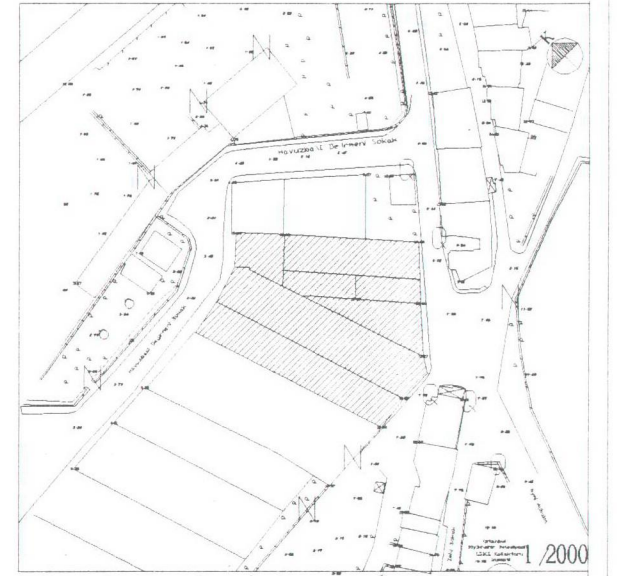
ROLOVE	RESTİTUSYON	RESTORASYON TARİH	HAZİRAN '98
PAFTA	06 3.KAT PLANI	OLÇEK	1/200
TEZ DANIŞMANI Y.DOC.DR.GÜLSÜN TANYELİ			
294Y411 PINAR EZGEC			

- ===== BETONARME KIRIS
- ===== CELİK KIRIS
- ===== AHŞAP KIRIS

ISTANBUL TEKNİK UNIVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTUSU

MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

KASIMPASADA UN FABRİKASI BİNASI RESTORASYONU

ROLOVE	RESTİTUSYON	RESTORASYON TARİH	HAZİRAN '98
PAFTA	05 2.KAT PLANI	OLÇEK	1/200
TEZ DANIŞMANI Y.DOC.DR.GÜLSÜN TANYELİ			
294Y411 PINAR EZGEC			

- ===== BETONARME KIRIS
- ===== ÇELİK KIRIS
- ===== AHSAP KIRIS

ROLOVE	RESTITUSYON	RESTORASYON	TARİH	HAZİRAN '98
PAFTA	03	1.ARA KAT PLANI	OLCEK	1/200
TEZ DANISMANI Y.DOC.DR.GÜLSÜN TANYELİ				
294Y411 PINAR EZGEC				

MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

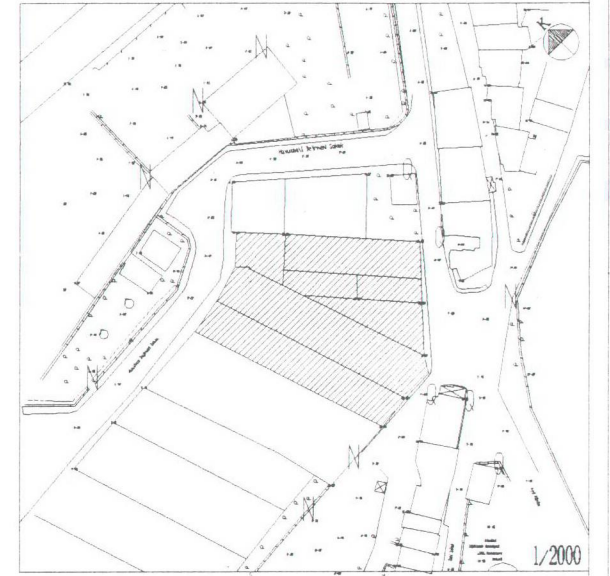

ROLOVE	RESTITUSYON	RESTORASYON	TARİH	HAZİRAN '98
PAFTA	04 İKAT PLANI		OLCEK	1/200
TEZ DANISMANI Y.DOC.DR.GULSUN TANYELI				
294Y411 PINAR EZGEC				

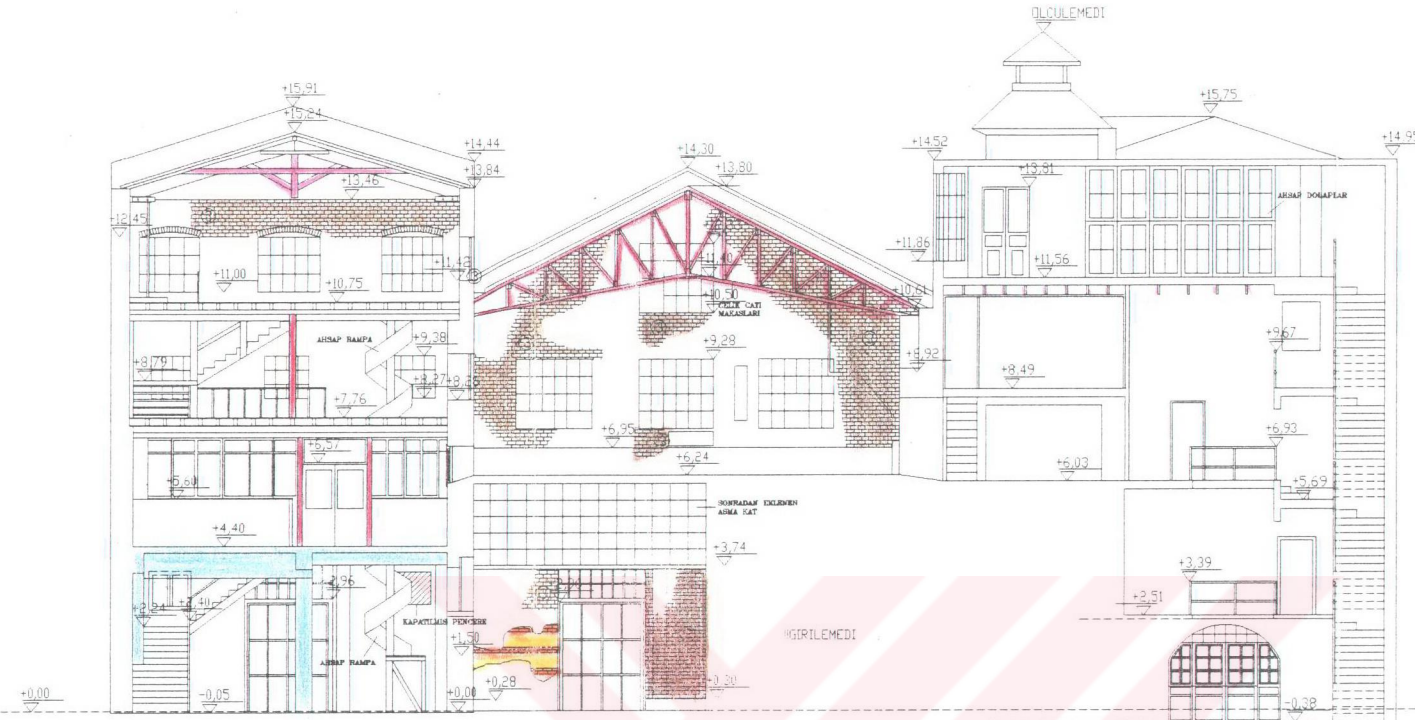
ISTANBUL TEKNİK UNIVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTUSU

MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

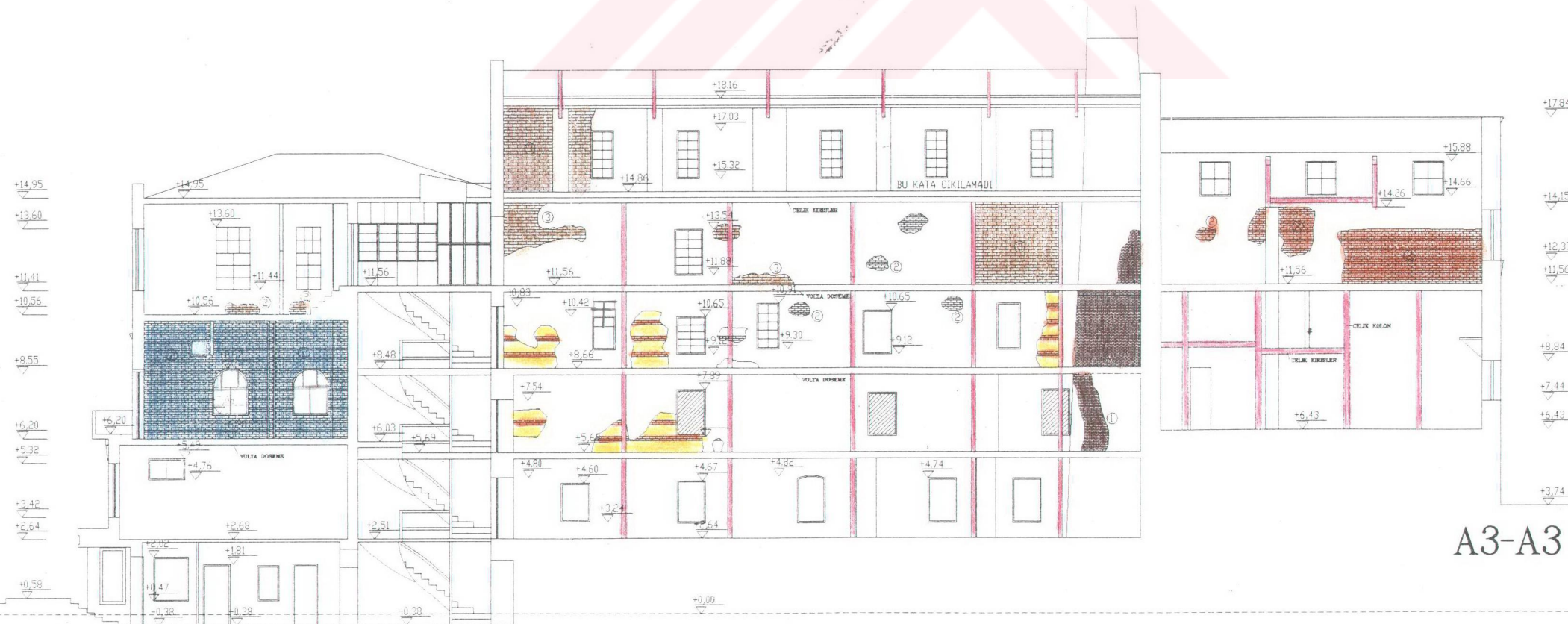

KASIMPASA'DA UN FABRİKASI BİNASI RESTORASYONU

ROLOVE	RESTİTUSYON	RESTORASYON TARİH	OCAK 1998
PAFTA	07 KESİTLER	ÖLÇEK	1/200
TEZ DANIŞMANI Y.DOC.DR.GÜLSÜN TANYELİ			
294Y411 PINAR EZGEC			

B1-B1 KESİTİ

A3-A3 KESİTİ

- 1 25x12,5x5 ÖLÇÜSÜNDE TUĞLA ÖRÜLÜ YÜZEYLER
- 2 25x13x6,5 ÖLÇÜSÜNDE TUĞLA ÖRÜLÜ YÜZEYLER
- 3 22x11x7 ÖLÇÜSÜNDE TUĞLA ÖRÜLÜ YÜZEYLER
- 4 KABA YÖNÜ DUVAR
- 5 KAPATILMIŞ PENCERE

A1-A1 KESİTİ

ROLOVE	RESTITUSYON	RESTORASYON	TARİH	OCAK 1998
PAFTA	08 KESİTLER		OLCEK	1/200
TEZ DANISMANI Y.DOC.DR.GULSUN TANYELI				
294Y411 PINAR EZGEC				

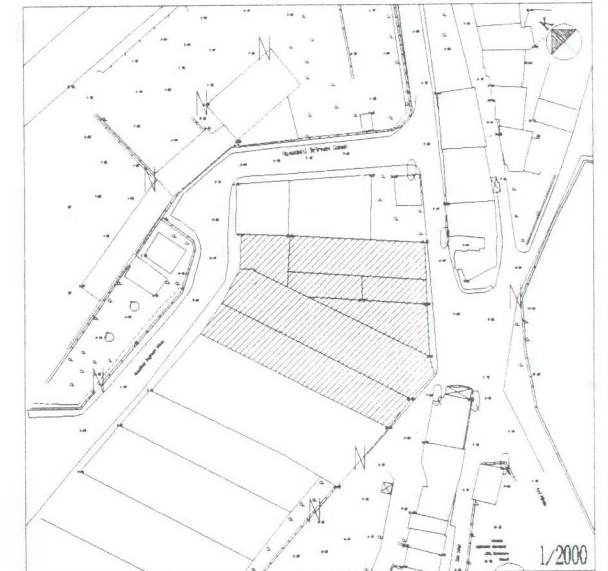
A1-A1 KESİTİ

KASIMPASA'DA UN FABRİKASI BİNASI RESTORASYONU

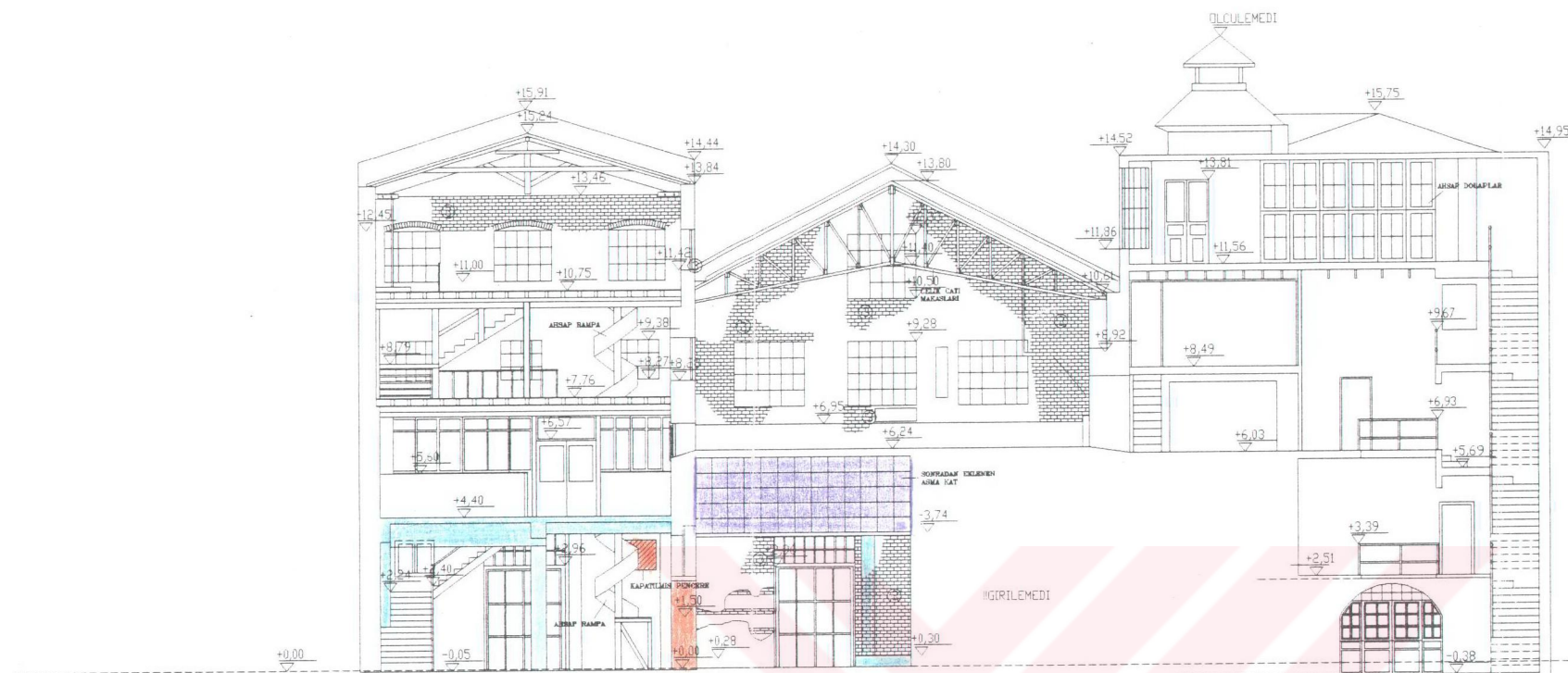
ROLÜVE	RESTİTÜSYON	RESTORASYON	TARİH	OCAK 1998
PAFTA	08 KESİTLER	OLÇEK	1/200	
TEZ DANIŞMANI Y.DOC.DR.GÜLSÜN TANYELİ				
294Y411 PINAR EZGEC				

A2-A2 KESİTİ

- PASTAN BOZULMUŞ YÜZEYLER
- KARARMIS YÜZEYLER
- YDSUNLANMA
- 26X13X6.5 ÖLÇÜSÜNDE TUĞLA DRULU YÜZEYLER
- 22X11X7 ÖLÇÜSÜNDE TUĞLA DRULU YÜZEYLER
- TUĞLA HATILI ALMAKIK İRİĞİ
- YESİLLENME
- KAPATILMIŞ YÜZEYLER

ROLOVE	RESTITUSYON	RESTORASYON	TARİH	OCAK 1998
PAFTA	07 KESİTLER		OLCEK	1/200
TEZ DANİSMANI Y.DOC.DR.GÜLSÜN TANYELİ				
294Y411 PINAR EZGEC				

B1-B1 KESITI

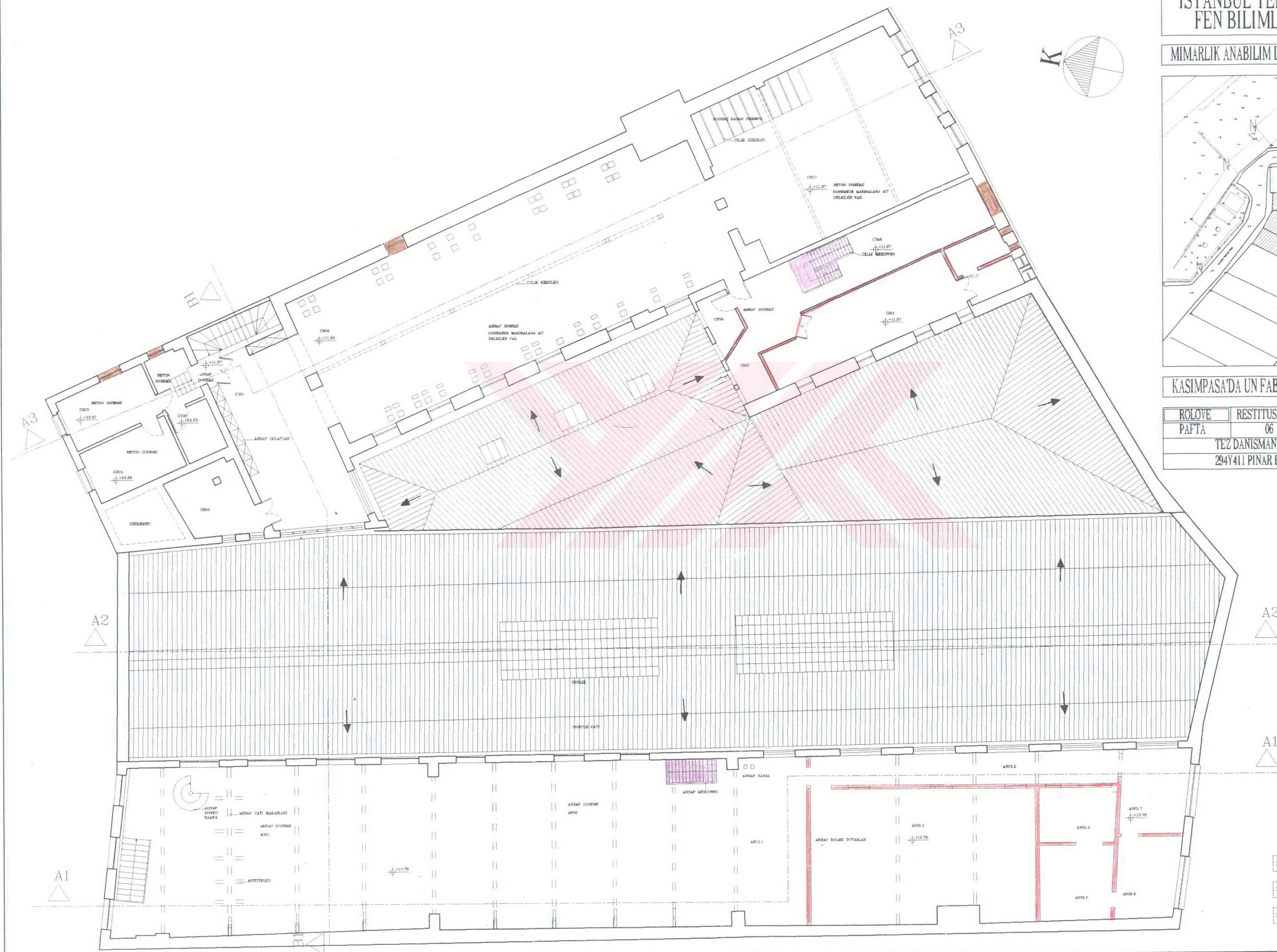

A3-A3 KESITI

MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

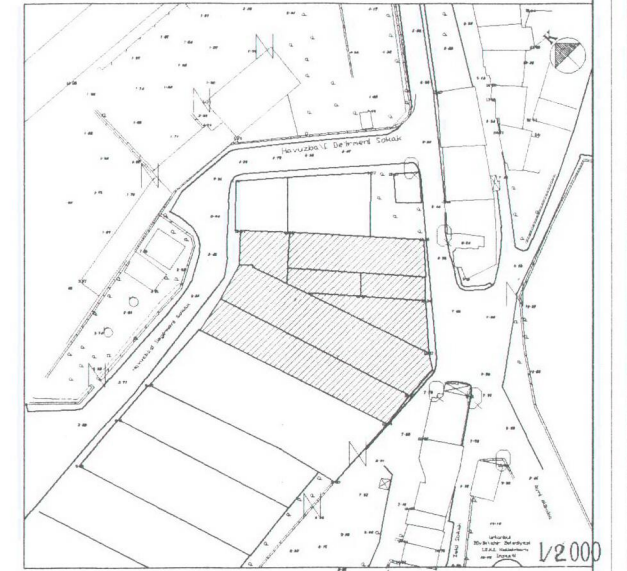

ROLOVE PAFTA	RESTITUSYON 06.3.KAT PLANI	RESTORASYON OLCEK	TARİH 1/200	HAZİRAN '98
TEZ DANISMANI Y.DOC.DR.GÜLSÜN TANYELİ				
294Y411 PINAR EZGEC				

ISTANBUL TEKNİK UNIVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTUSU

MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

KASIMPASA'DA UN FABRİKASI BİNASI RESTORASYONU

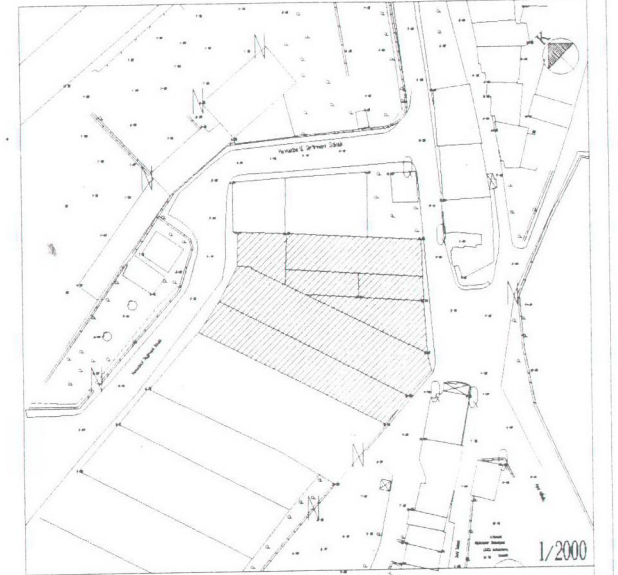
ROLOVE	RESTİTUSYON	RESTORASYON	TARİH	HAZİRAN '98
PAFTA	05	2.KAT PLANI	ÖLÇEK	1/200
TEZ DANIŞMANI Y.DOC.DR.GÜLSÜN TANYELİ				
294Y411 PINAR EZGEC				

- ==== BETONARME KIRIS
- CELİK KIRIS
- ==::== AHSAP KIRIS

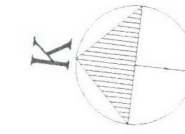
ISTANBUL TEKNİK UNIVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTUSU

MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

KASIMPASA'DA UN FABRİKASI BİNASI RESTORASYONU

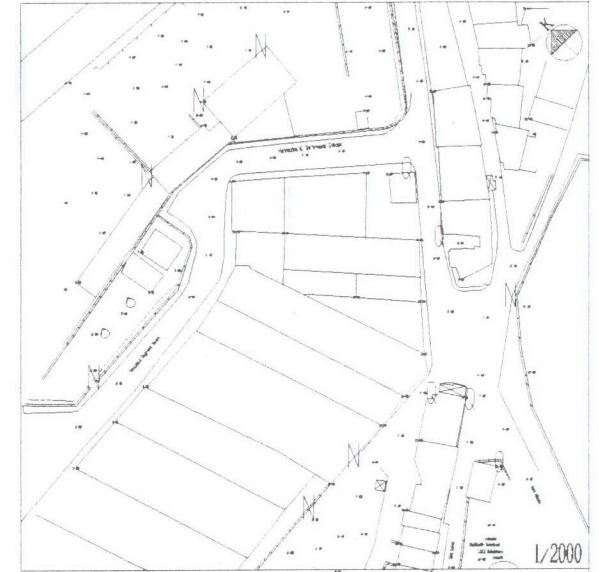
ROLOVE	RESTİTUSYON	RESTORASYON TARİHİ	HAZİRAN '98
PAFTA	04 1.KAT PLANI	ÖLÇEK	1/200
TEZ DANIŞMANI Y.DOC.DR.GÜLSÜN TANYELİ			
294Y411 PINAR EZGEC			

- BETONARME KIRIS
--- CELİK KIRIS
--- AHSAP KIRIS

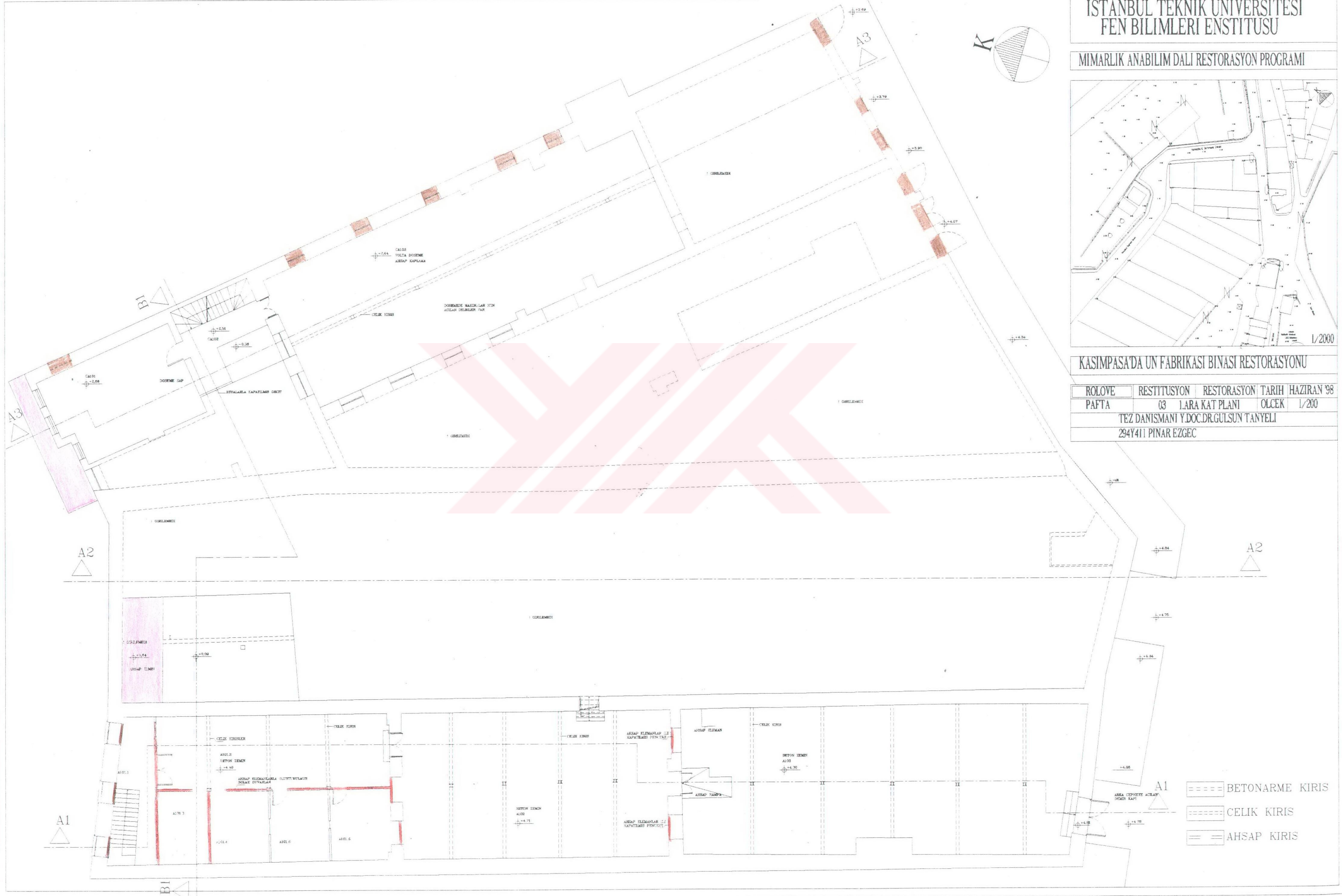
ISTANBUL TEKNİK UNIVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTUSU

MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

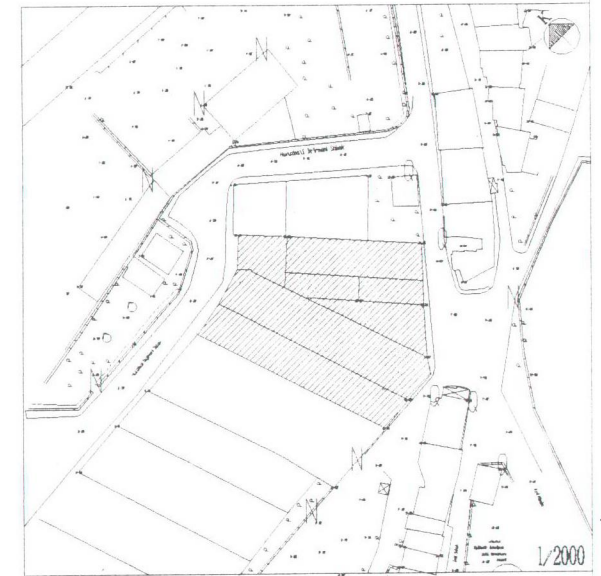
KASIMPASA'DA UN FABRİKASI BİNASI RESTORASYONU

ROLOVE	RESTİTUSYON	RESTORASYON	TARİH	HAZİRAN '98
PAFTA	03	1.ARA KAT PLANI	ÖLÇEK	1/200
TEZ DANIŞMANI Y.DOC.DR.GÜLSÜN TANYELİ				
294Y411 PINAR EZGEC				

ISTANBUL TEKNİK UNIVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTUSU

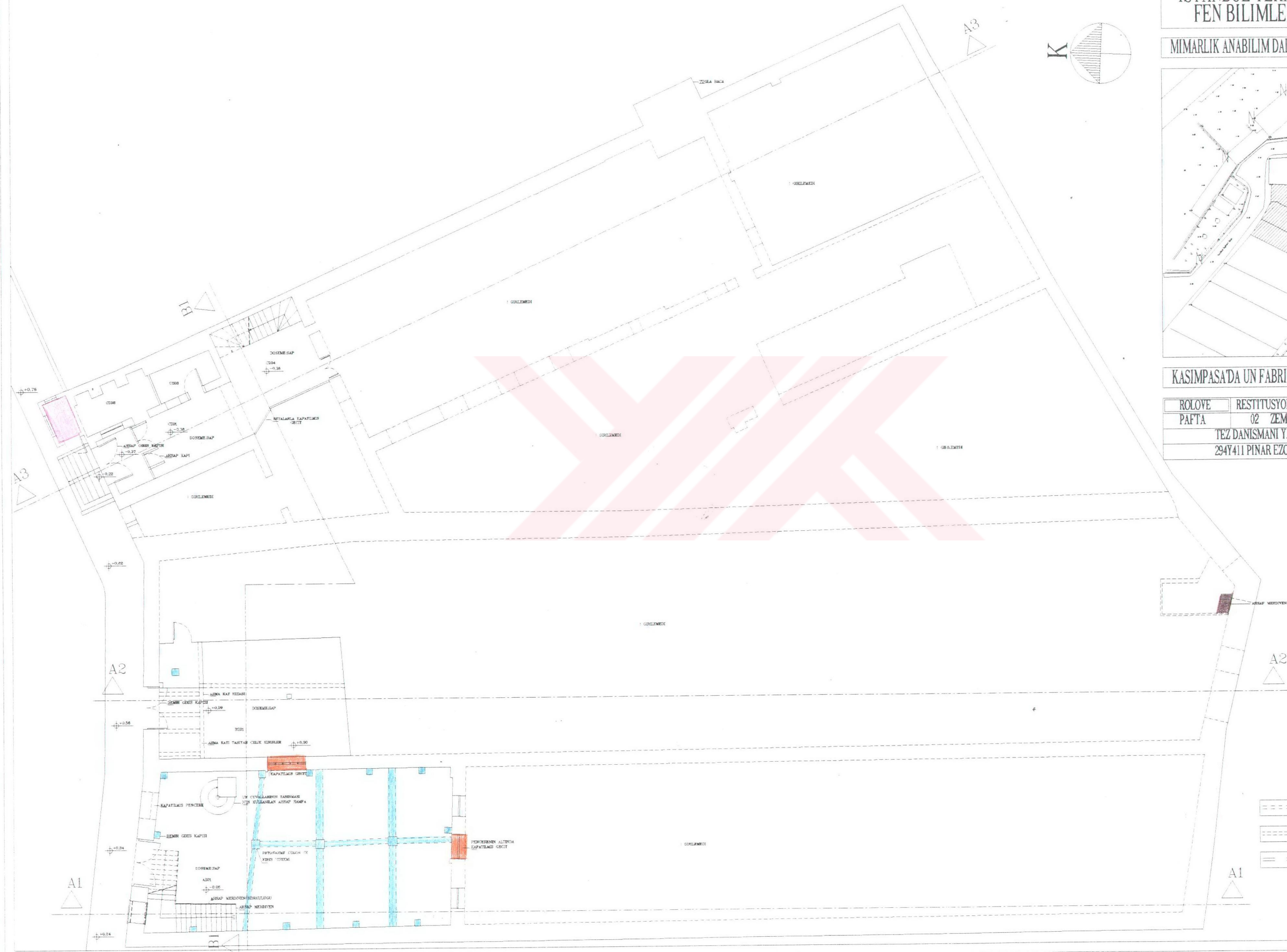
MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

1/2000

KASIMPASA'DA UN FABRİKASI BİNASI RESTORASYONU

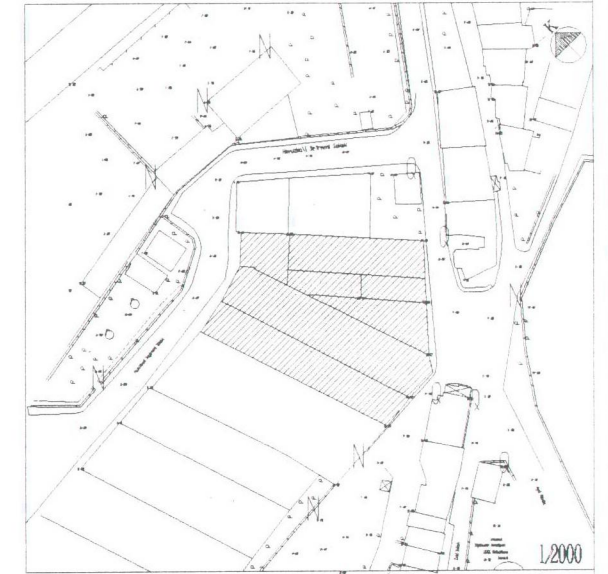
ROLOVE	RESTITUSYON	RESTORASYON TARİH	HAZİRAN '98
PAFTA	02	ZEMİN KAT PLANI	ÖLÇEK 1/200
TEZ DANIŞMANI Y.DOC.DR.GÜLSÜN TANYELİ			
294Y411 PINAR EZGEC			

- ==== BETONARME KIRIS
- ===== CELİK KIRIS
- == AHSAP KIRIS

ISTANBUL TEKNİK UNIVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTUSU

MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

KASIMPASA'DA UN FABRİKASI BİNASI RESTORASYONU

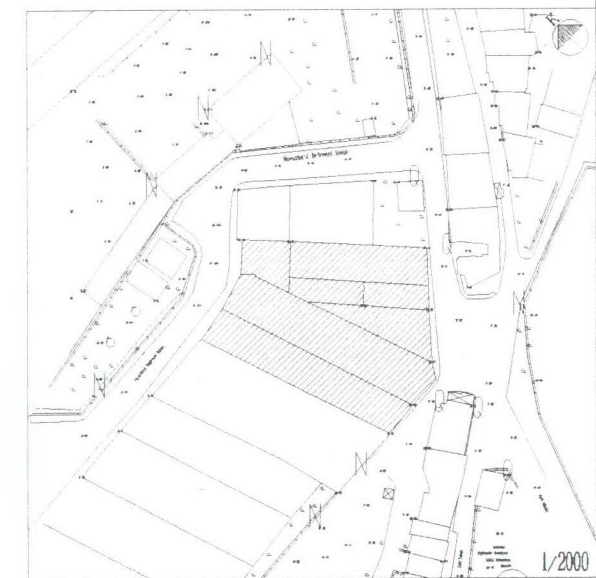
ROLOVE	RESTITUSYON	RESTORASYON TARİH	OCAK 1998
PAFTA	10 YAN CEPHE	OLÇEK	1/200
TEZ DANIŞMANI Y.DOC.DR.GÜLSUN TANYELİ			
294Y411 PINAR EZGEC			

P5/AHSAP DOĞRAMALI 2 KANATLI PENCERELER
P8/AHSAP DOĞRAMALI 2 KANATLI SÖVELİ PENCERELER
P13/BASIK KEMERLİ AHSAP DOĞRAMALI 2 KANATLI BÜYÜK ÖLÇÜDE HASAR GÖRMÜŞ PENCERELER
P15/TUĞLA İLE KAPATILMIŞ PENCERELER
P16/AHSAP DOĞRAMALI 2 KANATLI DÜNDÜRE DEMİR PARMAKLIK BULUNAN PENCERELER

DOĞU CEPHESİ

- FARKLI BOYALI YÜZEYLER
- İSLENMİŞ YÜZEYLER
- 25x12.5x5 ÖLÇÜSÜNDE TUĞLA DÖŞÜ YÜZEYLER
- 26x13x6.5 ÖLÇÜSÜNDE TUĞLA DÖŞÜ YÜZEYLER
- TUĞLA İLE KAPATILMIŞ YÜZEYLER
- YERLEŞTİRİLMİŞ, BİTKİLENMİŞ YÜZEYLER
- TUĞLA HATLI ALMAŞIK DÖŞÜ

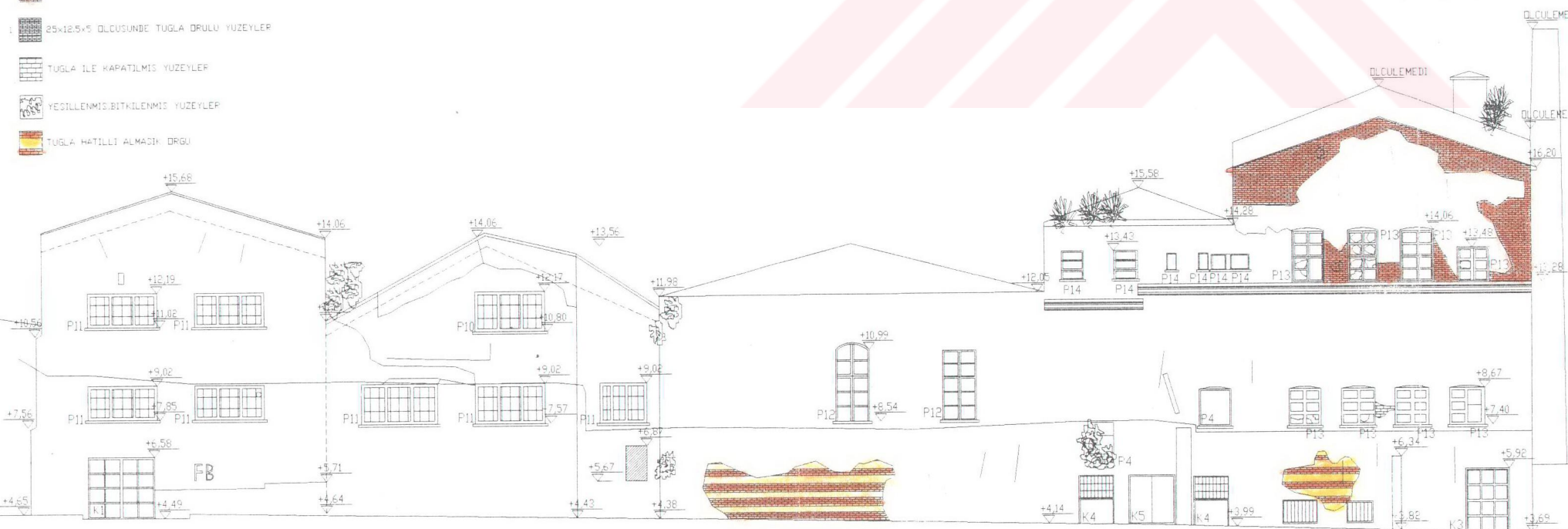
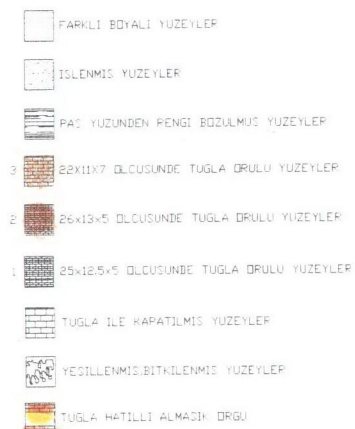

ROLOVE	RESTITUSYON	RESTORASYON	TARİH	OCAK 1998
PAFTA	09 GÖRÜŞLER		OLCEK	1/200
TEZ DANISMANI Y.DOC.DR.GÜLSÜN TANYELİ				
294Y411 PINAR EZGEC				

K1YER YER PASLANMIS,DUZ ATKILI,2 KANATLI DEMIR GIRIS KAPISI
K2IHSAP,2 KANATLI GIRIS KAPISI
K3TEK KANATLI,YER YER PASLANMIS DEMIR GIRIS KAPISI
K4UST KISMI DEMIR PAMPAKLIKLI,YER YER PASLANMIS DEMIR GIRIS KAPISI
K52 KANATLI DEMIR GIRIS KAPISI

KUZEY CEPHESİ

GUNEY CEPHESI

EK C- EK VE DEĞİŞİKLİKLER

1860'LI YILLARDA YAPILAN BETONARME EKLER

SONRADAN EKLENEN PENCERE VE KAPILAR

DEĞİŞİKLİĞE UĞRAMIŞ PENCERELER VE KAPILAR

KAPATILMIŞ PENCERE VE KAPILAR

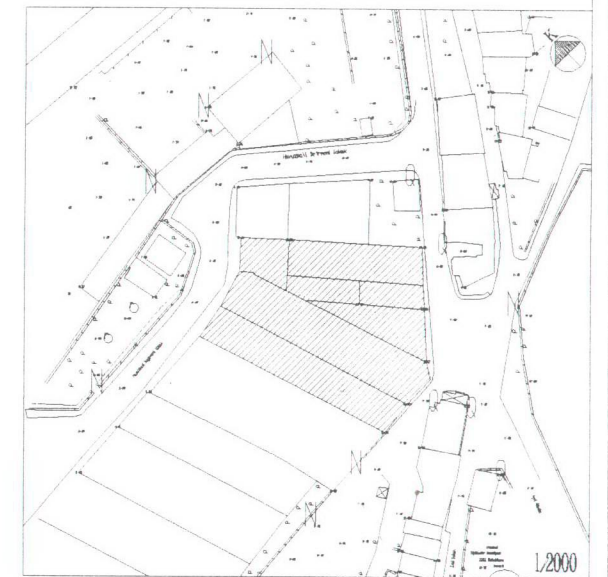

EKLENEN AHŞAP PANEL DUVARLAR

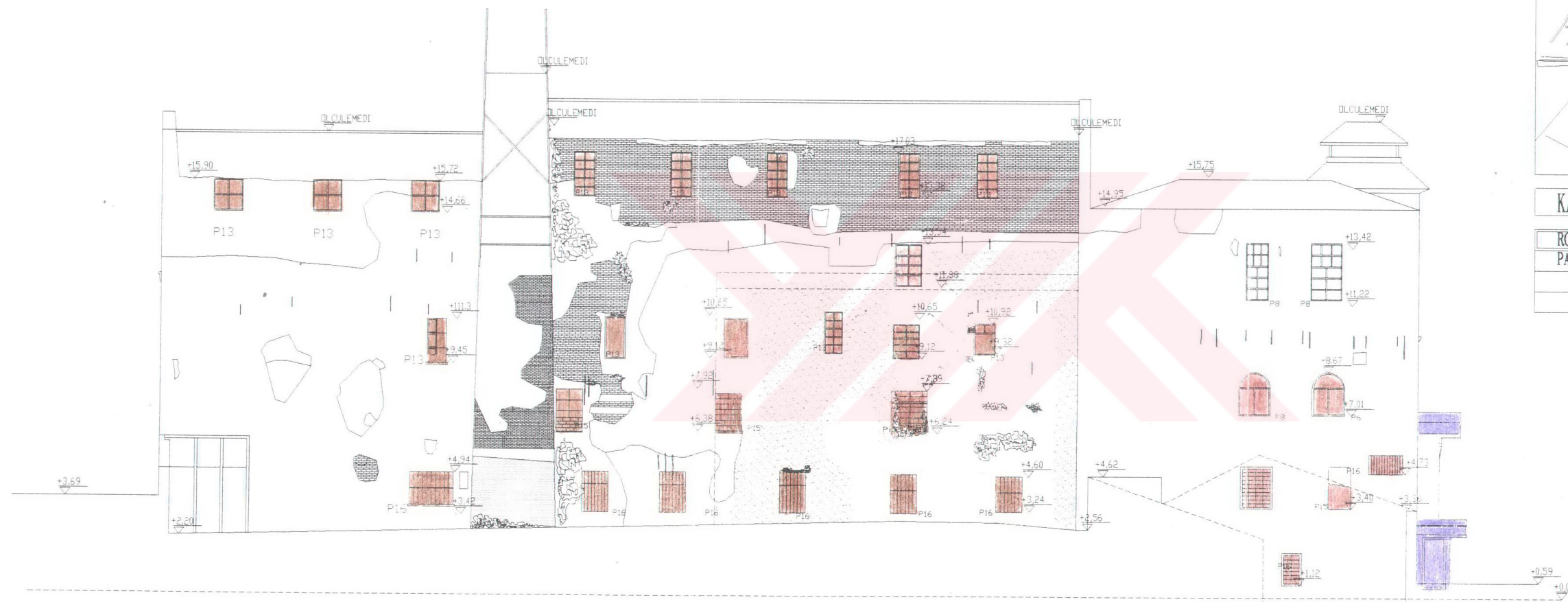

EKLENEN MEKANLAR, MERDİVENLER, ELEMANTLAR

1/100
KAT PLANI
1/100

ROLOVE	RESTITUSYON	RESTORASYON	TARİH	OCAK 1998
PAFTA	10 YAN CEPHE		OLCEK	1/200
TEZ DANISMANI Y.DOC.DR.GULSUN TANYELI				
294Y411 PINAR EZGEC				

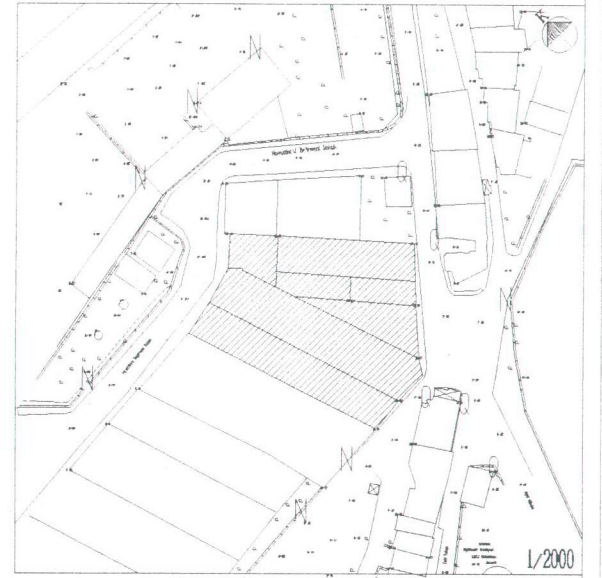

- P6AHSAP DOGRAMALI,2 KANATLI PENCERELER
P6AHSAP DOGRAMALI,2 KANATLI DOVELI PENCERELER
P13BASIK KEMERLI,HSAP DOGRAMALI,2 KANATLI,BUYUK OLCUDE HASAR GORMUS PENCERELER
P15TUĞLA İLE KAPATILMIŞ PENCERELER
P16AHSAP DOGRAMALI,2 KANATLI,ONUNDE DEMİR PARMAKLIK BULUNAN PENCERELER

DOĞU CEPHESİ

ISTANBUL TEKNİK UNIVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTUSU

MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON PROGRAMI

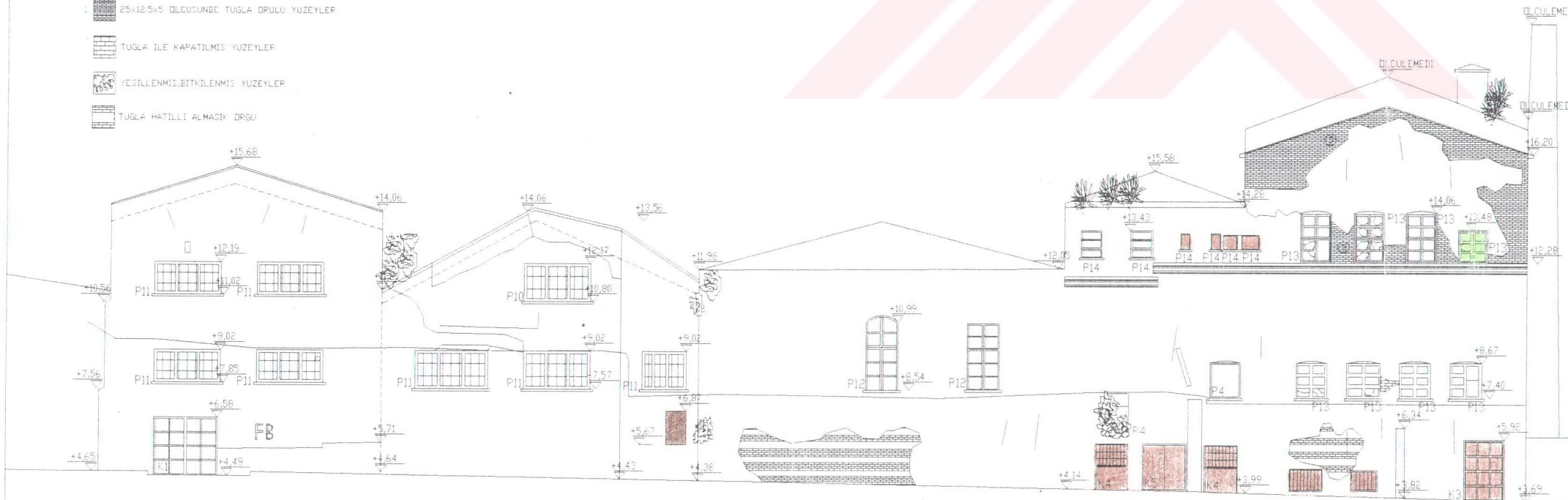
KASIMPASADA UN FABRİKASI BİNASI RESTORASYONU

ROLOVE	RESTITUSYON	RESTORASYON TARİH	OCAK 1998
PAFTA	09 GÖRÜŞÜLER	ÖLÇEK	1/200
TEZ DANIŞMANI Y.DOC.DR.GÜLSUN TANYELİ			
294Y411 PINAR EZGEC			

KUZEY CEPHESİ

GÜNEY CEPHESİ

P10 DOĞRAMA VE KASASI MEVCUT OLMAYAN SOVELİ PENCERE AÇIĞI
P6 METAL KÖSEBENT DOĞRAMALI YER YER HASAR GÖRMÜŞ SOVELİ PENCERELER
P3 METAL KÖSEBENT DOĞRAMASI MEVCUT OLMAYAN YERİNE DEMİR PARMALIK EKLENMİŞ SOVELİ PENCERELER
P4 METAL KÖSEBENT DOĞRAMALI ORTA KANADI AÇILAN SOVELİ PENCERELER
P5 KAPATILMIŞ PENCERELER
P6A HAÇAR DOĞRAMALI 2 KANATLI PENCERELER
P7A HAÇAR DOĞRAMALI 2 KANATLI DÜNE TEL ÖRGÜ KÖYÜLMÜŞ PENCERELER
P8A HAÇAR DOĞRAMALI 2 KANATLI SOVELİ PENCERELER
P9A HAÇAR DOĞRAMALI 2 KANATLI SÜNTA İLE KAPATILMIŞ PENCERELER
P10 METAL KÖSEBENT DOĞRAMALI SÜNTA İLE KAPATILMIŞ PENCERELER
P11 METAL KÖSEBENT DOĞRAMALI ORTA KANADI AÇILAN DÜNE TEL ÖRGÜ YERLEŞTİRİLMİŞ PENCERELER
P12A HAÇAR DOĞRAMALI 2 KANATLI DÜNE DEMİR PARMALIK BULUNAN PENCERELER
P13A HAÇAR YEMERLİ HAÇAR DOĞRAMALI 2 KANATLI BÜYÜK ÖLÇÜDE HASAR GÖRMÜŞ PENCERELER
P14A HAÇAR DOĞRAMALI 1 TEK KANATLI PENCERELER
P15 TUĞLA İLE KAPATILMIŞ PENCERELER
P16A HAÇAR DOĞRAMALI 2 KANATLI DÜNE DEMİR PARMALIK BULUNAN PENCERELER

K1 YER YER PASLANMIŞ DÜZ ATIKLI 2 KANATLI DEMİR GİRİŞ KAPISI
K2 HAÇAR 2 KANATLI GİRİŞ KAPISI
K3 TEK KANATLI YER YER PASLANMIŞ DEMİR GİRİŞ KAPISI
K4 ÜST KİSMİ DEMİR PARMALIKLI YER YER PASLANMIŞ DEMİR GİRİŞ KAPISI
K5 2 KANATLI DEMİR GİRİŞ KAPISI

- FARKLI BOYALI YÜZEYLER
- İZLENMİŞ YÜZEYLER
- PAZ YÜZÜNDEN RENĞİ BOZULMUŞ YÜZEYLER
- 22X11X7 ÖLÇÜSÜNDE TUĞLA DRULU YÜZEYLER
- 26X13X5 ÖLÇÜSÜNDE TUĞLA DRULU YÜZEYLER
- 25X12,5X5 ÖLÇÜSÜNDE TUĞLA DRULU YÜZEYLER
- TUĞLA İLE KAPATILMIŞ YÜZEYLER
- YERİLENNMİŞ, BİTKİLENNMİŞ YÜZEYLER
- TUĞLA HATILI ALMAŞIK ÖRGÜ

ÖZGEÇMİŞ

Pınar Ezgeç, 1972 yılında İstanbul'da doğdu. 1988 yılında Çamlıca Kız Lisesi'nden, 1993 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü'nden mezun oldu. 1994 yılında İ.T.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Ana Bilim Dalı, Restorasyon Programı'nda Yüksek Lisans öğrenimine başladı.